

శిథిలావస్థ

యొక్క కనుమల్లోని పర్యవారణ్య
ంతాల్లో శివరవారి వాళ్ళు నివసించే
లు అనేకం వుండేవి. వాటిలో గుంభార
ట్ట అనే పల్లెకు శివారు అనే వారు
ముకుడు. ఆతడు ఆరవైవిళ్ళు పైబడిన
డ్డుడు. అతడికి పట్టెనిమిదేళ్ళ యిడు
డైన శివముఖి అనే కుమారుడున్నాడు.

శివముఖి అంటే తండ్రికి పంచ
శాలు. అందుక్కారణం అతడు శివా
డికి సదివయసు చాటింతర్వాత కలిగిన
క సంతానం కావటం.

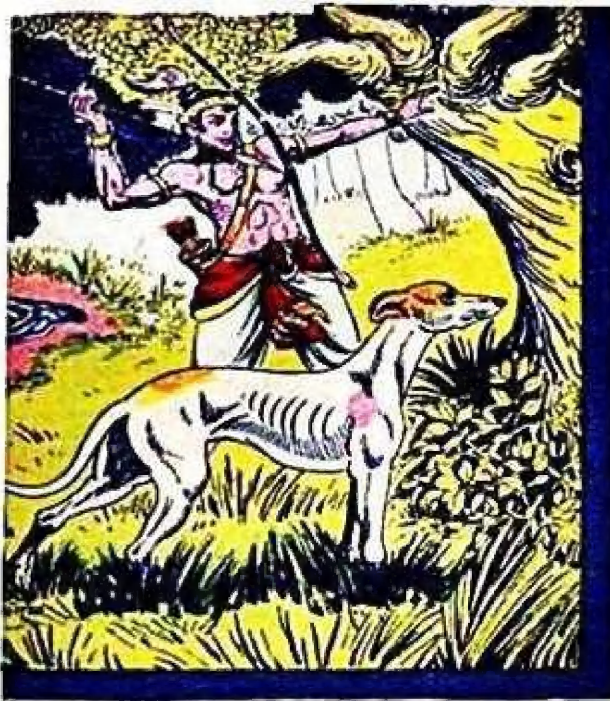
తన తరవాత పల్లెకు నాయకత్వం
గ్రహించిన వాడు శివముఖి కావటం
క శివారు కొడుక్కు బాల్యప్రాయం
చీ తగిన గురువులను పెట్టి కర్ర కత్తి

సాము. అరణ్యంలో, నదుల్లో వెటాడి
అహారం సంపాదించే విద్యలూ నేర్పించాడు.
పట్నాటిలో శివముఖి తన వదిహేసవ ఏట
నుంచే నిపుణుడనిపించుకున్నాడు. గుంభార
మట్టలోనే గాక, ఆ చుట్టు చక్కల వున్న
మరే శివరపల్లెలో కూడా అతన్ని మించిన
వేటకూడా, ధైర్యకారి, ఉపాయకారి లేడు.

శివముఖిని నలుగురూ మెచ్చుకునే
ప్రయ శివారు ఎంతో సంతోష పడేవాడు.
కాని, అంత సంతోషంలోనూ అతడికి
కొడుకును గురించి అవగించంత విచారం
కూడా వుండేది. తనలాగే కొడుకును కూడా
చదువ రాయ నేర్పిన వాణ్ణిగా చేయాలని
శివారు ఎంతో ప్రయత్నించాడు. కాని,
అది ఫలించలేదు.

చదువారాయా నేర్చుకున్నాడు. వాటి జీవితంలో అతడికి ఎన్నో ప్రయోజన కనిపించినై. శిఖిముఖి మాత్రం యీ యంలో తండ్రికి చాలా అకాభంగం గించాడు.

రోజూ సూర్యోదయంతోనే శిఖిముఖి విల్లంబులూ, ఈటె తిసుకుని, వేటకై అన్యాయానికి పోతున్నానని తండ్రికి చెప్పే మామూలు. తిరిగి అతను అరణ్యాన్ని పల్లెకు రావటం సూర్యాస్తమయ తర్వాతనే.

ఒకనాటి ఉదయం శిఖిముఖి తండ్రి చెప్పి వేటకు బయలుదేరాడు. వె ఎర్రగండు అనే అతడి వేటకుక్క పున్న దాన్ని చిన్న పిల్లగా అతడే పాతి చేశాడు. అది ధైర్యంలో నింహం, జిత్తు గుంటనక్క. అరణ్యంలో వాళ్ళిద్దరూ ఒకళ్ళకోకళ్ళు కోడుగా తిరుగుతూ వేట వాళ్ళు. ఎర్రగండు వనిగట్టి ముందు చూపేది, శిఖిముఖి దాన్ని అనుసరి పోయి మృగాలను వేటాడేవాడు.

శిఖిముఖి, ఎర్రగండు అరణ్యం చాలాదూరం పోయారు. ఆ రోజుండుచే మిట్టమధ్యాహ్నం వేళ అయినా, వాళ్ళ ఒక్క లేడి గాని, అడవిదున్న గాని, అ

కుంభారమిట్టకు చుట్టూ, నూరు నూట యాభై కోసుల దూరంలో చదవటం రాయటం చేతనైన శబరబాతి వాడు ఒక్క శివారుడు తప్ప మరెవరూ లేరు. శబరులు అటవికులు. అరణ్యాలూ, కొండలై వాళ్ళ నివాసస్థానాలు. వేటా, పకు సంపదే వాళ్ళ జీవనాధారం. వాళ్ళకు నగర జీవితం తెలీదు, నాగరికులతో ఎలాంటి పాత్తూ లేదు. ఆ పరిస్థితుల్లో చదువు సంధ్యల్లాంటివి వాళ్ళకు కొరగాని విషయాలగా కనబడటంలో ఆశ్చర్యం లేదు. కాని, శివారుడు యువకుడుగా పున్నప్పుడు ఒక క్షిత్రియుడి వెంట దేశదేశాలూ తిరిగి రణకౌశలం,

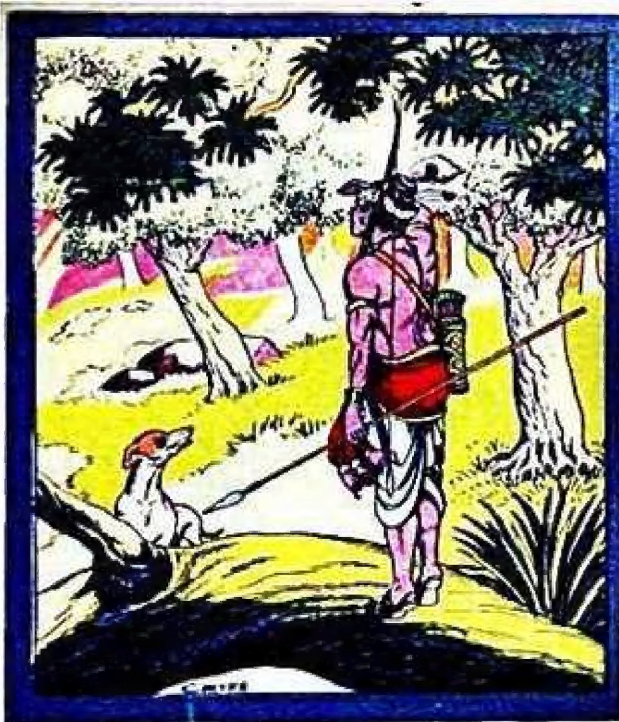

పందిగాని కనిపించలేదు. అరణ్యం ఎందు వల్లనే నిశ్శబ్దంగా వున్నది. అప్పుడప్పుడూ కోతులు చెట్లల్లో కిచకచ మంటూ అరిచి, కొమ్మల్లో దూరి దాక్కుంటున్నవి. ఎక్కడో సింహం, మరెక్కడో పులి పరిగెత్తుతూ అరిచినట్టుగా ధ్వని అప్పు డిక్కడా మరు క్షణం మరో దిక్కు నుంచి వస్తున్నది.

"ఇంత నిశ్శబ్దం ఏమిటి? అరణ్యాని కేమన్నా నువ్వు చెబుచున్నా? వెట జంతువు లిన్ని ఎక్కడ దాక్కున్నాయి? సింహం, పులి అలా వేడు కెత్తుతున్నయ్యేం?" అంటూ శిఖిముఖి ఎర్రగండు కేసి చూశాడు. ఎర్రగండు నేల మూచూస్తూ కొద్ది దూరం పోయి, యజమాని వెంటరాక పోవటంతో, అగి చిన్నగా మొరగసాగింది.

శిఖిముఖి కుక్క కేసి గుచ్చి చూస్తూ, "ఏమిటి, ఎండ తాపానికి నీ కేమైనా విచ్చెత్తుతున్నదా? నీ మొరుగుడుకు చుట్టు పక్కల కోసు దూరంలో వున్న జంతువు లైనా బెదిరి పారిపోతై," అన్నాడు.

ఎర్రగండు కొద్ది సేపు వూచుకుని మళ్ళీ నేలను వాసన చూసి, ముందుకు పరిగెత్తి శిఖిముఖి కదలక పోవటంతో వెనుదిరిగి వచ్చి, అకడి చుట్టూ గిరికిలు కొట్ట సాగింది. కుక్క ప్రవర్తనకు అశ్చర్యపడుతూ శిఖి

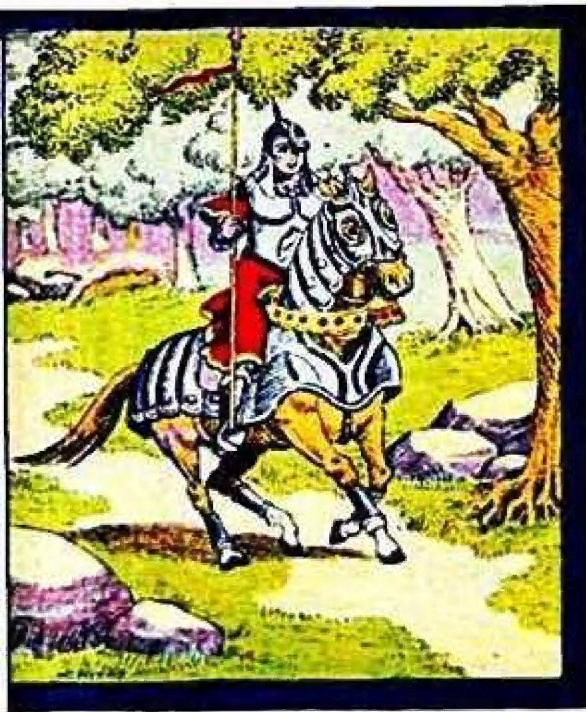

ముఖి అక్కడున్న ఒక ఎండు మోడు పై కెక్కి నిలబడి కుక్క పరిగెత్తబోయిన దిక్కు కేసి చూశాడు. అకడికి ఒక్కగా నొక్క జంతువు గాని, మనిషి గాని కని పించ లేదు. కుక్క మాత్రం యింకా చిన్నగా మొరుగుతూనే వున్నది.

ఎర్రగండు కున్న పశికట్టే కత్తి గురించి బాగా తెలిసినవాడు కావటంతో శిఖిముఖి, కుక్కను ఓ సారి దువ్వి అందుబాటులో వున్న ఒక చెట్టు పై కెక్కి అక్కణ్ణుంచి, అది పరిగెత్తబోయిన దిక్కు కేసి పరీక్షగా చూశాడు. అకడి దృష్టి ఒక వింత అవ్వసుడి పైన పడింది. అశ్వం, రోతూ కూడా కప

దాని ధరించి వున్నారు. రాకు నడుం నుంచి పాడవాటి కత్తి ఒకటి వేలాడు తున్నది. కుడిచేతిలో పెద్ద ఈటె నెకదాన్ని ఎత్తి వట్టుకుని వున్నారు. దాని ఆలుగు నుంచి ఒక చిన్న పతాకం — ఎరుపూ పసుపూ రంగులు గలది, గాలికి రెపరెప లాడుతున్నది.

"ఇత నెవడో, అయ్య చెప్పే పురాణ కథల్లోని ఆతిరథుడో, మహారథుడో అయి వుంటాడు. వెంట రథం లేదే? అహహ, భబే వేషం!" అనుకుంటూ శిఖిముఖి సవ్య సాగాడు. కపదాలు ధరించిన యోధుల్ని అత డింతవరకూ చూసి ఎరగడు. ఒకటి

రెండుసార్లు రాజుగారి సైనికుల్ని చూశాడు గాని వాళ్ళలా నిలువెల్లా కపచం ధరించి కనబడలేదు.

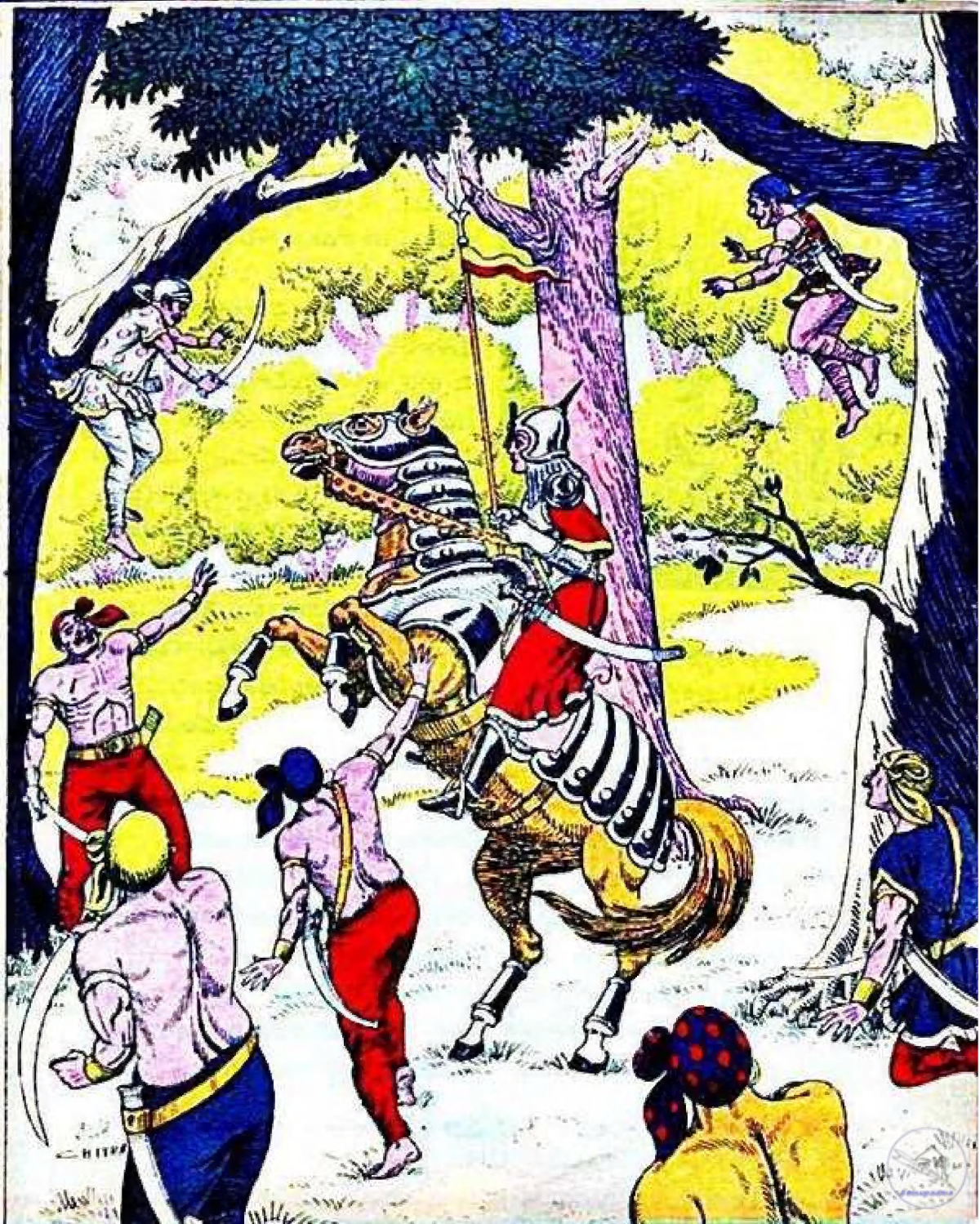
ఆ అశ్వకుడి కేసి ఎంతగా చూసున్న శిఖిముఖికి మరింత అశ్చర్యం, భయం కొలిపే మరొక దృశ్యం కంట బడింది. విడవిమిది మంది మనుషులు — వాళ్ళ దుస్తుల తిరును బట్టి దారిదోసిడిగాళ్ళలా వున్నారు — అశ్వకు డెస్తున్న మార్గానికి పైస వున్న చెట్లకొమ్మల్లోంచి, అతడికి వెనకా ముందూ ఒక్కసారిగా కిందికి చూశాడు. గుర్రం బిడిరించి, అశ్వకుడు దాన్ని కళ్ళెం లాగి అప్రతూ, పెద్దగా సంహ నాదం చేసి, ఒక నుంచి కత్తి చూసి వాళ్ళతో తలపడ్డాడు.

శిఖిముఖికి ప్రమాదంలో చిక్కుకున్న ఆ అశ్వకుణ్ణి చూసి చాలా జాలి కలిగింది. ఒకటి మీద పదిమంది కత్తులెత్తటం అధర్మం, సహించరానిది. శత్రుబలం చూసి లొంగిపోక, అంతమందిని ఏకాకిగా ఎది రించి పోరాటానికి ఉపక్రమించిన అశ్వకు డంటే అతడి కెంతో గౌరవభావం కలిగింది. అతడు ఎర్రగండును హెచ్చరించి, చెట్ల చూడలు పట్టుకుని పూగుతూ, కిరాల మీద అశ్వకు డున్న ప్రాంతం చేరాడు.

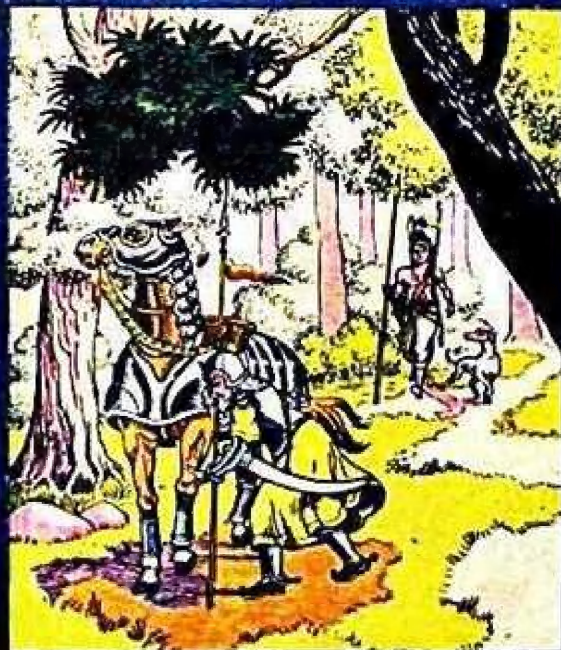
చందమామ

ఈ లోపల అశ్వకుడు వాహనం మీద పుండే దొంగలను కత్తితో ఎదాపెదా కొడుకూ, "ఎక్రమశేసరి కత్తి బలి కోరుతున్నది! నీచుల్లారా పారిపోక నిలబడండి, నా ప్రతాపం తెలుస్తుంది," అంటూ శేకలు పెడుతున్నాడు. ఇంతలో ఒక దొంగ, చాటుగా పుండి గుర్రం కాలికి గురిచేసి కత్తి విసిరాడు. గుర్రం గాయపడి వేగంగా పక్కకు తిరిగింది. అశ్వకుడు ఆ కుదుపుకు కిందపడి, అంతలోనే లేచి నిలబడి, ఈసారి కత్తి, ఈటె రెంటినీ రెండు చేతుల్లో పట్టుకుని, పెద్దగా హుంకరించి దొంగలను వ్రలిఘటించసాగాడు.

"శబర మాత కూ, వై!" అంటూ శిఖిముఖి చెట్టు మీది నుంచి దొంగల మధ్యకు దూకాడు. ఈలోపల ఎర్రగండు ఒక దొంగ మీది కురికి, వాడి కంఠం పట్టుకునేందుకు పైకెగిరింది. అశ్వకుడు ఒక్క క్షణకాలం యీ వచ్చినవాడు శక్రువో మిక్రుడో అన్న అనుమానంతో స్థాణువులా అయిపోయి, శిఖిముఖి ఈటెను దొంగచే మీదికి గురిచేయటం చూసి, "మిత్రమా! యీ దుర్మార్గుల్లో ఒక్కణ్ణి కూడా ప్రాణాలతో పోనివ్వకూడదు," అని శేక వేశాడు.

ఇంతలో అరణ్యంలో ఎక్కడో దూరం నుంచి ఎవరో పెద్దగా ఈల వేశారు. మరుక్షణం దొంగలు అశ్వకుణ్ణి, శిఖిముఖిని విడిచి కలిసికట్టుగా అక్కణ్ణించి పారిపోసాగారు. బరువైన కవచం ధరించి పుండటంతో అశ్వకుడు వాళ్ళను వెంటడించలేకపోయాడు. శిఖిముఖి, ఎర్రగండూ వాళ్ళను కొంత దూరం తరిమి, వాళ్ళు అందకుండా గుబురు చెట్లల్లోకి పారిపోవటంతో వెనుతిరిగి అశ్వకు డున్న చోటుకు వచ్చారు.

వాళ్ళు వచ్చేసరికి అశ్వకుడు తన గుర్రానికి తగిలిన గాయాన్ని పరిశిస్తున్నాడు. శిఖిముఖి అతణ్ణి సమీపించి, "ఆ దుష్టులు

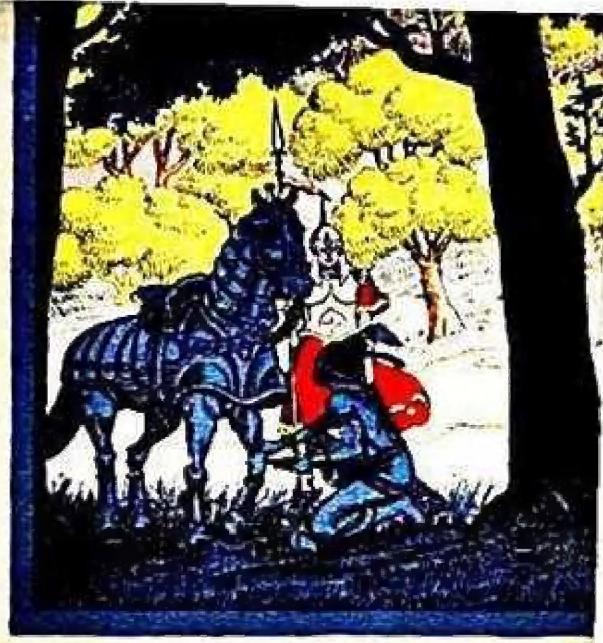

అందకుండా పారిపోయారు. ఈ అరణ్యంలో మీరు ఒంటరిగా ప్రయాణం చేయవలసింది కాదు. మీరేం గాయపడలేదు కదా?... అదృష్టం. గుర్రం గాయానికి మందు వేద్దాం వుండండి," అంటూ దాపుల నున్న చెట్ల దగ్గరకు పోయి అకులు కొయసాగాడు.

అశ్వకుడు మారుమాట్లాడ కుండా శిఖి ముఖిని నఖిఖ పర్యంతం పరీక్షగా చూస్తూ వుండి పోయాడు. అతడికి ఈ యువకుడు అటవిక జాతివాడని తెలుస్తూనే వున్నది. శిఖరమాతకూ, బై, అంటూ దొంగల మధ్యకు దూకాడు. బాగానే వున్నది. నిజంగా యితడు శిఖరుడేనా? ఇందులో మోసం ఏమీ లేదు కదా—అశ్వకు డిలా అలోచిస్తున్నాడు.

శిఖిముఖి అశ్వాన్ని సమీపించి దాని గాయానికి అకుపనరు పూస్తూ, అశ్వకుడితో, "మీ పేరేమిటి? ఒంటరిగా అరణ్యంలో తిరుగుతున్నారే?" అని ప్రశ్నించాడు.

అశ్వకుడు జవాబు చెప్పేందుకు ఓ క్షణ కాలం తటపటా యించి, "మనిద్దరం సమాస సయస్కులం, వద్దెనిమిది యిరవై ఏళ్ళ వయసు వాళ్ళం, అవునా? మునలి వాళ్ళలాగా మీరూ మీరూ అని మాట్లాడు కోవటం ఎందుకు? అది సరే. నీ ప్రశ్న

లకు జవాబిచ్చే ముందు నే నొక ప్రశ్న అడగవలసి వుంది," అన్నాడు.

"ఏమిటా ప్రశ్న?" అని అడిగాడు శిఖిముఖి, అశ్వకుడి మాటలకు కొంచెంగా అశ్చర్యపడుతూ.

"నీవు శిఖరజాతివాడివి, అవునా?" అన్నాడు అశ్వకుడు.

"అవును, నా పేరు శిఖిముఖి. మీ... నీ పేరు?" అన్నాడు శిఖిముఖి.

"శిఖిముఖి!" అంటూ అశ్వకుడు కళ్ళింత చేసుకుని తలాడిస్తూ, "అది, నీ తాత పేరు, అవునా? నా పేరు విక్రమ శేసరి, యిది మా తాత పేరు. మీ తండ్రి

చందమామ

గవాలడు. ఆ విక్రమశేనని గురించి నీకు చెప్పే వుండాలే. అయిన శిమంగా వున్నాడు గదా?" అని ప్రశ్నించాడు విక్రమశేనరి.

విక్రమశేనరి మాటలు వింటూంటే శిశిముఖి ఏదో కల గంటున్నట్టుగా వున్నది. తను బస్సులో ఆతల్లి చూడటం తటస్థ పడుతుందని ఆత దేనాడూ ఆమెకోలేదు...

"నా తండ్రి శిమంగానే వున్నాడు. మీతాతగారిని గురించి నేను చాలా విన్నాను. మీది శూరసేన చేశం కాదా? ని ప్రయాణం మా పల్లెకె ఆని తెలిసిపోయింది. కాని, యిదంతా నాకు నమ్మకశక్తం కాకుండా వున్నది." అన్నాడు శిశిముఖి

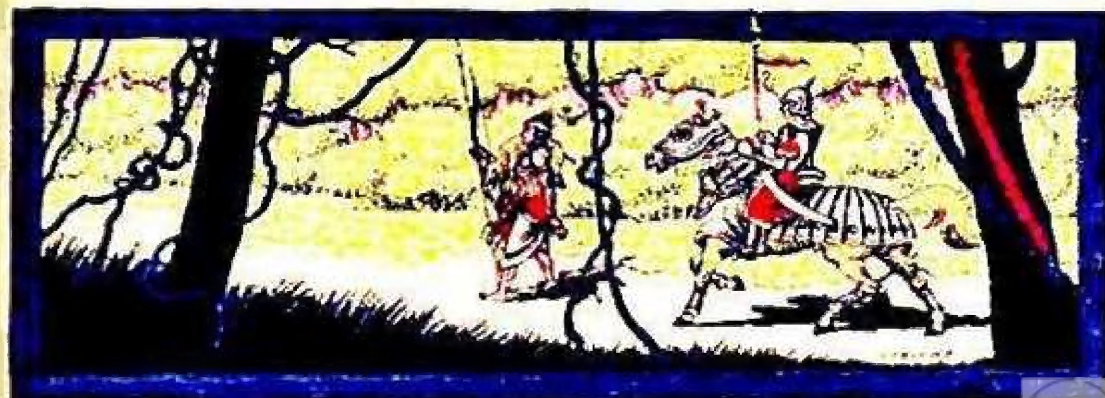
"ఇంకా నమ్మకశక్తం కాని నంగకు అనేకం మీ ఇంటికి చేరింతరవాత తిరిగి చెబుతాను. ఇంతకుముందు నన్ను చుట్టు ముట్టినవాళ్ళు శివలం దొంగలు కాదు. వాళ్ళక్కావలసింది, యీ జీమకు వెరాడు తున్న నందియి కాక, నా ప్రాణం కూడా.

కనక మనం త్వరగా మీ పల్లె చేరటం శిమం." అన్నాడు విక్రమశేనరి.

అసరికి శిశిముఖికి తామున్న ప్రదేశం ఎంత ప్రమాదకరం అయిందో తెలిసి వచ్చింది. దొంగలు ఏ చెట్లదాటునో పొంచి వుండి తిరిగి మీద పడేందుకు అవకాశం కొసం ఎదురు చూస్తూంటారు...

గాయపడిన గుర్రాన్ని సదిపించుకుంటూ శిశిముఖి, విక్రమశేనరి కుంభారమెట్ట పల్లెకు బయలుదేరారు. దారిలో శిశిముఖి ఒక అడవివందిని కొట్టి భువాన వేసు కున్నాడు. దొంగల మంచి మలే ప్రమాదం ఎదురపలేదు. కాని, చీకటి పడిన కొంత సేపటికి వాళ్ళు పల్లెను సమీపించేసరికి, శివాలూడూ మరికొందరూ ఆరస్యం శేసి వస్తున్నారు. శిశిముఖిని ముందుగా చూసిన పల్లెవాసులు కొందరు ఉత్సాహంగా కేకలు వేస్తూ, అతడి దగ్గరకు పరిగెత్తుకు రాసాగారు.

—(ఇంకా వుంది)

2

[శివములి అనే శివరాయుడుకు దొకడు అరణ్యానికి వెటకు వెళ్ళి. అక్కడ కవచం ధరించివున్న అశ్వకయోధుడు దొకడి మీద దొంగలు దాడి చేయటం చూసి, అతడికి సహాయం చేశాడు. ఆ యోధుడు తన పేరు విక్రమశేఖరి అని చెప్పాడు. ఇద్దరూ కలిసి చికటివేళ పల్లెను సమీపించేంతలో, పల్లెవాసులు వాళ్ళు శని పరిగెత్తుకు రాసాగారు. తరవాత—]

శివములి తన శని వచ్చే పల్లెవాసుల్ని చూసి అశ్చర్యపడ్డాడు. వాళ్ళందరూ అయుధాలు ధరించి వున్నారు. ముందుగా అతణ్ణి సమీపించిన శివరులు అతడి చుట్టూ చేరి శేకలు వేస్తూ, పాటలు పాడసాగారు.

"ఈ గడవంతా ఏమిటి? పల్లెపల్లెంతా కదిలినట్టుండే. ఏం జరిగింది?" అని అడిగాడు శివములి. తన చుట్టూ చేరి గంతులు వేస్తున్నవాళ్ళను.

"అరణ్యంలో నిన్నూ, మరొక వింత మనిషిని కొండదొంగలు చంపేకారని విని, పల్లె పెద్దకోపాటు అందరం బయలుదేరాం. అడవిలో గడ్డను మేపే పల్లెపిల్లలు చెప్పింది అబద్ధం అయినా కావాలి, లేదా సుభ్య. ఆ ఇవపమనిషి కలిసి కొండ దొంగలను చంపయినా వుండాలి," అన్నారు వాళ్ళు. శివములి పెద్దగా సవ్యతూ విక్రమ శేఖరి దగ్గరకుపోయి, "చూశావా! మా పిల్ల

'తందమామ'

కారు వెధవలు గోరంతదాన్ని కొంధంత
ఎలా చేస్తారో. మనం టంగల చేతిలో చచ్చి
పోయామనే, వాళ్ళు పల్లెకుపోయి చెప్పా
రట. నీకు వాళ్ళు పెట్టిన పేరు ఇనప
మనిషి," అన్నాడు.

విక్రమశేసరి కిదంతా మంచి వినోదంగా
వున్నది. పల్లెవాసుల జకమత్కానికీ, తమ
నాయకుడి కుమారుడంటే వాళ్ళకున్న
వాళ్ళల్లాభిమానాలకూ అతడు చాలా
సంతోషపడ్డాడు. తన తండ్రి తలపెట్టిన
సాహసకార్యానికి నిజంగా తోడ్పడగలవాళ్ళు
యీ కబంధులన్న నమ్మకం అతడికాకానింట్లో
కలిగింది.

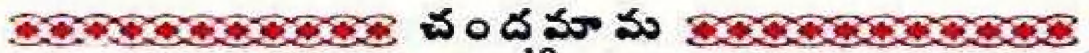

కవాలడు మరి కొందరితో కలిసి తన
కొడుగున్న చోటుకు రాగానే, అప్పటివరకూ
కలిముని చుట్టూ చేరి గడబిడ చేస్తున్న
వాళ్ళందరూ పక్కకు తప్పుకున్నారు.
కవాలడు తన కొడుకును నమిపించి కాగ
లించుకున్నాడు. అంతలో కాగడా వెలుగు
పైన పడటంతో విక్రమశేసరి అతడి
కంట బడ్డాడు.

కవాలడు ఒక్క కినుకాలం నిశ్చేస్తుండే
పోయి, విక్రమశేసరిని కన్నార్పకుండా
చూస్తూ, అతడి శేసి రెండడుగులు చేసి,
"ఎవరూ, విక్రమశేసరి దొరా?" అన్నాడు
అనందం అశ్చర్యం కనబరుస్తూ.

విక్రమశేసరి అతణ్ణి నమిపించి నమస్కరిస్తూ,
"నేను విక్రమశేసరినే, కాని మీరు
నన్నెరగరు," అన్నాడు.

కవాలడు, విక్రమశేసరిని వింతగా
చూస్తూ, "అవును, నలభైవిళ్ళనాటి మాట!
ఆ దొరా నా పయసువాడే, ముసలివాడు
కాకుండా ఎలా వుంటాడు? మేం యిద్దరం
నీ పయసువాళ్ళమై వుండగా చక్రపత్రి
పేసలో చేరి ఉత్తరాన బ్రహ్మపుత్రానదీ
లోయల పరకూ త్రితయాత్ర చేసి, చక్ర
పత్రికి అంతులేని ధనం, కీర్తి సంపాదించి
పెట్టాం. ఇంతకూ నీవెవరు? మళ్ళీ అనాటి

దొర విక్రమకేసరినే చూశానని భ్రమ పడ్డాను," అన్నాడు.

"నేనా విక్రమకేసరి మనవడిని. నా పేరూ విక్రమకేసరే. నా తండ్రిగారు మీతో కొన్ని ముఖ్య విషయాలు మాట్లాడేందుకు నన్ను పంపారు," అన్నాడు విక్రమకేసరి.

"అశ్చర్యంగా వుంది. మీ తాతగారు చనిపోయారని కూడా విన్నాను. అయినా, నిరూపం నన్ను భ్రమింపజేసింది. మీ నాన్నగారు జయపాలుడు కైమమా? ఈ శబరుణ్ణి ఆయన గుర్తుపెట్టుకోవటమే గాక, తనకుమారుణ్ణి ఒక ముఖ్య విషయం మాట్లాడేందుకు పంపటం, నాకు అబ్బురం కలిగిస్తున్నది. సంస్థానాధీశులైన మీ తండ్రిగారు యీ శబర పల్లెపెద్దతో సంప్రతించవలసిన అంత గొప్ప విషయం ఏమిటి?" అని అడిగాడు శివాయిడు.

"అదంతా మీ పల్లె చేరిం తరవాత చెప్పతాను. నన్ను మీ పల్లె చేరకుండా అటకాయించేందుకు కొందరు దుర్మార్గులు అరణ్యంలో చాలా పెద్ద ప్రయత్నం చేశారు," అన్నాడు విక్రమకేసరి.

"అ సంగతి తెలిసి మేమంతా అరణ్యానికి బయలుదేరాం. శిఖిముఖి వెంట వున్నది,

నా పూర్వ యజమాని మనవడని మాత్రం నాకు తెలియదు. ఎవరో అనవమనిని అంటూ పిల్లలు చెప్పారు. సరే, ఇద్దరూ కైమంగా బయటపడ్డారు. పల్లెకుపోదాం వదండి," అన్నాడు శివాయిడు.

అరగంట తరవాత అందరూ పల్లె చేరేవరికి, శివాయిడి ఇంటిదాపున చాలామంది అడవాళ్ళు గుంపుగా చేరి గొడవగా మాట్లాడుకుంటున్నారు. వాళ్ళందరి చేతుల్లోనూ నిళ్ళ కడవలున్నాయి. శివాయిడూ, అతడి వెంట వున్న పల్లెవాసులూ అడిగిన మీదట, తాము నిరు తెచ్చుకునేందుకు కొలసు కెళ్ళామని, అక్కడ కొందరు కొత్తవాళ్ళు

కనిపించి, కవాయిడి యిద్దెక్కడ అని అడిగారని చెప్పారు. వాళ్ళు చూడటానికి దారి దొరికిగాళ్ళలా వున్నారని, అందరి చేతుల్లోనూ అయిదుధాలున్నవని కూడా చెప్పారు.

ఒకటికి రెండుపార్లు ప్రశ్నించిన మీదట అదవాళ్ళు ఆ కొత్తవాళ్ళు ధరించిన దుస్తుల తీరూ అదీ వర్ణించారు. వాళ్ళు చెప్పిందానికి, అరణ్యంలో గడ్డకాచే పల్లెవిల్లలు దొంగల్ని గురించి చెప్పిందానికి సరిపా యింది. కవాయిడు అక్కడ ఎవరితోనూ ఎమీ అనక, తన ఇల్లు చేరగానే విక్రమ కేశరితో, "అ దొంగలెవరో కాని గివ్వ సాపాసికులుగా వున్నారు. కా మెరగని

ప్రాంతాలకు వచ్చి, కలిర వల్లెపెద్ద ఇంటి మీదే దాడిచేయాలని చూస్తున్నట్టు కనబడు కున్నది. ఎంత భైర్యం!" అన్నాడు.

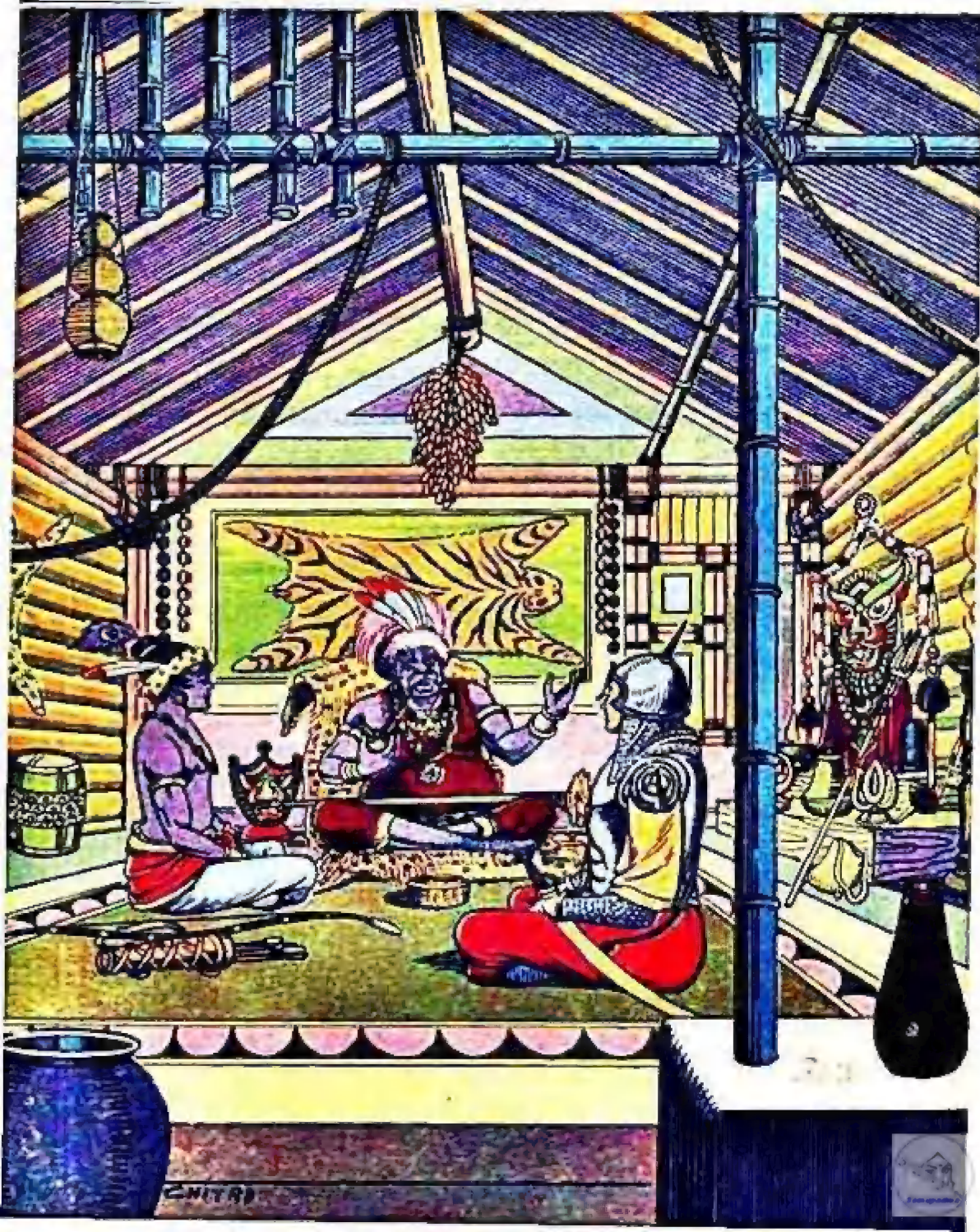
"వాళ్ళు ఒక వేళ యీ ఇంటి మీదికి దాడివస్తే, మీ కోసంకాదు, నా కోసం. నేనూ, కలిముఖి కలిసి పల్లె కేసి బయలుదేరటం వాళ్ళు చూసివుంటారు. వాళ్ళక్కావలసింది నా ప్రాణం కన్న యీ నంచీలో వున్న పస్తు వులు," అంటూ విక్రమకేశరి గుర్రంజీను నుంచి వెలొడుకున్న నంచీవిచ్చి, కవాయిడికి అందించాడు.

కవాయిడు ఆ నంచీని భద్రంగా గదికి ఒక మూలవున్న కులదేవతల విగ్రహాల ముందుపెట్టి, "రాత్రి చాలావుంది, అంతా తిరిగ్గా మాట్లాడుకోవచ్చు. ముందు తిండి తిప్పల నంగతి చూద్దాం," అన్నాడు.

ఆ తరువాత అందరూ రకరకాల మాంసాలతో, పానీయాలతో తృప్తిగా భోజనం చేశారు. కవాయిడు గోడకానుకుని కూర్చుని గుడుగుడులో పొగాకు కుంపివేసి, నివ్వం బించి పొగపీలుస్తూ, ఎదురుగా గంగళ్ళు వరిచిన చాప మీద కూర్చుని వున్న విక్రమ కేశరి, కలిముఖుల కేసి చిరునవ్వు నవ్వుతూ చూసి, "మీ ఆధ్వర్య పక్క పక్కల చూస్తూంటే, నాకు విక్రమకేశరి దొర గుర్తు

కొస్తున్నాడు. ఆయన మనవడు ఓకానక రోజు నా ఇంటికొచ్చి అతిథిగా వుండబోతాడని నే నేనాచూ ఊహించలేదు," అన్నాడు.

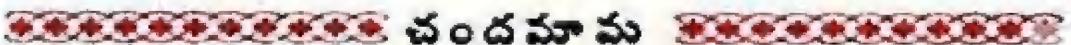
"నా తండ్రిగారు కూడా నేను కూర దేశం నుంచి యింత దూరం ప్రయాణం చేయవలసి వస్తుందని కలలో కూడా అనుకుని వుండదు. ఆయన మా తాతగార్ని గురించి, మిమ్మల్ని గురించి చాలా అద్భుత విషయాలు చెప్పకూండేవాడు. కాని....మికు యిప్పటివరకూ తెలియని సంగ తొకటి ఉన్నాను. మా తాతగారు విశ్రమశేనరి ఇప్పటికీ ఇరవై సంవత్సరాల శ్రీకం తిరిగి మరొకసారి బ్రహ్మపుత్రానది ప్రాంతాలవున్న

కామాక్ష్య నగరం శేని వెళ్ళాడు. ఇంత కాలమైనా తిరిగి రాలేదు. చవిపాటి వుంటాడనుకున్నాం. ఇప్పటికీ రెండు నెలలశ్రీకం అందిన పర్వమానాన్ని బట్టి, ఆయన యింకా సజీవుడేమో అన్న అనుమానం కలుగుతున్నది," అన్నాడు విశ్రమశేనరి.

ఆ మాటలు వింటూనే శివాబుడు అశ్చర్యపడుతూ విశ్రమశేనరి శేని తేరిపారచూసి, "శేనరిదొర మరొకసారి ఆ బ్రహ్మపుత్రానది ప్రాంతాల్లోని అరణ్యాల శేని వెళ్ళారా? ఇది జరిగి ఇరవై ఏళ్ళయి వుంటే—మాట మాత్రంగా మనిషి తో కలుసు పెట్టివుంటే నేనూ ఆయన వెంట బయలుదేరేవాణ్ణి. ఇంతకూ ఆ దొర మళ్ళీ అంతదూరం ఎందుకెళ్ళినట్లు?" అని ప్రశ్నించాడు.

"అదేదో చాలా విగూఢ రహస్యం అని, తాను చచ్చేలోపల సాధించి తిరవంసిన కార్యమని, మా తండ్రిగారితో చెప్పారట. అంతకన్న వివరాలేమీ చెప్పలేదు. కాని, రెండు నెలలశ్రీకం మా సంస్థానం వాడే అయిన ఒక పండితుడు ఆ ఉత్తర దేశాస్తుంచి తిరిగి వచ్చి, మా తాతగారి పస్తువులంటూ కొన్ని మా నాయనగారికి ఒప్పచెప్పాడు. వాటిలో ఎక్కువ భాగం

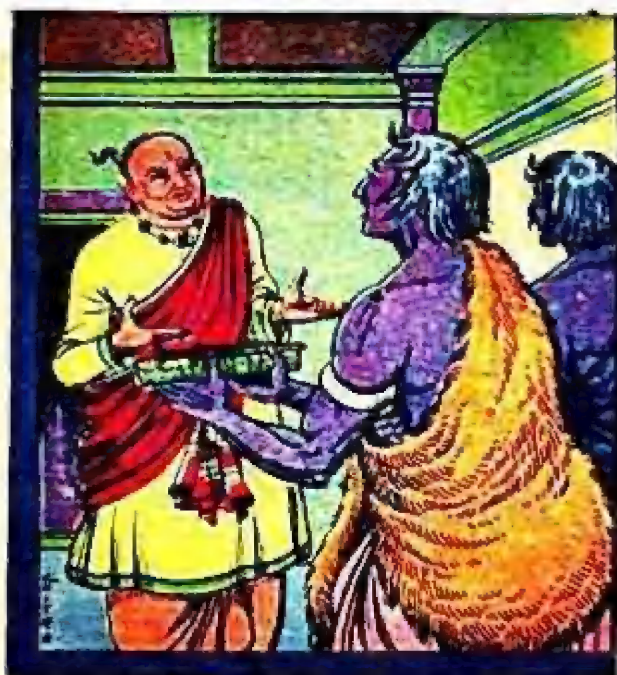

తాళవక్ర గ్రంథాలు. అతడు చెప్పేదాన్ని బట్టి మా తాతగారు అక్కడి కొండల్లో ఎక్కడో సన్యాసిగా జీవిస్తున్నాడని తెలుస్తున్నది. అయినా అందుకు గట్టి రుజువేమీ లేదు," అన్నాడు విక్రమశేసరి.

కవాలడు కొంచెంసేపు తల వంచుకు అలోచిస్తూ పూరుకుని, "నువ్వు చెప్పేది ఎంటూంటి నాకు మరిపాకున్నట్టుగా ఉన్నది. ఆ దొర మళ్ళీ ఆ హిరారణ్య ప్రాంతాలకు ఎందుకెళ్ళాడు? ఆ నిగూఢ రహస్యం ఏమిటి? ఆయన వస్తువులు ఏ సంస్థాన పండితుడి కెలా దొరికినై?" అని అడిగాడు. విక్రమశేసరి పండితుడు చెప్పిన దంతా కవాలడికి కొద్దిమాటల్లో చెప్పాడు.

అ పండితుడు బాంధ్యంలోనే ఇల్లు విడిచి నానా దేశాలా తిరిగి, కాస్తవిద్యలన్నీ నేర్చుకుని పృథ్వావ్యంలో తిరిగి ఇంటికి చేరాడు. ఆయన బ్రహ్మపుత్రాసదీ ప్రాంతాల్లోని అరణ్య ప్రదేశాల్లో చాలాకాలం నివసించాడు. అక్కడ వుంటే అటవికులకు రోగాలూ రొప్పలూ వస్తే మందుమాకు కిచ్చి సహాయపడ్డాడు. ఆ అటవికుల్లో అనేక జాతులవాళ్ళూ, భాషలవాళ్ళూ వున్నారు. వాళ్ళల్లో ఇళ్ళు లనే వినుగులను మచ్చిక చేసే జాతివాళ్ళూ, ఆ పండితుడి జన్మదేశం

అవి తెలుసుకుని, తమ వల్లెలో విక్రమశేసరి అనే క్రితయుడు కొంతకాలం తన నాకరుతో నివసించాడని, అతడికి మన్నె జ్వరం రాగా అదవికి మూలికల కోసం పోయినప్పుడు పులి ఎత్తుకుపోయిందని చెప్పారట. ఆయనకు సంబంధించినవే అంటూ కొన్ని తాళవక్రగ్రంథాలూ, చిన్న కత్తి వగైరా ఆ పండితుడికి ఉవ్వచెప్పారు. కాని, ఆయన ఆ అరణ్యంలో మరొక ప్రాంతానికి వెళ్ళినప్పుడు, విక్రమశేసరి అన్న పేరుగల సుక్రియు దొడకు ఆహారీ లనే సన్యాసులతో కొండల్లో నివసిస్తున్నట్టు మరికొందరు చెప్పారట. ఆ పండితుడు

అ సన్యాసుల్లో చాలామందితో మాట్లాడి చూశాడు. కాని, ఉన్నాడనటమే తప్ప మా తాతగారు ఎక్కడ వున్నారీ వాళ్ళల్లో ఏ ఒక్కడూ చెప్పలేకపోయాడు. ఇదంతా విన్న మీదట మా నాయనగారు, మా తాతగారి వస్తువులనబట్టి వాటినిన్నటిని యీ సంచిలో పెట్టి మిమ్మల్ని కలుసుకుని మాట్లాడితే ప్రయోజనం వుంటుందేమో అని నన్నిక్కడికి పంపారు. సంచిలో వున్న తాళపత్ర గ్రంథాల్లో కొన్ని మా తాతగారు స్వహస్తంతో రాసినవి. అవి చదివితే మీకు ఆయన ఏ నిగూఢ రహస్యాన్ని బోధించేందుకు ఆ ప్రాంతాలకు వెళ్ళాడో తెలియవచ్చు. అంతేకాక వాటిద్వారా మీరు ఆయన నజీవుడో కాదో కూడా గ్రహించగలరని మా తండ్రిగారు అశ్వేషం చేశారు.

విశ్రమశేసరి చెప్పినదంతా శ్రద్ధగా విన్న శివాలకు కొద్దిసేపు మౌనంగా వూరుకుని, పాత్రుగా ఏదో జైప్రికి వచ్చినవాడిలా

కుళ్ళివడి, "ఐహూకా, శేసరిదొర విగూఢ రహస్యం అనేది శిథిలాలయానికి నంబం ధించినదికాదుగదా? ఒకవేళ అదే అయితే, ఆ అలయాన్ని చేరటంతన్న హేమాలయాల్లోని కైలాసగిరి శిఖరం ఎక్కటం తెలిక, శిథి, ఆ సంచి యిటు తీసుకురా," అని తన కొడుకును హెచ్చరించాడు.

శిథిముఖి లేచి గుంటవేతల విగ్రహాల ముందున్న సంచి తీసుకుని తండ్రి దగ్గరకు వచ్చి, దాన్ని అతడి చేతికి అందించబోయాడు. అంతలో విధి వైపుకువున్న తలుపును చీకటి కమ్మినట్టయింది. సల్లవి దుస్తులు ధరించిన ఒక వ్యక్తి—అరున్నరా విడదుగుల పాదపుగల మరీ బక్కపలచని వాడు, తల మీద గుడ్డగూని ఆకారంలో వున్న శిరస్త్రాణం ధరించి—వాళ్ళముందు ప్రత్యక్షమయ్యాడు. శివాలకు, శిథిముఖి, విశ్రమశేసరి ఆ విశ్వకాశరాన్ని చూస్తూనే నిర్విణ్ణులయ్యారు. —(అంకా వుంది)

శిథిలాలయం

3

[కాబట్టి వెంట వచ్చినాను అందుకే తిరిగి కలవనై చెబాడు, విగ్రహశేషం, కాబట్టి కాక ప్రాణం ఒక నంది చూపి, తన కాక మరేగవారి బ్రహ్మపుత్రానది బోయల శని వెళ్ళారని చెప్పాడు. కాబట్టి, కలమునది నంది తప్పుని చెప్పారని, ఒక విగ్రహ కాదు నా ముందు శ్రీకృష్ణయ్యాడు. అందరూ విస్మయపడ్డారు. తరవాత—]

విగ్రహకాదు నిశ్చయంగా అదుగులో అదుగు చేసుకుంటూ కాబట్టి నమించి, "మీరందరూ బలవిస్మయం పాలుకాదల చకపాతే, ఆ నంది యిటుయివ్వండి. నేను గత వెయ్యేళ్ళుగా శిథిలాలయం పూజానా, దాన్ని చూడదలిచి బ్రహ్మపుత్రానది బోయల శని వచ్చిన వాడేవడూ యింత పరకూ ప్రాణాలతో బయటపడలేదు," అంటూ నంది కనం చేయించాడు.

అంతలో కాబట్టి కాదు మునిగిన భయసంక్రమాల గుంచి తేడుకుని, విగ్రహ కాబట్టి శని కిక్కిరిస్తూ చూస్తూ, "అంటి కొద్దిన అతికిన—విలసిన పేరుటంగా వచ్చి దుర్భాషలాడే వాడినైనానరే—తన్ని రంగిలెయటం కలదులు చెయ్యకూడని పనుల్లో ఒకటి. తనకే, మర్యాదగా చెప్పుకున్నాను, వెంటనే బయటికి వెళ్ళిపో," అంటూ హుంకరించాడు.

‘తం దమామ’

"నరే, పోయివచ్చాను. కవిలాలయ
ప్రభావ శక్తిసామర్థ్యాలు నీకు తెలియవు.
ఈ అవమానానికి ప్రతికారం చేసి నీకు
తాను, అసంపదలో పున్న తాళవేత్రాలు
నీ వంశనాశనానికి, విక్రమకేసరి వంశనాశ
నానికి మాత్రమే ఉపయోగిస్తాను." అంటూ
వికృతాకారుడు ద్వారం నెసి వెళ్ళి కనబడ
కుండా పోయాడు.

అతడు తలుపు తెరచటంగాని,
మూయుటంగాని ఎవరికంటావడలేదు.

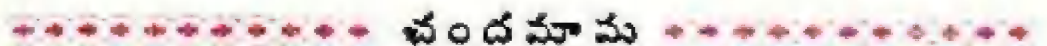
శశిముఖి, విక్రమకేసరి దవ్వన లేచి
ద్వారం దగ్గరకు పోయి తలుపు తెరిచి
బయటికి చూశాడు. బయట అంతా చీకటి.

వికృతాకారుడు కనిపించలేదు. ఇంద్రచుట్టూ
పున్న శంఖచారి దగ్గర యుద్ధమే ముగ్గురు
శబ్దాలు విలబడి యింటకి కావడా కాస్త
న్నాడు. శశిముఖి వాళ్ళను గమిపించి,
"ఏకాదండా—అంత సాయగున్న నల్లచుట్టు
లవాడు ఎటుపోయాడు?" అని ప్రశ్నించాడు.

"నల్లచుట్టులవాడా? అదాందివా రెవరూ
యిటు రాలేదే!" అంటూ కాపలివాళ్ళు
అశ్చర్యపోయారు. అంతలో ఎర్రగండు
పెద్దగా మెరుగుకూ కొలను కేసి దంగిర్ర
సాగింది. విక్రమకేసరి, శశిముఖి దాన్ని
వెంటాడించారు.

వాళ్ళిద్దరూ కొలనుప్రాంతం చేరేసరికి,
కొలనులో దభిమంటూ వీధి బరువైన
పస్త్రులే పడినశబ్దం విసబిరింది. కొలను
చుట్టూ ఒత్తుగా పెరిగివున్న చెట్ల చాటున
నిదల్లా మానవాకారాలు కదలటం కన
బిరింది. విక్రమకేసరి చిన్న గంతుతో,
"శశిముఖి! అరణ్యంలో నన్ను తొంగ
చాటుగా ముట్టడించిన దుర్బాధులకు, ఆ
వికృతాకారుడు నాయకుడని తెలుస్తూనే
వున్నది. వాణ్ణిగాని లేక వాడి అనుచరుల్లో
ఒక్కగా వెళ్ళిబిల్లుయినా గాని మనం పట్టుకో
గలిగితే, వికృతాకారుడి ఎత్తుగడలేమిటో
మనం తెలుసుకోవచ్చు." అన్నాడు.

చందమామ

"చావుంది. అలా అయితే యిద్దరం ఒకే దిక్కుకేసి వెళ్ళటంకన్న చెలొకవైపుగా పోవటం మంచిది. చాళ్ళు సాహసీకులు, ఈ పె ఉపయోగించడానికి వెనుదీయకు. గాయపడినవాడు దొరికినా మన ప్రయత్నం ఫలిస్తుంది!" అంటూ శశిముఖ కొలనును ఎడమవైపు నున్న చెట్ల కేసి బొడుచికాడు. ఎక్కడుకేసరి కుడివైపుకు వెంగిల్తాడు.

గుఱుచుచెట్ల వెనక నుంచి శశిముఖకి దొంగల మాటలూ, చాళ్ళు నడుస్తున్నప్పుడు వారికింద పడిన ఎందులాగులు చేసే శర శరధ్వని విసజరించి. ఎర్రగంతు చాలా దూరం నుంచి మొదలుగుతున్నది. అది అందరికన్న ముందు పోతున్న దొంగవా యొక్క వెంబడిస్తున్నట్లున్నది. కుక్కను పిలిస్తే తనకంటే సహాయంగా వుంటుంది, కాబ, దొంగలకు తమ చాళ్ళను వెంబడిస్తు న్నట్లు తెలిసిపోతుంది. పల్లె యువకుల్ని మొందుగా హెచ్చరించి వున్నట్లయితే, చాళ్లం దరి సాయంకో దొంగదను చుట్టుముట్టి పట్టుకునేసిన. తనూ, ఎర్రనుకేసరి ఒంట రిగా అయ్యలుండేకటం పోరదాటే అయింది. అప్పుడేం చేయాలి?...

శశిముఖ యిలా అలోచిస్తున్నంతలో దొంగల్లో ఒకడు కొంచెం విగ్ధరగా, "వదలండి.

వదలండి. పూజారి దొర మూడోకన్ను తెరి చాడు!" అన్నాడు. ఆ వెంటనే నలుగు రైదుగురు దొంగలు చెట్ల మాట్లా నుంచి గబగబా, వయబడి పచ్చ కొలనును అల్లంత దూరంలో వున్న మామిడికొప్ప కేసి వెంగిల్తపోయి.

పూజారి దొర మూడోకన్ను తెరవటం ఏమిటి? అని అక్కర్లేపడుతూ శశిముఖ మామిడికొప్ప కేసి వచ్చి పొరిందాడు. అక్కడ ఒక మాను వక్కగా—ఆ రేతడు గుల పిత్తున ఏదో కాంతి కనురెప్పపాటులో అడుతూ వెలుగుతూ అతడి కంటబడింది. అది పూజారి మూడో కన్నా? అద్భుతం!

చంద్రమామ

వాడు వెయ్యేళ్ళుగా శిథిలాలయాలికి పూజారిగా వుంటున్నట్టు చెప్పాడు. అప్పుడు మూడో కన్ను తెరిచి మూస్తున్నాడు. ఇదంతా మనమా లేక వాస్తవమా?...

శిశిముఖ యిలాంటి సంశయాలతో కట్టు పట్టాడు.తూనే మామిడితోపు కేసి పరిగెత్త బోయేంతలో ఎర్రగండు చెబ్బుకొన్నదానిలా కుయ్యోమంటూ పెద్దగా అరిచింది. ఆ అడుపు వింటూనే శిశిముఖ ఉగ్రువైపోయాడు. తన సుక్కను దొంగల్లో ఎవరో గాయపరిచి వుంటాడు. వాళ్ళ వెత్తురు కళ్ళ మాదా ల్పించే. పూజారి గుండెల్లో ఈటె గుచ్చి తీరతాను. 'బై, శివరమాతా!' అంటూ శిశి

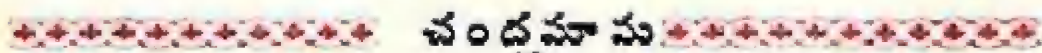

ముఖ కేక పెట్టి, మామిడితోపులో వెలుగు కనబడుతున్న వైపుకు నూటిగా పరిగెత్తాడు.

అతడు తోపును వదిలిపించ బోతున్నంతలో అంతపరకూ మామె పక్కనకనబడు తున్న వెలుగు కాస్తా మాయమయింది. ఆ వెంటనే ఎవరో చిన్నగా మాట్లాడిన ధ్వని, నలుగు రైదుగురు నడిచి పోతున్న శబ్దమూ శిశిముఖికి వినబడింది. అతడు ఆ శబ్దం వస్తున్న వైపుకు బాగ్రత్తగా సకవ పాగాడు. చెట్ల మాటు నుంచి ఏ శబ్దమైనా తన మీద కత్తి వినరవచ్చునన్న భయం అతడికి కలిగింది.

శిశిముఖికి తనకు కొంచెం ముందుగా నడిచి పోతున్నవాళ్ళు మాట్లాడు కోవలం మరింత స్పష్టంగా వినబడింది. వాళ్ళు తనను చూసి అంత నిర్భయంగా పడుస్తూ పూరా అనుకున్నారతను. అంతలో దొంగల్లో ఒకడు కొంచెం పెద్దగానే, "అది కుక్క కాదు, ఎకాదం. పూజారి దొరను చూస్తూనే కుయ్యో(కయ్య) అనకుండా దాని దవడలు వెక్కుకుపోయినై," అన్నారు.

వాడు మాట్లాడుతున్నది తన ఎర్ర గండును గురించి. దాన్ని యీ నీచులు చంపారా? ఆ అనుమానం కలగ్గానే శిశిముఖి కోపంతో ఒళ్లు మరిచాడు. అస్థితిలో

చందమామ

అతడు వెనక ముందులు చూసుకొంటూ,
 "దువ్వాడ్లురాతా, అగండి! ఈటె దెచ్చి
 కాచుకోండి!" అంటూ ముందు కురికాడు.
 కాని, అతడు నాలుగైదు అంగలు చేకాడే
 లేదే, ఎడమ కారి కింద ధూమి చప్పున
 కుంగిపోయింది. ముందుకు వడతోయిన
 వాడల్లా తమాయించుకుని, కుదికారి
 ఉరంకో, ఎడమకాలును పైకి రాగటోయిం
 తలో, కారికి కాదులాంటి దేదో గట్టిగా
 టగునుకు పోయి పైకి గుంజింది. మరు
 క్షణం కిటిమిలి చెట్టుకొమ్మ కొకచానికి
 ఒంటికారి పట్టుకో తంకిందులుగా వెళ్ళార
 పాగాడు. అదృష్టం కొద్దీ అతడి కుది
 చేతిలో పువ్వు యీటె గుప్పెట పట్టు మంచి
 బారిపాలెదు.

తమ ఎంత ఘోర ప్రమాదంలో చిక్కు
 కున్నది కిటిమిలి అర్థం చేసుకునే లోపలే
 చెట్ల చాటు నుంచి అవహేన్డం చేస్తున్నట్టు
 పకపక మంటూ నవ్వు వినిపించింది.
 ఆ వెంటనే ఒక గంతు, "పూజారి డెరా!
 కొదమనింగాన్ని అనుకునేవాట్టో, కుంచెలు
 పిల్ల కింద ఉచ్చులో పట్టేశాం. అప్పుడెం
 చేద్దాం?" అని అడిగింది.

"కొందరపది అప్పుడే వాడి చర్మం
 ఒకచకంంది. కొంచెం ఎడం... మరి నమి

పాని కొస్తే, నా మూడో కంటి వెదికి భస్మమై
 పోతాడు," అంటూ వికృతాకారుడు చెబు
 చాటు నుంచి బయటికొచ్చాడు. అతడు
 తన మూడో కమ్మ అంతలోనే మూయటం
 తెరవటం కిటిమిలి చూశాడు. ఈ వికృతా
 కారుడో కిటిమిలియో పూజారి? అమో
 దున్నాడు కిటిమిలి. తమ ఇంటిలోకి వచ్చి
 నవ్వుడు విడిచి వివ్వలా భగ్గుభగ్గున
 మందుకూ అరే మూడో కన్ను పువ్వుట్టు
 తాను గమనించలేదు, వాడు ఈటె పోటుకు
 అందేంత నమిపానికి వస్తే ఎంత బాధం
 దును, అనుకుంటూ కిటిమిలి ఈటెను
 బాగా చాచి, పూజారి కేసి ఉగిండుకు

431రాన్ని బలంగా తదిరించాడు. అతని ప్రయత్నం ఏమిటో గ్రహించిన ఇద్దరు ముగ్గురు దొంగలు, తమ నాయకుణ్ణి ప్రహరణం నుంచి కాపాడేందుకు కిశిములి పక్కకు వచ్చి నిలిచారు.

"ఒహూ, యీ అటవికుడు తన చేతిలోని ఘాతక పుల్లతో నన్ను పాదచాలని చేస్తున్నట్లున్నదే!" అని ఘాతారి వికవిక మంటూ నవ్వి, "ఒరే, పుల్లకుంకా, నీ దర్పం యింకా బలగలేదా? కొందర పడకు," అంటూ ఒక్కడిని అగి, బండలోనే పెద్దగా చప్పట్లు చదుస్తూ, "తల తిప్పగలిగితే చూడరా, వీ! నీ కుర్ర

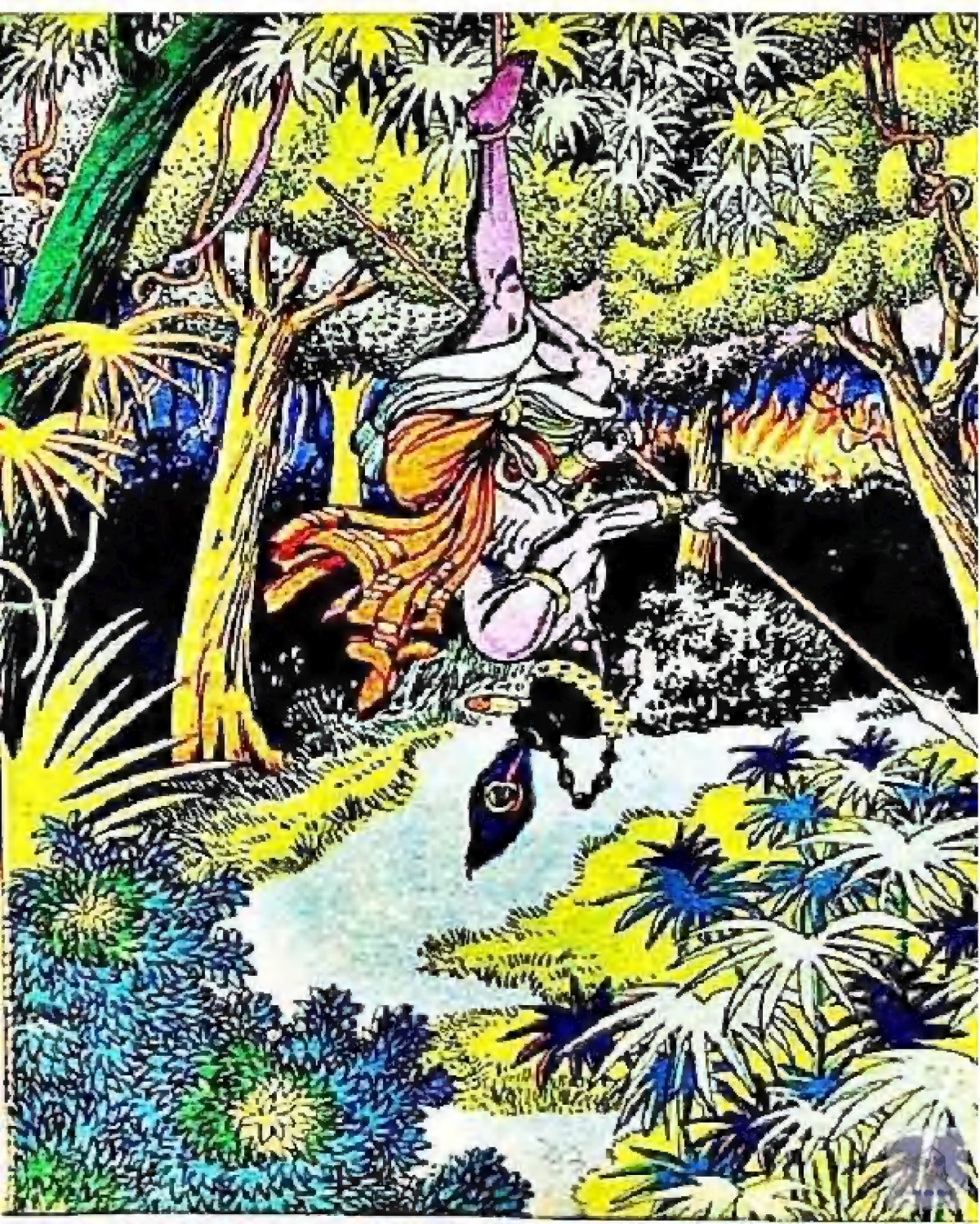
వల్లెను నా మూటో, నేత్రానికి అయితి చేస్తున్నాను," అన్నాడు.

కిశిములి పట్టబలవంతాన తల పక్కకు తిప్పి పల్లి కని చూశాడు. పల్లిలో పెద్ద మంటలు లేస్తున్నవి. పల్లి తగలబడి పోతున్నట్టు తెలియగానే అతడు ఎక్కడలేని ఉద్రేకంతో, కాలని చిగించి పల్లి వున్న కాదును తెంచుకునేందుకు పెనుగు రాకునూ, "దుర్గాధురా, నీ సెపకుల్ని పంచి, పల్లెకు విప్పు పెర్చించావా? ఏమి దావు తప్పదు. కొద్ది పెపల్లెనే మా వాళ్లంతా యిక్కడికి వచ్చి నిన్ను చిత్రవధ చేస్తారు," అన్నాడు.

ఘాతారి పకవక నవ్వి, "మీ వాళ్లంతా యిక్కడికి రాకుండా వుండేందుకే పల్లెకు అగ్ని పెట్టాను. అందరూ ఎవరి కొంపలు వాళ్ళు చల్లాయ్యకునే ప్రయత్నంలో వుండారు. అది వరకాని, నిన్ను ప్రాణాలతో వదులైనాను. ఆ తాళవక్ర గ్రంథాలున్న పంచి నాకు తెచ్చిస్తావా?" అన్నాడు.

"తాళవక్రాలు కాదు, నీ తల సరికి విక్రమకేసరి తివ్వబోతున్నాను," అంటూ కిశిములి బాగా చేయి చాచి తాళును ఘాతారి కని వినిరాడు. కాని, అదే సమయంలో ఒక దొంగ అడ్డు రావటంతో తాళ

వాది భుజంలో గుచ్చుకున్నది. వాడు ఒక దాత్ర కేక పెట్టి విరుచుకుపడ్డాడు.

"ఏడు నే ననుకున్న దా నికన్నా మోడుకు, పాపానె. కారి కట్టు చెప్పి. మెడకు తగిలించి రాక్కురంది. నేను మహా వృక్షాల మీదుగా నడిచి, అడ్డదారి వెంట అరణ్యం చేరతాను," అంటూ పూజారి పెద్దపెద్ద అంగలు వెస్తూ మాను చాటుకు వెళ్ళిపోయాడు.

పూజారి కనబడకుండా పోగానే, దొంగ అందరూ ఒక చోట కూడి, గాయపడిన తమ అనుచరుల గాయాలకు కట్టు కట్టారు. గాయపడిన వాళ్ళల్లో ఒకడు మూలుగుతూ, "ఒరే, అబ్బిగాళ్ళూ, ఇక మన దారిని మనం పాదాం. ఈ పూజారిని నమ్మి మన ప్రాణాల మీదికి తెచ్చుకోవటం ఎందుకు?" అన్నారు.

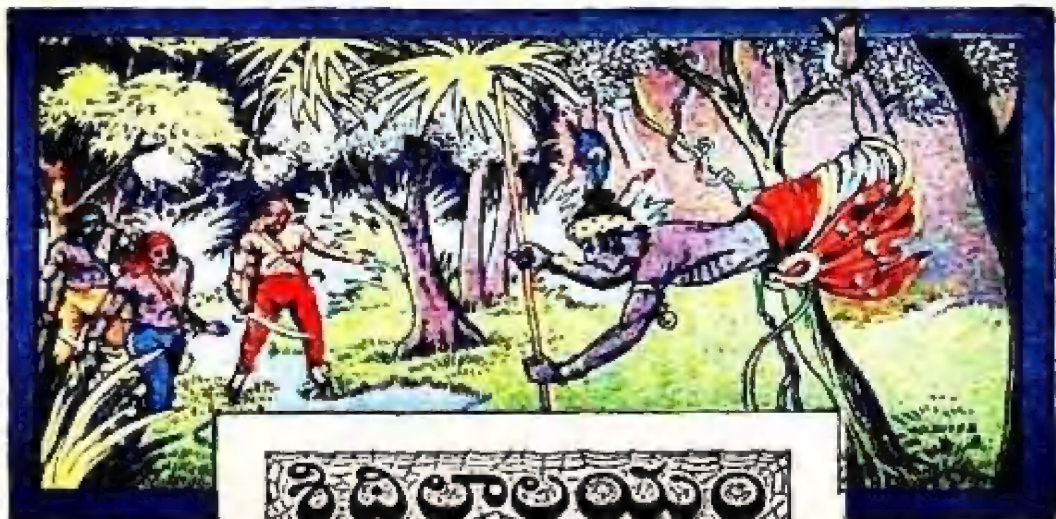
"నేను ముయ్యారా పిరికి నన్నానీ. పూజారి దొర మన తిప్పిన బంగారం

మాటేమిటి? ఆ దొరకు మనం చేసిన ప్రమాణం సంగతేమిటి? మన చేపన్నా పిరి జాతి లెనేళ్ళమా?" అంటూ కసిరాడు ఒక దొంగ.

"అసలు పట్టన్నీ యీ అడివి దున్న గాడు యిక్కడికి రావటంతో మొదలయినై. చిట్టి వెంట పెట్టుకుపోయే శ్రమ మన కొందుకు? పారిపోవాలని చూస్తే చంపా మని చెప్పిచ్చు. కత్తికో గుండెల్లో ఒక్క పాటు పాడుస్తాను," అంటూ దొంగల్లో ఒకడు మీసం మెరిచేస్తూ లేచి కత్తి ఎత్తి కలిమొలిపి పొడవబోయాడు. కాని, శిరిముఖి తన యీటెకో చాన్ని పక్కకు చెల్లి. అదే సమయంలో దొంగను యీటెకో గట్టిగా పాడి చాడు. ఆ పాటు దొంగ పిళ్ళకు తగిలించి. వాడు బాధతో అరిచాడు. మిగతా దొంగలు కోపంతో ఒళ్ళు మరిచి, "చంపండి!" అంటూ ఒక్కపారిగా శిరిముఖి మీద కత్తులు ఎత్తారు. —(అంకా వుంది)

శిథిలావస్థ

4

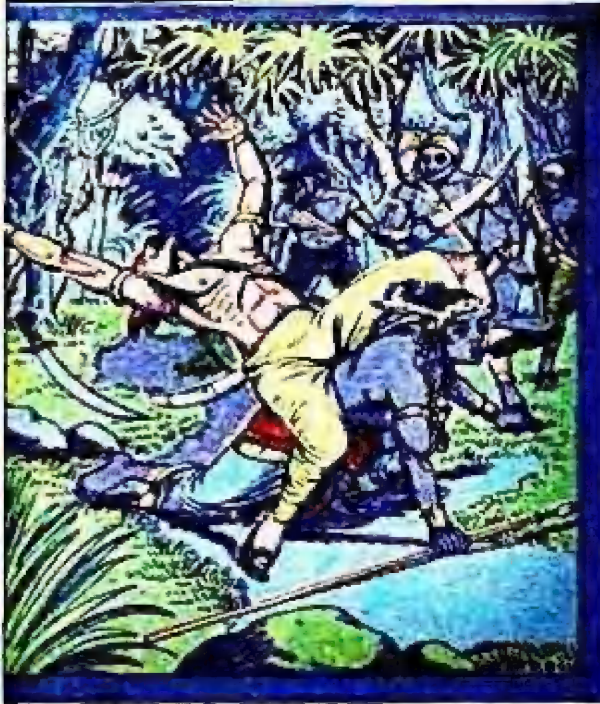
[శిథిలావస్థ పూజారిని చెప్పిన వికృతకారుడి కోపం శిథిముఖి, విక్రమశివరీ చెరక మూర్ఖుని చెల్లదు. శిథిముఖి మామిడికెళ్ళలో అడుగు పెట్టినరీతి, అతడి కాలి కోక కాదు బిగుసుకుపోయి, చెట్టుకొమ్మకు వేలాడదీసింది. పూజారిని శిథిముఖి తుదికే పొడవ దొయ్యాడు. పూజారి అనుచరులు అరుస్తూ, అకట్టి చంపేందుకు కత్తులెత్తారు. తరవాత—]

పూజారి అనుచరులు తన పైకి కత్తు లెత్తటం చూస్తూనే శిథిముఖి తనకు చావు తప్పదనుకున్నాడు. తను చచ్చే ముందు ఆ దుర్మార్గుల్లో ఒక్కణ్ణుని చంపి తీరా లన్న పట్టుదలా, ఉద్రేకం అతడిలో పర వళ్ళు తీసింది. ఆ వెంటనే అతను 'బై, కవిర మాతా!' అంటూ అరణ్యం ప్రతిధ్వనించేలా అరిచి, తన కాలిని విగించి పట్టి వున్న కాదును తుబెతో గురిగా ఒక్కపోటు పొడి

చాడు. ఆ దెబ్బకు కాదు నగం నరుక్కు పోయింది. తతిమ్మా నగం అతడి బరువును మోయలేక పరీ మంటూ తెగింది. శిథిముఖి ఏ మాత్రం అజాగ్రత్తగా వున్నా, అతడి కల బరింగా నేలను కాకటం బరిగేది. కాని, అతడు వానరంలా ఒక్క ఈవున కాళ్ళు రెంటిని వట్టికొట్టినట్టు గిరున యామి మీదికి తెచ్చి, దాని కాకిదివి తట్టుకునేందుకు తుబెను ముందుగా నేల మీద గుచ్చాడు.

పూజారి అనుచరులు అతడి లాఘవం చూసి అశ్చర్యపోయారు. వాళ్ళల్లో ఒకడు శిశిముఖిని మెచ్చుకుంటూ, "శివర వెధవ బాగా సాముగరిడీలు నేర్చిన వాళ్ళా వున్నాడు. అలాంటివాడు మన ముఠాలో కలిసివుంటే, మనం సాధించలేం దేమంటుంది?" అన్నాడు.

"ఏడు మనిషికాదు, మర్కటం. నేలంట కుండా చెట్లకొమ్మల మీద గంతుకూ వింధ్య పర్వతాలనే చేరగలదు. చూస్తారేం, పాద పండి!" అన్నాడు మరొక అనుచరుడు.

ఈ విధంగా ఒకటి రెండు క్షణాలు పూజారి అనుచరులు నిర్విఘ్నలైపోయి, తన

మీద కత్తులు ప్రయోగించడానికి బదులు, వాదాలక చూపటం శిశిముఖికి మంచి అవకాశం కలిగించింది. అతడు ఒడుపుగా ఒక విరోధి మోకారి మీద బలంగా తన్ని, వాడు అమస్తూ వెనక్కు వదలబోయేంతలో మెరుపులా వాడి విపు కింది నుంచి చీరున జారి తన చుట్టూ వున్న శత్రువలయాన్ని చేదించి బయట పడగలిగాడు.

పూజారి అనుచరులు శిశిముఖి పారి పోయే యత్నం చేస్తున్నాడని తెలిసి కూడా, కత్తులు వ్యవయోగించ లేకపోయారు. కత్తి పారబాటున తమ వాళ్ళకే తగులుకుంటేమో అన్న భయం వాళ్ళక్కలిగింది. శిశిముఖి శత్రువునే తన కవచంగా వాడుకో గలిగాడు, కాని, ఒకసారి అతడు వాళ్ళ నుంచి కొంచెం దూరం వరిగెత్తగానే పూజారి అనుచరులంతా ఒక్కసారిగా, "చంపండి, పారి పోవకండి," అని అరుస్తూ అతడి వెంట బడి చుట్టుముట్టేందుకు ప్రయత్నం చేశారు.

ఆ సమయంలో దూరం నుంచి ఈల విసబడింది. అది శిథిలాలయ పూజారి తన బంట్ల కిచ్చే హెచ్చరిక. ఆ హెచ్చరిక వింటూనే అతడి అనుచరుల్లో ఒకడు, "పూజారిదొర విలుస్తున్నాడు, వినవడలేదా, వరిగెత్తండి," అన్నాడు.

చందమామ

"ఈ పారిపోతున్న శబరవిశాచంగాది
మాటెవటి? పిట్ట వట్టుకు పోవద్దా పూజారి
దెర దగ్గరి?" అని ప్రశ్నించాడతడు.

ఆ ప్రశ్నకు మొదట మాట్లాడినవాడు
జవాబు చెప్పబోయేంతలో, ఎర్ర గండు
పెద్దగా మొరగటం వినబడింది. ఆ వెంటనే
శబరుల కేకలూ, విక్రమకేసరి, "శిమిమిలి!
శిమిమిలి!" అని వెలుస్తూ అటుగా పరి
గతుకు రావటం దొంగల కంటబడింది.

పూజారి యీసారి మరింత దిగ్గరగా తల
చేశాడు. వాడి అనుచరులంతా ఒకజ్జోకడు
ఎలాంటి హెచ్చరిక చేసుకోకుండానే, గాయ
పడిన దొంగలను భుజాన వేసుకుని గిర్రున
వెనుదిరిగి, అరణ్యం కేసి పరిగెత్తసాగారు.

శిమిమిలి ఎర్రగండును గట్టిగా కేక
చేశాడు. ఆ కేక వెంటనే తుక్కు అతడున్న
చోటుకు పరిగెత్తు కొచ్చింది. కొంచెం వెనక్కి
విక్రమకేసరి, నలుగురైదుగురు శబరులూ
అక్కడి కొచ్చి చేరారు.

"నువ్వేదో ప్రమాదంలో చిక్కుకున్నా
పని, నేను భయపడ్డాను, శిమిమిలి!"
అన్నాడు విక్రమకేసరి.

"చాలా పెద్ద ప్రమాదంలోనే చిక్కు
కున్నాను. అదృష్టం కొద్ది బయటపడ్డాను.
ఆ దుర్మార్గు లీప్రాంతాన మాటుపెట్టి నన్ను

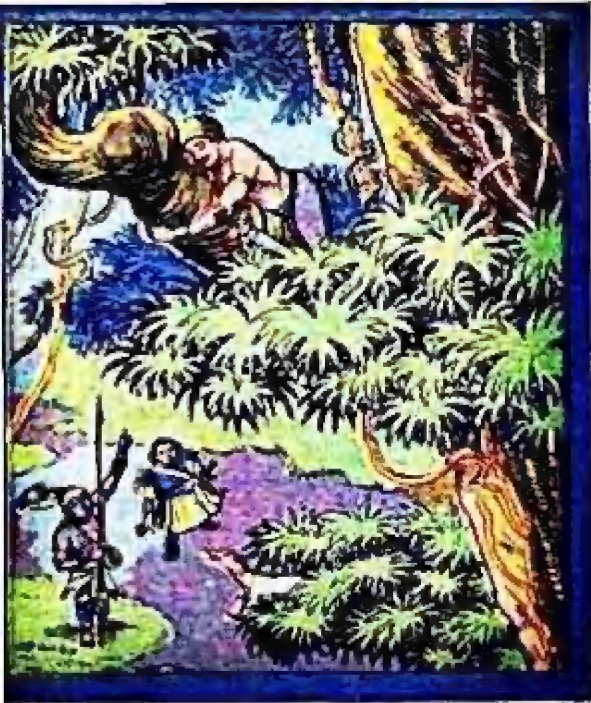

తరి కిందులుగా చేలాడ దీని చంపాని
చూశారు...అదంతా తరవాత మాట్లాడుకో
వచ్చు. ముందు ఆ పూజారి బింట్లు దాగి
వుండే వరం ఏదో మనం తెలుసుకోవాలి.
ఒకళ్ళిద్దరం అయినా, వాళ్ళను వెన్నంటి
పోగలిగితే, మార్కోదయం కాగానే అముతా
నంతా అడవిబంకువుల్ని వేలాడినట్టు
చేలాడవచ్చు," అన్నాడు శిమిమిలి.

"వాళ్ళు అరణ్యంలో ఎక్కడ దాగి
వుండేది కనుక్కోవటానికి మన ఇద్దరం
చాలు. ఎర్రగండు వశేట్టి మనకు దారి
చూపగలడు. తెల్లవారగానే పల్లెవాసులంతా
మనకు సహాయం వస్తారు," అంటూ విక్రమ

శేసరి తన వెంటవున్న శబరుడ శేసి తిరిగి,
"ఇక మీరు వల్లెకు పొంది. మరొకసారి
పూజారి అనుచరులు వల్లెకు ఎప్పు పెట్ట
కుండా చూసుకొండి. మా ఇద్దర్లో ఎవరో
ఒకరు ఆ క్రూరులు అరణ్యంలో ఎక్కడ
దాగి వున్నారో చూసి, వల్లెకు వార్త తెస్తాం,"
అని చెప్పాడు.

శబరులు వెళ్ళిపోయారు. ఆ తరువాత
శిఖిముఖి, విక్రమశేసరి అరణ్యం శేసి
బయలుదేరారు. ముందు ఎర్రగండు నేలను
వశిగటుకూ నడవసాగింది. అది దొంగలు
పోయిన మార్గాన్ని సరిగానే గుర్తించిందన్న
సమ్మకం శిఖిముఖికి కలిగింది. క్రమంగా

ఎర్రగండు వాళ్ళను అరణ్యంలోని ఒకానొక
కొండ ప్రాంతానికి తీసుకుపోయి, అక్కడ
ఒక మహా వృక్షం కింద విలబడి కొంచెం
సేపు భూమిని మూచూసి, చెట్టు చుట్టూ
గిరుగిరుస తిరుగుతూ, తల ఎత్తి పైకి
చూడసాగింది.

విక్రమశేసరికి కుక్క ప్రవర్తన చింతగా
కనబడింది. అతడేమో మార్జాడబోయేంతలో
శిఖిముఖి అతణ్ణి వారించి, తల ఎత్తి చెట్టు
కొమ్మల్లోకి పరిక్షిగా చూశాడు. గుబురు
కొమ్మల్లో అతడికో మానవాకారం కన
బడింది. బాగా పరిక్షించి చూసిన మీదట
శిఖిముఖికి, వాడు పూజారి అనుచరుడని
తెలిసిపోయింది. వాడు, చెట్టు కొమ్మ నొక
దాన్ని రెండు చేతులతో గట్టిగా కావలించు
కుని, కొమ్మ మీద తోల్లాపడుకుని నిద్ర
పోతున్నాడు. ఒక సుంచి కత్తి కిందికి
వెళ్ళాడుకున్నది.

శిఖిముఖి వాణ్ణి విక్రమశేసరికి చూపుతూ,
చిన్న గొంతుతో, "శేసరి, వాడు శిథిలాలయ
పూజారి కావలావాడన్నమాట. చెట్టు మీద
దాగి, యీ ప్రాంతాలకు వచ్చేవాళ్ళను
తనిపెట్టివుండి, కబురందించమని ఆ వికృతా
కారుడు విట్టి యిక్కడ కావలా పెట్టి
వుంటాడు. కాని, యీ వెధవ రాత్రంతా

అరణ్యంలో చెడ తిరిగి సూర్యోదయం వేళకు హాయిగా చెట్లకొమ్మల్లో నిద్ర పోతున్నాడు," అన్నాడు.

"పిల్ల మనం ప్రాణాలతో పట్టుకుని పూజారిని గురించిన రహస్యాలు లాగాలి," అన్నాడు విక్రమ కేశరి.

"ప్రాణాలతో పట్టుకోవటమే కాదు, నిద్ర మేల్కొని అరవకుండా చూడాలి. వీడు అరిచాడో పూజారికి మనం యీ ప్రాంతాల కొద్దినట్టు తెలిసిపోతుంది. అదుగో సూర్యోదయం కూడా అవుతున్నది. సుప్రస చెట్టు కిందనే వుండు. నేను నిశ్శబ్దంగా చెట్లెక్కి వాణ్ణి కిందికి లాక్కొస్తాను," అని చెప్పి శిఖిముఖి దాపులనున్న చెట్ల మీది కొన్ని అడవి తిగిలను తెంచి, అరచేతి వెడల్పా, ఒక గజం పాదపూ వుండేట్టుగా వదిలి అల్లి. మెల్లిగా చెట్టు మీదికి పాకిపోయి, పూజారి అనుచరుడి మెడను గట్టిగా ఒక చేత్తో పట్టు కుంటూనే, రెండో చేత్తో యీటెను అతడి కళ్ళ ముందు ఆడించాడు.

పూజారి అనుచరుడు ఉలిక్కిపడి కళ్ళు పరిచాడు. ఎదురుగా వాడికి ఉదయసూర్య కిరణాల్లో తళతళా మెరుస్తున్న ఈటె అయిదు కనిపించింది. వాడు భయ కంపితుడై అరవబోయేంతలో, శిఖిముఖి

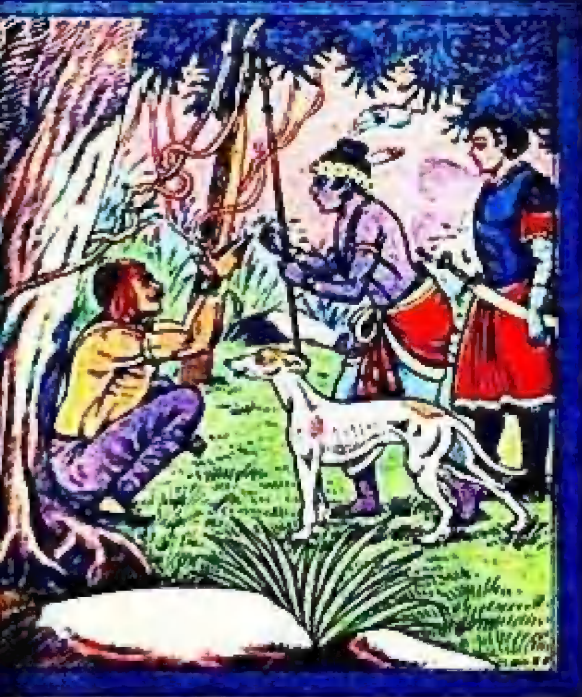

చేతి పట్టును మెడమించి గంతు మీదికి మార్చి, "నరెత్తావే, ఈటె గుండెల్లో దిండు తాను. కొద్ది రోజులపాటైనా అతక దలిస్తే, తిక్కురు మనకుండా నాకోపాటు చెట్టు దిగు," అని చెప్పి, వాడి ఒర నుంచి కత్తి లాక్కుని చెట్టు దిగాడు. పూజారి అను చరుడు గడగడ పణికిపోతూ అతడి వెనకగా చెట్టు దిగి వచ్చాడు.

శిఖిముఖి, పూజారి అనుచరుణ్ణి చెట్టు బోదెకు అనుకు కూర్చోమని ఆజ్ఞాపించి, "నువ్వా ప్రేతాకారంగాడి బంటువేగదా? నిజం చెప్పకపోయావే నిన్ను ప్రాణాలతోనే ఎర్రగండుకు అహరంగా వేస్తాను. వాడి

కొండ ప్రాంతాల ఏ గుహలో వుంటున్నాడు?" అని ప్రశ్నించాడు.

పూజారి అనుచరుడు ప్రాణభయంతో కంపించిపోతూ, "అయ్యా, నన్ను చంప కండి, నిజం చెప్తాను. పూజారి దొర యీ కొండ ప్రాంతాల పూట కొకచోటు మారు తూంటాడు. నిన్న సాయంకాలం ఆ దొర వున్న చోటు—ఒంగున్న రాక్షసిలా కనబడే ఆ గండకిల వెనక వున్న చీకటి గుహ. అప్పు డింకా అక్కడే వున్నాడే లేదో నాకు తెలీదు," అన్నాడు.

"నువ్వే నిజమే చెప్తున్నావా?" అని గడ్డించి అడిగాడు శిఖిముఖి.

"పూజారి పెద్ద అబద్ధాలకోరు. వాడి బంటు మరొక విధంగా ఎందుకుంటాడు? ఎర్రగండును తినకొలుపు, శిఖిముఖి," అన్నాడు విక్రమశేఖరి.

శిఖిముఖి ఊఁ అనగానే ఎర్రగండు పూజారి అనుచరుడి మీదికి ఎగిరి దూకి. వాడి గండు పట్టుకోబోయినదల్లా అగి, కల్ల తిప్పి యజమాని కేసి చూసింది. "అహఁ, యిది కుక్కకాదు, ఇంగికం ఎరిగిన మనిషి," అన్నాడు విక్రమశేఖరి.

పూజారి అనుచరుడు ప్రాణభీతితో అరవబోయే సరికి శిఖిముఖి అతడి మీదికి ఈటె గురి చేసి, "అరవకు. అప్పటికైనా అబద్ధాలాడక, నిజం చెప్పు. ఎర్రగండు నిన్నేమి చేయదు," అన్నాడు.

"నేను నిజమే చెప్పాను, రక్షించు దొరా!" అంటూ పూజారి అనుచరుడు కళ్ళ నీళ్ళు పెట్టాడు.

దొంగవాడి కళ్ళ నీళ్ళు చూడగానే విక్రమశేఖరికి అతడి మీద జాలి కలిగింది. అతడు శిఖిముఖి భుజం పట్టుకుని, "శిఖి! పాపం, వాణ్ణి చంపకు. నిజమే చెప్పాడు, తెలియటం లేదా? మనం ఏడు చెప్పే ప్రాంతానికెళ్ళి చూద్దాం. పూజారి పెద్ద ముచ్చువెధవ. వాడు తనను నమ్మి సేవ

చందమామ

చేసే వాళ్ళతో అయినా మనసిచ్చి మాట్లాడ
తాడని నేననుకోను," అన్నాడు.

శిఖిముఖి ఎర్రగండును యివకలికి
పలిచి, దొంగతో, "ఒరే, నిన్ను కొంక
సేపయినా కాళ్ళూ చేతులూ కట్టి, నేడు
బిగించి, ఆ పొదల్లో దాచి పోక తప్పదు.
మీ యజమాని ఎక్కడున్నాడో చూసి తిరి
గిచ్చేప్పుడు నీ కట్టు విప్పతాను," అంటూ
వాడి కాళ్ళూ చేతులూ కట్టి, నేటికి అడ్డంగా
అడవి తిగంతో అల్లిన వల నెకదాన్ని
బిగించి, మూటలా ఎత్తుకుపోయి గుబురుగా
వున్న పొదల్లో వదవేశాడు.

తరవాత శిఖిముఖి, విక్రమశేనరి, ఎర్ర
గండా దొంగ చెప్పిన కొండ ప్రాంతాని శేన
బయలుదేరాడు. వాళ్ళ కా ప్రాంతాల్లో
మనుషులు సంచరించిన గుర్తులు కని
పించినై. వాటిని చూస్తూ వాళ్ళు మంకొంత
ముందుకు పోయేసరికి, నలుగురైదుగురు
మనుషులు వక్కవక్కన సడవటానికి

వీలుగా వున్న ఒక కొండదారి మీద—
అంత ఎత్తున ఒక కొయ్యబొమ్మ కనిపిం
చింది. దాని చేతుల్లో రక్తంలో తడిసిన వున్న
ఒక త్రికూలం వున్నది.

విక్రమశేనరి అభయంకర విగ్రహాన్ని
చూసి అశ్చర్యపడుతూ ముందుకు సడవ
బోయేంతలో, శిఖిముఖి అతడి భుజం వట్టు
కుని వెనక్కులాగి, "శేనరి, అగు. మనం
ఆ దారి వెంట పోవాలంటే, ఆ కొయ్య
బొమ్మ కాళ్ళ కిందుగా సడవాలి. దాని
చేతిలో రక్తం పీరుకున్న త్రికూలాన్ని
చూశావా?" అని ప్రశ్నించాడు.

వాళ్ళిద్దరూ ఇలా మాట్లాడుతున్నంతలో
ఎర్రగండు కొయ్యబొమ్మను సమీపించి,
దాని కాళ్ళ కిందుగా ముందుకు పోబో
యింది. అంతలో బొమ్మ జవజవ మంటూ
వణికింది. దాని చేతిలో వున్న త్రికూలం
మెరుపులా నెల మీదికి జామ అంటూ
దిగసాగింది.

—(ఇంకా వుంది)

శిథిలావస్థ

5

[పూజారి అనుచరులు పెట్టిన మాటలో నుంచి బయటపడిన శిథిలమతి దగ్గరకు విక్రమ శేసరి వచ్చాడు. అప్పుడు ఆ అద్దహ కలిసి దొంగలను వెతుకుతూ కొండప్రాంతాలకు వెళ్ళాడు. అక్కడ త్రిశూలం వట్టుకునివున్న ఒక పెద్ద కొయ్యబొమ్మ కనిపించింది. దాని కిందుగా ఎర్రగండు పరిగెత్తేంతలో త్రిశూలం వెగంగా కిందికి దిగిపోగింది. తరవాత—]

కొయ్యబొమ్మ చేతులు కదిలినప్పుడు కలిగిన అతి ప్వల్పమైన ధ్వనిని ఎర్రగండు విసగలిగింది. వెంటనే అది ఒక్క దూకున బాణంలా ముందుకు దూసుకు పోయింది. మరుక్షణం బొమ్మ చేతిలోని త్రిశూలం బలంగా నేలను తాకింది. శిథిలమతి, విక్రమ శేసరి నివ్వెరపోయారు.

"ఇది కొయ్యబొమ్మ కాదు, రాక్షసి బొమ్మ! ఎర్రగండు ప్రాణాలు దక్కించు

కున్నది. అదృష్టం కొద్దీ మనం కూడా దానిని తప్పించుకున్నాం." అన్నాడు విక్రమశేసరి.

శిథిలమతి కొయ్యబొమ్మను నమిపించి, దాన్ని జాగ్రత్తగా పరీక్షించి చూస్తూ, "ఇది శిథిలాలయ పూజారి మన కోసం పెట్టిన మాట. కాని, మన కంటే ముందుగా ఎవడో నిర్భాగ్యుడు యీ దారి వెంట ముందుకు పోయి, దీని చేతిలోని త్రిశూలం వల్ల గాయపడటమో, మరణించటమో జరి

గింది. త్రికూలాన్ని అంది వున్న నెత్తురు సూర్యకాంతిలో ఎలా మెరుస్తున్నదో చూశావా!" అన్నాడు.

విక్రమశేనరి ఆ రాక్షసిబొమ్మ కాళ్ళలో ఒకదాన్ని తులబోపొడిచి చూశాడు. బొమ్మ కొంచెంగా కదుల్లాడింది. అతడు శిఖిముఖి శేసి తిరిగి, "శిఖి! మనం దీన్ని తేలిగ్గా పడకొట్టగలం అని నాకు తోస్తున్నది. దీన్ని యిలాగే పుండవివ్వటం ప్రమాదకరం. మన వాళ్ళు అజాగ్రత్తగా దీని కిందుగా నడవటం జరిగితే దావు తప్పదు," అన్నాడు.

శిఖిముఖి ఆ మాటలకు అవునన్నట్టు తల వూచి, అక్కడికి సమీపంగా వున్న ఒక

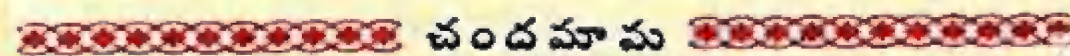

పెద్ద రాతిని విక్రమశేనరికి చూపుతూ, "మనం యిద్దరం దాన్ని కదిలించగలం అనుకుంటాను. వట్టు వట్టి ఆ రాయిని కొయ్యబొమ్మ కాళ్ళ మీదికి నెట్టగలిగా మంటే, అది కుప్పలాగా కూలటం బాధ్యం," అన్నాడు.

ఆ వెంటనే శిఖిముఖి, విక్రమశేనరి బండరాయిని బలంగా వట్టుకుని వున్న చోటు నుంచి కదిలించి, ఎదురుగా దాన్ని కొయ్యబొమ్మ కాళ్ళ శేసి నెట్టారు. రాయి దెల్లుకుంటూ పోయి బొమ్మ కాళ్ళల్లో ఒక దాన్ని ఢి కొట్టింది. మరుక్షణం కొయ్య బొమ్మ కిందమంటూ కదిలి దళిమంటూ కింద పడిపోయింది. దాని చేతిలో వున్న త్రికూలం ఎగిరి అంత దూరాన పడింది.

"అహ, మనం మహా ఘనకార్యం చేశాం. కాని, యీ రాక్షసి బొమ్మ కుప్ప కూలుతూ చేసిన ధ్వని పూజారికి, వాడి అనుచరులకూ విసదించే వుంటుంది," అన్నాడు శిఖిముఖి.

"అందుకు పందేహం లేదు. నన్నడిగితే ఆ దుర్మార్గులు మనం యీ బొమ్మను సమీపిస్తూండటం ఏ రాళ్ళ చాటు నుంచో ముందే చూసి పుంటారంటాను. దాని చేతి లోని త్రికూలం మన గుండెల్లో ఎప్పుడు

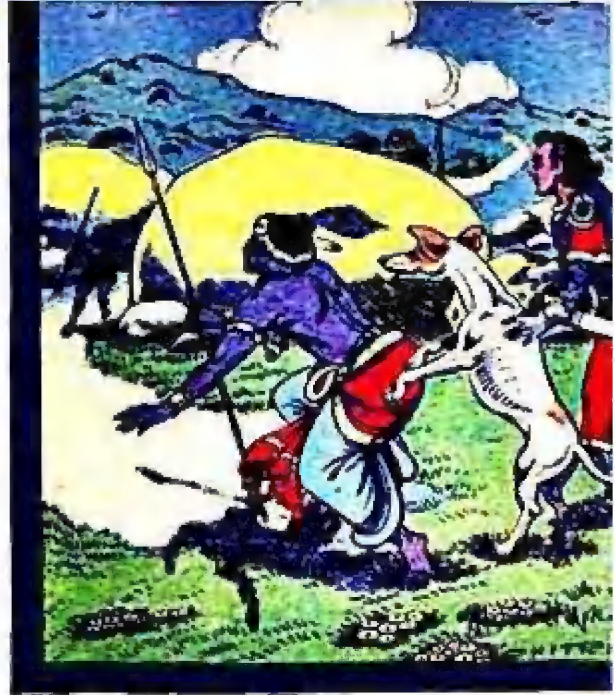

గుమ్మకుంటుందా అని వాళ్ళు ఉవ్వెళ్ళూరి పుందారు కూడా. కాని వాళ్ళ ఎత్తుపార లేదు," అన్నాడు విక్రమశేనరి.

"నిజమే. యిప్పుడు నాకో అనుమానం కలుగుతున్నది. మనం అమాయకంగా ఆ దుష్టులు పెట్టిన బోనులోకి నడవటం లేదు కదా! అంతకు ముందు మనం పల్లె వాసుల్ని గూడేసికి తిరిగి పొమ్మని చెప్పటంలో పెద్ద పొరపాటు చేశాం. అంత పెద్ద శత్రుమూకను మన యిద్దరం ఎదిరించి ఎలా నిలవగలం? వాళ్ళు యీ దాపుల నున్న ఏ కొండ గుహలోనో పుంబారు. నందేహం లేదు," అన్నాడు శశిముఖి.

వాళ్ళిద్దరూ యిలా మాట్లాడుతున్నంతలో కొండ గుహల కేసి పోయిన ఎర్రగండు మొరుగుతూ వాళ్ళ దగ్గరకు పరిగెత్తు కొచ్చింది. కుక్కను చూస్తూనే శశిముఖికి పూజారి ముఠా ఆ దాపులనే ఎక్కడో దాగి వున్నారన్న అనుమానం కలిగింది. బహుశా వాళ్ళు తమ మీదికి దాడి రాబోతున్నారేమో!

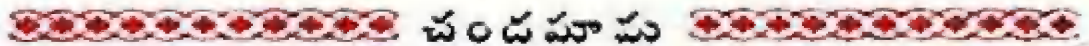
శశిముఖి, ఎర్రగండు తల నిమిరుతూ, "కేనరీ! మనం యిలా నిలబడి ముందుకు పోవటం ప్రమాదం. పూజారి అనుచరులు ఒక్క బాటం చెబ్బకో మనిద్దర్ని హత మార్చగలరు. రాళ్ళ చాటుగా పాకుతూ

ముందుకు పోదాం. ఎర్రగండు మనకు దారి చూపగలడు," అన్నాడు.

ఎర్రగండు వశికట్టి ముందుకు పోవటానికి మారుగా, వెనక కాళ్ళ మీద లేచి నిలబడి పెద్దగా మొరగపాగింది. దాని ప్రపర్తన బాగా తెలిసిన శశిముఖి రాళ్ళ చాటున పాకుతూ పోతున్నవాడల్లా లేచి నిలబడ్డాడు. అతడి దృష్టి తమ కేసి పరిగెత్తు కొస్తున్న ఒక శబరుడి పైన బడింది. అతడు విల్లం బులు ధరించి వున్నాడు. చూరాన్నుంచి పరిగెత్తు కొస్తున్న వాడిలా కనబడ్డాడు.

శబరుడు తనను నమిపించగానే శశిముఖి, "అలా పరిగెత్తు కొస్తున్నావే?

ఏం జరిగింది? నువ్వే గూడెం వాడిని?" అని ప్రశ్నించాడు.

శబరుడు రొప్పతూ, "మాది తిమ్మ గూడెం. మా గూడెంలో వున్న ధాన్యమంతా ఎక్కడి నుంచో వచ్చిన సవరజాతి ముఠా వాళ్ళు దోచుకుంటున్నారు. పాయం కోసం మీ పల్లెకు వస్తున్నాను. పల్లె పెద్ద శివాలిడి కొడుకు శిఖిముఖిని కాదా నువ్వూ? నీ కుక్కను చూసి, యీ ప్రాంతాల మీ వాళ్ళుంటారని, కుక్క వెన్నగా పరిగెత్తు కుంటూ వచ్చాను," అన్నాడు.

శబరుడు దేవిడిదొంగలని చెప్పి సవర జాతి వాళ్ళు శిఖిలాలయ పూజారి అను

చరులై వుంటారని శిఖిముఖి, విక్రమశేషరి కూడా భావించారు. శిఖిముఖి కొండ పాదంలో వున్న తిమ్మగూడెం దిక్కు తేసి చూస్తూ, ఆ గూడెంవాణ్ణి, "ఆ ధాన్యం దేవిడిగాళ్ళ వెంట అంత పొడుగ్గా శివ కారంలో వున్న వాడెవరైనా వున్నాడా?" అని అడిగాడు.

"అలాంటి వాడెవడూ లేడు. సవరల నాయకుడి పేరు గండుపోతు. ఇంత మీసాలావాడూ-అడివి దున్నలా వున్నాడు," అని చెప్పారు తిమ్మగూడెం వాడు.

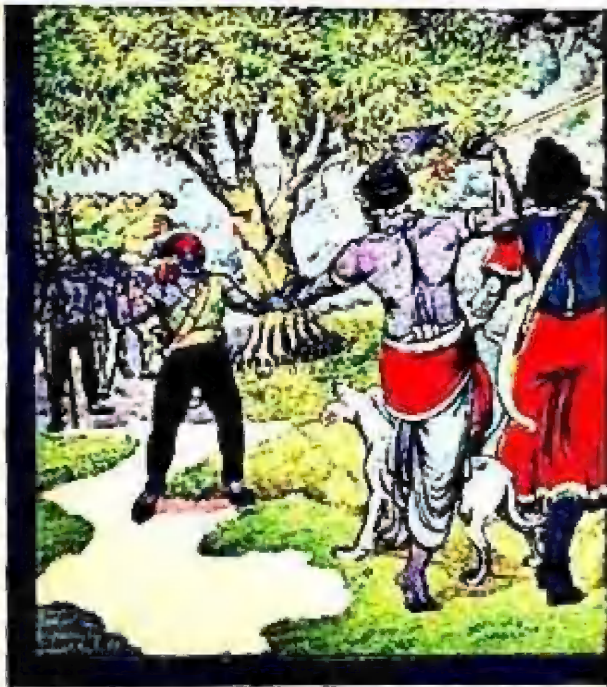
"సరే, నువ్వే మా పల్లెకు పోయి సంగతి చెప్పి మనుమల్ని సహాయం తీసుకురా. మేం యిద్దరం ముందుగా మీ గూడెనికి పోయి ఆ గండుపోతు దోచుకున్న ధాన్యంతో పారిపోకుండా చూస్తాం. మీ గూడెనికి దారి నే నెరుగుదును," అన్నాడు శిఖిముఖి.

తిమ్మగూడెం వాడు, కుంభారమిట్ట పల్లె తేసి పరిగెత్తాడు. శిఖిముఖి, విక్రమశేషరి కొండదారుల వెంట తిమ్మగూడెం తేసి బయలుదేరారు. పొపు గంట తరవాత వాళ్ళు ఆ గూడెం చీరేసరికి, గూడానికి ఓ పక్కగా వున్న చెట్ల కింద చాలామంది శిబిరాలు మందగా నిలబడి వున్నారు. వాళ్ళను అదిలిస్తూ వది పన్నెండుమంది

చందమామ

సవరజాతి వాళ్ళు కావలా కాస్తున్నారు. ఆ కావలా వాళ్ళను చూస్తూనే, కలిముఖి, విక్రమశేనరీ ఆ దొంగలు కథిలాలయ పూజారి అనుచరులని గ్రహించారు.

కలిముఖికి ఆ క్షణంలో ఓ ఉపాయం తోచి, ఆ కావలా వాళ్ళను నమిపించి, "మీ యజమాని ఆ కథిలాలయ పూజారి ఎక్కరున్నాడు? చాలా అవసరం అయిన పనుంది," అన్నాడు.

ఆ ప్రశ్నకు కావలా వాళ్ళల్లో ఒకడు పొట్ట రెండు చేతులతో పట్టుకుని పెద్దగా నవ్వి, "పూజారి దొరను చూసేంత ఘనుడివా నువ్వు, కబరకుంకా! ఆ దొర కావాలనుకుంటే ప్రత్యక్షమవుతాడు, సద్దనుకుంటే మాయమై పోతాడు," అన్నాడు.

కంతలో కావలావాళ్ళల్లో మరొకడు ఎర్ర గండు కేసీ, కలిముఖి కేసీ గుచ్చిగుచ్చి చూసి, "అరే! విడు రాత్రి మనం పెట్టిన మాటు నుంచి తప్పించుకు పోయిన కబర విశాచంగాడు. మన వాళ్ళ నిద్దర్ని గాయ పరిచాడు. ఆ కుక్కను పట్టుకో బోయి మనలో నలుగురం కాట్లు తిన్నాం. ఆ పక్కన వున్న వాడి మొఖం ఎక్కడో చూపనట్టుందే!" అంటూ యీటె ఎత్తి కలిముఖి వాళ్ళను నమిపించబోయాడు.

కలిముఖి, విక్రమశేనరీ వాడి మీదికి యీటె గురిచేశాడు. "మీ కావలా వాళ్ళతో మాకు విరోధం లేదు. మీది మీదికి వచ్చారో మీకు చావు తప్పదు. యీలోపల మీరు మందవేసి కావలా కాసే కబరులంతా పారి పోతాడు. ఆ సంగతి తెలిపిందంటే పూజారి మిమ్మల్ని నిలుపునా భస్మం చేసేస్తాడు," అన్నాడు కలిముఖి.

కలిముఖి యీలా అనేసరికి, అతడి మీదికి రాబోయిన సవరుడు ఈటె దించి, తిరిగి తన అనుచరుల దగ్గరకు పోయి, "మనకు కుల పెద్ద గండుపోతు చెప్పిన పని వుండనే వున్నది. ఈ క్షుర వెధవల్లో ఏం పని,"

అని చెప్పి, శిశిముఖి కేసి తిరిగి, "పూజారి దొర ఎక్కడున్నాడో మాకు తెలియదు. ఆ దొరకు కుడిభుజంలాంటి సవరగండు పోతు గ్రామంలో ధాన్యం మూటలు కట్టిస్తున్నాడు. దావ దలుచుకుంటే అక్కడికి పోయి పూజారి దొర నేంగతి అతన్నిడ గండి," అన్నాడు.

శిశిముఖి, విక్రమకేసరి అక్కణ్ణించి కదిలి గ్రామంలోకి కొంతదూరం నడిచి, యిప్పడేం చేయటమా అని ఆలోచించారు. కేసినం ఒక అరగంట కాలంలో తమ పల్లె నుంచి సహాయం తప్పక వస్తుందని వాళ్ళకు నమ్మకం కలిగింది.

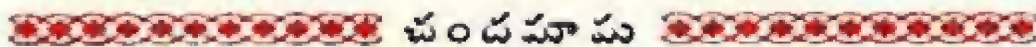

"ఆ గండుపోతుకో మాటలు పెంచి, వాడు ధాన్యం ఎత్తుకు పారిపోకుండా కొంత సేపు ఆపగలిగామంటే, మా అయ్యతో వచ్చే మన పల్లెవాళ్ళు, యీ సవర బంది పొట్టించరిసి వట్టేస్తారు. అతరవాత ఒంటరి గాతై పోయిన పూజారిగాణ్ణి దొరక పుచ్చు కోవటం ఏ మంత కష్ట కార్యం కాదు. ఏ మంటావ్, కేసరి?" అని ప్రశ్నించాడు శిశిముఖి.

"థలే, అలోచన! ఊ పద," అన్నాడు విక్రమకేసరి. ఆ అద్దరూ గ్రామం మధ్యకు వెళ్ళేసరికి, అక్కడ ఒక పెద్ద పాతర నుంచి ధాన్యం బయటికి కిసి, కొందరు సవరలు మూటలు కడుతూండటం వాళ్ళ కంట బడింది. పాతరకు ఒక వక్కగా ఒక అబానుబాహుడు, కోరమీసాలు సవిరించు కుంటూ నిలబడి వున్నాడు.

శిశిముఖి అతణ్ణి చూస్తూనే అగి పెద్ద గొంతుతో, "గండుపోతూ! నువ్వు చేస్తున్నది అన్యాయ కార్యం. గ్రామవాసులంతా కలిసి దాచుకున్న ధాన్యాన్ని బలిం వున్నది గదా అని దొచుకు పోవటం ధర్మం అనిపించు కోదు," అన్నాడు.

ఆ మాటలు వింటూనే గండుపోతు చ్చరున వెనుదిగిరి, శిశిముఖి కేసి అక్క

రంగంగా చూసి, "ఎవరూ నువ్వు! శబర
కాదురా? నీ గురించి చాలా
విన్నాసు, ఒకసారి చూశాను కూడా. నవర
కుల పెద్ద గంధుపోతుకు న్యాయం, ధర్మం
బోధ చేయటానికి వచ్చావా? అదేదో
చెప్పటం కూడా నీకు చేత కాలేదు!"
అంటూ వక్కాన వున్న తన భృత్యుల శేసి
లింగి, "అలా చూస్తారేం? వాణ్ణి, వాడి
మిత్రుణ్ణి చెట్టుకు పెడరెక్కలు విరిచి
కట్టండి," అన్నాడు.

గంధుపోతు యిలా అనగానే, అతడి
అనుచరులు నలుగురు ముందుకు వచ్చి,
శిఖిముఖి, విక్రమశేసరులను వట్టుకునేం
దుకు, వాళ్ళ శేసి నడిచారు. కాని, శిఖి
ముఖి తన మిత్రుణ్ణి హెచ్చరించి ఒక్కొక్క
అడుగు వెనక్కు వేయసాగాడు. అతడి
ఉద్దేశం, తమను వట్టుకో వస్తున్న వాళ్ళను,
ఆ ప్రదేశం నుంచి కొంత దూరంగా తీసుకు
పోయి హతమార్చాలని. అలా కాకపోతే,

గంధుపోతు వెంట వున్న తతిమ్మా క్రతు
వులు తమను చుట్టుముట్టి పట్టుకోగలరు.

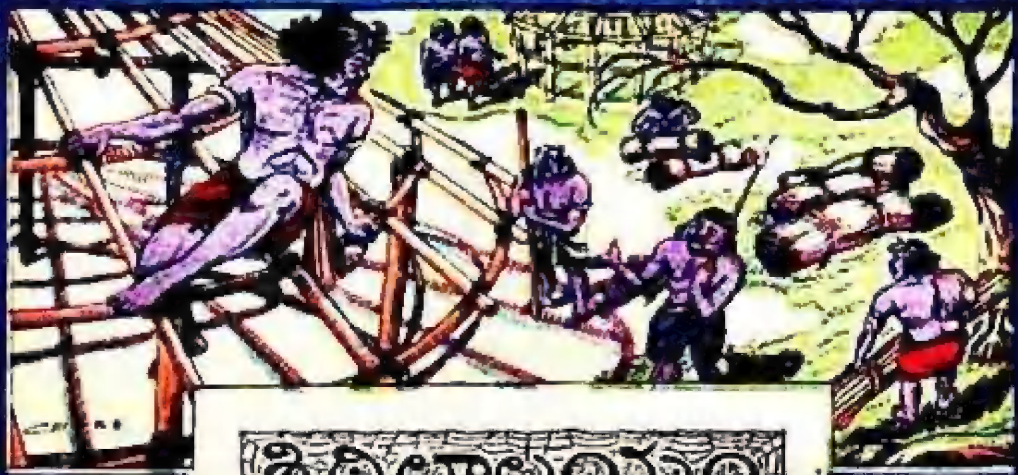
శిఖిముఖి వెనకడుగు వేయటం చూసి,
గంధుపోతు హెళనగా నవ్వుతూ, "శబర
పెద్ద కాదురా? నీకు యింత విరికి పంద
అనుకోలేదు!" అన్నాడు.

ఆ మాట వింటూనే శిఖిముఖి ముందుకు
రెండడుగులు వేసి, "గంధుపోతు! పయ
నులో, ఎత్తులో, బలంలో కూడా నా కన్న
రెండింతలున్నావు. నేన్ను పట్టుకునేందుకు
నీ భృత్యుల్ని పంపటం ఎందుకు? నువ్వే,
ఆ పని చేయకూడదా?" అన్నాడు.

గంధుపోతు కళ్ళు ఎవ్వలు చెరిగినై.
అతడు ఒకసారి హుంకరించి, ఎడం చేత్తో
మీనం మెలివేస్తూ, యీటె పైకిత్తి, "నీవు
చావుకోరి యిక్కడి కొద్దినట్టుంది. ఇదిగో
వస్తున్నాను, కాదుకో!" అంటూ, ఈటెను
శిఖిముఖి గుండెల శేసి గురిచేసి, కుప్పించి
ముందుకు దూకాడు. —(ఇంకా వుంది)

విజిలాలు

6

[రాకానిబొమ్మ ప్రమాదం నుంచి బయటపడి, శిలిములి, ఏక్రమకేసరి కొండగుహల శిలి పోయేంతలో, తిమ్మగూడెం పల్లెలో నవరగండుపోతు రాన్యం దోచుకుంటున్నట్లు. ఆ పల్లెవాది ద్వారా వాళ్ళకు తెలిసింది. వాళ్ళిద్దరూ ఆ పల్లె చేరారు. నవరగండుపోతు, శిలిములిని చూసి మండిపడి, తన తినుకుని లకడి మీదికి దూకాడు. తరవాత—]

కొంకప్రాంతాన శిలిములి, ఏక్రమకేసరు లకు ఎదురైన తిమ్మగూడెంవాడు, శర వేగంతో కుంభారమిట్ట పల్లెకు పోయాడు. అతడక్కడికి చేరేసరికి, పల్లెవాసులు కాలి పోయిన తమ గుడిశలను బావుచేసుకుంటు న్నారు. వాళ్ళల్లో ప్రతిఒక్కరి ముఖం లోనూ కోపం, దైన్యం కనబడుతున్నది. తిమ్మగూడెంవాడు, కొత్తగా కట్టబడు తున్న ఒక గుడిశముందాగి, "శిలిర

మాతకూ, బై! నేను తిమ్మగూడెం శిలిరుణ్ణి. పల్లెపెద్ద శివాయిడి ఇల్లెక్కడ? నవర గండుపోతు మా గూడెం మీదపడి ఛాన్యం దోచుకుపోతున్నాడు. మీ పల్లె నుంచి సహాయం కావాలి," అన్నాడు.

అతడి మాటలు వింటూనే, గుడిశవని చేస్తున్న ఒక మధ్యవయసువాడు, చేతిలో పున్న కాళ్ళనూ, కర్రలనూ కింద వదేసి, "దావుకబురు చల్లగా చెప్పుకున్నావా, ఏం?

కొందరగా పడ. రాత్రి ఆ సవరగండుపాకు ముతావాళ్ళే మా గుడిగెలు తగలబెట్టారు. వాళ్ళ కోసం పల్లెపెద్దకొడుకు శిలిములి అవయ్యమంతా గాలిస్తున్నాడు. గండుపాకు మీ పల్లెలోవున్న సంగతి పల్లెపెద్ద శివాయిడికి వెంటనే తెలియవరచటం మంచిది," అంటూ, గబగబా శివాయిడి ఇంటి కేసి దారికిళాడు. అతడి వెనకగా తిమ్మగూడెం వాడు బయలుదేరాడు.

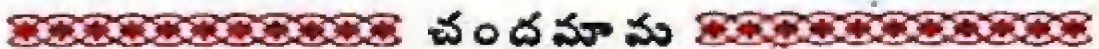
ఆ ఇద్దరూ శివాయిడి ఇంటిని వమివించే సరికి, ఇంటిముందున్న పెద్ద మామిడి చెట్టు కింద శివాయిడు కొందరు పల్లె పెద్దలతో మాట్లాడుకున్నాడు. తిమ్మగూడెం వాడు

అతడికి దణ్ణంపెట్టి నాలుగైదు మాటల్లో తను వచ్చినవని చెప్పి, తమ గూడెం కేసి శిలిములి, మరొకయవకుడూ వెళ్ళినట్టు కూడా చెప్పాడు.

అంతావిన్న శివాయిడు చప్పున లేచి నిలబడి, "శిలి, ఏక్రమకేవరి తిమ్మగూడెం నికి వెళ్ళారన్నమాట. ఇది దుస్సహనం. ఆ సవరగండుపాకును నే నెరుగుదును. వాడనలే దుష్టుడు. ఇప్పుడు పరమ దుష్టు ధైన్ శిలిలాలయ పూజారితో వాడు నేస్తం కట్టాడు. సరే, వాళ్ళిద్దర్నీ మనం సర్వ నాశనం చేసితిరాలి. పల్లెయువకుల్లో ఓ పాతికమంది మెరికల్లాంటి వాళ్ళను ఎల వండి," అన్నాడు.

ఆ వెంటనే పల్లెపెద్దల్లో ఒకడు పక్క నున్న గుడిగెలోకి పనిగెత్తిపోయి, ఒక డప్పు తినుకుని బయటికి వచ్చి దాన్ని బలంగా మోగించసాగాడు. ఒకటి రెండు నిమిషాలు గడవకముందే, పల్లెలోని యువకులు చాలా మంది యీటెలు పట్టుకుని అక్కడికి పరి గెత్తుకొచ్చారు. శివాయిడు వాళ్ళల్లో ఓ పాతికమందిని వేరుచేసి పక్కగా నిలబెట్టి, "ఇదిగో, యీ తిమ్మగూడెం అతడితో మీరు వెంటనే బయలుదేరిపోండి. దారిలో సవర గండుపాకు ముతావాళ్ళు ఎదురైనా సరే,

చందమామ

వాళ్ళతో అట్టే జగదం పెట్టుకోక, మీరు నూటిగా తిమ్మగూడెనికే పోవాలి. నేను వెనకగా బయలుదేరివస్తాను," అన్నాడు.

తిమ్మగూడెనవాడు ముందుండి చారి తిరుగా శబరయువకులు అతడి వెంట అరణ్యం కేసి పరిగెత్తారు. కరవాత శివాలుడు ఇంట్లోకిపోయి శబరవాయకుడైన వాడు శత్రువుల మీదికి దాడి బయలుదేరి వ్వుడు ధరించవలసిన ఉడుపులూ, అదని పకూరి యీకరికోపున్న శిరస్రాణం ధరించి బయటికివచ్చాడు.

అనరికి ఇంటి ముందు చాలామంది పల్లె వాసులు చేరారు. శివాలుడు వాళ్ళతో, "నేను తిరిగి వచ్చేవరకూ మీరంతా తగు జాగ్రత్తలో వుండండి. సవరగండుపోతుకు కావలసింది తిండిధాన్యం. శిధిలాలయ పూజారికి అవసరం అయినది నా ఇంట్లో వున్న కాశపత్ర గ్రంథం. నే లేనివమ యంలో వాడు నా ఇంటి మీదికి దాడి రావచ్చు. జాగ్రత్త!" అని హెచ్చరించాడు.

"వాడు అద్భుతశక్తులున్నవాడు. మూడో కమ్మ తెరిచి సర్వం భస్మంచేయగలడు," అన్నాడొకడు జనంలోనుంచి.

అ మాట్లాడినవాడు జనంలో ఎక్కడున్నాడో తెలుసుకునేందుకు శివాలుడు

తలతిప్పి పరీక్షిగామాసి, వాడు కనబడక పోయేసరికి, పెద్దగా గంతెత్తి, "మన పల్లె వాసుల్లో కనినం ఒకళ్ళిద్దరికైనా ఆ పూజారి అద్భుత శక్తుల్లో నమ్మకం కలగటం నా కాశ్చర్యంగా వుంది. పూజారి, వాడి దబ్బు తిన్న అథములూ లేపే పుకార్లు నమ్మకండి," అన్నాడు.

కరవాత అతడు కొందరు పల్లెవాసుల్ని వెంటబెట్టుకుని తిమ్మగూడెం కేసి బయలుదేరాడు. అరణ్యంలో కొంత నడిచి కొండ ప్రాంతాన్ని చేరగానే, అక్కడ వారికి విరిగి నేలపడివున్న రాక్షసిబొమ్మ కనిపించింది. శివాలుడి వెంట వున్నవాళ్ళందరూ దాన్ని

హిమాలయ పర్వతప్రాంతాలకు వెళ్ళి నవ్వుడు, యీ కంచులోహన్ని అక్కడి వాళ్ళు రకరకాల వస్తువులు చేయటానికి ఉపయోగించటం నేను చూశాను," అని, ఓ క్షణకాలం ఏదో అలోచిస్తూ వూరుకుని, తరవాత, "సరే, పదండి, కాలయాపన ఎందుకు," అంటూ ముందుకు నడిచాడు.

"ఈ త్రికూలం శిథిలాలయ పూజారిదే నంటావా, శివాలయరా! వాడు హిమాలయ ప్రాంతాల నించి వచ్చినవాడేగదా?" అని ప్రశ్నించాడు, త్రికూలాన్ని శివాలయి కిచ్చిన శివరుడు.

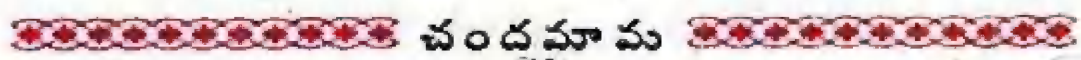
"వాడి మాట లెలా నమ్మటం? వెయ్యేళ్ళుగా శిథిలాలయ పూజారిత్వం, మూడో కన్ను, కావాలన్నప్పుడు అదృశ్యమై పోవటం...ఇందులో ఏదో మోసం వుంది. వాణ్ణి చేజిక్కించుకుంటే నేగాని నిజం బయటపడదు. ముందు మనం త్వరగా తిమ్మగూడెం చేరాలి. మనకంటే ముందు పోయినవాళ్ళు, యీ సరికి గూడెం చేరి వుంటారనుకుంటాను," అన్నాడు శివాలయ.

శివాలయి ఈహ సరైనదే. తమ వల్ల పెద్దకొడుకు ప్రమాదంలో చిక్కుకుని వుండొచ్చని భావించిన శివరయువకులు, తిమ్మగూడెంవాడి వెంట అగమేగాల మీద

చూసి చాలా అశ్చర్యపడ్డారు. కొందరికి భయంకూడా కలిగింది.

శివరుల్లో ఒకడు కిందపడివున్న త్రికూలాన్ని చేతికి తీసుకుని, దాని కంటివున్న రక్తాన్ని వరీక్షగా చూసి, శివాలయి దగ్గరకు వచ్చి, "ఈ త్రికూలం మాటాని నూరుపాళ్ళు కంచుది. మన ప్రాంతాల ఎవరూ యీ లోహన్ని యిందుకు వాడరు. దీన్ని అంటి వున్న నెత్తురు మనిషిదికాదు, ఏదో అడవి జంతువుది," అన్నాడు.

శివాలయి త్రికూలాన్ని అందుకుని అటూ యిటూ తిప్పి చూసి, "నువ్వన్నది నిజం. వయసులో వుండగా ఏక్రమకేసరిదొర వెంట

చందమామ

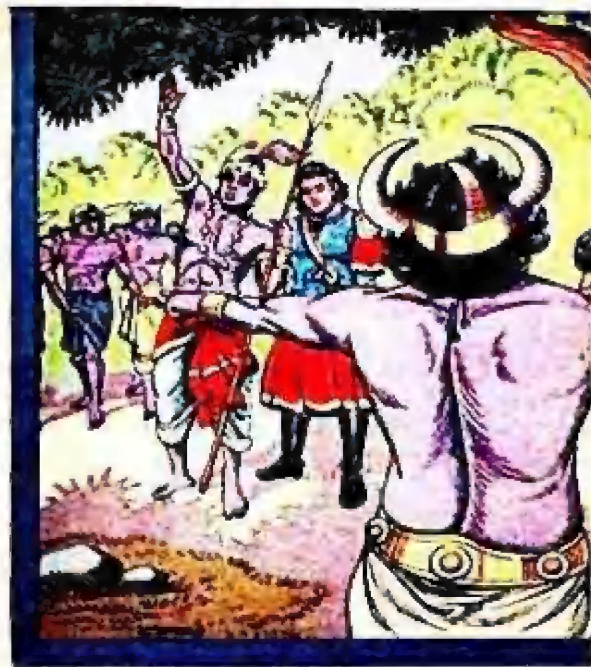

ఆ గూడేనికి పరిగెత్తారు. గూడెం పరిసరా-
లను చేరుతూనే, నహాయం కోసం వచ్చిన
ఆ గూడెంవాడు శబరయువకులను నేరా-
నరి గండుపోతు వున్న చోటుకు తీసుకు
పోకుండా, పక్కదారుల వెంట వాళ్ళను
నడిపి, గండుపోతు ధాన్యం దోచు-
కుంటున్న ప్రదేశానికి చేర్చాడు.

వాళ్ళు అక్కడికి చేరేంతలో గండుపోతు
రంగెలువెస్తూ, శిఖిముఖి మీదికి దూకాడు.
శిఖిముఖి యీటె పైకెత్తి ముందు కడుగు
వేయబోయేంతలో, గండుపోతు దృష్టి,
అప్పుడే అక్కడి కొచ్చిన శబరయువకుల
మీద పడింది. వాళ్ళంతా శిఖిముఖి వెనక
నైపు నుంచి ఆయుధాలెత్తి ముందుకు
ఉరకబోతున్నారు.

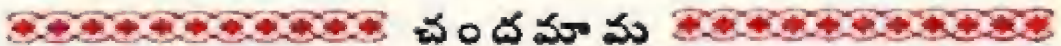
గండుపోతు వాళ్ళను చూస్తూనే తక్కున
అగిపోయి పెద్ద గంతుకో, "మోసం!
కవటం! పోబాపోటికి రమ్మని పిలిచి,
ఏ వాళ్ళను నా మీదికి దొంగదాడికి ఉని
కొల్పుతున్నావా?" అంటూ చూపుడు
వేలును శబరయువకుల కేసి ఎత్తాడు.

శిఖిముఖి, అతడికి అంతదూరంలో
నిలబడివున్న విక్రమకేసరి అశ్రుర్యంగా
వెనక్కుతిరిగి చూశాడు. వాళ్ళకు కొండల
దగ్గర తమకు కనిపించిన తిమ్మగూడెం

వాడి వెంట వచ్చిన శబరయువకులు
ఈటెలు పట్టుకుని ముందుకు వస్తూండటం
కనిపించింది. శిఖిముఖి వెంటనే చేయెత్తి
వాళ్ళకు ముందుకు రావద్దని సాంఘికేసి,
"మీరంతా వున్నచోటునే ఆగండి. ఈ సవర
గండుపోతూ, నేనూ మా బలాబలాలు తేల్చు
కొపోతున్నాం." అన్నాడు.

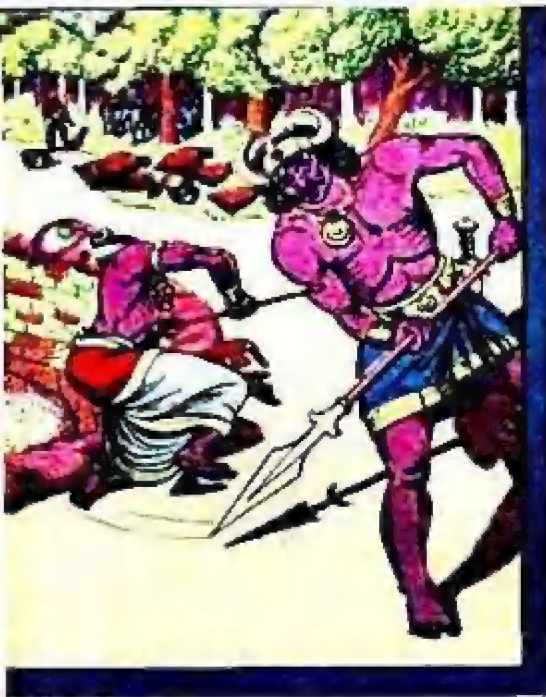
శబరయువకులు ఆ మాట వింటూనే
ఎక్కడివాళ్ళక్కడ నిలబడిపోయాడు. శిఖి-
ముఖి, గండుపోతు కేసి తిరిగి, "ఊహ,
దెబ్బ కామకో, గండుపోతూ!" అని అరిచి
ముందుకు అడుగు వేయబోయాడు. కాని,
అంతలో గండుపోతు ఒకడుగు వెనక్కు

చందమామ

వెనె. "నువ్వు నీవాళ్ళ నందరినీ వీపు వెనక వత్తాను పెట్టుకుని నా మీదికి దెబ్బలాడ వస్తున్నావు.. ఒకవేళ...ఒకవేళ ఏమిటి? నువ్వు నా చేతిలో తప్పక చచ్చిపోతావు— కాని, ఆ సమయంలో నీ శిరమండ అంతా ఒంటరిగావున్న నా మీదికి వచ్చి వడతారు," అన్నాడు.

"ఎవరిచేతిలో ఎవడు చచ్చేది యిప్పుడే తెలిపాతుంది, గప్పాలు కొట్టకు. కావాలంటే నీవాళ్ళను కూడా నువ్వు నీ వెనక రక్షణ కోసం తెచ్చుకో," అన్నాడు శిఖిముఖి.

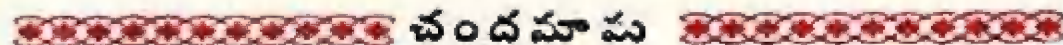
ఆ వెంటనే గండుపాతు చప్పట్లుదరిచి శిఖిముఖిని పెట్టాడు. గూడెంలో ఎక్కడెక్కడ

వున్న అతడి అనుచరులంతా తను నాయకుడి దగ్గరకు పరిగెత్తుకు వచ్చారు. గండుపాతు వాళ్ళందరినీ వడ్లపాతరకు అవతలి వైపున అయిదాదితో నర్వసన్నద్ధంగా వుండమని, శిఖిముఖి ముతావాళ్ళు వున్నచోటు నుంచి కాలు కదిపితేదారు, వాళ్ళ మీదికి ఉరకమని ఆజ్ఞలు యిచ్చాడు.

ఆ తరువాత శిఖిముఖి, గండుపాతూ యీటెలను ఝుళిపిస్తూ కరియబడ్డారు. గండుపాతు ఈటె విసుర్లను శిఖిముఖి తన ఈటెను అడ్డంగాపెట్టి ఆపుతూ, ఒక్కొక్క అడుగు వెనక్కు వెస్తూ, ధాన్యం పాతర చుట్టూ గిరికిలు తిరగపాగాడు. అతడి ఎత్తు గడ ఏమిటంటే, గండుపాతు మీద తను అఖరి దెబ్బ తీసేముందు అతణ్ణి దాగా అరిసెపోయేట్టు చేయాలని.

గండుపాతుకు, శిఖిముఖి తనను పాతర చుట్టూ తిప్పటం చిర్రెత్తిస్తున్నది. ఈ కుర్రకుంకను క్షణాలమీద యీటెతో నాలుగు పొట్లు పొడిచి పాతర్ల పడవేసి యింత మట్టి కప్పించగలనని, అతడనుకున్నాడు. కాని, ఆ కుంక చిడతగండులా తన యీటె దెబ్బకు అందకుండా తప్పకుంటూ, తనతో దాగుడుమూతలాట లాటి దేదో అడుకున్నాడు....

చందమామ

"ఒరే, పెరిగిపోయింది! అంత భయపడి పారిపోదలిచిన వాడివి నాతో ఎందుకు పంకానికి దిగావు?" అంటూ పళ్ళుకొరికి, అయినపడసాగాడు గండుపోతు.

"పోతూ! నేను పారిపోవటంలేదు, నీ ప్రాణం తియబోతున్నాను!" అంటూ శిఖిములి ఒక్క కేకపెట్టి, తన యీరెను రెండు గుప్పెళ్ళలోనూ గట్టిగా తిగించి వట్టుకుని, గండుపోతు చేతిలోని ఈరెను బలంగా కొట్టాడు. ఆ దెబ్బకు గండుపోతు వట్టుకున్న ఈరె వట్టుదవ్వు ఎగిరి అంత దూరాన పడిపోయింది. అతడు దాని కోపం వక్కకు తిరిగి పరిగెత్తబోయేంతలో శిఖి

ములి అతడి భుజంమీద తన ఈరె అలుగును బలంగా అనించి, "పోతూ! శరణును, ఓడిపోయానను, నిన్ను ప్రాణాలతో వదులుకాను," అన్నాడు.

"గండుపోతు శిఖిరకుక్కను శరణదగటమా?" అంటూ గండుపోతు భీకరంగా అరిచి ఎదంచేత్తో, భుజంమీద అనిందివున్న శిఖిములి యీరెను వక్కకు కొట్టి, కుడిచేత్తో మొలనున్న పొట్టి కత్తిని చురుసలాగి మీదికి దూకాడు. శిఖిములి చప్పున ఒకదుగు వెనక్కువేసి, అతడి కత్తి దెబ్బను తప్పుకుని, తిరిగి గండుపోతు మీదికి రాలేయేంతలో ఈరెతో అతడి కుడి చేతిని

బలంగా ఒక పొటు పాడిచి, అదేవసు
యంలో కాలితో అతడి ఎడమ మోకారి
మీద గట్టిగా ఒక తన్ను తన్నాడు.

గండుపొతు బాధతో ఒక అరుపు అరి
చాడు. అతడి చేతిలోని కత్తి బారి కింద
పడింది. మోకారి మీద తగిలిన కాపుకు
కాలిపట్టు తప్పి అతడు పక్కనున్న పల్ల
పాకల్లో దభిమంటూ పడిపోయాడు.

ఇది చూస్తూనే అతడి అనుచరుల్లో
హాహాకారాలు బయలుదేరినై. వాళ్ళల్లో
కొందరు పారిపోయేందుకు వెనుదిరగ
బోయేంతలో, ఒక నవరుడు ఎడమచేత్తో
ఈటె పైకెత్తి, కుడిచేత్తో జబ్బుచరుస్తూ,
"గండుపొతుదొర తరవాత నేనూ, యిక్కడ
నాయకుణ్ణి! ఈ కళిముఖిని, వాడి కులం
వాళ్ళనూ తన్నుమూసి తరించేంతలో నరికి
పోగులుపెడతాను. మీరు నా వెన్ను కాచి
వుండండి, చాలు, రండి," అంటూ కళి
ముఖి కేసి బయలుదేరాడు.

కళిముఖికి ప్రమాదం రానున్నదని
గ్రహించిన విక్రమశేనరి, కబరయువకు
లందరినీ హెచ్చరించి క్రతువులను ఎదుర్కు
నేందుకు బయలుదేరాడు. అటు నవరలు
కొత్త నాయకుడి వెంట ముందుకు రాసా
గారు. భయంకరమైన పొరూ, రక్తపాతం
తప్పని పరిస్థితి ఏర్పడిన అదృశ్య నవరల
వెనక నుంచి కవాయిడు ఎలుగెత్తి లేక
పెట్టాడు: "అనవసర రక్తపాతం ఎందుకు?
గండుపొతు ముఠావాళ్ళంతా లొంగిపోండి!
అయుధాలు కింద పడవేయండి."

ఆ లేక వింటూనే గండుపొతు అను
చరులు వెనక్కు తిరిగి చూశారు. కవాయిడూ
మరి కొందరు కబరులూ ఈటెలు ఎత్తి
తమ కేసి రావటం వాళ్ళ కంటబడింది.
ముందువైపు నుంచి విక్రమశేనరి కబర
యువకుల్లో మీదికి వస్తున్నాడు. ఇప్పుడేం
చేయటం? లొంగిపోవటమా? లేక నిలబడి
ఎదిరించటమా? —(ఇంకా వుంది)

శిథిలావస్థ

7

[శిథిముఖి, చిత్రమణిసరి తమ్ముగూడెం వెళ్ళారని కబురందగానే, శివాయిడు కొందరు అనుచులతో ఆ గూడెనికి వెళ్ళాడు. అతడు చేరేసరికి శిథిముఖి, సవరగండుపాతును ఉలితో పొడిచి చిల్లపాతల్లో పడచేశాడు. గండుపాతు అనుచులు, శిథిముఖి మీదికి వచ్చేసరికి శివాయిడు వాళ్ళను అడుచుచు కిందపడవేయమని హెచ్చరించాడు. తరవాత—]

సవరగండుపాతు గాయపడి వడ్లపాతల్లో పడిపోగానే, అతడి అనుచులకు నాయకత్వం వహించిన సవరుడు, శివాయిడి హెచ్చరిక విని తాను పెద్ద చిక్కులో తలదూర్చానని గ్రహించాడు. ఇప్పటి వరకు పట్టుకున్న పొరుగు దిగటం అంటే సర్వనాశం కావటమే, అలా అని శివాయిడికి లొంగి పోతే—యిక సవరపల్లెల్లో తనకూ, తమ నాయకుడికి మానమర్యాదలు దక్కవు....

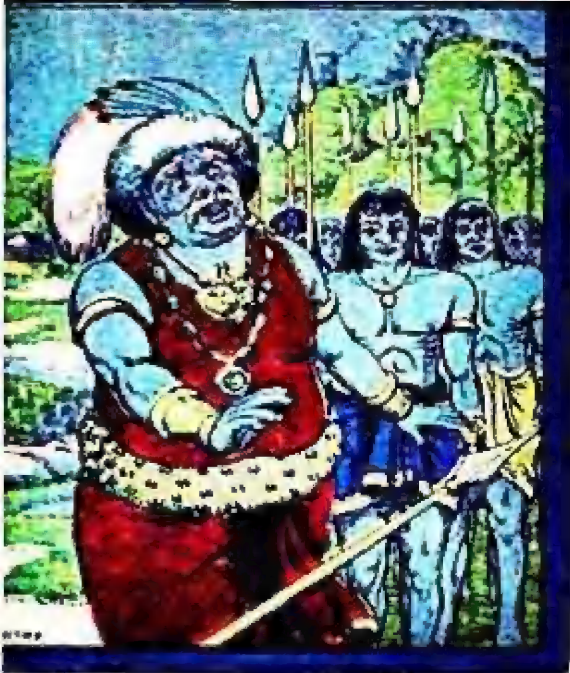
సవరుడు యిలా ఆలోచించి, శివాయిడికి తెలియజేసి పెద్ద గొంతుతో, "మీరు మమ్మల్ని అన్ని వైపుల నుంచి చుట్టుముట్టారు. మా కన్న మీరు రెండు మూడింతలు అధిక సంఖ్యలో ఉన్నారు. ఇది న్యాయం కాదు. మీరు చేసేది ధర్మయుద్ధం అనిపించుకోదు." అన్నాడు.

ఆ మాటలు వింటూనే శిథిముఖి సవరుడికి తెలియజేసి, "ప్రతిదానికి

'చందమామ'

"అదంతా మా దయాదాకివ్వాలి మీద అధారపడి వుంటుంది. ఇంతకూ మీరు చచ్చిన అయుధాలు అవతల పారెస్తారా? లేక...." అంటూ శశిముఖి, విక్రమశేషరి వెంట వున్న శబరయువకుల కేసి చూశాడు.

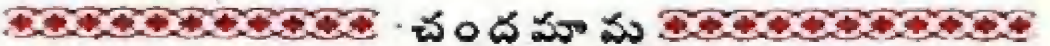
శశిముఖి మాటల ధోరణిని అలాగే సాగ విస్తే, అనవసర రక్షపాతకం జరుగుతుందని భయపడి, శివాలుడు తన చేతిలో వున్న యాటెను దూరంగా విసిరివేస్తూ, "మీ సవరల్లో ఏ ఒక్కరికీ హని జరగదని నేను మాట యిస్తున్నాను. కావాలంటే అయుధాలు దగ్గరే వుంచుకోండి, నా అభ్యంతరం లేదు. నా క్కావలసిన వాడు శశితాలయ పూజారి. వాడే నాకు ప్రబల విరోధి. ఇంతకూ మీ నాయకుడు గండుపోతెక్కడ?" అని అడిగాడు. సవరల నాయకుడుగా మాట్లాడిన వాణ్ణి.

"అక్కడ! అక్కడ! వద్దపాతక అడుగున పడున్నాను. గాయం నుంచి వెత్తురు వరదలై పారుతున్నది. కళ్ళు బిడ్డు తిరుగు కున్నై," అంటూ అరిచాడు సవరగండు పోతు పాతల్లో నుంచి.

శివాలుడు అశ్చర్యంగా ఆ మాటలు వినిపించిన వైపుకు చూసి, గజగదా వద్ద పాతక దగ్గరకు పోయి, లోపలికి తొంగి

న్యాయం, ధర్మం అంటూ వెలికిగా మాట్లాడటం, మీరు ఆ శశితాలయ పూజారి దగ్గి ర్నుంచి నేర్చుకున్నట్టుంది. డబ్బు కాకపడి, పరాయి చోటు నుంచి వచ్చిన మంత్రాల పోతు పూజారికి సహాయపడటం న్యాయం, ధర్మం అవుతుందా? ఈ తిమ్మగూడెం మీద వచ్చిపడి ధాన్యం దోచుకుంటున్నారే, యిదేరకం ధర్మం? ఇక అట్టే మాట్లాడక అయుధాలు కింద పడేయండి," అన్నాడు.

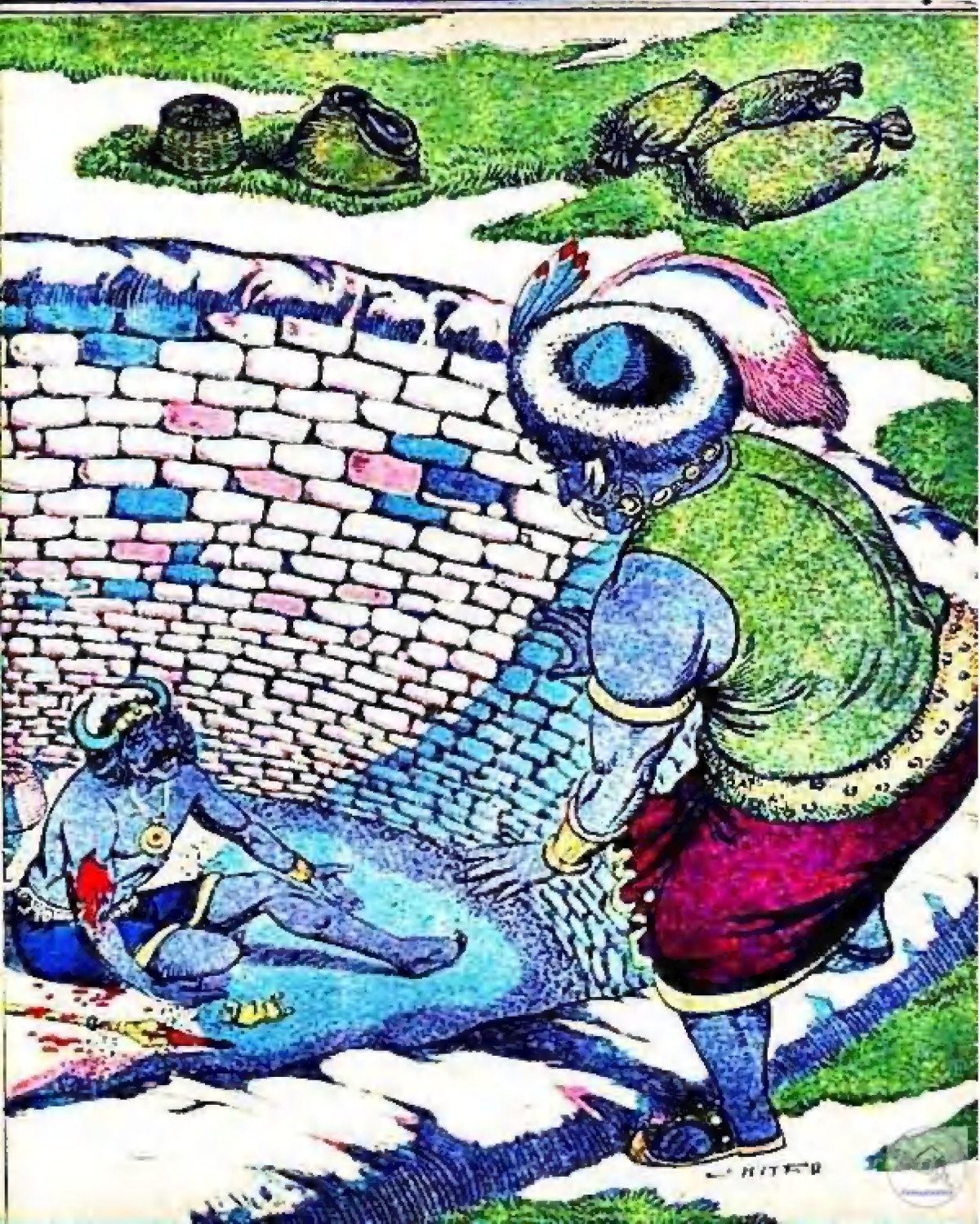
"ఒకసారి మేం నిరాయుధులం అయిం తరవాత, మమ్మల్నందర్నీ మీరు ఈపైల్లో పొడిచి చంపరని హామీ ఏవేటి?" అన్నాడు సవరుడు.

చందమామ

నా కూతురు నాగుమల్లిని ఎందుకు చేసుకో గూడదు? ఏమంటావ్, శివాలా?" అన్నాడు గండుపాతు పకపకనవ్వుతూ.

ఈ అసందర్భపు మాటలు విన్నగానె, ఎత్తు నుంచి పడటంవల్లా, గాయం నుంచి రక్తస్రావం జరగటంవల్లా గండుపాతుకు మతిచలించి వుంటుందనుకున్నాడు, శివాలాడు. ఆ వెంటనే అతడు తన అనుచరుల్ని హెచ్చరించి ఒక కొయ్యపలక తెప్పించి, దాని చివర్లకు తాళ్ళు కట్టించి, ఇద్దర్ని పాతర్లకి దింపాడు. వాళ్ళిద్దరూ గండుపాతును కూర్చున్న చోటు నుంచి ఎత్తి కొయ్యపలక మీద పడుకోబెట్టారు. పాతర పైనున్న వాళ్ళు, గండుపాతును మాటులోపడ్డ అడవి జంతువును పైకి లాగి నట్టు తాళ్ళ సాయంతో పైకి లాగారు.

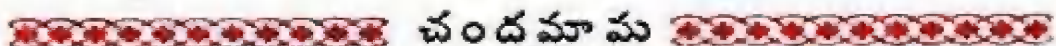
గండుపాతు తన అనుచరుల కేసి చూసి అశ్చర్యపడుతూ, "మన వాళ్ళందరి దగ్గిరా అయుధాలున్నయ్యో! ఇంకాకి యిక్కడ గెలిచిందెవరు? మన వాళ్ళెందరు చచ్చారు?" అని ప్రశ్నించాడు.

సమరలకు నాయకత్వం వహించిన వాడు గండుపాతు ముందుకు వచ్చి, "దొరా! శివర శివాలాదొర యిక్కడ రక్తపాతం జరక్కండా అపారు," అన్నాడు.

చూశాడు. గండుపాతు పాతర మధ్య కూర్చుని తలఎత్తి శివాలాడి కేసి చూశాడు.

"గండుపాతు! ఏమిటిది? గాయ పడ్డావా? త్వరగా పై కెక్కిరా. ఆ శిథిలాలయ పూజారిని పట్టుకు నేందుకు నీ సహాయం కావాలి," అన్నాడు శివాలాడు.

"పై కెక్కి రాగలిగితే, ఎప్పుడో వచ్చి వుండేవాణ్ణి. ఈటె పాటు తిని కుడిచేయి చచ్చుపడి పోయింది. ఎడమకాలి కిళ్ళింగి నట్టు అనుమానం. ఇంత చేసిన వాడెవడో తెలుసా? నీ కొడుకు శిఖిముఖి! వాడు ధైర్యసాహసాల్లో, కత్తి, యీటె సాముల్లో నా అంతటివాడు. వాడికి యీదొచ్చిన

చందమామ

అనుచు డలా చెప్పగానే గండుపోతు, కివాయిది కేసి తిరిగి, "నేను మీ బాతివాళ్ళకు డలా అన్యాయం చేశాను. పూజారికుక్క నాకు బంగారం అక చూసి, నా చేత పాడు పనులు చేయించాడు. నన్ను క్షమించు," అన్నాడు పణుకుతున్న గండుతో.

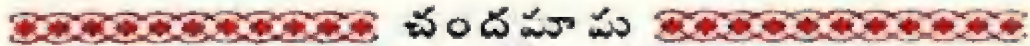
"బరిగిందేదో బరిగింది; యిద్దరం మరిచిపోదాం. ముందు నీ కాలికి, చేతికి కట్టుకట్టసి. తరవాత ఆ పూజారి వేట అంచరం కలిసి ప్రారంభిద్దాం," అని చెప్పి, కివాయిడు అంత దూరాన నిలబడి చూస్తున్న వృద్ధుడొకణ్ణి దగ్గరకు పిలిచి, "ఈ సవరబాతి పెద్దకు వెంటనే చికిత్సచెయ్యి," అన్నాడు.

ఆ వృద్ధుడు గ్రామవైద్యుడు. అతను తన వైద్యపరికరాలెప్పుడూ సంచిలో పెట్టుకుని భుజానికి వేలాడవేసుకుని తిరుగుతూంటాడు. అతడు గండుపోతు చేతిగాయం మీద ఏదో అకువనను పించి, అవే అకుల్ని కట్టుగా కట్టాడు. తరవాత గండుపోతు ఎడమకాలిని వేళ్ళతో పట్టి చూసి, యిద్దరు సవరుల్ని గండుపోతు చేతులు పక్కలకు లాగి పట్టుకోమని చెప్పి, రెండు వెదురు బద్దల్ని అతడి మోకాలుకు పైనా కిందా పెట్టి, కాదుతో గట్టిగా బిగించి ముడివేశాడు. వైద్యుడిది చేసివ్వడు గండుపోతు బాధతో

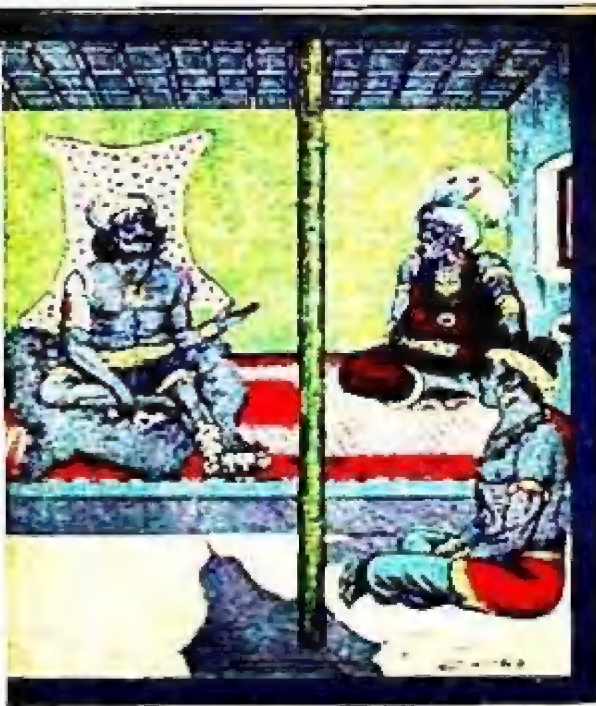

గిలగిల్లాడిపోతూ, "అంత బాధకూ కారకుడు ఆ పూజారికుక్క! వాడిచ్చిన బంగారు అటుకల్ని మహానదిలో పారేయ్యండి. వాణ్ణి ఈ బుగ్గుచ్చి, టెకుమాను చికాయకొమ్మన ఎండగట్టండి!" అంటూ అరిచాడు.

కట్టు కట్టడం అయిపోగానే గ్రామ వైద్యుడు లేచి నిలబడి, గండుపోతు ముఖంలోకి తీక్షణంగా చూస్తూ, "గండు పోతూ, వైద్యుడూ నా భర్తమేదో నేను చేశాను. అప్పుడు చెప్పు, మా గ్రామం నుంచి దొరుకుపోయిన భాస్కరం మాకు తిరిగి యివ్వదలిచావా, లేదా?" అని ప్రశ్నించాడు.

"మా వాళ్ళు ఎత్తుకుపోయింది బహు కొద్ది ధాన్యమే. అంతా ఎత్తుకుపోకుండా శిఖములీ పులిగంధులా వచ్చి వచ్చాడు. మా వాళ్ళు ఎత్తుకుపోయిన ప్రతి బస్తా ధాన్యానికి రెండు బస్తాల మా సొంత ధాన్యం చేర్చి, మీ గ్రామ పాతల్లో పోయిస్తాను," అని చెప్పి, గంధుపోతు తన అనుచరులతో, "బస్తాలుగా కట్టిపెట్టి ధాన్యమంతా పాతల్లో పోయింది. మనవాళ్ళు గూడెం దాటించిన ప్రతి బస్తాకనూ, మరి రెండుబస్తాల ధాన్యం మన పల్లి నుంచి యిక్కడికి తీసుకురండి," అని చెప్పాడు. తమ నాయకుడు జలా అజ్ఞాపించగానే,

సవరులు కొందరు తమ పల్లె కేసి బయలు దేరబోయారు. గంధుపోతు వాళ్ళను అని, "పూజారికుక్క, తన గుహ వదిలి అరణ్యంలో తిరుగుతూండొమ్మ. ఒకవేళ మీ కెదురువడి అడిగితే, ఇక్కడ మన సవరులందరూ, శిఖరశివాలిడికి కైదీలుగా దిక్కిపోయారని చెప్పండి," అన్నాడు.

తరవాత గంధుపోతును, శివాలిడు యిద్దరి చేత గ్రామదావడిలోకి మోయించుకు పోయాడు.

గ్రామదావడిలో శివాలిడూ, శిఖములీ, విక్రమశేనరి ఒక పక్కగా కూర్చున్నారు. గంధుపోతు తన అనుచరులు పరిచిన జంతువర్కాల మీద గోడకు చేరగించిది కూర్చున్నాడు. శివాలిడు ప్రశ్నించిన మీదట అతడు, శిథిలాలయ పూజారి వారం రోజుల క్రితం తమ పల్లెకు రావటం, అందంగా చాలా బంగారం యిచ్చి, విక్రమశేనరి నుంచి తాళవక్ర గ్రంథం సంపాదించి తన శివ్యమని అడగటం గురించి చెప్పాడు.

"శివాలి, శేవలం వాడిచ్చిన వెధవ బంగారం కోసమే, నేనిన్ని పాడుపనులు చేశాననుకోకు. వాడు నాకు మహత్తరమైన మంత్రాలు నేర్పి, నన్ను ఈ అరణ్య రాజ్యానికి మహారాజును చేస్తానన్నాడు.

చందమామ

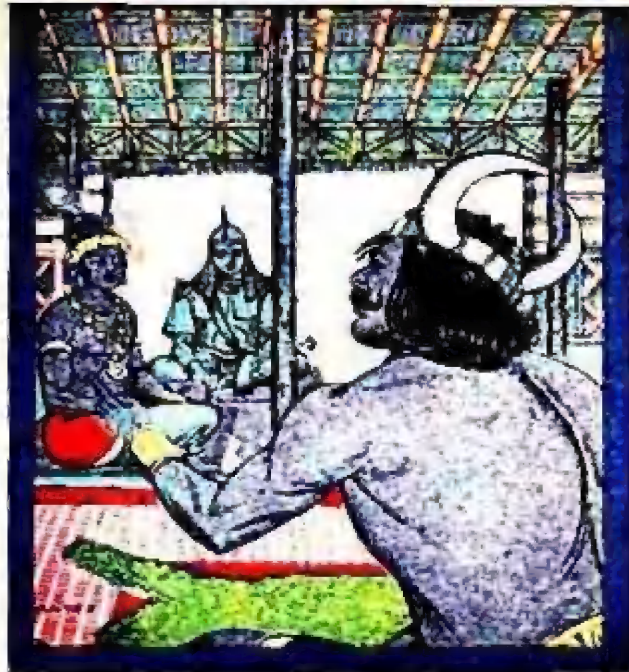

వాడింతకీ కావాలనే ఆ తాళపత్ర గ్రంథం రహస్యం ఏమిటి?" అని ప్రశ్నించాడు, గండుపాకు.

"అది సువ్యధగవలసిన ప్రశ్న కాదు, గండుపాకు. ఒక విధంగా నాకూ ఆ తాళ పత్రాల్లో వున్న రహస్య విషయా లేమిటో పూర్తిగా తెలియవు. అదలా వుంచుదాం. ఈ శిథిలాలయ పూజారి, ఈ ప్రాంతాల నుంచి స్వేచ్ఛగా తిరిగి బ్రహ్మపుత్రానదీ లోయలకు పోవటం, ముందు ముందు కొన్ని చిక్కులకు దారిశిస్తుంది. వాణ్ణిక్కడే పట్టుకుని హతమార్చాలి. ప్రస్తుతం వాడు దాగివున్న కొండగుహ ఎక్కడ?" అని అడిగాడు శివాలుడు.

గండుపాకు, శిశిముఖి తేసి తలతిప్పి, "మీ శిథిల యీ చుట్టుపక్కల వున్న అరణ్యం, కొండలూ శీఘ్రంగా తెలిసినవే కదా. శిథి! నందికొండ దిగువున వున్న తాటితోపు నీ వెరిగే వుంటావు. ఆ తోపుకు దక్షిణపు అంచున ఒక అయిదుతలల తాటిచెట్టున్నది. ఆ తాటిచెట్టెక్కి అన్నిటి కన్న ఎత్తుగావున్న తల మీంచి చూస్తే, ఆ పూజారిగాడు వుంటున్న గుహ నూటిగా కనబడుతుంది. ఆ గుహ పక్కనే మరి కొన్ని గుహలున్నవి గనక, ఆ దుర్గాదు

డున్న గుహను గుర్తించటానికి యిదొక్కటే మార్గం," అన్నాడు.

"ఆ గుహ ముందు కావలి వాళ్ళెవరైనా వున్నారా?" అన్నాడు శిశిముఖి.

"గుహ ముందు లేరు. తాటి తోపు లో మా వాళ్ళు యిద్దరు ముగ్గురున్నాము. నీకు సహాయం చేయమని వాళ్ళకు యివ్వడే కబురు పంపుతాను," అన్నాడు గండుపాకు.

శివాలుడి అనుమతి పొంది, శిశిముఖి, విక్రమకేసరి సలుగురు అనుచులను వెంట బెట్టుకుని నందికొండ తేసి బయలు దేరారు. అవసరం రావచ్చున్న సమ్యకంతో శిశిముఖి విల్లంబులు వెంట పెట్టుకు

చందమామ

పోయాడు. వాళ్ళు నందికొండను చేరేసరికి సూర్యుడు బాగా పడమటికి వారాడు. కాచి తోపులో వున్న గండుపోతు అనుచరులు తమ నాయకుడి నుంచి ముందే వార్త అంది వుండటంతో, శిశిముఖిని, విక్రమ కేశసరిని అయిదుకలల కాచి చెట్టున్న చోటుకు తీసుకుపోయి, "మీరు కాచి చెట్టెక్కి చూడండి. పూజారి గుహలోనే వున్నాడు. రెండు మూడు గంటల పేపు నుంచి ఎందుకనే గుహంతా కలయ తిరుగు తున్నాడు. గుహలో అంతగా వెలుగు లేక పోవటంతో, వాడేం చేస్తున్నది స్పష్టంగా తెలియటం లేదు," అని చెప్పారు.

శిశిముఖి, విక్రమకేశసరి సంప్రతించు తున్నారు. విక్రమకేశసరి కొందరు అనుచరు లతో గుహ దగ్గరకు పోయేట్టూ, ఒకవేళ పూజారీ వాళ్ళు రావటం చూసి పారి పోయేందుకు ప్రయత్నిస్తే, శిశిముఖి చెట్టు మీది నుంచి బాణం పదిలి వాణ్ణి చంప

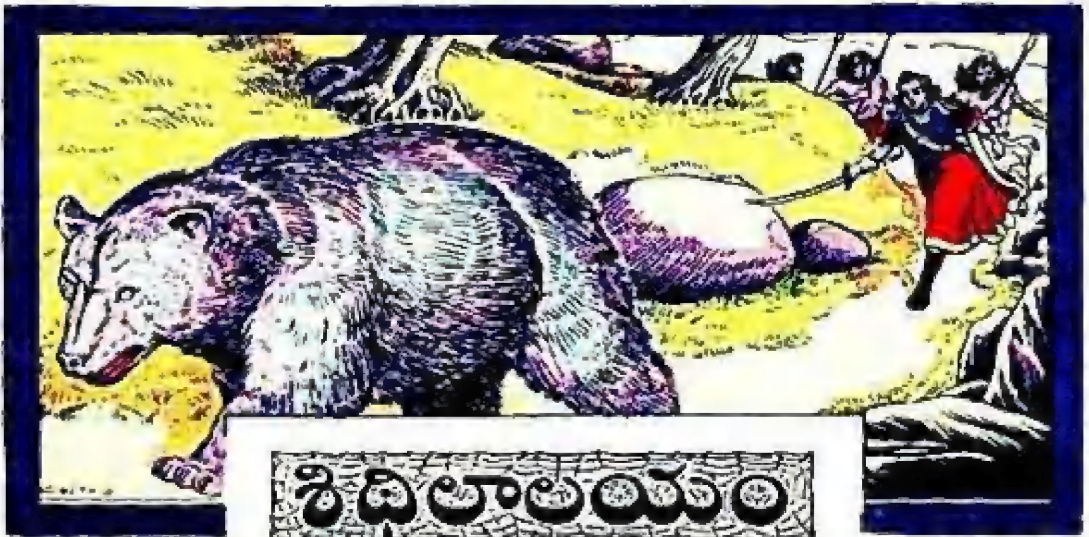
టమో, గాయపరచటమో చేసేట్టూ నిర్ణ యించుకున్నారు.

పొవుగంట తరవాత విక్రమకేశసరి కొండ ఎక్కి గుహను సమీపించేంతలో, అప్పటి వరకూ గుహలో నీడలా అటూ యిటూ తిరుగుతున్న పూజారి అకారం, ఒక్కసారిగా ఎగిరి గంకెసిపట్టు, చెట్టు మీదున్న శిశి ముఖికి తోచింది. పూజారి పారిపోయే ప్రయత్నం చేస్తున్నాడని భావించి, శిశి ముఖి గురి చూసి బాణం పదిలాడు. బాణం బెబ్బు తగలగానే, గుహలో వున్న అకారం బాధతో ఎలుగు బంటిలా ఒక్కసారి గొండ్రించింది.

అ గొండ్రింపు వింటూనే విక్రమకేశసరి, అతడి వెంట వున్నవాళ్ళూ, గుహ కేసి వేగంగా పరిగెత్తారు. "పూజారి ఎలు గ్గడ్డుగా మారాడు!" అనుకుంటూ శిశి ముఖి చెట్టు మీంచి దిగి, గుహ కేసి పరుగుతియ సాగాడు. —(ఇంకా వుంది)

శిథిలాలయం

8

[నవరగండుపోతు, కనాటుదికి శిథిలాలయ పూజారి దాగి వున్న కొండగుహ నంగతి తెలియజేశాడు. శిథిముఖి, విక్రమశేసరీ కొండ ప్రాంతాలకు వెళ్ళారు. శిథిముఖి గుహలో కరుముతున్న అకారాని కేసి గురి చూసి బాణం వదిలారు. బాణంబెట్టి తింటూనే గుహలోని అకారం ఎలుగుబంటులా పెద్దగా గొంధించి బయటికిదూకింది. తరవాత—]

శిథిముఖి చెట్టు మీది నుంచి దిగి గుహను చేరేసరికి, విక్రమశేసరీ అకడి వెంట వున్న వాళ్ళూ, పెద్దగా కేకలు పెడుతూ ఎలుగు బంటును వెంటపడి తరుముతున్నారు. బాణం బెట్టి తింటూనే ఎలుగుబంటు గుహ నుంచి బయటికి వచ్చి, కొండ దిగి పారిపోయేందుకు ప్రయత్నించింది.

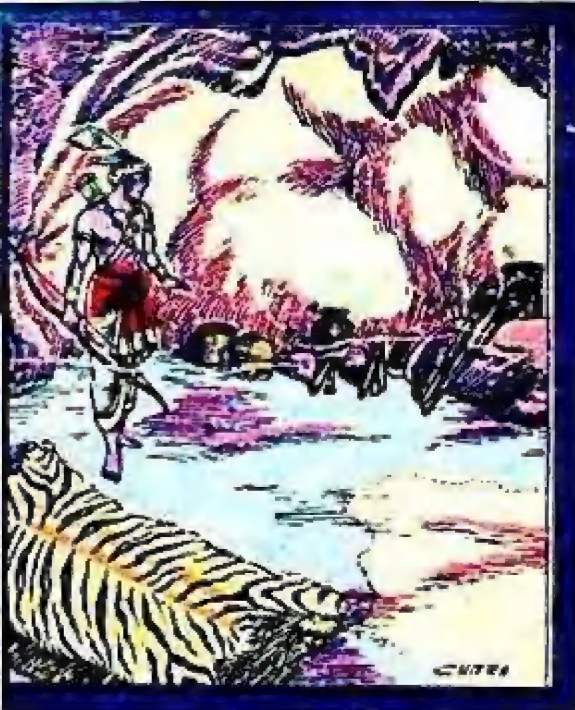
"కేసరీ! ఆ ఎలుగ్గొడ్డును వట్టుకునేందుకు ఎందు కంత శ్రమపడుతున్నావ్?

మొందు గుహలో ఆ పూజారిగా దున్నాడేమో చూడటం అవసరం," అన్నాడు శిథిముఖి. విక్రమశేసరీని సమీపిస్తూ.

ఆ మాటలు వింటూనే గండుపోతు అను చరులైన నవరలు, "బంకెక్కడి పూజారి! మనసు మోసగించేందుకు వాడే యిలా ఎలుగుబంటుగా మారిపోయాడు. వాణ్ణి అకారంలోనే వట్టుకుని విలుపునా కాల్చి భస్మం చేసిద్దాం," అన్నారు.

'చందమామ'

శిథిలాలయ పూజారి కున్నవని చెప్పబడే అపూర్వశక్తుల్లో శిథిముఖికి రవంతనమ్మకం వున్నది. కాబిచెట్టు పై నుంచి దిగి వచ్చేప్పుడు అతడూ, గుహలో వున్నది ఎలుగ్గడ్డుగా మారిపోయిన పూజారి అయి వుండొచ్చునుకున్నాడు. ఆలాంటప్పుడు, యీ అమాయకులైన నవరలు ఎలుగు బంటును పూజారి అని భ్రమ వడటంలో అభ్యర్థవడవలసిందేమీ లేదు.

శిథిముఖి యిలా ఆలోచించి, ఎర్ర గండును ఎలుగుబంటు మీదికి ఉనికాలు వుతూ, "శేనరీ, మీరు ఎలుగును వట్టు కొండి గండుపోకు ములావాళ్ళు అన్నట్టు

అది పూజారి అయినా కావచ్చు. అయినా కాకపోయినా వాళ్ళకు మనం కోపం తెప్పించటం ఎందుకు? నేను యీ లోవల గుహలోకి పోయి, ఆ దుర్గాడ్డుకు చికట్లో ఎక్కడైనా సక్కి వున్నాడేమో చూస్తాను," అని చెప్పి గుహలోకి వెళ్ళాడు.

గుహలో బాగ్రతగా పరిశీలించిన మీదట శిథిముఖికి, శిథిలాలయ పూజారి బంధులో కొన్నాళ్ళపాటు వున్న గుర్తులు కనిపించినై. గుహలో ఒక మూలగా పులిచర్మం ఒకటి వరిచి వున్నది. మరో మూల వంట చేసుకునేందుకు పోయ్యా, కొన్ని పాత్రలూ కనిపించినై. పోయ్యి వక్కనే చేసుకుంటే బాగా తడిసి వున్న రెండు దివిటిలు రాళ్ళకు అనించబడి వున్నవి.

పూజారి గుహ నుంచి పారిపోయేందుకు మరే రహస్య ద్వారం వున్న సూచనలూ శిథిముఖికి కనిపించలేదు. అతడు యిప్పటికి చాలా గంటల క్రితమే గుహ వదిలి పోయాడు. ఎలుగ్గడ్డును మహా తెలివిగా యిందుకు ఉపయోగించుకున్నాడు.

శిథిలాలయ పూజారి జిక్కులమారి తనానికి శిథిముఖి అబ్బుర పడుతూండగా గుహ బయటి నుంచి ఎర్రమణిశేనరీ ఎలుపు వినిపించింది. శిథిముఖి వెంటనే బయటికి

పచ్చాడు. ఎలుగ్గడ్డును ఎత్తయిన రాళ్ళ మధ్యకు తరిమి వనరలు దాని మెడకు వాడు తగిలించేందుకు ప్రయత్నిస్తున్నారు. ఎరగంటు రాళ్ళ మధ్య వున్న ఒకే ఒక యిరుకు దారి నుంచి అది బయటికి పారి పోతుందా, అక్కడ నిలబడి పెద్దగా మొరుగుతున్నది.

విక్రమశేనరి, శిఖిముఖి దగ్గర కొచ్చి చిన్న గంటతో, "శిఖి! యీ వల్లమొద్దు శిథిలాలయ పూజారి కాదని నాకూ తెలుసు. కాని, వనరల మూడ విశ్వాసాన్ని తృప్తికరిస్తే కొన్ని అవవనర చిక్కులు ఎదురయ్యే ప్రమాదం వున్నది. ఏళ్ళు తమ నాయకులైన గంటుపోతుతో, ఎలుగుబంటుగా మారిన పూజారిని చేతికులా బారవిడిచామని చెప్పి తిరుకారు. అతడికి పూజారి మంత్రశక్తుల్లో పూర్తి విశ్వాసం వున్నట్టు కనబడుతుంది," అన్నాడు.

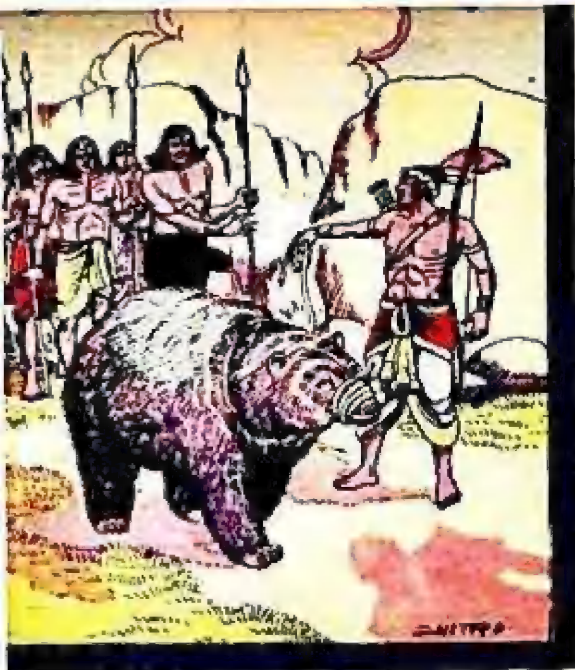
"అ దుర్మార్గుడి వల్ల చిక్కుల్లో పడిన తరవాత గంటుపోతుకు అతడి మీద సమ్మతం పోయి, ద్వేషభావం కలిగిందని నే ననుకుంటున్నాను. ఏమైనా, కొండ తింద వుండి పూజారి గుహను కాపలా కాస్తున్న రాళ్ళకు, వాడు బయటికి పోయిన సంగతి గాని, యీ ఎలుగుబంటు లోపల వున్న

విషయం గాని తెలియదు. అందువల్ల మనం దీన్ని పట్టుకుపోయి, మా అయ్యకూ, గంటుపోతుకూ చూపటం మంచిది. అ తర వాత అరణ్యంలో పూజారిగాడి వేట ప్రారంభిద్దాం," అన్నాడు శిఖిముఖి.

శిఖిముఖి ఎలుగుబంటు వున్న చోటుకు పోయి, రాళ్ళ మీది నుంచి దాని కేసి చూశాడు. అది పెద్దగా గొంధిస్తూ పారి పోయేందుకు ప్రయత్నిస్తున్నది.

శిఖిముఖి చుట్టూ కలియచూసి, అల్లంక దూరంలో వున్న పొదల మీది అడవికిగల్చి కోసుకువచ్చి, వదిలి కాదుగా పేసి, ఉచ్చువేసి దానిని ఎలుగుబంటి మెడ

మీదికి గురిగా విసిరాడు. అది ఎలుగుబంటి మెడకు తగులుకోగానే ఉచ్చు గొంతుకు దిగిసేలా బలంగా లాగాడు.

ఎలుగు బంటు గొండ్రిస్తూ చేతులతో తాడును తెంచేందుకు ప్రయత్నించింది. శిలిములి హెచ్చరించగానే, విక్రమశేవరితో పాటు, ఇద్దరు ముగ్గురు నేవరులు అతడి చేతిలో వున్న తాడును బలంగా పైకి గుంజారు. ఎలుగుబంటు ఒకటి రెండ దుగులు నేల మీది నుంచి పైకి లేచింది. శిలిములి అదే అదనుగా దాని మూతికి ఒక అడవికిగను గట్టిగా రెండు చుట్టు చుట్టి ముడిపెసేశాడు.

శిలిములి, విక్రమశేవరి కలిసి ఎలుగు బంటును రాళ్ళ మధ్య నుంచి బయటికి లాగి, దాని మెడకు దిగినివున్న తాడును నవరలకు యిచ్చి, "అక తిమ్మగూడేనికి వదండి. అది అడవికిగో, లేక శిథిలాలయ పూజారీ మీ వాయుకుడు నవరగంటే తేలుస్తాడు." అనిచెప్పారు.

వాళ్ళు ఎలుగుబంటుతో గూడేన్ని చేరే పరికి, అక్కడ స్త్రీలు, పిల్లలూ గుంపులుగా పోగై, "పూజారి ఎలుగు! పూజారి ఎలుగు!" అని కేకలు పెడుతూ, వాళ్ళతో పాటు శివాలయా, నవర గండుపాతూ వున్న గ్రామదావడికి వచ్చారు.

శివాలయా యీ గండరగోళం ఏమిటా అని చావడిలోంచి బయటికి వచ్చి, తన కొడుకునూ, ఎలుగుబంటునూ చూస్తూనే, "ఏమిటిది? ఆ దుర్మార్గుడు పూజారి గుహలో లేడా?" అని ప్రశ్నించాడు.

"పూజారి గుహలో నుంచి ఎప్పుడో పారిపోయాడు. ఆ సంగతి కావలావాళ్ళకు తెలియకుండా వుండేందుకు ఈ ఎలుగు బంటును గుహలో కట్టివేశాడు," అని శిలిములి అక్కడ జరిగినదంతా తండ్రికి చెప్పి, "గండుపాతూ కులంవాళ్ళకు యీ ఎలుగే శిథిలాలయ పూజారి అన్న నమ్మకం

చందమామ

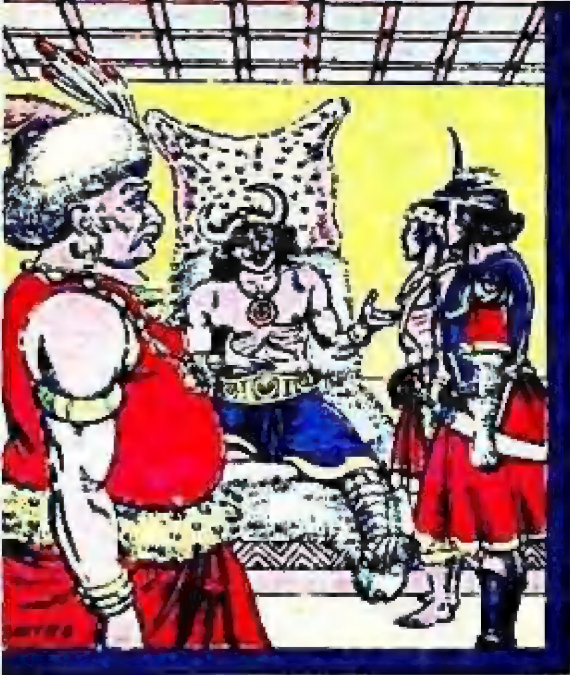
పువ్వుది. అందుకనే దీన్ని యిక్కడికి వట్టు కొచ్చాం. గండుపోతు కూడా దీన్నేసారి చూడటం చావుంటుంది. అతడు చెప్పితే తప్ప, అతడి మనుషులకు నమ్మకం కలిగదు," అన్నారు.

ఈ లోపల గండుపోతును అతడి అనుచరు లిద్దరు భుజాలు వట్టుకుని దాచిడి బయటకు తీసుకు వచ్చారు. అతడు తన అనుచరులు చెప్పినదంతా విని, ఎటుగు బంటు కేసి గుచ్చి గుచ్చి చూస్తూ, "అ పూజారి కుక్క ఎంతకైనా సమర్థుడే! ఎందుకైనా మంచిది, యీ మెకాన్ని యింటికి తీసుకుపోయి, నా కూతురు నాగు

మర్రికి ఒప్పచెప్పకాను. మర్రి ఈటె, కత్తి తీసుకున్నదంటే, యిది నిజం చెప్పితిరు కుంది!" అని తన అనుచరుల కేసి తిరిగి, "మన జాగ్రత్తలో మనం వుండాలి. ఒక వెళ అ పూజారికుక్క అరణ్యంలోనే తిరుగుతుండొచ్చు. మన గూడెలన్నిటికీ కబురందించి, ఆ దుష్టుణ్ణి వట్టుకునే ప్రయత్నం చెయ్యండి," అన్నారు.

గండుపోతు అనుచరులు ఎటుగు బంటును వెంట తీసుకుని అక్కణ్ణించి వెళ్ళిపోగానే వాలుడు పైపాపూర్వకంగా నవరగండుపోతు భుజం తట్టి, "గండు పోతు! ఒక మేం మా పల్లెకు వెళతాం.

పూజారి మనకూ మనకూ ఆ నవనర విరోధం తెచ్చిపెట్టాడు. అదంతా మరిచిపోదాం. నీ గాయాలు మాని త్వరలో ఆరోగ్యం కలుగుతుందని నమ్ముతున్నాను. నా కొడుకు తొందరపాటుకు విచారిస్తున్నాను," అన్నాడు.

ఆ మాటలకు గండుపాతు బిగ్గరగా నవ్వి, "తొందరపాటా! ఆ వయసుకు ఆ మాత్రం తొందరపాటు లేకపోతే, పెరిగి పెద్దయింతరవాత ఎందుకు పనికొచ్చేట్లు? నేనూ వయసులో పుండగా కాబోయ్యే మామ మీద యిలాంటి కాస్త మోటు నరసమే అడాను. నా కూతురు నాగుమ్మలికో పోలిస్తే, నీ కొడుకు

శిశుముఖి ఎంతో మేదకుడుగా కనిపిస్తాడు. మీరంతా మా గూడెనికి వచ్చి రాత్రి నే నిచ్చే విందుభోజనం తినాలి. ఈ లోపల ఆ పూజారికుక్క ఎక్కడ వున్నదీ తెలిసినా తెలియొచ్చు," అన్నాడు.

ఈ అహ్వనం అంగీకరించటమో, మానటమో అన్నట్లు శివారుడు, తన కొడుకు కేసి, విక్రమకేసరి కేసి చూశాడు. వాళ్లిద్దరూ ఏ భావం కనబరచలేదు. కాని, ఆ ఇద్దరి శక్కు గంచుపాతు మీదే వున్నవి. అతడు మరేదైనా తుకంతం పన్నుతున్నాడేమో అన్న అనుమానం వాళ్ళను వీధిస్తున్నది.

శివారుడి అలోచన గ్రహించిన వాడిలా సవరగండుపాతు తలాడిస్తూ, "ఒక కుల పెద్ద విందుకు అహ్వనిస్తే, మరొక కుల పెద్ద రాసనటం నే నింతవరకూ చూడలేదు, వినలేదు," అన్నాడు.

"వరే, గండుపాతు అలాగే వస్తాం. కాని, యిక్కడ వున్న మా పల్లెవాళ్ళందరూ మాత్రం మీ గూడెనికి వచ్చే అవకాశం లేదు. నేనూ, శిశుముఖి, విక్రమకేసరి, మరి సలుగురైదుగురు మా వాళ్ళూ మీ గూడెనికి వస్తాం. మిగిలిన వాళ్ళంతా చీకటి పడేలోపల మా పల్లెకు పోవటం అవసరం. ఆ ఇరిలాలయ పూజారి పల్లె మీద మరేలాంటి

చందమామ

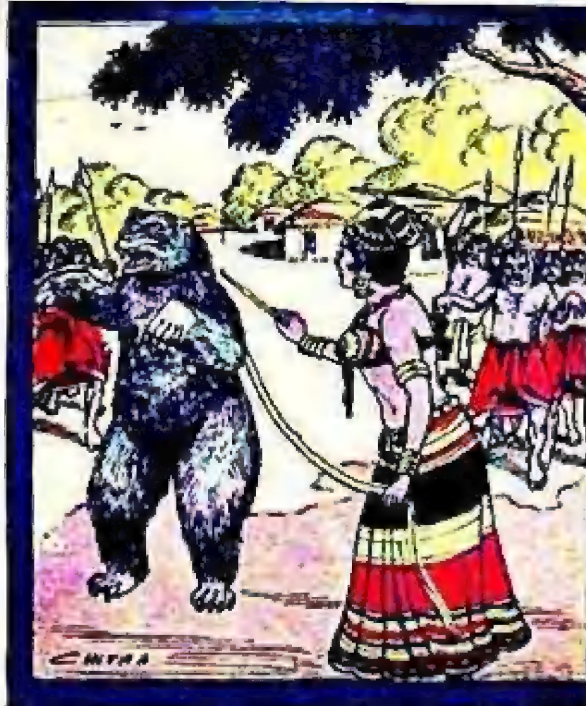

హెరానికి పూనుకుంటాడో ఉపాదేశం గదా," అన్నాడు.

"అది నిజమే. ఆ కాట్లకుక్కను పట్టుకుని చిత్రవధ చేసేవరకూ నాకు మనశ్శాంతి వుండదు. ఊ, బయలుదేరదామా?" అన్నాడు గండుపాతు.

శివాలుడు తన అనుచరుల్లో నలుగురు రైదుగురిని మాత్రం తన వెంట వుంచుకుని తలిమ్మా వాళ్ళను కుంభారమిట్ట వల్లెకు పోయి, రాత్రల్లా తగు బాగ్రత్తలో వుండమని హెచ్చరించాడు. ఆ తరువాత గండుపాతు అనుచరులు తమ వాయకుడికి డోరి ఒకటి తయారు చేసి, అందులో అతణ్ణి కూర్చోపెట్టి, దాన్ని అటిద్దరూ యిటిద్దరూ భుజాలకు ఎత్తుకుని తమ గూడెం శిని బయలుదేరారు. శివాలుడూ, శిఖిముఖి, విక్రమశేఖరి దాన్ని అనుసరించి ప్రయాణమయ్యారు.

దాదాపు ఓ గంట ప్రయాణం తరువాత అందరూ సవరవల్లెకు చేరేసరికి, వల్లె మధ్యలో వున్న గండుపాతు అంటి ముందు పల్లెవాసులంతా గుమిగూడి నవ్వుతూ, శిరిం తలు కొడుకూ గంతులు వెయటం వాళ్ళ క్కనివించింది. శివాలుడు పల్లెవాసుల ఉత్సాహం చూసి, శిఖిలాలయ పూజారిని

వాళ్ళు పట్టుకొచ్చారేమో అనుకున్నాడు. కాని, శిఖి దగ్గరకు పోయి చూస్తే, గండుపాతు కూతురు నాగుమల్లి గుహ దగ్గర దొరికిన ఎలుగుబంటు చేత రకరకాల అటలు అడిస్తున్నది.

"అప్పటికిప్పుడు పట్టుకున్న ఆ క్రూర మృగాన్ని యింకలోనే నీ కూతురు ఎలా మచ్చిక చేయగలిగింది, గండుపాతు?" అంటూ శివాలుడు అశ్చర్యపోయాడు.

"సాహసమే సవరమహంకీ, అన్నాడు పెద్దలు. నా కూతురు సాహసంలో, ధైర్యంలో నాకు సమానురాలు, మీ శిఖిముఖి దానికి ఉజ్జీ అవునా కాదా అన్న సంశయం నన్ను

బాధిస్తూనే వున్నది. యిలా అన్నానని ఏమీ అనుకోకు, శివారా!" అన్నాడు గండు పోతు, కూతురు కేసి అపొయంగా చూస్తూ.

నాగుమల్లి, కండ్రిని చూస్తూనే ఎలుగు బంటు మెడకు కట్టి వున్న కాదును వదిలి, "అయ్యా, నడవలేనంతగా గాయపడ్డావా? ఏదో చిన్న రెబ్బ తగిలించని చెప్పారే, మన వాళ్ళు," అంటూ కండ్రిని కావలించు కుని కన్నీళ్ళు పెట్టుకున్నది.

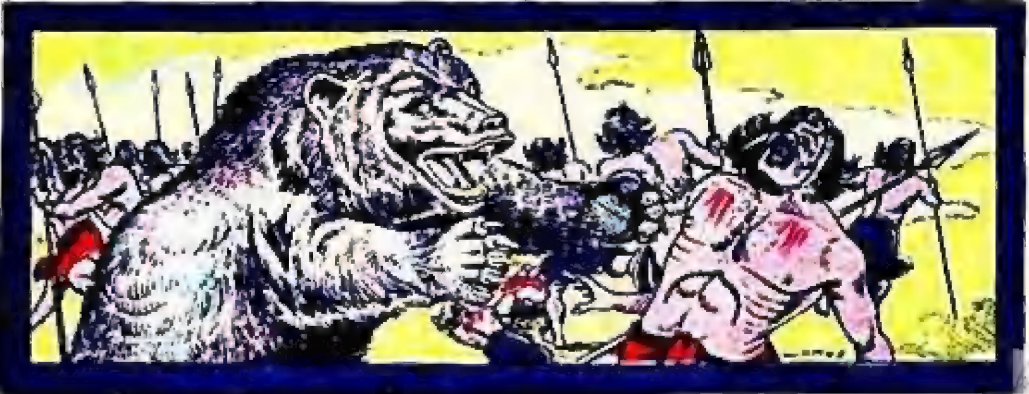
"తగిలిన గాయం చిన్నదేనమ్మా, కాని ఎడం కాలి కీలేదో కాస్త..." అని గండు పోతు నవ్వుతూ శిశిముఖి కేసి చేయి చూసి, "ఇంక నవరగండుపోతును డోలీ ఎక్కించింపెవరో తెలుసా? అకోడెకాదు శిశిముఖి. అలా కనబడుతున్నాడు గాని—ఎంత తెగువ! ఎంత గుండె బలం!" అన్నాడు.

నాగుమల్లి చచ్చిన తల తిప్పి, శిశిముఖి కేసి చూసింది. క్షణంలో ఆమె కన్నీళ్ళు మాయమయినై. కోపంతో ఆమె కళ్ళు ఎర్ర

బడినై, ముక్కుపుటాలు అదిరినై. ఏదో అనబోయిన దల్లా అగి చచ్చిన తల పక్కకు తిప్పుకున్నది.

ఇదంతా గమనిస్తున్న విక్రమకేవరి, శిశిముఖితో రహస్యంగా, "శీ! మనకు విందు చేయటంలో గండుపోతు ఎత్తుగడ ఏమిటా అనే యింతపరకూ మనం అలో చిస్తున్నాం. అతడు మహా చేయగలిగితే అహారంలో విషం కలిపించగలడు. కాని—కూతురు నాగుమల్లి నీ మీద పగ పట్టినట్టు వుంది, బాగ్రత్త!" అన్నాడు.

శిశిముఖి ఏదో అనబోయేంతలో ఎలుగు బంటు గొండ్రిస్తూ, అక్కడ చేరిన గుంపు మీద వడి, పంజాలతో అందిన వాణ్ణి అంది నట్టు కొట్టి రక్కసాగింది. గుంపులో హహా కారాలు బయలుదేరినై. నాగుమల్లి, శిశిముఖి "తప్పకొండి, తప్పకొండి," అని పెద్దగా కేకలు పెడుతూ ఎలుగ్గొడ్డు కేసి పరిగెత్తారు. —(ఇంకా వుంది)

శిథిలావస్థ

9

[కొండగుపాలో శిథిములీ, విక్రమశేషులకు శిథిలాయ పూజారి కనిపించలేదు. అక్కడ దొరికిన ఎలుగుబంటును వాళ్ళు సవరగంధుసోకు ముకావాళ్ళకు ఒప్పు చెప్పారు. వాగుమల్లి దాన్ని కొంతపెళ్ళు అడించి, యవతలికి రాగానే, అవి చుట్టూ చేరిన గుంపు మీద నిరుచుకు పడింది. దాన్ని పట్టుకునేందుకు శిథిములీ, వాగుమల్లి పరిగెత్తారు. తరవాత—]

ఎలుగుబంటు చేత గాయపడిన వాళ్ళల్లో ఎక్కువమంది సవర స్త్రీలు, పిల్లలు. మగవాళ్ళు దాన్ని చంపేందుకు యాబెలా, కర్రలు అందుకునేలోపలే ఎలుగుబంటు చేయవలసిన ఘోరం అంకా చేసి, పారి పోయే ప్రయత్నంలో వున్నది. అదేలో దాన్ని పట్టుకునేందుకు వాగుమల్లి, శిథిములీ ముందుకురికారు. వాళ్ళు ఎలుగు కేసి పరిగెత్తటం చూసిన సవరలు ఈటెల్ని

దావికేసి వినరకుండా అగారు. అవి గురి తప్పి తమ నాయకుడి కూతురుగ్గాని, శిథిములీగ్గాని తగలపచ్చని వాళ్ళు భయపడ్డారు. ఎలుగుబంటు ఒకసారి రెండు కాళ్ళ మీద నిలబడి తనను సమీపిస్తున్న వాగుమల్లి మీదికి దూకబోయింది. వాగుమల్లి ఏమీ చేరించక పదికెళ్ళు విగించి వున్న చోటునే నిలబడింది. అసరికి ఎలుగుమ సమీపించిన శిథిములీ కాలికో బలంగా

'చందమామ'

దాని నడుం మీద ఓ తన్ను కన్నాడు. ఎలుగుబంటు గొండ్రిస్తూ కిందపడి చప్పన లేచి అరణ్యం కేసి పరిగెత్తసాగింది.

పీడ విరగడయిందన్నట్టు చూసి, శిలిముఖి వెనుదిరగబోయాడు. కాని అంతలో అకడి దృష్టి మెరుపులా ఎలుగుబంటు కేసి పరిగెత్తు కున్న నాగుమల్లి మీద పడింది. యివ్వు దామె చేతిలో ఒక యీటె వున్నది. వెనక నుంచి తండ్రి గండుపోతూ మరి కొందరూ అగమని కేకలు పెడుతున్నా ఆమె లక్ష్మి పెట్టకుండా ముందుకు పరిగెత్తసాగింది.

నాగుమల్లి పాహసం చూసి శిలిముఖి మనసులోనే మెచ్చుకున్నాడు. కాని, ఆమె

చేస్తున్నది దుస్పృహనమని, ప్రమాదం తెచ్చి పెట్టేదని అకడికి కోపింది. ఆ వెంటనే అకడు, "మల్లి!" అంటూ కేకపెట్టి ఆమె కేసి పరిగెత్తాడు. ముందు ఎలుగుబంటూ, దానికి కొంచెం వెనకగా నాగుమల్లి. ఆమెకు కాస్త దూరంలో శిలిముఖి పరిగెత్తుతూ, చూస్తూండగానే అరణ్యవృక్షం వెనక మాయమయ్యాడు.

"ఆ ఎలుగుబంటు దూపంలో వున్న వాడు పూజారి! పందేహంలేడు. ఆ పూజారి కుక్క మంత్ర తంత్ర విద్యల్లో సాటిలేని వాడు. శివారా! వాడు నాకూతుర్ని, నీ కొడుకునూ చంపబానికో లెక ఎత్తుకుపోవ బానికో, యీ మాయారూపంలో వచ్చాడు. ఇద్దర్నీ నమ్మోహపరిచి వెంట తీసుకు పోయాడు. ఇప్పుడేంచేయటం?" అంటూ గండుపోతు అరవసాగాడు.

శివారాడికి, పూజారి కత్తిసామర్థ్యాల్లో గండుపోతుకున్నంత గుడ్డినమ్మకం లేదు. ఎలుగుబంటును తరుముకుంటూ తన కొడుకూ, గండుపోతు కూతురూ పరిగెత్త టంలో అకడికి పూజారి నమ్మోహన విద్య ఏమీ వున్నట్టు అనుమానం కంగలేదు. కాని, వాళ్ళిద్దరూ ఒకసారి కిశారణ్యంలో జొరవడిం తరవాత, ఆ దుర్మార్గుణ్ణించి

ఎలాంటి ప్రమాదమైనా వంధువించవచ్చని అతనికి కొంచెంగా భయం కలిగింది.

శివాయిడు ఏమి చేయటమో అని అలోచించేంతలో విక్రమశేవరి ముగ్గురు శబదలు అతణ్ణి సమీపించి, "శివాయా! నేను శివ ముఖికి సాయం వెళతాను. అతనికి ఎలుగు బంటు నుంచి ప్రమాదం వస్తుందని కాదు, నా భయం. ఆ శివలాలయ పూజారి యీ చుట్టువక్కల అరణ్యంలో ఎక్కడో మాటేసి పుంటాడని నానమ్మకం," అన్నాడు.

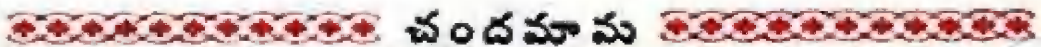
"నేనూ అదే అనుకుంటున్నాను, శేవరి! వాణ్ణి, వాగుమట్టిని కన్నడదిన వాళ్ళను కనవడినట్టు యిక్కడికి రాక్కురండి," అన్నాడు శివాయిడు.

"నేను వద్దని శేకలు పెడుతున్నా పరి గెత్తింది, వాగు. నేను వెంటనే తిరిగి రమ్మన్నానని చెప్పండి," అని గండుపోతు విక్రమశేవరితో చెప్పి, అతడు బయలుదేరి పోవడంకాగా భుజంపట్టుకు అని, "ఆ ఎలుగ్గొడ్డుందే—అది పూజారి అనే నా అనుమానం. దాన్ని దొరికితే ప్రాణాలతో యిక్కడికి పట్టుకురాకండి, చంపి చర్మం పలుచుకువస్తే సరిపోతుంది. ఆ చర్మాన్ని ఎండ గట్టి నా ఇంటి గడవ దగ్గర కాళ్ళుకుదుచు కునేందుకు ఉపయోగిస్తాను," అన్నాడు.

విక్రమశేవరి అతడి మాటలకు పరే అని కలపి, అనుచరులతో అరణ్యం శేపి పరుగు తీశాడు. వాళ్ళు అరణ్యం చేరగానే, "శివముఖి! శివముఖి!" అంటూ శేకలు ప్రారంభించారు. కాని, జవాబు రాలేదు. వాళ్ళల్లో కొందరు అడుగు జాడల కోసం నేలమీద వెకకటం ప్రారంభించారు. ఆ ప్రాంతాల అడవిబంతువులూ, మనుమలూ నడిచిన కాలి గుర్తులు అనేకం కంటిబిడినై. వాగుమట్టి, శివముఖుల కాలిగుర్తులు వాటిల్లో ఏదో తెలుసుకోవటం ఎలా?

"ఎలుగుబంటు వాళ్ళిద్దర్నీ అరణ్యంలో చాలా రోపలికి తీసుకుపోయినట్టుంది.

మనం రెండు ముకాలుగా చీలి వెతకటం వల్ల ప్రయోజనం వుండొచ్చు." అన్నాడు శేనరి. ఆ వెంటనే అద్దరిద్దరు ఒక జట్టుగా బయలుదేరి అరణ్యంలో శేకలు పెడుతూ శిఖిములి, నాగుమల్లి కోసం వెతకసాగారు. కాని, నాగుమల్లి, శిఖిములులు ఆ ప్రాంతం ఎక్కడా లేరు. తన కులంవాళ్ళను గాయపరిచింది గవక, ఎలుగును చీల్చి చెండాడాలన్న కోపంతో నాగుమల్లి దాన్ని వెంటబడి తరమపాగింది. తమ కాకిత్యం యిస్తున్న గండుపోకు కూతురు ప్రమాదంలో చిక్కుకుంటుందేమో అని శిఖిములి ఆమెను వెన్నంటి పరిగెత్తసాగాడు. సైగా, ఆ ఎలుగు

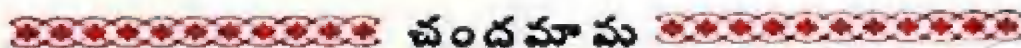
బంటును కొండగుహ దగ్గర పట్టుకుని పవర వల్లెకు చేర్చింది తను.....

శిఖిములి యిలా ఆలోచిస్తూ ఎలుగు బంటూ, నాగుమల్లిల వెనక కొండలోయలో వున్న అరణ్యంలోకి దాదాదూరం పది గెల్తాడు. చివరకు ఎలుగుబంటు బాగా అరిసిపోయినట్టుంది. అది ఒక ఏకుమాను వక్కన నిలబడి కోరలు దాస్తూ, చిన్నగా గోండ్రించపాగింది. నాగుమల్లి దాన్ని సమీపించి చేతిలోని యీటెతో దాని గుండెం మీద పొడవతోయింది. కాని, ఎలుగు ఆ దెబ్బ తప్పకుని మాను వెనకకుపోయి గోండ్రిస్తూ నిలబడింది.

ఆ సమయంలో శిఖిములి, నాగుమల్లిని సమీపించాడు. నాగుమల్లి అతడి రాకను చూసి, చూడవట్టు కల వక్కకు తిప్పకుని ఎలుగుబంటి మీద యీసారి యీటెతో కరియబడెందుకు, దాని శేని ఒక్కొక్క అడుగే వేయసాగింది.

"మల్లి, దానికి మరి దావులకు వెళ్ళకు. పారిపోయే అశలేనవ్వేడు క్రూరమృగం ఎంత సాహసం చేయగలదో, ఏకు తెలిదా?" అన్నాడు, శిఖిములి.

"అహా, తెలిదు! శిఖరకుర్రాడెచ్చి చెవిశే తప్ప, ఏది ఎలుగుబంటో, ఏది ఎలక

చందమామ

నిల్లో కూడా నాకు తెలియదు," అని వెటకారంగా అంటూ వాగుమట్టి తల తిప్పి కలిముఖి కేసి చూడబోయేంతలో, అదే ఆవకాశంగా తినుకుని ఎలుగుబంటు అమె మీదికి దూకింది. కాని, అది మీదికి దూకబోయేముందు పెట్టిన గుర్రుధ్వని వింటూనే వాగుమట్టి ఈటెను రెండు చేతులతో దాని గుండెల కేసి బలంగా పూసింది. ఈటె ఎలుగు గుండెల్లో గట్టిగా పొడుచుకున్నది. కాని, అది ఎగిరి మీదబడ్డ వేగానికి నాగుమట్టి కాలు విలదెక్కుకోలేక వెనక్కు వదిపోయింది. ఎలుగుబంటు అమె తలను గావ్రవట్టు వట్టెందుకు పెద్దగా నోరు తెరిచింది.

కలిముఖి నడుం నుంచి వేలాడుకున్న చురకత్తిని చూసినలాగి, మెరుపులా ఎలుగుబంటి మీదికి దూకి, ఎడంచేత్తో దాని కంకాన్ని వెనక్కు లాగుతూ, కుడి చేతిలో పున్న చురకత్తిని బలంగా దాని మెడమీద గుచ్చి నరాలు తెగేట్టుగా మెలి తిప్పాడు. ఎలుగుబంటు వాగుమట్టిని పదిలి పెద్దగా గొండ్రిస్తూ, కలిముఖి మీద విరుచుకు పడింది. కలిముఖి ఒక చేత్తో ఎలుగుబంటి మెడను గట్టిగా వట్టుకుని, దాని వాడి కొరలకు తన తల దొరక్కుండా చూసుకుంటూ, చురకత్తితో దాని కిరీరం మీద అందిన చోటనల్లా బలంగా పొడవపాగాడు.

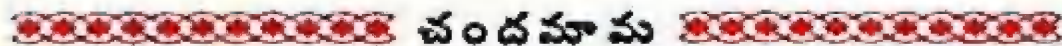
శిశుమూలి లేచి నిలబడ్డాడు. అతడి శరీరం మీద అక్కడక్కడా ఎలుగుబంటి వాడి గోళ్ళవల్ల చిన్నచిన్న గాయాలై కొద్దిగా నెత్తురు కారుతున్నది. అతడి కుడి చేతిలోని చురకత్తి రక్తం పడుతున్నది.

వాగుమల్లి అతణ్ణి పనిశని పర్యంతం పిసారి వరకైగా చూసి చిరునవ్వు నవ్వు తోయి అంతలోనే ముఖం మీద చిరుకోపం కనబరుస్తూ, "అంత చిన్న కత్తితో ఎవరైనా ఎలుగుబంటు మీద కలియబడతారా? మీ శివరకులం వాళ్ళల్లో ధైర్యసాహసాలున్న య్యేమోగాని, యుక్తి నేర్పుల్లాంటివి కన బడవు. నీకేమైనా ప్రమాదం జరిగివున్నట్టయితే, అందుక్కారణం నేనని, మీ తండ్రి మామీద దొమ్మి చేసివుండేవాడు," అన్నది.

"యుక్తులూ, కుయుక్తులూ మనుషుల మీద పారినంత తేలిగ్గా, క్షూరమృగాల మీద పారవు. నిన్ను చంపబోతున్న ఎలుగుమనిషి యుక్తి నేర్పు వుపయోగించి నేను విడిపించగలిగివాణ్ణి? అక్షిణంలో నా దగ్గర యీ చిన్న కత్తి కూడా లేకపోతే, వట్టి చేతులతోనే దానిమీద కలియబడి వుండే వాణ్ణి," అన్నాడు శిశుమూలి.

వాగుమల్లి ఆ మాటలకు కొంచెంగా అశ్చర్యపోయి, "నీ శత్రువు కూతురు

ఈలోపం వాగుమల్లి లేచి నిలబడింది. అమెకు శిశుమూలి మీద తన తండ్రిని కొట్టి గాయపరిచాడన్న పగా, కోపం వున్నా, యీ సమయంలో అతడు తనను రక్షించేందుకు ప్రయత్నించి ఎలుగు వల్ల ప్రమాదం తెచ్చు కున్నాడన్న గ్రహంపు కలిగింది. వెంటనే అమె ఎలుగుబంటు శరీరంలో దిగి వున్న తన యీటెను ఒక్క గుంజా గుంజి బయట పడితే, దానితో ఎలుగు డెక్కలో యిటు నుంచి అటు దూసుకుపోయేట్టుగా ఒక్క పాటు పొడిచింది. ఎలుగుబంటు ఒకపారి పెద్దగా గొండ్రించి, వెల్లికిలా పడి గిలగిల తమ్ముకోసాగింది.

చందమామ

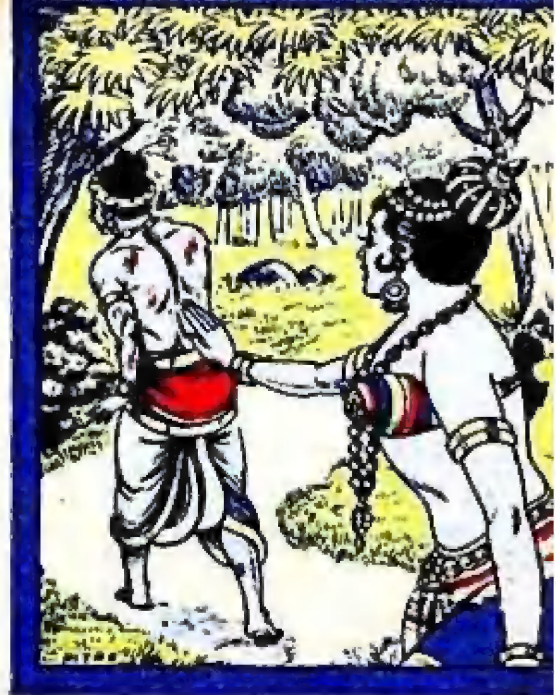

ప్రాణాలు కాపాడేందుకు అంత పాపం చేసేవాడివా?" అని అడిగింది.

"గంధుపోతు నాకు శత్రువు కాదు. ఏ పరిస్థితుల్లో మేం యిద్దరం యీటెలు తినుకుని పోల్లాడుకోవంసి వచ్చిందో, ఆ సంగతి మీవాళ్ళకూ మావాళ్ళకూ కూడా బాగా తెలుసు. జరిగిపోయిందాన్ని గురించి యిప్పుడు వాడేవవాదాలెందుకు? ఈ గాయాలకు ముందు అకుపనరు పూయాలి. నీవు బాగా గాయవడ్డావు. వాటి నుంచి తీవ్ర వలననం మొదలవక ముందే అకు రనం తెచ్చి పూసుకో. నెత్తురు కట్టించి గాయాన్ని మోన్సే ఓవధి వక్రాలేవే గుర్తించి తెచ్చుకో గలవా? లేక నేను కోసుకోచ్చిపెట్టనా?" అంటూ శిశిములి చుట్టూ ఓమారు కలయ చూసి, మహావృక్షంకు దిగువున అల్లిదిల్లిగా పెరిగిన పాదల శేసి బయలుదేరాడు.

నాగుమల్లి అకట్టి అగమని హెచ్చరించి, "నేనూ అరణ్యంలో పుట్టి పెరిగినదాన్నే. మందుకు వనికోచ్చే అకులేవే నాకు తెలియనివికావు. వాటిని ఏక్కుడా నేనే తెచ్చి యిస్తాను. మావాళ్ళు అన్నట్టు ఈ చేచ్చిన ఎలుగుబంటు ఆ దొంగ పూజారేనేమో! లేచి పారిపోకుండా చూస్తూండు," అంటూ దిరునవునవ్వి చెట్లలోకి పోయి, నాలుగైదు

నిమిషాల్లో యిన్ని అకులు గుప్పెళ్ళతో వట్టుకు వచ్చింది.

నాగుమల్లి తిరిగి వచ్చేసరికి, శిశిములి ఓక ఎండుమోడు మీద కూర్చుని అమెను గురించే దీర్ఘంగా అలోచిస్తున్నాడు. నాగుమల్లి కనబరిచిన దైర్యపాపాలెకాక, అమె అందచందాలు కూడా అకడి హృదయాన్ని బాగా అకర్షించినై.

"ఏవిటాలోచన? అదుగో అకురనం!" అంటూ నాగుమల్లి, శిశిములిని నమిసించింది. అకడు ఉరిక్కిపడి విద్ర లేచినట్టు అమె శేసి చూసి, చేయి దాపాడు. కాని నాగుమల్లి అకుల్ని అకడి కివ్వక, "ఏవు

చందమామ

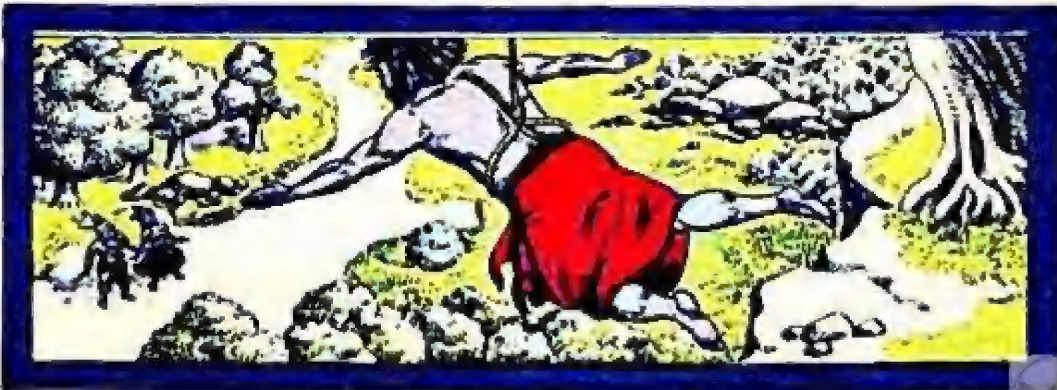
మీదా, భుజాంమీదా కూడా ఎరుగు గోళ్ళతో బాగా రక్కింది. అక్కడ వనరు రాసు కోవటం నివల్ల వేసువుతుంది? నేరాస్తాను," అంటూ శిఖిముఖి గాయాల మీద అటు నలిపి దాని వనరు పూయపాగింది.

శిఖిముఖి వనరు తగిలినవ్వుడల్లా భగ్గుమని మండే గాయాల బాధ మరిచి పోయి, ఆమె ముఖం తేసి చూస్తూ వుండి పోయాడు. వనరు రాయటం పూర్తవగానే నాగుమల్లి అతణ్ణించి కొంచెం ఎడంగా పోయి తన శరీరం మీది గాయాలకు వనరు రాసుకోబోయింది. కాని, శిఖిముఖి చచ్చిన లేచి ఆమె దగ్గరకుపోయి, చేతిలో వున్న అకుల్ని లాక్కువేందుకు ఆమె గుప్పెళ్ళను బలంగా పట్టుకుని, "నాకు నువ్వవ చెప్పిందే, ఏకూ చెల్లుతుంది. ఇప్పుడు వంతు నాది," అంటూ ఆమె యిచ్చిన అకుల్ని మరి కాస్త రసం వచ్చేరా అరచేతుల్లో నలిపి, ఆమె శరీరం మీద చెబ్బలు తగిలినచోటనల్లా

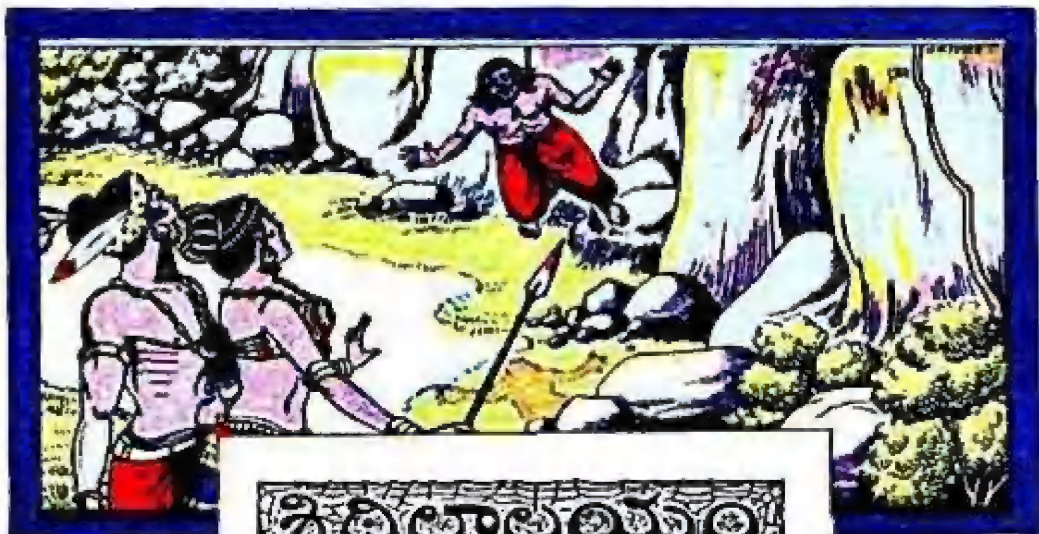
రాయపాగాడు. నాగుమల్లి లేచి బాధను తన బరుస్తూ చిన్నగా మూలుగులు ప్రారంభించింది.

ఈ స్థితిలో లోయపైనున్న కొండభాగం మీది గుబురు చెట్లల్లోంచి, "నా విద్వల్లా! అహ్లాహ్లా!" అన్న వికృత కంఠ ధ్వని వినిపించింది. శిఖిముఖి, నాగుమల్లి తలలు ఎత్తి పైకి చూశారు.

"మిమ్మల్నిద్దర్నీ హమాలయాలకు అటాయిటూ మారు యోజనాల వరకూ మహారాజా, మహారాజులను చేయబోతున్నాను. ఇదుగో, నా దూత మీ దగ్గరికి వస్తున్నాడు. నాదిద్వారా నా సందేశం వర్వం తెలుసుకోండి," అంటూ ఆ వికృత కంఠం మరోసారి పలికింది. తలలు ఎత్తి నిశ్చేస్తులై చూస్తున్న శిఖిముఖి, నాగుమల్లల తేసి చెట్లకొమ్మల మీదుగా ఒక మానవాకారం, ఎగురుతున్న పక్షిలా చేతులు దాచి కిందికి దిగపాగింది. —(అంకా వుంది)

శివీలాటయం

10

[వనరజాతి వాళ్ళను గాయపరిచి ఎరుగుబంటిని అరణ్యంలోకి పారిపోసిగింది. కాని శివీముఖి, నాగుమల్లిదాన్ని కొంత పోడుజరిగాక, చంపారు. ఆ సమయంలో కొండ మీది నుంచి పూజారి కంకం వినిపించింది. మరుక్షణంలో ఒక మావవాకారం ఎగురుకున్న వక్షలా చేతులు చాచి చెట్లకొమ్మల మీదుగా కిందికి రాసిగింది. తరవాత—]

చెట్ల కొమ్మల్లోంచి తమ కని వస్తున్న వింత అకారాన్ని చూసి, శివీముఖి, నాగుమల్లిలు చాలా అశ్రర్యం పొందారు. ఆ అకారం చూడటానికి మామూలు మనిషిలాగే వుంది. కాని, వక్షలా గాల్లో తేలియాడుతూ కిందకు దిగి రావటం వాళ్ళిద్దరికీ కొంత భయాన్ని కూడా కలిగించింది. అది, శివీలాలయ పూజారి తన మంత్ర ప్రభావంతో కల్పించిన వక్ష మనిషిమో అనుకున్నాడు,

శివీముఖి. కాని, అంతలోనే అతడి అనుమానం పటాపంచలైంది. ఆ వింత మనిషి కాళ్ళూ చేతులూ ఊపుకూ భూమికి పడి నన్నెం దడుగుల ఎత్తులోకి వచ్చేవరికి, అతడి నడుముకు ఒక బలమైన మోటు కట్టివున్నట్టు శివీముఖి చూశాడు. అంటే, పూజారి కొండ మీద న్నది, యీ మనిషి నడుముకు కాదు కట్టి చెట్లల్లోంచి తమ ముందుకు బారుస్తున్నాడన్నమాట!

‘చం ద మా మ’

మనిషి దళిమంటూ కింద పడ్డాడు. వాడి పడుముకు కట్టెవున్న జాడు తెగిపోయింది.

విలుపునా నేల మీద పడిపోయిన పక్షి మనిషిని శిశిముఖి, నాగుమల్లి పట్టుకుని కదిలించి చూశారు. కాని, వాడు శవంలా కొంచెం సెపు బిర్రబిగుసుకు పోయి, హతాత్తుగా ప్రాణం వచ్చినవాడల్లే ఎగిరి గొంతెని నిలబడుతూ, "బ్రై, పూజారి దేవా!" అంటూ పెద్దగా శేక పెట్టాడు.

"అ పూజారి, దేవుడు కాదురా, దయ్యం! అంతకీ నీ వెవడివి? ఆ దుర్మార్గుడి బంటువా? చెప్పు," అంటూ శిశిముఖి వాడి మెడ పట్టుకుని పూసాడు.

"నేను గండభయం పక్షి జాతివాణ్ణి. చుక్కలకంటా ఎగరగలను. ఈ భూప్రపంచాన్ని కిలుకలంలో చుట్టి రాగలను," అంటూ వాడు గణాచారిలా పూగిపోసాగాడు.

"వీ దేదో మాంచి తాగిన మైకంలో పున్నాడు. వీడి నుంచి మనం పూజారి పండితం వినటం ఎలా సాధ్యం?" అంటూ శిశిముఖి వాణ్ణి భుజాలు పట్టుకుని ఒక్క తోపు కోశాడు. ఆ కోపుకు వాడు పోయి ఒక చెట్టు బోదెకు కరుచుకుని, మెల్లిగా కూనిరాగాలు తీయసాగాడు.

ఈ సంశయం కలగ్గానే శిశిముఖి పెద్దగా నవ్వి, నాగుమల్లితో, "చూశావా, ఆ శిశి లాలయ పూజారి మంత్రశక్తులు ఎంత మహత్తరమయినవో? మీ అయ్య అమాయకంగా అకడి దొంగమాటలు నమ్మి, మాతో విరోధం తెచ్చుకున్నాడు," అన్నాడు.

ఆ మాటలకు నాగుమల్లి కోపం తెచ్చుకుని, "మీ శిఖరవాళ్ళు తెలివిమంతులూ, మా నవరలు అమాయకులూ అనా నీవు అనేది? అందరూ మందబుద్ధులే! అసలు కావాలని మాతో విరోధం పెట్టుకున్నది, మీ జాతివాళ్ళు. మా అయ్య సంగతి..." అంటూ ఏమో చెప్పబోయేంతలో పక్షి

అప్పుటివరకూ జరుగుతున్నదంతా పరీక్షగా చూస్తున్న నాగుమల్లి చప్పున పక్షి మనిషి దగ్గరకు పోయి, ఈటె తిప్పి వాడి భుజాన పాడుస్తూ, "నీవు నవరజాతి వాడివి కాదా? నీది తిమ్మగూడెమే కదా? గండుపోతు తెలుసా?" అని ప్రశ్నించింది.

గండుపోతు అన్న పేరు వింటూనే వాడు అదిరిపడి, "నవరగండుపోతా? అతడికి చావు తప్పదు. పూజారి దేవుడికి కోపం తెప్పించాడు. చూస్తూండు, రెండుమూడు రోజుల్లో పూజారి దేవుడు వంపే గండ భయందం అతణ్ణి కోడిపిల్ల కింద తమ్ముకు పోయి, ఏ కొండకబరానే పెట్టుకుని పాడు చుకు తినేస్తుంది," అన్నాడు.

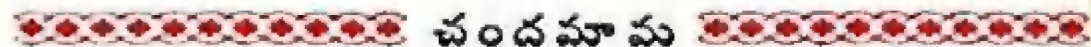
"ఈ తిక్క తిక్క మాటలు కట్టిపెట్టు. నీవు తిమ్మగూడెం వాడివి, నాకు తెలుసు. నేను నవరపెద్ద గండుపోతు కూతుర్ని, నాగుమల్లిని. నీ పేరేమిటి?" అంటూ నాగుమల్లి ఈటె కర్రతో వాడి వెన్నుమీద బలంగా కొట్టింది.

ఆ దెబ్బతో వాడికి తిక్క సగం దిగి పోయింది. వాడు చప్పున కలతిప్పి నాగు మల్లి కని చూస్తూ, "నాగుమల్లివా? చెప్ప వేం? నిన్ను పూజారి దేవుడు మహారాణిని చేస్తానంటున్నాడు—నా పేరా? పాతపేరు

ఏదో గుర్తు లేదు. పూజారి దేవుడు విలిచే పేరు, నవర భయందం," అన్నాడు.

"నువ్వు నవర భయందానివి కాదు, చవట భయందానివి. ఆ దుర్మార్గు దేవ మందుమాకులు ప్రయోగించి నీ మతి చెడ కొట్టి నట్టుంది. లేకపోతే విప్పసారా అతిగా కాగి వుంటావు. అందుకే యింక సేవటి నుంచి విచ్చి విచ్చిగా మాట్లాడుతున్నావు. నీ శైవు దించి నిన్నిప్పుడే మామూలు మనిషిగా చేస్తాను," అంటూ కలిముఖి, భయం దాన్ని నడుం పట్టుకు ఎత్తి భుజాన వేసు కుని, దాపులనున్న సెలయేటి దగ్గరకు పరుగు పరుగున పోయి, విసిరి పడవేశాడు.

నిళ్ళల్లో పడుతూనే భీరుండం పెద్దగా ఓ చావుకేక పెట్టాడు. అతడికి కాసు నీటి ప్రవాహం వడి కొట్టుకు పోయి ఏ రాతికోతల తగిలి చస్తానన్న భయం కలిగింది. శిఖిముఖి అతణ్ణి నీటివారు వెంట కొట్టుకు పోకుండా వట్టుకుని, తలను నీటిలో ముంచుతూ, "ఈ దెబ్బతో నీ మత్తు వదులుకుంది, తిరిగి మనిషివవుతావు." అన్నాడు వళ్ళు కొరుకుతూ.

శిఖిముఖి వాణ్ణి ఆ విధంగా నాలుగైదు సార్లు నీటిలో ముంచి ఎత్తేవరికి భీరుండం ప్రాణభయంతో కల్లగిల్లి పోతూ, "చంపకు నన్ను, మహారాజా! పూజారి దేవుడు

పంపిన సందేశం వినండి, ఆ పటం చూడండి. మహారాణి ఎక్కడ? కాపాడు, రక్షించు, మహారాణి!" అంటూ అరిచాడు.

పెరియేటి ఒడ్డున నిలబడి యీ గొడవంతా చూస్తున్న నాగుమల్లి, భీరుండం మాటలకు చెరగబడి నవ్వుతూ, "శిఖి! వాణ్ణి చంపకు. నీ వైద్యంతో వాడికి ఉన్న కాస్త మతి కూడా పోయినట్లుంది. ఒడ్డున వదెయ్యి." అన్నది.

శిఖిముఖి ఆ మాటలతో కాస్త కాంతించి, గండభీరుండాన్ని నీటిలో నుంచి సైకెత్తి ఒడ్డుకు గిరవాటు వేశాడు. వాడు పడ్డ చోటునే అయానవడుతూ లేచి కూర్చుని, "నన్ను దయ కలవండి. అకాశంలో నుంట్ దూరం నుంచి ఎగిరి వచ్చిన అయానం, శ్రమా వల్ల ఏదేదో మాట్లాడాను," అన్నాడు వగర్చుతూ.

"ఏదో పటం అన్నావే, ఏమిటది?" అని ప్రశ్నించాడు శిఖిముఖి.

"ఆ మరీదాను, మహారాజా!" అంటూ గండభీరుండం దుస్తుల్లో నుంచి గుండ్రగా చుట్టివున్న చర్మా న్నొకదాన్ని బయటికి తీసి, "ఇది మంచు జింక చర్మం. విన్న చూడండి. మీరు పాలించబోయే రాజ్యపు సరిహద్దులూ, ఆ రాజ్యంలోని కొండలూ,

నదులూ, అరణ్యాలూ అన్ని వుంటవి. మీరు వెంటనే బయలుదేరాలి. ఘోషారేవుడున్న చోటుకు తినుకు పోతాను. తరవాత ఆయన మనందర్నీ అకాశమార్గాన బ్రహ్మపుత్రా నదీలోయలకు ఎత్తుకుపోతారు," అన్నాడు సవర భేరుండం.

శిశుముఖి, నాగుమల్లి అతని మాటలేమి పట్టించుకోలేదు. వాళ్ళు గుండ్రంగా చుట్టివున్న జింకచర్మాన్ని విప్పి, దాని మీద రంగుల్లో చిత్రించివున్న అపూర్వ దృశ్యాలను చూస్తున్నారు. అందులో ఒక చోట శిథిలాలయం చిత్రించబడి వున్నది. దాని పక్కగా ఒక మహానదీ, కొండలూ, అరణ్యాలూ చిత్రీకమయ్యాయి. దూరంగా మంచుతో కప్పబడిన హిమాలయ పర్వతాలు కనిపిస్తున్నవి. శిశుముఖి, నాగుమల్లి ఆ దృశ్యాలు చూస్తూ మైమరిచారు. వారి నేడో అద్భుత శక్తి ఒకటి ఆ నుండర ప్రాంతాలకు అహ్వనిస్తున్నట్టుగా తోచింది.

"శిశి! మనం యీ బొమ్మలో వున్న హిమాలయ ప్రాంతాలకు వెళదామా? ఘోషారి చెప్పే రాజు, రావీ మాటలు నేను నమ్మును. కానీ, తురికే ఒకసారి అతడి వెంట వెళ్ళి, అద్భుతంగా వున్న అకొండలూ అవి చూసివద్దాం," అన్నది నాగుమల్లి.

శిశుముఖి, అమె కేసి తలతిప్పి చూశాడు. నాగుమల్లి కళ్ళింత చేనుకుని, జింకచర్మం మీద చిత్రించబడ్డ దృశ్యాల కేసి చూస్తూ అనందపారవశ్యంలో మునకలు వేస్తున్నది. శిశుముఖి ఏదో ప్రమాదాన్ని శంకించిన వాడిలా కనుబొమలు పైకెత్తి, తలాడిస్తూ, నాగుమల్లి భుజం మీద చేయివేసి, "మల్లి! నువ్వి లోకంలోనే వున్నావా? లేక శిథిలాలయ ఘోషారి మంత్ర ప్రభావానికి కట్టుబడి పోయానా?" అని ప్రశ్నించాడు.

ఆ ప్రశ్నకు నాగుమల్లి ఉలిక్కిపడి, "భేరుండానికి లాగే నాకూ మతిపోయి నట్టుంది. ఆ దుర్మార్గుడైన ఘోషారి వెంట

ఒకసారి ఆ దుష్టుడు మన కంటబడితే, వాణ్ణి పట్టుకు బంధించటం ఏమంత కష్టం కాదు," అని చెప్పాడు.

నాగుమల్లి అందుకు సంతోషంగా అంగీకరించింది. ఆ వెంటనే కిలిముఖి, గండభేరుండాన్ని నమిపించి, "ఒక వడ, మీ పూజారి దేవుడి దగ్గరకు దారితియ్యి," అన్నాడు.

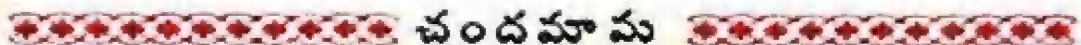
గండభేరుండం ఆ మాటలు వింటూనే వరవకుడై పోయినట్టు గంతులు వేస్తూ, "రండి, రండి. కాబోయే మహారాజూ, మహారాణిని పూజారిదేవుడికి పరిచయం చేయటం కన్న నాక్కావలసిందేమున్నది? రాజ్యం వచ్చిందే తరవాత, యీ నవరభేరుండాన్ని మాత్రం మరవకండి," అని చెట్లల్లోంచి కొండ మీదికి దారికొకాడు.

ఆ కొండప్రదేశ మంతా పెద్దపెద్ద పృథ్వీలతో కప్పబడి ఉన్నది. భేరుండం ఆ ప్రాంత మంతా తుణ్ణిగా తెలిసినవాడిలాగా గవిగదా నడవసాగాడు. కిలిముఖి, నాగుమల్లి చుట్టూ పరికించి చూస్తూ, అయుధాలు జాగ్రత్తగా పట్టుకుని వాణ్ణి అనుసరించారు.

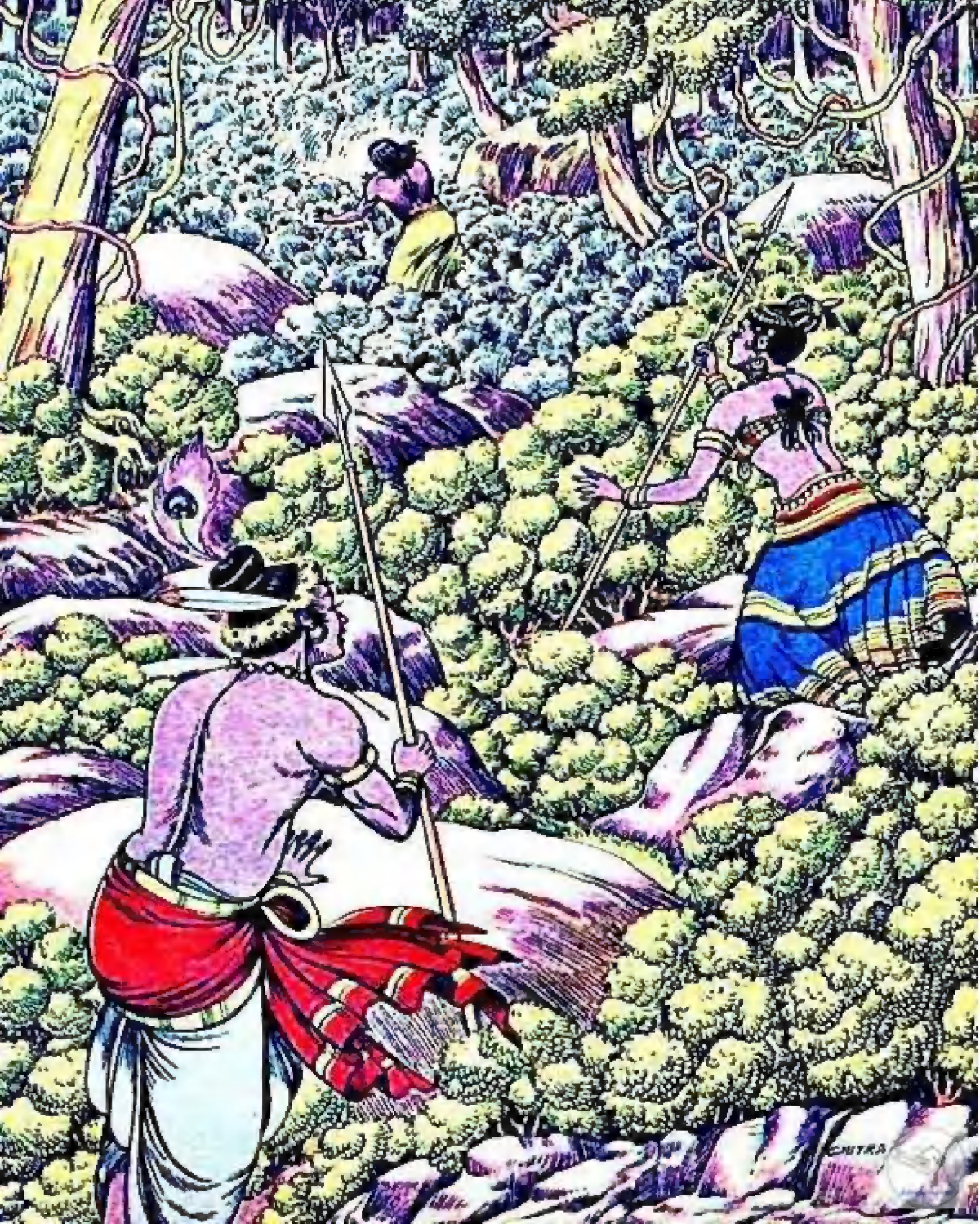
ఒక పావుగంట గడిచింది. ఆ సరికి వాళ్ళు కొండ మీదికి చాలాదూరం ఎక్కారు. గప్పుడు భేరుండం ఏదో గుర్తుల కోసం

ఆ బ్రాహ్మపుత్రానది లోయల కేసి వెళ్ళటం ఏమిటి?" అన్నది, నెచ్చుకుంటున్నట్టు.

"నేనూ అదే అడగబోతున్నాను. వాడు మన క్రతువు .." అంటూ కిలిముఖి అగి, నవర భేరుండం కేసి కల తిప్పి, "నువ్విక్కడే వుండు. నీ వెంట ఆ పూజారి దేవుడి దగ్గరకొస్తాం," అని చెప్పి, నాగుమల్లిని కొంచెం దూరంగా తీసుకుపోయి, "ఆ కిలిలానియ పూజారిని పట్టుకునేందుకు యిదొక అవకాశం. వాడు యీ ప్రాంతాల్లో చేసిన ఘోరాలు అన్ని యిన్ని కావు. గండభేరుండం మాటలు నమ్మినట్టు నటించి, వాడి వెంట పూజారి దగ్గరకు వెళదామా?"

చూస్తున్నవాడిలా కం అటూ యిటూ తివ్వకూ మెల్లిగా వరుస్తున్నాడు. శిశిముఖి, నాగుమల్లులు ఒక మహావృక్షం బోదెను చుట్టి ముందుకు పోయేంతలో, "నా బిడ్డల్లారా! వస్తున్నారా? అహ్లాహ్లా!" అన్న శిశిలాలయ పూజారి వికృత కంఠధ్వని వినిపించింది.

ఇద్దరూ గతుక్కుమని కలలెత్తి పైకి చూశారు. వాళ్ళ కళ్ళకు భయంకరమైన అద్భుత దృశ్యం ఒకటి కనిపించింది. వాళ్ళు కింద అరణ్యంలో చంపిన ఎలుగు బంటు చెట్లకొమ్మల మీదుగా—గారిలో తేలుకూ పైకి పోతున్నది.

"శిశి! అది మనం చంపిన ఎలుగే! మెక ఒక పక్కకు వేలాడవేసి వున్నది కనబడటం లేదా?" అన్నది నాగుమల్లి అశ్రుర్యపడుతూ.

"తెలుస్తూనే వున్నది. దేని సాయంక శిశిలాలయ పూజారి దాన్ని పైకి లాగు

తున్నాడో అర్థం కావటంలేదు. ఓహో, భయందాన్ని మన ముందు దించినట్టు .." అని శిశిముఖి ఏదో చెప్పబోయేంతలో, పై నుంచి పూజారి కంచుకంతం గణగణ మంటూ మోగింది.

"అవి కాళ్ళనుకుంటున్నావా? కాదు, కర్మపాపాలు! వాటికి బద్ధుడయ్యే. భల్లా కేవలమే నా దగ్గర కొస్తున్నాడు. మీరూ నా దగ్గర కొస్తున్నారు."

ఆ మరుక్షణంలోనే జలయ మంటూ రెండుమూడు బాణాలు చెట్లకొమ్మల మీదుగా పైకి దూసుకుపోయినై. దానికోసాటే విక్రమ కేసరి గంతు కూడా వినిపించింది. "శిశి! మల్లి! ఆ పూజారి వున్న గుహ తెలిసింది. చుట్టుముట్టుదాం. ఇదుగో వస్తున్నామే."

శిశిముఖి, నాగుమల్లి ఆ కంఠధ్వని వినవచ్చిన నైపుకు తంబుతిప్పి చూశారు. విక్రమకేసరి వేగంగా వాళ్ళ కేసి పరిగెత్తుకు వస్తున్నాడు. —(అంకాంతం)

శిథిలాలయం

11

[అరణ్యంలో ఎలుగుబంటును చంపింతరవాత, శిశిముఖి, నాగుమల్లులకు కవివించిన వింతమనిషి, తన పెరు నవరభేరుండం అని చెప్పి, వాళ్ళిద్దర్నీ వెంట బెట్టుకుని పూజారి వద్దకు బయలుదేరాడు. వాళ్ళు కొండ ఎక్కుతూండగా, విక్రమశేనరి వాళ్ళ కేసి పరిగెత్తుకు వస్తూ, తనకు పూజారి దాగివున్న కొండగుహ తెలిసిందని కేకవేశాడు. తరవాత—]

విక్రమశేనరి వేగంగా తమ కేసి పరిగెత్తుకు రావటం చూస్తూనే, శిశిముఖికి తాను శిథిలాలయ పూజారిని వట్టుకునేందుకు వేసిన పథకం దెబ్బతిని పోయిందని అర్థమైంది. అప్పుడు విక్రమశేనరి పెట్టిన కేకలు ఆ దుర్గాధ్యుడు విని వుంటాడు; సందేహం లేదు. తననూ, నాగుమల్లిని కల్లబొల్లి మాటలతో మోసపుచ్చి వెంట తినుకు పోవచ్చని భావించిన పూజారికి, విక్రమ

శేనరి రాకతో ఆ ఎత్తు పారదని తెలిసిపోయి వుంటుంది. అప్పుడు చేయవలసినదేమిటి? పూజారి బంటయిన సవరభేరుండాన్ని బంధిస్తే, పూజారి అతడికి సాయపడేందుకు రావచ్చు. అప్పుడు....

శిశిముఖి యిలా అలోచించి విక్రమ శేనరి కేసి చేయి పూపుతూ, నాగుమల్లితో, "మల్లీ! అనుగో, ఆ భేరుండాన్ని మంచి మాటలతో పారిపాకుండా చూడు. నేను,

'చందమామ'

కేసరితో ఒక మాట చెప్పి యిప్పుడే వస్తాను," అన్నాడు.

వాగుమల్లి సరే నన్నట్టు తల వూచి, ముందుపాటున్న భేరుండం కేసి గబగబా పరిగెత్తంది. ఇంతలో కొండ మీది నుంచి శిథిలాలయ వూబారి పెద్ద గొంతుతో, "భేరుండం! నువ్వు పరాకు చిత్తగిస్తున్నట్టున్నది. బాగ్రత్త. ఇదుగో కర్మపాశం! దాన్ని పట్టుకుని వెంటనే అకాశంలోకి ఎగురు," అన్నాడు.

శిథిలముఖి ఆ మాటలు వింటూనే, భేరుండం కేసి తిరిగి అతణ్ణి పట్టుకునేందుకు పరిగెత్తేంతలో, కొండ పై నుంచి

నల్లని తాదాకది విసురుగా వచ్చి భేరుండం ముందు పడింది. భేరుండం దాన్ని గబగబా నడుముకు చుట్టుకుని, "వూబారిదేవా! ఈ సవరభేరుండం అకాశంలోకి ఎగిరి పోటానికి సిద్ధంగా వున్నాడు. ఏమిటి, మీ అబ్బ?" అని కేక పెట్టాడు.

మరుక్షణంలో భేరుండం తాడు సాయంతో గాలిలోకి లే అతణ్ణి పట్టుకునేందుకు శిథిలముఖి, వాగుమల్లిలతోపాటు విక్రమ కేసరి కూడా పరిగెత్తాడు. కాని, భేరుండం అప్పటికే గాలిలో అయిదారు నిలువుల ఎత్తుకు లేచిపోయాడు. విక్రమకేసరి పళ్లు కొరుకుకూ, "ఓరి, వూబారిచంటూ! నీకు చావు తప్పదు!" అని విల్లంబు పై కెత్తి, బాణం వదలబోయాడు.

శిథిలముఖి చప్పున ఏదో అలోచన వచ్చిన వాడిలా తల ఎగర వెసి, విక్రమకేసరి చేయి పట్టుకుని అతడు బాణం వదలకుండా ఆపి, "కేసరి, తొందరపడకు. ఆ బంటును చంపి నందువల్ల మనకు కలగబోయే మేలు కన్న కిడే అధికంగా వుంటుంది," అన్నాడు.

"వాడు దుష్టుడి సేవకుడు; దుష్టుడు!" అన్నాడు విక్రమకేసరి కోపంగా.

"వాడు దుష్టుడి సేవకుడే గాని, దుష్టుడు మాత్రం కాదు. కేవలం అల్పజీవి, ఒట్టి

బోళామనిషి. తాగిన మైకంలో వాడు నిబంగా తాను అశాశంలోకి ఎగరగం చెప్పకుంటున్నాడు. అలాంటి మందమతినె ఎవరైనా తమ స్వప్రయోజనానికి ఉపయోగించుకోవచ్చు. వాడు బతికి వుండి, పూజారి సేవలోనే వైంటు ముందు ముందు మనకు పనికి వస్తాడు," అన్నాడు శిశిముఖి.

"ముందు ఏ నాటి సంగతో ఎందుకు? ఆ పూజారి వున్న గుహను ఒక కంట కనిపెట్టి వుండేందుకు ఇద్దరు శబరుల్ని కావలి వుందాను. మరొకడు చెట్ల మీదుగా ఎగిరి పోతున్న ఎలుగుబంటి రహస్యం ఏమిటో కనుక్కునేందుకు వెళ్ళాడు. మనం పూజారి వున్న గుహను చుట్టు ముట్టుదాం," అన్నాడు విక్రమశేసరి.

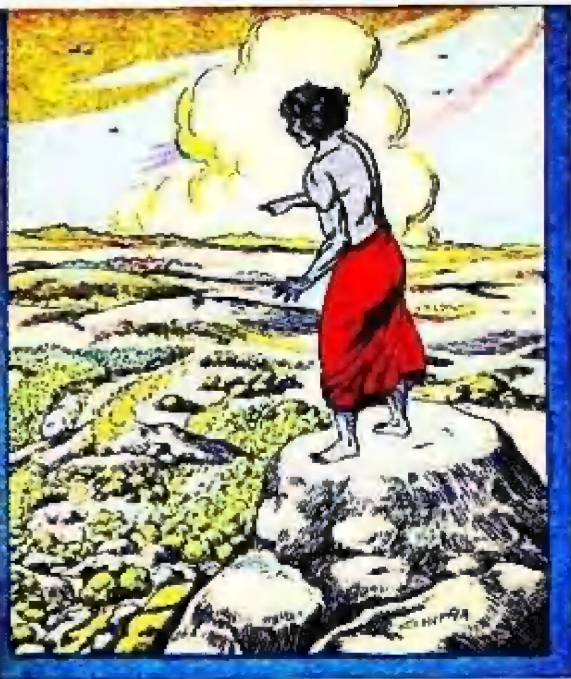
"ఏ కేకల్లో, గండభేరుండం తప్పించుకు పోవటంతో ఆ పూజారిగాడు మన ప్రయత్నం ఏమిటో గ్రహించే వుండాడు," అని శిశిముఖి తాను, నా గుమల్లి అరణ్యంలో ప్రవేశించి ఎలుగొడ్డును చంపి వప్పటి నుంచి జరిగిన సంఘటనలన్నీ చెప్పి, గండభేరుండం తన తిచ్చిన జింక చర్మాన్ని అతడికి చూపించాడు. దాని మీద చిత్రించబడిన దృశ్యాలు చూసి విక్రమశేసరి సంప్రమాళ్ళర్యాల్లో మునిగిపోయాడు.

"ఈ చర్మం మీది చిత్రాలు మనకు బ్రహ్మపుత్రా లోయల్లో ప్రవేశించినప్పుడు మార్గాన్వేషణలో సహాయపడతవి. దాన్ని నీ దగ్గరే వుంచు," అన్నాడు శిశిముఖి.

విక్రమశేసరి అజింకచర్మాన్ని ఎప్పటిలా గుండ్రంగా చుట్టి, తాడుతో నడుముకు బిగించుకున్నాడు. అంతలో శబరు డొకడు అక్కడికి పరిగెత్తుకుంటూ వచ్చి, "శేసరి డొరా! ఆ మంత్రాం మారిగాడూ, మరొకడూ గుహలో చేరి ఏదో మాట్లాడుకుంటున్నారు. లోపల వాళ్ళు వెలుగు కోసం మంట చేసిపట్టున్నది. గుహ ద్వారం పొగతో మూసుకు పోయింది," అని చెప్పాడు.

"గుహలో వాళ్ళు మంట చేసింది వెలుగు కోసం కాదు, మన కళ్ళల్లో అంత పొగా, దుమ్ము కొద్ది అక్కణ్ణించి పారి పోయేందుకు. నాకు వాడు దొరుకుతాడన్న నమ్మకం లేదు. అయినా ప్రయత్నం చేసి చూద్దామంటావా, కేసరి?" అన్నాడు కళిముఖి.

"దొరక్క మాయమైపోతాడా? వాడే మన్నా అకాశభూతమా?" అన్నది నాగు మల్లి వినుచుగా.

"నాగుమల్లి బాగా చెప్పింది, కళి! అక బయల్దేరుదాం," అంటూ విక్రమకేసరి ముందుండి దారి తీశాడు. అతడు లోగడే

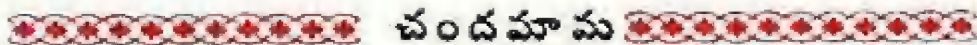
పూజారి పున్న గుహ చూసిన వాడు కావటం చేత, దారికోసం వెతుక్కోవలసిన అవసరం లేకుండా పోయింది.

కొద్దిసేపటి తరవాత వాళ్ళు గుహను సమీపించేసరికి, గుహ ముఖాన్ని దట్టంగా పొగ కమ్మి పుండటం వాళ్ళ కంటబడింది. ఆ పొగ చూస్తూనే కళిముఖి, "ఆ దుష్టుడు లోపల లేడు. అంత పొగలో ఏ ప్రాణి అట్టే కాలం బతకడు," అన్నాడు.

"అయితే వాడు తప్పించుకు పోయినట్టేనా?" అన్నాడు విక్రమకేసరి ఎరుత్సాహపడిపోతూ.

కళిముఖి జవాబిచ్చేంతలో, వాళ్ళ వెంట పున్న కబురుడు ఒక నిత్యుస కొండరాతి మీద నిలబడి, "దొరా! పొగ యిక్కణ్ణించే కాదు, గుహ వెనక మరి రెండు మూడు చోట్ల నించి కూడా వస్తున్నది," అని పెద్ద కేకపెట్టాడు.

"అంటే, ఆ దుర్మార్గుడు పారిపోయేందుకు గుహలో మరికొన్ని రహస్య మార్గాలున్నవన్నమాట. కేసరిదొర కావలి పెద్దిన ఇద్దరు కబరవాళ్ళూ ఏం చేస్తున్నాడు? నిద్రపోతున్నారా లేకపోతే వాళ్ళను కూడా పూజారి భుజానేసుకు పోయాడా?" అన్నది నాగుమల్లి అవహేళన చేస్తున్నట్టు.

చందమామ

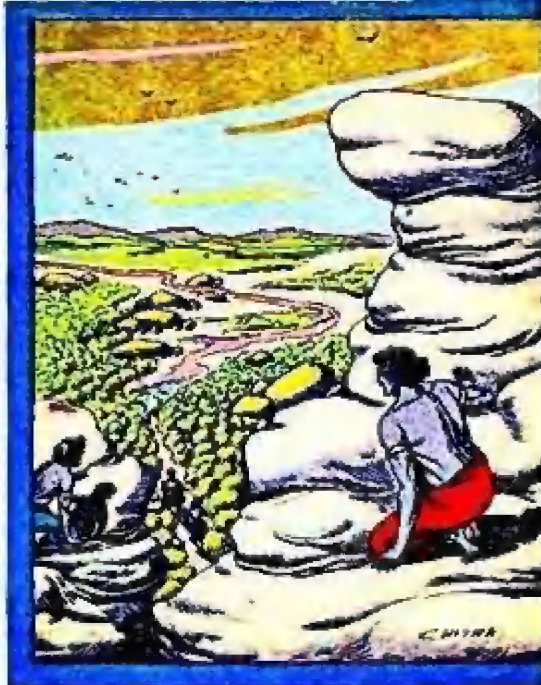

అది గుర్తించిన కళిముఖి వచ్చే కోపాన్ని అపుకుంటూ, "అ దేయ్యాలపాతు కల రుల్చే కాదు, సవరవాళ్ళను కూడా గాడి దల్లి చేకాదు. ఇవ్వడు మనం కాస్త తెలి విగా ప్రవర్తించాలి. కేసరి, నువ్వు కావలి పెట్టిన వాళ్ళిద్దరూ ఆ పూజారిని అను నరించి పోయారని నా అనుమానం," అని అక్కడున్న చెట్టు కొమ్మ ఒకటి విరిచి గుహ ముందుకు వెళ్ళి, దానితో గుహ ద్వారం ముందు గట్టిగా విసిరాడు. గారికి పొగ కాస్తా చెల్లా చెదరైంది. అంతలో విక్రమకేసరి గుహ లోపలికి రెండు మూడు బాబాలు కొట్టాడు. లోపలి నుంచి ఎలాంటి శబ్దమూ రాలేదు.

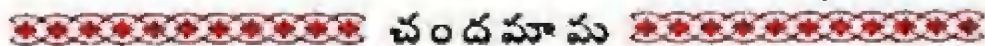
ఇప్పుడేమి చేయటమా అని కళిముఖి ఆలోచించేంతలో, గుహ మీది నుంచినాగు మల్లి పెద్దగా చప్పుట్లు చరిచి ఒక పెద్ద కేక పెట్టింది. అమెకు గుహ వెనక దిగువగా వున్న లోయ కేసి పోతున్న పూజారి, సవర భేరుండం కనిపించారు. వాళ్ళకు కొంచెం వెనక రాళ్ళచాటున నక్కుతూ యిద్దరు వ్యక్తులు పోతున్నారు. వాళ్ళు విక్రమకేసరి చెప్పే కబర కావలి వాళ్ళని అమె అను ళున్నది. అమె కేక పెట్టి వెలవగానే వాళ్ళల్లో ఒకడు వెనక్కు తిరిగి చూసి, రెండో

వాదితో ఏమో చెప్పి గబగబా కొండ ఎక్కి గుహ కేసి రాసాగాడు.

నాగుమల్లి తాను పూజారిని చూసిన వంగతి కళిముఖి వాళ్ళకు చెప్పబోయేం తలో, అతడూ, విక్రమకేసరి, వెంట వున్న కలరుడూ గుహ మీదికి వచ్చి, దిగువనున్న లోయ కేసి చూశారు. వారికి తమ దగ్గర కొస్తున్న కబరుడితో పాటు, లోయలోకి దిగిపోతున్న కథిలాలయ పూజారి కూడా కనిపించాడు.

"కళి! మనం ఆ పూజారిగాణ్ణి వెంట తగిలి పట్టుకోవటం ఏమంత కష్టం కాదు," అన్నాడు విక్రమకేసరి ఎంతో ఉత్సాహంగా.

"నాకూ అలాగే అనివిస్తున్నది. మల్లి ఏమంటుందో?" అంటూ శిశిముఖి నాగు మల్లి కేసి చూశాడు.

"వాడు అందకపోతే బాణం కొట్టి చంపుతాం. ఒకవేళ అందికూడా తిరగబడితే యీటెకో పొడిచి ప్రాణాలు తీస్తాం. ఈ పదండి," అంటూ నాగుమల్లి గుహ మీది నుంచి కిందికి దూకింది.

నాగుమల్లి ధైర్య సాహసాలు లోగడే రుజువు అయివుండకపోతే, శిశిముఖి, విక్రమకేసరీ కూడా ఈ మాటల్ని కేవలం వాదాలకగానే, బడా యి చూపటంగానే జమకట్టి వుండేవాళ్ళు. కాని, వాళ్ళిద్దరికి

అమె శక్తిసామర్థ్యాలు తెలుసు. అయినా, అమె రక్షణవాద్యత తమ మీద వున్నదని నమ్మివున్న ఆ ఇద్దరూ కూడబలుక్కుని, నాగుమల్లికి అటూ యిటూ తాముంది, అమెకు ఎలాటి ప్రమాదం జరక్కుండా చూడాలనుకున్నారు. శిథిలాలయ పూజారి ఏ క్షణంలో ఏ రకమైన దుష్టవన్నాగం వస్తుందోకాదో అన్నది ఎవరికీ అంతు చెక్కవి నంగతి....

శిశిముఖి ముందుండి దారిశీస్తుండగా తతిమ్మా ముగ్గురూ అతణ్ణి అనుసరించి వేగంగా లోయలోకి దిగిపోయారు. వాళ్ళ దృష్టి శిథిలాలయ పూజారి మీదనే వున్నది. వాడు తమ కనుగవ్వి, ఏ రాళ్ళచాటు నుంచో పారిపోకుండా చూడాలని వాళ్ళను కున్నారు. కాని పూజారి నిర్భయంగా, తాపిగా లోయలోకి దిగిపోతున్నాడు. అతడు ఒకటి రెండు పొట్లు తలతిప్పి శిశిముఖి వాళ్ళ కేసి చూసి, భయందంతో చేతు లూపుకూ ఏదో చెప్పాడు.

"ఆ దుష్టుడి ప్రసవన చూస్తూంటే నా కేదో అనుమానంగా వున్నది, కేసరీ. వాడు మన నుంచి పారిపోయేందుకు ఎలాంటి ప్రయత్నమూ చేయకపోగా, మనను ముక్కుకు తాడుపోసి లోయలోకి

చందమామ

లగుకున్నట్టు ప్రవర్తిస్తున్నాడు," అన్నాడు శిశిముఖి.

"లోయలో వాడి బ్రహ్మరాక్షసి సేన కావలా వుండేమో!" అన్నది నాగుమల్లి వెటకారంగా.

"ఉంటే...నవరగండుపోతు కూతురు వాళ్ళను ఏకాకిగా ఎదుర్కుని జయించే స్తుంది! మన తెలాంటి భయమూ లేదు కేసరి," అన్నాడు శిశిముఖి.

ఆ మాటలకు విక్రమకేసరి పెద్దగా నవ్వాడు. అంతలో శిబర కావలి వాళ్ళల్లో రెండవవాడు వాళ్ళ దగ్గరకు పరిగెత్తుకు వచ్చి, పూజారి గుహలో వున్న మరొక దారి కుండా ఎలా బయటపడిందీ, తాను వాణ్ణి దృష్టి నుంచి తప్పకు పోనియకుండా లోయలోకి ఎలా వెళ్తుంటి పోయిందీ— శిశిముఖి వాళ్ళకు చెప్పాడు.

"నీ దగ్గర వదిలెం వుంది కదా? ఇప్పుట్లో నీ యీటె కన్న దాని ఉపయోగం

ఎక్కువలా కనబడుతున్నది. చేతికి అందక పోతే ఆ పూజారిగాణ్ణి ఒక్క వదిలెం దెబ్బతో తింద వడగొట్టాలి," అన్నాడు విక్రమకేసరి, ఆ శిబరుడితో.

శిబరుడు ఈటెను భుజాన పెట్టుకుని, వదిలెంలో రాయిపెట్టి దాన్ని అటూ యటూ ఊపుతూ నడవసాగాడు. అంతలో పూజారి కొండ దిగి ఎదురుగా వున్న మైదాన ప్రదేశంలో ప్రవేశించాడు. శిశిముఖి వెంట వున్న వాళ్ళను వెగంగా కదలించని హెచ్చరించి, పరిగెత్తుకుంటూ పోయి కొండ దిగి మైదానం చేరుకూసే, "ఓహోయే, దొంగ పూజారి, అగు! పారిపోవాలని ప్రయత్నిస్తే దాపు తప్పదు," అని రేక పెట్టాడు.

శిశిలాలయ పూజారి వెనక్కు తిరిగి, "అదుగో, ఆ అర్థవంధ్రాకారంగా కనబడే గండశిలలున్నవే, అక్కడికి పోయి అగు తాను. తాపిగా రండి, అంకా మాట్లాడు కుందాం," అన్నాడు. —(ఇంకా వుంది)

శిథిలావస్థ

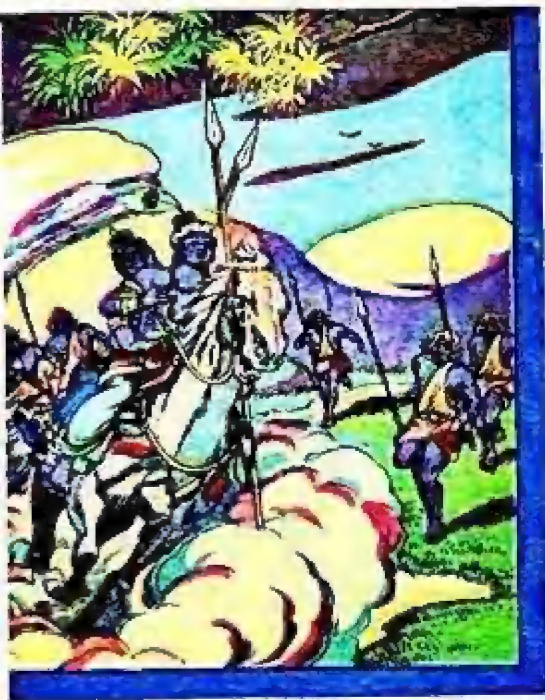
12

[శిశుమూలీ, విక్రమశేషరీ పూజారి దాగి వున్న గుహ ద్వారకు వెళ్ళారు. కాని, అతడు అందులో లేడు. నవర బేయందాన్ని వెంటబెట్టుకుని పూజారి శంఖ దిగి బోయి శేష సాక్షుండటం వాళ్ళకు కనిపించింది. శిశుమూలీ వాళ్ళు అతణ్ణి వెంటపించారు. పూజారి బోయిలో వున్న గండశిఖరను శిశుమూలీకి చూపి, అక్కడికి రమ్మన్నాడు. తరువాత—]

గోధిలాయ పూజారి మాటలు, శనిముఖి వాళ్ళకు చాలా కోపాన్ని తెప్పించినై. వాళ్ళు పెగంగా లోయలోకి దిగి, రాళ్ళ ముందు నిలబడి పున్న పూజారి, సపరభయందార్చి నమించించేంతలో, రాళ్ళ వెనక నుంచి దాదాపు పదిమంది చెంచులు పెద్దగా కేకలు పెడుతూ ముందుకు దూకారు. వాళ్ళ నాయకుడు ఒక గుర్రం మీద రాలి చాటు నుంచి ముందుకు వచ్చి, "ఎవరు? శని

ముఖి, నాగుమల్లులా? కబర, నవర నాయు
కుల పిల్లలన్నమాట! మీరు నా బందీలు.
మీ కండులు ఏ పాటి ధనం యిచ్చి
మిమ్మల్ని విడిపించుకు పోతారో
చూపాను," అన్నాడు.

"చెప్పి, బాపుంది! అది అసలు కథ! ఇందులో నె నెలాంటి జోక్యం కల్గిందనుకొను, అర్థమైందా, శశి!" అంటూ పెద్దగా నవ్వాడు శిధిలాలయ పూజారి.

దీన్నెక్కి పారిపోయింది. పూజారి మీ కోసమే యింత చుట్టతంత్రం వచ్చాడు." అంటూ శిఖిముఖిని భుజం పట్టుకుని ముందుకు లాగి, బలవంతంగా గుర్రం ఎక్కించాడు. నాగుమల్లి ఏదో అభ్యంతరం చెప్పబోయింది. కాని విక్రమశేనరి ఆమెకు అవకాశం యివ్వ కుండా, పదిని పట్టుకుని శిఖిముఖి వెనక గుర్రం మీద ఎక్కించి, గుర్రాన్ని డెక్కలో గట్టిగా ఒక్క తన్ను తన్నాడు.

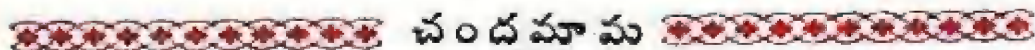
ఇదంతా కన్నుమూసి తెరిచేంతలో జరిగి పోయింది. బడేచెంచు అనుచులు తెప్ప రిల్లి కేకలు పెడుతూ ముందుకు వచ్చే లోపలే శిఖిముఖి, నాగుమల్లి ఎక్కిన గుర్రం లోయలో పరిగెత్తసాగింది. నెల మీద పడ్డ బడేచెంచు అబ్బా అంటూ లేచి నిలబడి, "మీరు ఆ గుర్రం మీద వెళ్ళే వాళ్ళను పట్టుకోండి. యీ చవటల సంగతి నేనూ, పూజారి ప్రభుత్వ చూస్తాం," అన్నాడు.

చెంచులు బదాయగురు ఆరుస్తూ గుర్రం వెనక పరిగెత్తారు. శిథిలాలయ పూజారి అక్కడ నిలబడి పున్న మిగతా చెంచులతో, "ఈ విక్రమశేనరిని ప్రాణాలతో పట్టు కోండి. శిథిలేళ్ళరిచేవికి బరి పెట్టటానికి యింతకంటే అర్హుడు యీ భూప్రపంచంలో దొరకడు," అన్నాడు పళ్ళు కోరుకుతూ.

"నాడు చెంచు బందిపోట్ల నాయకుడు, బడేచెంచు, శేసరి!" అన్నాడు శిఖిముఖి ఈ పెత్తుకూ.

"ఇది పూజారి దుర్మార్గుడు మన కోసం పెట్టిన మాటు!" అన్నది నాగుమల్లి ఈ పెత్తుకూ.

విక్రమశేసరి ఏమీ జవాబివ్వకుండా మెరుపులా ముందుకు దూకి, బడేచెంచు తల మీద ఈ పెత్తు బలంగా ఒక డెబ్బకొట్టి, ఆ డెబ్బకు చెంచు గుర్రం మీది నుంచి కింద పడుతూండగానే, గుర్రం కళ్ళాన్ని గట్టిగా పట్టుకుని, "శిఖి, మల్లి! మాటల్లో కాలయాపన ప్రమాదం. మీ రిద్దరూ

చందమామ

విక్రమశేసరి తన ముగ్గురు అనుచరులనూ హెచ్చరించి, ఒక్కొక్క అడుగే వెనక్కు వేస్తూ, కొండ కేసి కదలిపోగాడు. చెంచులు భయంకరంగా కేకలు పెడుతూ వాళ్ళను చుట్టు ముట్టేందుకు ముందుకురికారు.

"బడేచెంచూ, సుప్రస్ పెద్ద పారపాటు చేశావు. నీ వాళ్ళను మరో ఇరవై మందిని వెంట తెస్తే పని సానుకూల మయ్యేది. ఈ విక్రమశేసరి మహా పాగయబోతు. గాయ వరదకుండా అతణ్ణి పట్టుకోవటం సాధ్యం కాదు. కథిలెక్కరీడేవికి కీతగాత్రుణ్ణి బరి పెట్టటం గొప్ప అవచారం. అందుపల్ల మనం ప్రస్తుతానికి యీ విక్రమశేసరిని వదిలి మన నివాసాలకు పోవటం ఉత్తమం," అన్నాడు ఫూజారి.

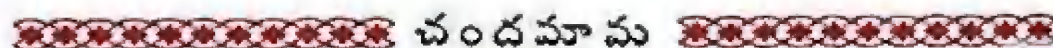
"ఫూజారి ప్రభూ! చూడండి, వాడు నా వాళ్ళను రాళ్ళ చుట్టూ ఎలా గిరికిలు రెప్పిస్తున్నాడో. తమరొక పని చేయకూడదా? మంత్రం ప్రయోగించి వాడి కాళ్ళూ చేతులూ అడకుండా బంధించండి," అన్నాడు బడేచెంచు.

ఆ మాటలకు ఫూజారి పెద్దగా నవ్వుతూ, "నా మహా మంత్రకర్తవి యీ హినుణ్ణి పట్టుకునేందుకు ప్రయోగించటమా? ఎంత మాటన్నావు, చెంచూ! పారబాటు, పార

బాటు. నే చెప్పినట్టు చెయ్యి. నీ వాళ్ళను తిరిగి రమ్మను. కావాలంటే వాళ్ళను కూడా ఆ కిలిముఖి, నాగుమల్లలను పట్టుకునేందుకు వంపు," అన్నాడు.

"చిత్తం, ఫూజారి ప్రభూ, చిత్తం!" అంటూ బడేచెంచు తలవంచి ఫూజారికి సమస్కరించి, విక్రమశేసరితో పోరుకున్న తన అనుచరులను తిరిగి రావలసిందిగా పెద్ద కేక పెట్టాడు. ఆ కేక వింటూనే చెంచులు బతుకుజీవుడా అనుకుని, విక్రమశేసరి వల్ల గాయపడిన తమవాణ్ణొకణ్ణి భుజాన వేసుకుని, తమ నాయకుడి వద్దకు తిరిగి వచ్చారు.

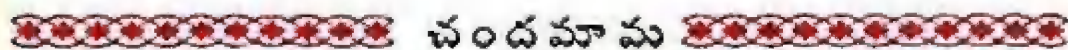
"కావెచ్చు, పూజారి దొరా! మనకి కలి వెధవల్లో పనేం? చక్కా బ్రహ్మపుత్రా నది లోయలకు వెళ్ళిపోదాం. బయలుదేరండి. ఈ ఎగరమన్నారా, అకాశంలోకి?" అంటూ సవరచేయడం చేరులు పైకి కిందికి ఆడించసాగారు.

పూజారి, భేరుండం పెడ మీద ఒక్క చదుపు చరిచి, "ఎగరబానికి వెళిపోతా లేదా? ఇది వాయునవేళ, బిరుందాలు యీ నేళప్పడు పై కెగరలేవు, నేల నంట పెట్టుకుని వుండాలిందే, తెలిసిందా? ఇక నేడు మూసుకుని బుద్ధిగా వెంటరా," అంటూ బయలుదేరాడు.

"పూజారి ప్రభూ! ఇక మనం మన అకాశ గుహకు వెళదామా? నా వాళ్ళు ఆ శిఖిముఖిని, నాగుమల్లిని అక్కడికే వట్టుకు వస్తారు. నా తలదిమ్ము యింతా పడల్లేదు," అన్నాడు బడేచెంచు.

"అలాగే వెళదాం. కాని...నీ వాళ్ళు వాళ్ళిద్దర్నీ పట్టుకోగలరా అన్న సంశయం నాక్కలుగుతున్నది. నేనీ ప్రాంతాలకు వచ్చినప్పటి నుంచి, ఎందుకనో అన్నీ విఘ్నాలే ఎదురవుతున్నవి. వింధ్యకు దక్షిణాన శిఖిలేశ్వరీదేవి ప్రభావం అంతగా చెల్లుబిడి అవుతున్నట్టు కనబడదు," అన్నాడు పూజారి నిస్పృహగా.

చెంచు నాయకుడి వెంట పూజారి తతిమ్మా చెంచులూ అతడి సవాసమైన అకాశ గుహకు బయలుదేరారు. అదే సమయంలో విక్రమకేసరి తన వెంటపున్న శిబిరులతో కలిసి, శిఖిముఖి, నాగుమల్లులు గుర్రం మీద పారిపోతున్న లోయప్రాంతం కేసి పరిగెత్తసాగాడు. అతడికి గుర్రం మీద వున్న వాళ్ళిద్దరూ, వాళ్ళను పట్టుకునేందుకు వెనకగా పరిగెత్తుతున్న చెంచులూ కనబడు తూసి వున్నారు. గుర్రం ఎగుడు దిగుడుగా వున్న ఆ ప్రాంతాల వేగంగా పరిగెత్తలేక పోతున్నది. అది అపకాశంగా దిగుకుని

చందమామ

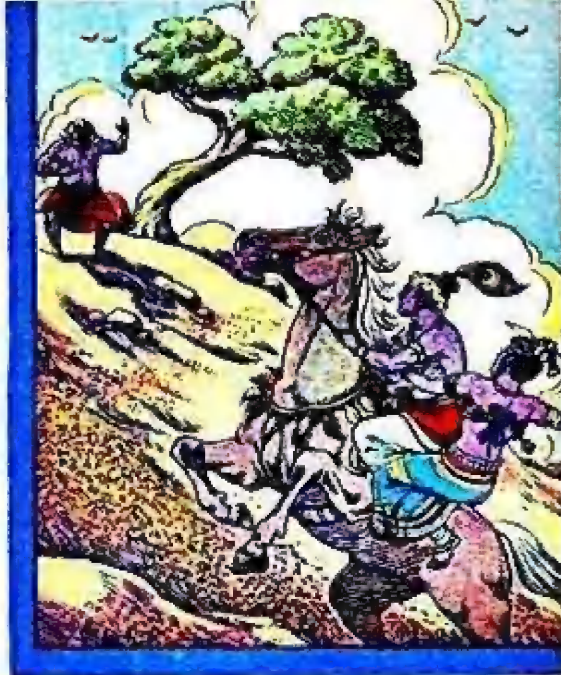

చెంచులు దాన్ని చుట్టూ ముట్టేందుకు ప్రయత్నిస్తున్నారు.

విక్రమశేసరి పెద్దగా, "ఇది, మర్రి! మేం వస్తున్నాం. పూజారి, బడెంచేమా పారి పోయాడు," అని శేకలు చెస్తూ వారి శేసి పరిగెత్తసాగాడు. కాని, అతడు వాళ్ళను సమీపించే లోపలే యిద్దరు ముగ్గురు చెంచులు ముతానుంచి విడివడి, అత్త దారిన వాళ్ళ మీదుగా దూకుతూపోయి, ముందు వైపునుంచి గుర్రం దారిని అట కాయించాడు.

శిఖిముఖి కత్తితోనూ, నాగుమర్రి ఈరె కోనూ ఆ చెంచులు గుర్రాన్ని సమీపించ కుండా అవ సాగాడు. ఒకటి రెండు నిమిషాల తరవాత శిఖిముఖి గుర్రం కళ్ళాన్ని గట్టిగా పట్టుకుని పక్కకు లాగి, దాన్ని లోయలో నుంచి కొండ మీదికి ఎక్కించసాగాడు. అతడికి విక్రమశేసరి శేకలు విసపించినై. శేసరి కొండ మీది నుంచి తన శేసి దిగి వస్తున్నాడని అతడు భావించాడు.

శిఖిముఖి గుర్రాన్ని కొండ మీదికి ఎక్కించే ప్రయత్నం గమనిస్తూనే, ఒక చెంచు అటుగా పరిగెత్తి గట్టిగా చప్పట్లు చదుస్తూ, దాన్ని జెవరకట్ట సాగాడు. గుర్రం

కొంచెంగా బెదిరి వెనక వాళ్ళమీద లేచింది. ప్రమాదాన్ని గుర్తించిన నాగుమర్రి తన చేతిలోని ఈటను చెంచువాడి శేసి విసి రింది. కాని, చెంచు ఆ బెబ్బు తప్పకుని మరింత గట్టిగా చప్పట్లు చదుస్తూ, గాఢ శేకలు పెట్టసాగాడు.

శిఖిముఖి, నాగుమర్రిలకు రానున్న ప్రమాదాన్ని గుర్తించిన విక్రమశేసరి చప్పున వడికల వున్న కబరుణ్ణి దగ్గరకు పిలిచి, "బాగా గురిమాసి ఒక్క బెబ్బుకో గుర్రం ముందున్న చెంచువాణ్ణి కింద పడ కొట్టాలి. ఆ వెనక పరిగెత్తు కొస్తున్నవాళ్ళ పంగతి తరవాత చూద్దాం," అన్నాడు.

చందమామ

శబరుడు వడిశెలలో రాయి పెట్టి, దాన్ని గిరున రెండుసార్లు తిప్పి, చెంచు మీదికి విసిరాడు. అది జాయ్ మంటూ పోయి గుర్రాన్ని అడ్డగిస్తున్న చెంచు గుండెలను బలంగా తాకింది.

ఆ దెబ్బకు వాడు అరుస్తూ నేల మీది నుంచి అంతెత్తు ఎగిరి దభిమంటూ కిందపడి గుర్రం కేసి దొడ్లుకుంటూ పోయాడు. గుర్రం వెదురుకుని గిరున వెనుదిరుగటోయి, వెనక కాళ్ళకింద వున్న గుర్రకరాళ్ళు పట్టు తప్పి బారటంతో పక్కకు పడి, ఏటవాలుగా వున్న కొండమీది నుంచి దిగువకు దొడ్లుకు పోసాగింది. గుర్రంతో పాటు కిందపడిన

శశిముఖి, నాగుమల్లులు కూడా కిందికి దొడ్లుకు పోయారు.

చెంచువాళ్ళు యీ దృశ్యం చూస్తూనే, సంతోషం పట్టలేక పెద్దగా చప్పట్లు వరిచి కేకలు పెడుతూ, "పట్టుకొండి, పట్టు కొండి," అంటూ శశిముఖి, నాగుమల్లుల కేసి వరిగెత్తారు. వాళ్ళు శశిముఖి వాళ్ళను సమీపించే లోపలే విక్రమకేసరి బాణం ఎక్కుపెట్టి గుంపు మధ్యకు వదిలాడు. బాణం ఒక చెంచును తాకింది. వాడు ఒక్క చాపుకేక పెట్టి కిందపడి పోయాడు. అంతలో శశిముఖి లేచి నిలబడి తనను పట్టవచ్చే చెంచువాణ్ణి ఒక్క తన్ను తప్పి, అతడి చేతిలోని ఈటెను లాక్కున్నాడు.

కానీ, యీ లోపల గుర్రం మీంచి కింద పడటంవల్ల గట్టి దెబ్బ తగిలి స్పృహ కోల్పోయిన నాగుమల్లిని, ఇద్దరు చెంచులు భుజాలమీద వేసుకుని లోయకు ఆడ్డంపడి పరిగెత్తసాగారు. తతిమ్మా చెంచులు ఓ క్షణకాలం శశిముఖిని ప్రతిఘటించి, దూరం నుంచి పరిగెత్తుకు వస్తున్న విక్రమ కేసరిని, శబరుచ్చి చూసి, యిక లాభం లేదనుకుని తాము కూడా లోయలోకి పారి పోయి, చూస్తూండగానే రాళ్ళ వెనక మాయమయ్యారు.

చందమామ

శిఖిముఖి, విక్రమకేశసరి కేసి చేయి పూపి రాళ్ళవెనుకకు పారిపోయిన చెంచుల వెంట పడ్డాడు.

కాని, అతడు గుర్రం మీది నుంచి వద్ద పాటుకు మోకాలు కొంచెం బెణకటంతో, వాళ్ళ ననుసరించి వేగంగా పరిగెత్తలేక పోయాడు. ఆ దశలో విక్రమకేశసరి వచ్చి అతణ్ణి కలుసుకున్నాడు.

"కేశసరి! పెద్ద హారం జరిగిపోయింది. ఇంత మందిమి వుండి, నాగుమల్లిని రక్షించలేక పోయామంటే అమె కండ్లాడే కాదు, మా అయ్య కూడా మనల్ని—ముఖ్యంగా నన్ను ఆనవ్యాంచుకుంటాడు. మనం చెంచు ముఠాతో యుద్ధం చేయకుండా నాగుమల్లిని రక్షించలేం. నువ్వు గూడెనికి పోయి మనవాళ్ళను పాతికా ముప్పై మందిని వెంటబెట్టుకు రా. ఈ లోపల నేను కాలిబాడలను బట్టి పోయి, ఈ చెంచులు మల్లిని ఎక్కడికి తీసుకు

పోతున్నది గమనిస్తాను," అన్నాడు శిఖిముఖి.

విక్రమకేశసరి ఏదో అభ్యంతరం చెప్పబోయాడు గాని, శిఖిముఖి వినిపించుకోక, అతణ్ణి వేగిర పెట్టాడు. విక్రమకేశసరి చేసేది లేక ఒక శబరుణ్ణి శిఖిముఖి వెంట పదిలి, తతిమ్మా యిద్దరితో గూడెనికి బయలుదేరాడు.

శిఖిముఖి, చెంచులు పోయిన మార్గాన్ని కాలిబాడల వల్ల గుర్తిస్తూ, ఓ అరగంట తరవాత కొండపాదంలో వున్న ఒక అరణ్య ప్రాంతాన్ని చేరాడు. అతడికి చెట్లచాటు నుంచి ఏదో గొంతులు వినిపించినై. అతడు వెంటవున్న శబరుణ్ణి నిశ్శబ్దంగా వుండమని హెచ్చరించి, దాపుల నున్న ఒక చెట్టు ఎక్కి దిగువకు చూశాడు. చెట్టులో ఒక చోట పులిబోను ఒకటి వున్నది. చెంచులు నా గుమల్లిని దాని కేసి మోసుకు పోతున్నారు. —(ఇంకా వుంది)

శిథిలాలయం

13

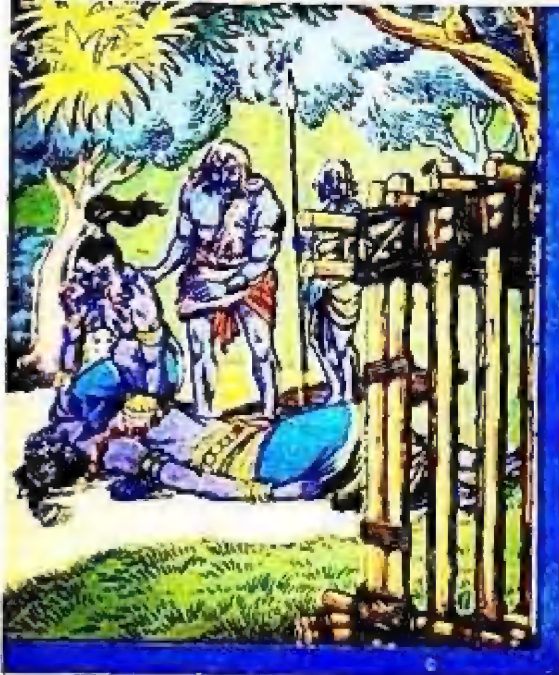
[పూజారి ప్రోత్సాహంతో చెంచునాయకుడూ, అతడి అనుచరుల్లూ, శిథిముఖి వాళ్ళమీద హతాత్మకా దాడిచేశారు. ఇక్రముకేసరి, చెంచునాయకుణ్ణి గుర్రం మీది నుంచి పడగట్టి, గుర్రాన్ని శిథిముఖి, నాగుమల్లిలకు ఒప్పజెప్పాడు. చెంచులు గుర్రం మీదినుంచి జారి పడిన నాగుమల్లిని అరణ్యంలోని ఒక పులిబోసు దగ్గరకు తీసుకుపోసాగారు. తరువాత—]

చెంచులు నాగుమల్లిని పులిబోసు దగ్గరకు తీసుకుపోయి, దాని పక్కగా నెల మీద అయిన నవరంగంపాటు నుంచి ధనం పడుకోబెట్టారు. నాగుమల్లికి యింకా స్వహ గుంజాలని చూస్తున్నాడు. కాని, వాడి అనుచరులు మల్లిని పులిబోసు దగ్గర ఎంచుకు దించారు?

మల్లిని పులిబోసులో ఎరగా పెడతారేమో శిథిముఖి యిలా అలోచిస్తున్నంతలో, 'అన్న భయం కలిగింది. కాని, అంతలోనే చెంచువాళ్ళల్లో ఒకడు చుట్టూ కలయచూసి, అతడికి చెంచునాయకుడైన బడే చెంచు పెద్దగా గొంతెత్తి, "బాతాలదో!" అని అన్న మాటలు గుర్తుకు పచ్చినై. వారు కేక పెట్టాడు.

‘చందమామ’

ఉత్తరక్షణంలో పులిబోనుకు వెనకపున్న గుబురు చెట్లలోంచి, "ఎవర్రావాడు? చారలమెకాన్ని బెవరకొడుకున్నావా? నిలుపునా పాతెస్తాను! పో అక్కణ్ణించి," అన్న బవాబు వచ్చింది.

చెంచులు ఆ బవాబుకు బిదిరిపియి అటు మాసెంతలో చెట్ల కొమ్మల్లోంచి ఊదల పాయంతో, నల్లగా, పొట్టిగా, బక్కు చిక్కి పున్న వాడెకడు నేల మీదికి దిగాడు. వాడి మెడలో ఎముకల చంద ఒకటి పున్నది, చేతిలోపంకర బింకరగా పున్న పొడవాటి క్షర ఒకటి పట్టుకుని పున్నాడు. వాడు చెంచు దయ్యాలపాడు.

దయ్యాలపాడు పులిబోనును నమి పిస్తూనే, నెల మీద పడి పున్న నాగుమల్లి కని అక్కర్తంగా చూస్తూ, "ఎవ్వరా యిది, బెవరా పెల్లలా పుండి? ఎందు కిక్కడికి తిరుకొచ్చాడు? ఎవను చంపాడు?" అని ప్రశ్నించాడు.

చెంచుల్లో ఒకడు జరిగిందంతా అతనికి చెప్పి, "బడెవర యీ పెల్లని అకాకగుహ దగ్గరకు తిరుగువచ్చున్నాడు. కాని, చాలా నెవుగా కదలా మెడలక పడన్నది. చచ్చి పోయిందేమో అని భయంగా పున్నది. దొర మా ప్రాణాలు తీసెస్తాడు," అన్నాడు వణకిపాతూ.

ఘోరాలచాయుడు, నాగుమల్లి ముక్కు పుటాల దగ్గర వెలుపెట్టి చూసి, "వావ లేడు. ప్రాణం పున్నది. గుర్రం మీంచి పర్త పాటుకు ప్రాణం కడబట్టింది. మంచూ మంత్రం వేసి యెవ్వడు మెళ్ళకువ తెప్పించామో — మీ కందకుంతా పారిపోతుంది. ఇదుగో, యీ భయం తీసుకోండి. అకాక గుహ చేరిం తరవాత ముక్కు దగ్గర పెట్టండి. నాలుగు కుమ్మి లేచి కూచుట టుంది," అని నడుం నుంచి వేలాడుతున్న సంచిలోంచి, ఒక పొట్లం తీసి చెంచు వాడికి యిచ్చాడు.

చందమామ

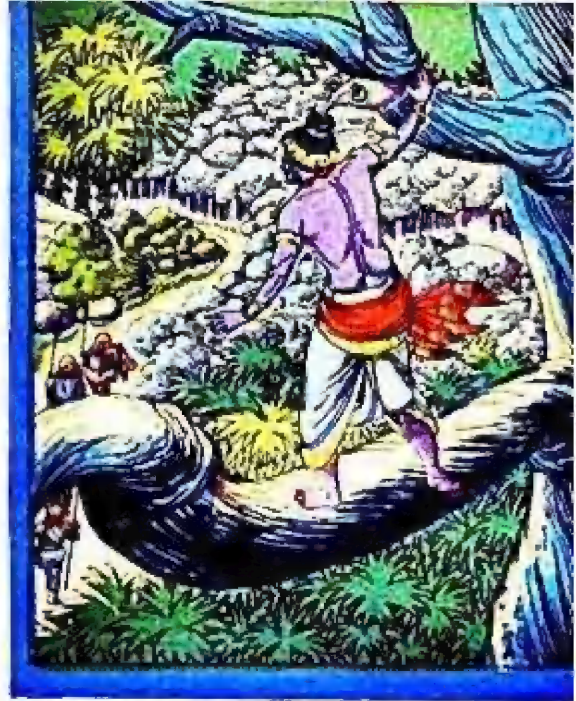

చెంచువాడు ఆ పాట్లం తీసుకుని కొండిన దోపుకుని, రెండవట్లా హెచ్చరించాడు. ఇద్దరూ కలిసి నాగుమల్లిని తిరిగి భుజాన వెనుకుని బయలు దేరారు. ఇదంతా చూస్తున్న శిఖిముఖికి నాగుమల్లిని వాళ్ళ బారి నుంచి రక్షించటం చాలా తేలిక అన్న భ్రైర్యం కలిగింది. అతడు నాగుమల్లిని ఎత్తుకు పోతున్న చెంచులను మధ్య మార్గంలో అటకాయించా లనుకున్నాడు.

శిఖిముఖి తన వెంట పున్న శబరుడితో తాను తిరిగి వచ్చేవరకూ, చెంచు భూతాల రాయుణ్ణి ఓ కంట తనిపెట్టి పుండమని చెప్పి, చెట్ల కొమ్మల మీదుగా ముందుకు కొంత దూరం పోయేసరికి, గండకలల దగ్గర తమను ఎదుర్కున్న చెంచులు కొందరు, నాగుమల్లిని ఎత్తుకుపోతున్న వాళ్ళను సమీపిస్తూండటం అతడి కంటబడింది. ఆ దృశ్యం చూస్తూనే శిఖిముఖి నెరుక్కాహ పడిపోయాడు. ఇందర్ని ఎదిరించి నాగు మల్లిని రక్షించటం సాధ్యమయ్యేది కాదని అతడు నిర్ణయించుకున్నాడు. విక్రమకేసరి వెంట తీసుకువచ్చే శబరుల సహాయంతో, తాను చెంచునాయకుడి ఆకాశగుహను ముట్టడించటం ఒక్కటే, నాగుమల్లిని రక్షించడానికి మిగిలిన మార్గం...

విక్రమకేసరి వచ్చేవరకూ తాను చేరులు ముడుచుకు కూర్చో వలసిందే అను కున్నాడు, శిఖిముఖి. అంతలో అతడికి భూతాలరాయుడూ, పులిబోనూ గుర్తుకు వచ్చినై. అటవికుల్లో ఒకడుగా అతడికి, అలాంటి వాడివాళ్ళ మీద మంత్రతంత్రాలు ఎరిగిన వ్యక్తులు చలాయించే అధికారం గురించి బాగా తెలుసు. చెంచు భూతాల రాయుణ్ణి కాస్త హడలకొట్టి, వీలయితే అతడి ద్వారా కొంత సహాయం సంపాదించా లనుకున్నాడు, శిఖిముఖి. ఆ వెంటనే అతడు నిశ్శబ్దంగా చెట్ల కొమ్మల్లో కదిలి, పులి బోను పున్నచోటుకు వచ్చాడు.

కలా? ఏన్ను మారేడుకాయలో దట్టించి ముక్కుపాటుం కొండ పిల్చెస్తాను," అన్నాడు లోద్రంగా.

శిశుముఖి ఏమీ మాట్లాడకుండా, ఎదమ చేత్తో అతడి చేతిలోంచి క్లర లాక్కుని, కుడిచేత్తో అతడి జుట్టు వదిసి పట్టు కున్నాడు. భూతాలరాయుడు పట్టు విడిచిం చుకునేందుకు పెనుగులాడుతూ, "ఎవర్రా నువ్వు, వెర్రికుంకా! బతుకు మీద రోకావా, ఏం? నే నెవర్ననుకున్నావ్? బడెచెంచు ముతావాణ్ణి, ఆ చెంచు తరవాత అంతవాణ్ణి, వదులు!" అన్నాడు.

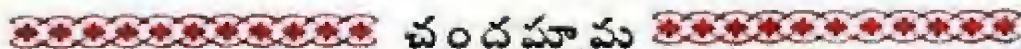
భూతాలరాయుడు ఒక చిన్న మేకను, మెడతాడు పట్టుకుని బోనుదగ్గరకు లాక్కురా ప్రయత్నిస్తున్నాడు. కాని అది అరుస్తూ అటూయిటూ గొంతుకున్నది. శిశు ముఖి కొద్దిసేపు యిదంతా చూసి, పులిలా పెద్దగా ఒక్కసారి గొండుపెట్టి, చెట్ల కొమ్మల్లోంచి చెగంగా భూతాలరాయుడి ముందు దూకాడు.

భూతాలరాయుడు అదురుకుని కేక పెట్టి పారిపోబోయినవాడల్లా, తన ముందు దూకినది పులి కాదని, శిశురయువకుడని చూసి, వంకరకక్రర పైకెక్కుతూ, "ఎవర్రా నువ్వు? చెంచు దయ్యాలపాతుతోనే పరాచ

శిశుముఖి పెద్దగా నవ్వి, "నువ్వెవరినైతే వాతేం, దయ్యాలపాతు? ఒక మాటచెప్పి, ఈ పక్కనే నీటిమడుగు చూశాను. పులి ఏ చేళవ్వడు దప్పిక తీర్చుకునేందు కక్క డికి వస్తుంది?" అని ప్రశ్నించాడు.

భూతాలరాయుడు ఆ ప్రశ్న వింటూనే కళ్ళెర్రచేసి, "ఎవర్రానువ్వు, నన్ను ప్రశ్న లడగదానికి? జుట్టు వదులు ముందు!" అంటూ హుంకరించాడు.

"అయితే నన్ను ఏం ప్రశ్నలడగను, అంతా ఆ పెద్దపులే చూసుకుంటుంది!" అంటూ శిశుముఖి, దయ్యాలపాతును నడుం పట్టుకుని పైకెత్తి పులిబోను దగ్గరకు తీసుకు

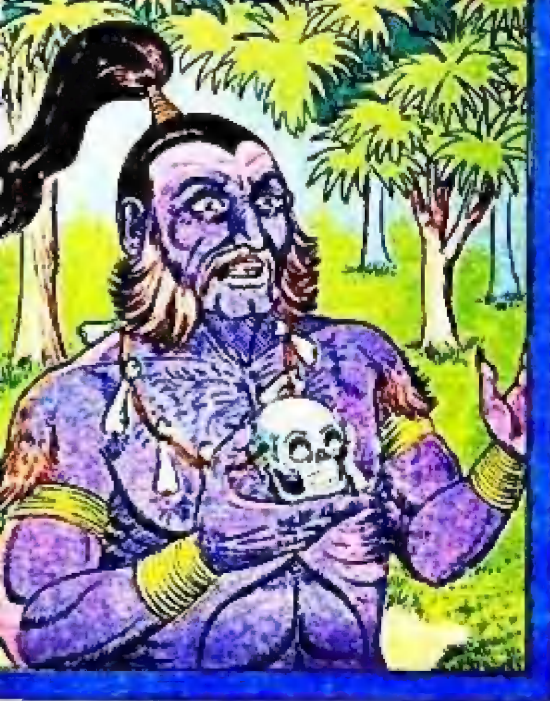

పోయి, "మేక బదులు నిన్ను పురికి ఎరగా పెడుతున్నాను, తెలిసిందా?" అంటూ బోనులోకి తోడుబోయాడు. "చిత్తం. అజ్ఞాపించు. నీ దాసుణ్ణి," అంటూ భూతాలరాయుడు, శిశిముఖికి ప్రాణాదారం పడిపోయాడు.

భూతాలరాయుడు గడగడ పణికిపోతూ, శిశిముఖి అతణ్ణి లేపమని చెప్పి, "నువ్వెవరో తెలియక చూపించాను, "నవరగండుపోతు కూరుర్ని మీవాళ్ళు క్షమించు! నన్ను పురికి అహరంగా బలవంతంగా ఎత్తుకుపోయారు; నువ్వు వెయ్యకు. బతికున్నాళ్ళూ నీకు సేవ చూకావుగదా? అమెను యీ రాత్రి నేను చేస్తాను," అంటూ బాపురుమన్నాడు. కాపాడవలించాను. ఎలా అని అడక్కు.

శిశిముఖి, అతణ్ణి వదిలి, "అలా అయితే కాని, నువ్వెక్కడ చేయాలి, మీ అకాశగుహ నిన్ను పెద్దపురికి మేతగా వెయ్యను. బతి ముందుండే గుడిసెల చుట్టూ పున్న కంచె కున్నాళ్ళూ నాకు సేవచేయ నవసరం ద్వారాన్ని యీ రాత్రికి కాళ్ళతో లోవలి లేదు, ఒక్క శరవైనాటుగ్గంటలు నేచెప్పి నుంచి బంధించకుండా అట్టే పెట్టాలి. సట్టు చెయ్యి, చాలు," అన్నాడు. గండుపోతు కూరుర్ని ఆ ద్వారానికి సాధ్య

మైనంత దగ్గరగావున్న గుడిగెలో వుంచాలి. ఈ పనులు చేయగలవా?" అన్నాడు.

"చిత్తం. నీ ఆజ్ఞ కరసావహస్తాను. చెంచు ముతాలో నా మాటకు తిరుగు లేదు," అన్నాడు భూతాలరాయుడు.

"అది నిజమేకావచ్చు. కాని, నువ్వు అన్నమాట నిలుపుకోపోతే? నన్ను మోసం చేస్తే?" అని ప్రశ్నించాడు, శిఖిముఖి.

"అకాశదేవర మీద ఒట్టెమీస్తాను, నరా?" అంటూ భూతాలరాయుడు మెళ్ళో వున్న ఎముకల దండను కళ్ళకడ్డుకున్నాడు.

"అలా అయితే ఆ దండను నా దగ్గర యిచ్చిపో. నువ్వు చెప్పినట్టు చేస్తే, ఆ కర

వాక దాన్ని నీకు తిరిగి యిచ్చేస్తాను," అన్నాడు శిఖిముఖి, ఎముకల దండను చేత్త గట్టిగా పట్టుకుని.

భూతాలరాయుడు లబలబ లాడిపోతూ, "ఈ మహర్షి గల దండలోనే వుంది, నా మంత్రకర్తంతా! అది మెళ్ళో లేకపోతే నేను చిల్లిగవ్వకు మారను. చెంచులంతా నన్ను కొండగచ్చిలాని కన్న హీనంగా చూస్తారు," అన్నాడు.

"సరే, అది సమాట తప్పవుగదా? బాగ్రత్త. మోసం చేయాలని ప్రయత్నించావే, నిన్నేదో ఒకనాడు పట్టుకుని పెద్ద ఫులికి ఆహారంగా వేస్తాను," అన్నాడు శిఖిముఖి.

"మూడు కోట్ల కొండదయ్యాలూ, అరు కోట్ల అరణ్యభూతాలూ సాక్షిగా చెపుతున్నాను. నేను అన్నమాట నిలబెట్టుకుంటాను," అన్నాడు భూతాలరాయుడు.

"అలా అయితే, నువ్వు మీ అకాశ గుహకు వెళ్ళిపో. నాగుమ్మల్లికి ఎలాంటి హాని జరక్కుండా చూడు. ఈ దోను నంగతి నే చూస్తాలి," అన్నాడు శిఖిముఖి.

"చిత్తం, అలాగే పోతాను. ఆసలు నేను ఎక్కువగా వుండేది యీ అరణ్యంలోనే. అకనటడే మాను వెనకే నా గుడిగె వున్నది.

నిలవు," అంటూ ఘాతాలరాయుడు అక్కణ్ణంది బయలుదేరాడు.

శిఖిముఖి చెట్టెక్కి ఘాతాలరాయుడు ఎటు పోతున్నది పరీక్షగా చూసి, వాడు అకాశగుహ కేసి పోతున్నట్టు తెలుసుకుని, చెట్టుదిగి వచ్చాడు. తరవాత అతడు మేకను బోనులో కట్టవేసి, అంతవరకూ రహస్యంగా చెట్టు మీదవున్న శిఖరుణ్ణి కేకవేశాడు. వాడు చెట్టుదిగి రాగానే, శిఖిముఖి వాణ్ణి వెంట బిట్టుకుని, ఘాతాలరాయుడు చెప్పిన గుడి ఇలో ఎమున్నదో చూసేందుకు వెళ్ళాడు.

గుడిఇలో శిఖిముఖి కొన్ని పులితెగ్గా, ఎలుగుతర్కాలూ గొడకు వెళ్ళాడుతూ కనిపించినై. నడిమెంటి గుంటుకు వున్న కొయ్య మేకులకు కొన్ని కపాలాలు తగిలించబడి వున్నయ్. శిఖిముఖి వాటిని పరీక్షించి చూసి, ఒక పులితెలునూ, ఒక కపాలాన్ని తీసుకున్నాడు. రాత్రికి చెంచుముతా పుండే ప్రాంతానికి వెళ్ళినప్పుడు, వాటితో కొంత ఆవనరం కలగవచ్చున్న అలోచన అతడి క్కరిగింది.

సూర్యాస్తమయానికి కొంచెం ముందుగా విక్రమకేసరి చూపై అరవైమంది అనుచరులతో శిఖిముఖి వున్నచోటుకు వచ్చాడు. వాళ్ళలో నవరథా, శిఖరులూ కూడా

వున్నారు. శిఖిముఖి, విక్రమకేసరికి అతడు లేనిసమయంలో జరిగినదంతా చెప్పి, "అ వయ్యాలపోతు అన్నమాట నిలబెట్టుకుంటాడన్న పూర్తి సమ్మతం నాకున్నది. అందువల్ల మనం అయిదారుగురం రాత్రికి వాళ్ళ గుడిఇల్లో జొరబడి నాగుమల్లిని విడిపించుకు రావచ్చు. అలాకాక మనం గుంపుగా వెళ్ళి వాళ్ళ మీద దాడి చేస్తే, అనవసర రక్తపాతమే కాక, కోపంకొద్దీ చెంచులు నాగుమల్లి కేదైనా హని కలిగించవచ్చు," అన్నాడు.

"ఈ అలోచన వాస్తవిక. ఒకటి మాత్రం మరిచిపోకు. మన ప్రధాన శత్రువు శిఖి

చందమామ

లాలయ పూజారి! వాడే యీ దుర్మార్గుల కన్నిటికీ కారకుడు. వాడి సంగతే నీవు మరిచినట్టున్నది," అన్నాడు విక్రమకేసరి.

"వాణ్ణి పట్టుకునే ప్రయత్నంలోనే గదా, మనం యీ చిక్కులోపడింది. వాణ్ణిలా మరుస్తాను? వాడి రాత్రి కంటబడ్డాడో నూకలు చెల్లినవాడికింటే చెక్క!" అన్నాడు శిఖిముఖి పళ్ళుకొడుకుతూ.

ఆ తరువాత వాళ్ళిద్దరూ కొంతపెపు సంప్రతింపులు జరిపి, మొత్తం అనుచరుల్ని వెంటబెట్టుకుని అకాశగుహ ప్రాంతానికి వెళ్ళేట్టూ, అక్కడికి చేరిం తరువాత ఒక పదిమందితో మాత్రం ముందుగా చెంచుల గుడిశల దగ్గరకు పోయి, పరిస్థితుల్ని బట్టి అవసరం అయితే తతిమ్మావాళ్ళ సహాయం కూడా తీసుకునేట్టూ నిర్ణయించుకున్నారు.

సూర్యాస్తమయం అవగానే అందరూ అరణ్యమార్గాన చెంచుల నాయకుడుండే కొండప్రాంతానికి బయలుదేరారు. ఒక

పావుగంట కాలం గడిచేసరికి వాళ్ళకు వెనక వైపునుంచి పులి పెద్దగా గాండ్రించిన ధ్వని విసబడింది. ఆ ధ్వని వింటూనే అందరికన్న ముందు నడుస్తున్న శిఖిముఖి అగి, "దయ్యాలపాడు పెట్టిన బోనులో పెద్దపులి పడినట్టుంది. మీలో అయిదారు గురు పోయి బోనుతో సహా దాన్ని తాక్కు రండి. అవకాశం దొరికితే చెంచుల్ని కొండ మీది నుంచి కింది లోయల్లోకి గొలిద్దాం," అని చెప్పాడు.

శిఖిముఖియిలా చెప్పగానే, పదివన్నెండు మంది శబరులు వెనుదిరిగి బోను దగ్గరకు పరిగెత్తారు. అతడు పూహించినట్టు పెద్దపులి బోనులో చిక్కుకుని, బయటపడే మార్గం లేక పెద్దగా అరుస్తూ నానా హంగామా చేస్తున్నది. చిన్న కొయ్యచక్రాల మీద కట్టిన ఆ బోనును శబరులు తాళ్ళ సాయంతో, శిఖిముఖి పున్న బోటుకు యీడ్చుకు పోసాగారు.

—(ఇంకా వుంది)

14

[పులిబోను దగ్గర కాపలాచేసి శిలిముఖి, చెంచుదయ్యలపొతును పట్టుకున్నారు. యీ బోనుల నాగుమల్లిన చెంచువాళ్ళు అకాగ్రహకు తినుకుపోయారు. దయ్యాలపొతు ప్రాణదాయం కొద్దీ శిలిముఖికి అకాగ్రహ దగ్గర పాదుపడతావని మాటయిచ్చారు. దీనులో పడిన పులిని కాళ్ళపాదంతో శిలిముఖి యిచ్చుకు పోసాడు. తరవాత—]

శిలిముఖి, ఎక్రమకేసరుల వెనకగా నడుస్తూ పులి బోనుమూలకు వెళ్ళి గుర్రుపెట్టుకూ వెనక కాళ్ళ మీద కూర్చున్నది. దగ్గరకు రాగానే, దాని చుట్టూ మూసాడు. "పులిని భయపెట్టే యీ పులిచర్యంతో వాళ్ళల్లో ఒకరిద్దరు ఈటెలతో దాన్ని బెడద మనం చాలా చాలా ఘనకార్యాలు కొట్టబోయేసరికి, పులి రెచ్చిపోయి పంజాలు చెయ్యిచ్చు. నా అనుమానం చెంచు దయ్యాలపొతు దీన్నేదో మంత్రించాడని," బయటికి దాని పెద్దగా గొండ్రించసాగింది. అన్నాడు శిలిముఖి పెద్దగా నవ్వుకూ. శిలిముఖి వాళ్ళను వారింది పులిని ఓ సారి ఎక్రమకేసరి, శిలిముఖి చేతిలో వున్న పరీక్షగా చూసి, తన భుజం మీద వున్న పులిచర్మాన్ని దాని కేసి పూపాడు. వెంటనే కపాలాన్ని, పులిచర్మాన్ని ఓ మారు తాకి

'చందమామ'

చూసి, ముఖంలో లేని బాధ కనబడుస్తూ,
 "ఏటిని అంటుకుంటే నిప్పును అంటు
 కున్నట్టుగా చెయ్యి చూస్తున్నది.
 ఈ దయ్యాలపాతూ, ఇథిలాలయ పూజా
 రంత గొప్ప మంత్రవేత్తలా వున్నాడు,"
 అన్నాడు. అతడి మాటలకు అనుచరు
 లందరూ పొట్టలు చెక్కిలయ్యేలా నవ్వారు.
 తరవాత అందరూ ఆరణ్యమార్గాన
 కొంతదూరం పోయి, రోయలో నుంచి వున్న
 కాలివాటల వెంట కొండ పైనున్న గుహ
 ప్రాంతానికి నడవసాగారు. పులిబోనును
 మిట్ట పైకి ఎక్కించటం ఇళిముని అనుచరు
 లకు కొంత క్రమగానే వున్నది. కాని,

అ పులి ద్వారా తమ కులపెద్ద కొడుకు
 ఎదో సాహసకార్యం చేయబోతున్నాడని
 పూహించి వాళ్ళు ఉత్సాహంగా బోనును
 పైకి రావ్కుపోసాగాడు. పులి చాలాసేపు
 గొండ్రించి, ఓపిక పోయి కొంతా, వరిసరా
 లకు అలవాటు పడి కొంతా — ఇంతింది
 బోనులో ఒక మూల నక్కి కూర్చున్నది.

అకాశగుహ ప్రాంతం చేరగానే ఇళిముని,
 విక్రమకేసరులు తమ అనుచరుల్ని
 రెండు ముతాలుగా విభజించారు. ఒక
 ముతా వాళ్ళు తాము కొండ ఎక్కి వచ్చిన
 మార్గం నుంచి చెంచులు రోయలోకి పారి
 పోకుండా కావలాకాయాలి. రెండవ ముతా
 వాళ్ళు చెంచు గూడెం చుట్టూ వున్న కంచె
 దగ్గర వుండి, పరిస్థితుల్నిబట్టి రోవలికి
 దూకటమో లేక అక్కడే వుండి, బయటికి
 వచ్చే చెంచుల్ని బెడరకొట్టటమో చేయాలి.
 నాగుమల్లి తమ పశం అయేవరకూ,
 చెంచుల్లో ముఖాముఖి పోరు లేకుండా
 చూడాలని ఇళిముని అందరినీ హెచ్చరించాడు.
 పులిబోను కంచె దగ్గరగా
 వుంచబడింది.

చెంచు గూడెంలో అంతా కలిసి నలభై
 యాభై గుడిసెల కంటే ఎక్కువ వుండవు.
 వారి చుట్టూ ఆయిదారడుగుల కంచె—బల

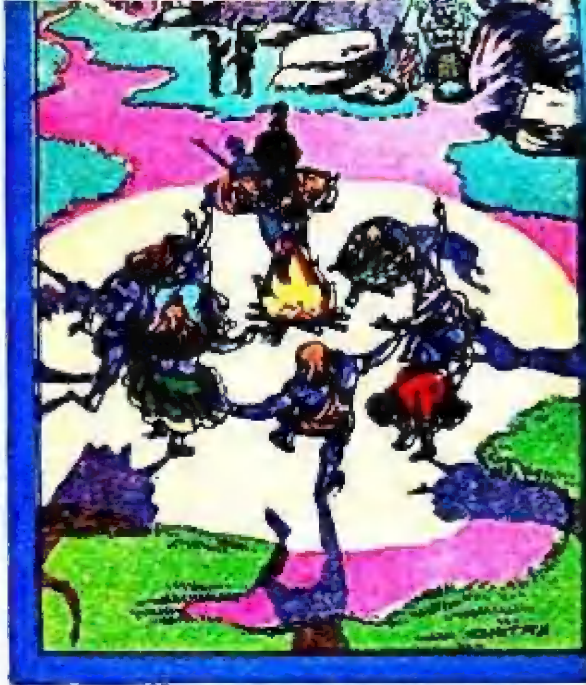

మైస కర్రలతో కట్టినది వున్నది. కంచె అప
తల అక్కడక్కడా ఎత్తుగా పెరిగిన కొన్ని
చెట్లున్నవి. వాటి కొమ్మలు కంచె మీదుగా
వారి, గూడెంలోకి దిగేందుకు అనువుగా
వున్నవి. శిశిముఖి, విక్రమశేనరి అలాంటి
చెట్టు నెకడాన్ని ఎక్కి, కొమ్మ మీద కూర్చుని
గూడెంలో లేగే కొలాహలానికి కారణం
ఏమిటా అని చూడసాగారు.

బడేచెంచు నివసించేది, మామూలు
గుడికెలాంటిది కాదు. ఒక పెద్ద కొండ
గుహను అతడూ, అతడి సుటుంబం
ఇట్లుగా వాడుకుంటారు. ఆ గుహ పక్క
లనా, సైనా నున్నం పులిమి వాటి మీద
రంగులతో రకరకాల బొమ్మలూ అవి చిత్రం
చారు. ఆ గుహ ముందున్న భాళి జాగాలో
పెద్ద పెద్ద నెగళ్ళు ముందుకున్నవి. వాటి
చుట్టూ చెంచు స్త్రీలూ, పురుషులూ చేరి
పాడుతూ, నాట్యాలు చేస్తున్నారు. ఒక
ఎత్తయిన కొయ్యడుంగ మీద కూర్చుని
శిథిలాలయ పూచారి యిడంతా చూస్తున్నాడు.
బడేచెంచు కొంచెం దూరంలో నిలబడి
దయ్యాలపాతుతో ఏదో మాట్లాడుకున్నాడు.

"శిశి, యిదా అకాశగుహ? పేరు
గవ్వగానే వుంది! ఈ గడవంతా ఏమిటి?"
అని అడిగాడు విక్రమశేనరి, శిశిముఖిని.

"ఏదో జాతర! మనం యిక్కడికి చేరి
సరికి గూడెం అంతా నర్తమణిగి వుంటుం
దని నే ననుకున్నాను. నా పథకం అంతా
పాడయింది. చెంచు దయ్యాలపాతు నేను
చెప్పిన చోట నాగుమల్లని వుంచాడో లేదో
చూసి వస్తాను." అంటూ శిశిముఖి కొమ్మ
మించి దిగి, కంచె ద్వారం కేసి వెళ్ళాడు.

కంచె ద్వారం మూసివున్నది. కాని,
శిశిముఖి దాన్ని గట్టిగా రెండుచేతులతో పట్టి
తోసేసరికి కొంచెంగా తెరుచుకున్నది.
అతడు ఆ భాళిలోంచి లోపలికి పోయాడు.
అక్కడికి దాపులనే ఒక చిన్న గుడికె లాంటి
చుట్టిల్లు అతడి కంటబడింది. లోపం

వెలుగు లేదు. దాని ముందు కాపలా వాడెవడూ అతని కంటబడలేదు. చెంచు దయ్యాలపాకు అన్నమాట ప్రకారం అందు లోనే, నాగుమల్లిని పుంచిపుంటాడని కలిములి బాగ్రత్రగా గుడికె దగ్గరకు పోయి ద్వారానికి అడ్డంగా పున్న వెదురుతడికను తోసి, ఓ కిణకాలం లోపల ఏమయినా అలికిడి అవుతుందేమో అని విని, అలాంటి దేమీ లేకపోవటంతో లోపల ప్రవేశించాడు.

గుడికెలో ఎవరూ పున్నట్టు లేదు. అంకా చీకటిమయంగా పున్నది. కలిములి తన దగ్గరున్న చెకుముకిరాయి కొట్టి దూది అంటించి, ఆ వెలుగులో గుడికె అంకా

పరీక్షించి చూశాడు. గుడికెలో ఒక మూల అతడికి రెండు మూడడుగుల పొడవున్న రాళ్ళు కనిపించినై. వాటిని పరీక్షించి చూసిన మీదట, అవి నాగుమల్లిని బంధించేందుకు చెంచురాళ్ళుపయోగించిన వని అతడికి అర్థమైపోయింది. అంటే—నాగుమల్లిని కొంత కాలం రాళ్ళు యీ గుడికె లోనే పుంచారన్నమాట. అయితే ఇప్పుడామెను ఎక్కడికి తీసుకుపోయివుంటారు? తనకు వాగ్దానం చేసిన విధంగా మల్లిని కంచెద్వారం దగ్గర గుడికెలో దాచిన దయ్యాలపాకు, ఏ కారణం వల్ల అమెను మరో చోటుకు మార్చాడు?

కలిములి యిలా ఆలోచిస్తూ కాలం వృథా చెయ్యటం ప్రమాదకారణం అవుతుందనుకుంటూ, తిరిగి విక్రమకేసరి పున్న చోటుకు వచ్చి, తాను చూసినది అతడికి చెప్పి, "మనల్ని చెంచుదయ్యాలపాకు మోసం చేయటమో లేక అతణ్ణి మరొకడు మోసం చేయటమో జరిగింది," అన్నాడు.

"అలా అయితే మనం అందరం ఒక్క సారిగా కంచె దూకి పోయి చెంచుల్ని హత మార్చి, నాగుమల్లిని వాళ్ళే గుడికెలో దాచారో వెతికి పట్టుకుందాం," అన్నాడు విక్రమకేసరి.

చందమామ

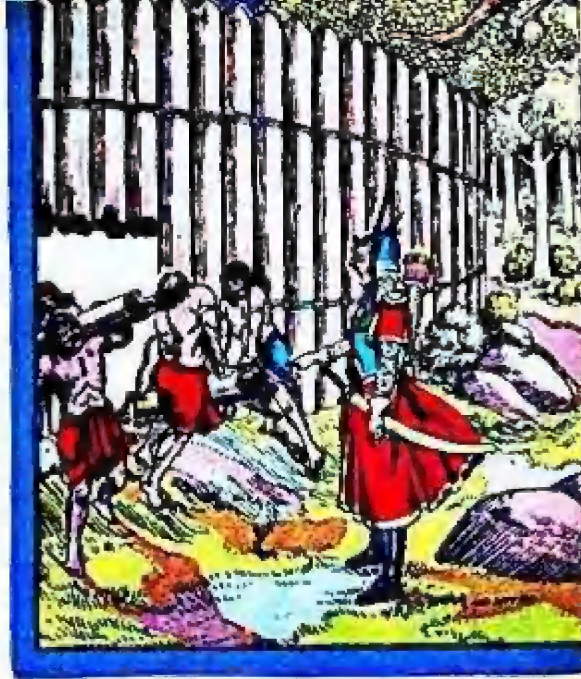

శిశుముఖి పై కిలుం అలాచించి, "కేసరి, నువ్వు చెప్పింది బాగా నేవుంది కావ, చెందుల్ని అంక తేలిగ్గా లొంగవీయటం సాధ్యమని నాకు కోవటంలేదు, వాళ్ళు సంఖ్యలో మనకన్న కాస్త ఎక్కువే వుంటారు. పైగా, మనం వాళ్ళ మీద దాడి ప్రారంభించగానే, వాళ్ళలో కొందరు నాకు మల్లినీ మరెక్కడికైనా ఎత్తుకుపోయి దామొచ్చు. నేను లోగడే ఒక పథకం చేసి వుంటాను గదా," అంటూ కేసరికి పులి చర్మం, కపాలం చూపించాడు.

"ఏం చెయ్యబోతున్నావు? ఏమిటా పథకం?" అన్నాడు విక్రమకేసరి.

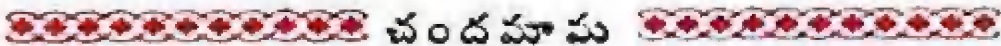
"ముందుగా మనం ఈ కంచెలోంచి పులి లోపలికి పొగలిగినంత దూరం ఒకటి ఏర్పరిచి, దాన్ని బోనులో నుంచి నల్లైన సమయంలో బయటికి వదిలేందుకు సిద్ధంగా వుండాలి. ఈలోపల నేను లోపలికి పోయి, నాకుమల్లినీ వాళ్ళు ఎక్కడ దాచారో తెలుసుకునేందుకు ప్రయత్నిస్తాను. ఒక చెంచును రహస్యంగా దొరకవుచ్చుకో గలిగితే, వాణ్ణించి ఆ రహస్యం లాగవచ్చు," అన్నాడు శిశుముఖి.

"నువ్వు ఒంటరిగా పోవటం ప్రమాదం అవుతుందేమో!" అన్నాడు విక్రమకేసరి.

"అలాంటి భయం ఏమీ లేదు. ఈ పులి కోలా, కపాలం వున్నవి గదా? ఏం జరుగు తుందో నువ్వే చూద్దావుగాని. ఈ లోపల నువ్వు పులిబోను ముందు కంచె నరికించి, దాన్ని చెంచుల మీదికి వదిలేందుకు సిద్ధం చెయ్యి. నేను కపాలాన్ని చెంచుల మీదికి విసిరివెయ్యటమే అందుకు హెచ్చరిక," అని చెప్పాడు శిశుముఖి.

విక్రమకేసరి సరేనని తన అనుచరుల దగ్గిరకు పోయి, పులిబోను ముందున్న కంచెకర్రలను కింది నుంచి మూడునాలు గదుగుల ఎత్తువరకూ నిశ్శబ్దంగా నరికి వెయ్యమన్నాడు. ఈ లోపల శిశుముఖి

చందమామ

కమ్మల మీద నుంచి లోపలికి దిగి, చీకటి ప్రాంతాల్లో నక్కుతూ గుడిగెల కేసి పోసా గారు. హఠాత్తుగా అతడికి తా నింతకు ముందు చూసిన గుడిగె ముందుకు ఒక చెంచు చిన్న దివిటి తీసుకుని రావటం కనిపించింది.

దివిటితో పచ్చిస చెంచు గుడిగె ద్వారాని కద్దంగా వున్న తదికను తోని లోపలికి వెళ్ళాడు. అదే అవనుగా శశిముఖి గుడిగె ముందుకు పరిగెత్తి, ద్వారం పక్కనే నిలిచాడు. చెంచువాడు దివిటితో లోపం అంతా వెతికి అశ్చర్యపడుతున్నవాడిలా కళ్ళింత చేసి, ఏదో గొణగసాగాడు. శశి

ముకిరి వాడు అక్కడికి రావటం నాగు మల్లి తోసమన్న అనుమానం కలిగింది. వెంటనే అతడు పిల్లలా చిక్కబొంగా గుడిగె లోపలికి పోయి, వెనక నుంచి చెంచువాడి మీదికి ఎగిరి, వాడి కంఠాన్ని ఎడమచేత్తో వెనక్కి చిరిచిపట్టుకుని, కుడిచేత్తో నోడు మూసి, "బతకదలస్తే అరవకు!" అన్నాడు బునకొడుతున్నట్టు.

చెంచువాడి చేతిలోంచి దివిటి కింద పడిపోయింది. దిడిపించుకునేందుకు వాడే మాత్రం పెనుగులాడకుండా, శపంలా బిగ దీసుకుపోయాడు. శశిముఖి వాడి మెడపట్టు పదిలి, చిన్న గొంతుతో, "నువ్వెక్కడి కెందుకు వచ్చావు?" అని ప్రశ్నించాడు.

చెంచువాడు కళ్ళింత చేసి, ఏదో భూతాన్ని చూసినట్టుగా శశిముఖి కేసి ఓమూడు చూసి వణికిపోతూ, "నవర నాగు మల్లిని మా బడేదొర తీసుకురమ్మన్నాడు. అందుకోసం వచ్చాను," అన్నాడు.

"నాగుమల్లిని అక్కడ వాచినట్టు మీ దొరకు నివరు చెప్పారు?" అని ప్రశ్నించాడు శశిముఖి.

"భూతాందొర!" అన్నాడు చెంచు.

"మరి నాగుమల్లి సైమయింది? నిజం చెప్పు. అబద్ధమా కా చె చంపెస్తాను,"

చందమామ

అంటూ కళిముకి నడుం నుంచి వేలాడు
తున్న చురకత్తని పైకెత్తాడు.

"నన్ను చంపకు, దొరా! నేను బడే
చెంచు మనిషిని కాదు. భూకాలదొర సొంత
నౌకర్ని. అయిన నా చేత అమల్లని ఇక్కడ
రహస్యంగా దాచింది, కంచె ద్వారాన్ని
పూరితే దగ్గరికి చేరవేసి వుండమన్నాడు.
చెప్పినట్టే చేశాను," అన్నాడు చెంచు.

"భూకాల దొర యిలా ఎందుకు చేశాడో,
తెలుసా?" అని అడిగాడు కళిముకి.

"బాగా తెలిదు. నవరమల్లని, అకాశ
చేవరకి పూజారిల్లి చేయవోతున్నానని
అన్నాడు. అమాట ఎవళ్ళతో అందెన్నాడు.

నే చెప్పేదంతా నిజం, నన్ను చంపకు,
దొరా!" అంటూ చెంచు కళిముకి కాళ్ళ
మీద పడబోయాడు.

కళిముకి వాణ్ణి వారింది, "అయితే సో.
నన్ను చూసిన సంగతి మాత్రం ఎవరికోనూ
అనకు, బాగ్రత్త!" అని హెచ్చరించాడు.

చెంచు వెళ్ళిపోయాడు. కళిముకి వురి
తేలు మీద కప్పకుని, కాళ్ళమీదా చేతుల
మీదా నడుస్తూ, అకాశగుహకు దాపురి
నున్న గుడికెల రేసి బయలుదేరాడు.
అంతలో బడేచెంచు పాళ్ళున్న ప్రాంతాన
పెద్ద గలభా లేచింది. కళిముకి చీకటి
మాటిన దాగుతూ అటు వెళ్ళేసరికి, చెంచు

దయ్యాలపాతూ, శిథిలాలయ పూజారి తగువు
లాడుకున్నట్టు మాట్లాడుకుంటున్నారు.
వాళ్ళుద్దరి పక్కనా బడిచెంచు, "మోసం!
మోసం!" అంటూ కేకలు పెడుతున్నారు.

అసలీ గడవకంతకూ కారణం తెలుసు
కుందామన్న ఆదుర్దాలో శిశిముఖి మరి
కాస్త ముందుకు పోయేసరికి, అతడి మీద
నెగళ్ళవెలుగు పడింది. వెంటనే ఒకరిద్దరు
చెంచులు "పురి! పురి!" అని అరిచారు.

బడిచెంచూ, దయ్యాలపాతూ, పూజారి
చచ్చిన కదిలి అకాళగుహ కేసి పరిగెత్తారు.
వాళ్ళని ఈటతో కొట్టాలనే ఉద్రేకంలో
శిశిముఖి లేచి నిలబడ్డాడు. పురిచర్మం
జారి కిందపడింది. పారిపోయే చెంచులు
అది చూసి, "పురి కాదు! మవివి!" అంటూ
వెనుదిరిగి శిశిముఖి కేసి రాసాగారు.

శిశిముఖి ఒక్కొక్కడుగే వెనక్కు
వేస్తూ, ఈటె పైకెత్తి కంచె కేసి బయలు
దేరాడు. చెంచుల కేకలు విన్న బడిచెంచూ

వాళ్ళు తిరిగి నెగళ్ళ దగ్గరకు పరిగెత్తుకు
వచ్చారు. శిథిలాలయ పూజారి పట్టరాని
కోపంతో వళ్ళు కొరికి, "ఆ పురివేషగా
దెవరో నాకు తెలుసు! ప్రాణాలతో పట్టు
కోండి!" అంటూ హుంకరించాడు.

చెంచువాళ్ళు ఈటెలు తీసుకు వి
శిశిముఖి కేసి రాసాగారు. ప్రమాదం
రానున్నదని గుర్తించిన శిశిముఖికపాలాన్ని
పూజారి మీద పడేలా విసిరి, పెద్దగా ఒక
కేక పెట్టాడు. మరుక్షణంలో విక్రమకేసరి
బోనులో నుంచి వదిలిన పురి పెద్దగా
గొండ్రిస్తూ, శిథిలాలయపూజారి వాళ్ళున్న
వైపుకు చూసింది.

"పారిపోకండి. మరొక పురివేషగాడు.
చంపండి!" అంటూ శిథిలాలయ పూజారి
కేకలు పెట్టాడు. పురి ఎదురైన యిద్దరు
చెంచుల్ని పంజాతో కొట్టి బడిచెంచూ,
పూజారి వున్న దిశకు కుప్పించి చూకుతూ
పోసాగింది. —(అంకా వుంది)

శిథిలాలయం

15

[శిథిలాలయం అనే అనుచరులూ అకాశగుహ ప్రాంతం చేరేసరికి, అక్కడ చెండులు కోలాహలంగా నాట్యాలు చేస్తున్నాయి. నాగుమర్రి బంధించబడిన గుహలో శిథిలాలయం చెండు వాదకము పట్టబడ్డాయి. శిథిలాలయం పురివర్ణం కప్పుకున్నాయి. శిథిలాలయం పూజారి అని గ్రహించగానే, విక్రమశేఖరి పురిని బోసు నుంచి వదిలాయ. తరవాత.—]

ఈసారి తమ మీదికి వస్తున్నది. నిజమైన పురి అని శిథిలాలయం పూజారికి, బడె చెండుకూ తెలిసిపోయింది. పురి ఆ సరికే నలుగురు రైదుగురు చెంచుల్ని వంచా బెప్పులతో వడగెట్టింది. ఇక అక్కడ పుండటం ప్రమాదం అని తెలుసుకుని శిథిలాలయం పూజారి, అకాశగుహ వక్కసున్న కొండ అందు శని పరిగెత్తసాగాడు. బడెచెండు తన గుహ శని పారిపోతూ, అనుచరుల

నుద్దేశించి, "చచ్చు వెధవల్లారా! పురిని చూసి భయపడుతున్నారా? నెగళ్ళలో మండే కట్టెలు తీసుకుని ఎదురు తిరగండి!" అని శేకలు పెట్టాడు.

చెండులు తమ నాయకుడు చెప్పినట్టే భగభగ మండే కట్టెపల్లెలు తీసుకుని పురి మీదికి వరిగెత్తారు. నివృంపే భయపడని అడవి మృగం పుండడు. పురి మంటలు చూస్తూనే బెదురుకుని వెనుదిరిగింది.

'చందమామ'

శాంతలో శిథిలాలయ పూజారి పెద్ద గొంతుతో, "ఎక్కడ్రా, భేరుండం! తొరగా వచ్చి చాపు," అంటూ అలిచాడు.

పులి ప్రవేశంతో అకాశగుహ ముందు రెగిన గందరగోళంలో శిథిముఖి, పూజారి ఎటు పరిగెత్తి పోతున్నదీ గమనించ లేదు. బడేచెంచు అంచుదాటులో వున్నట్టు కన బడేసరికి, అతడు అటు కేసి పరిగెత్తాడు. శిథిముఖి మీద ఒక కన్ను వేసి వుంచిన పూజారి, యిది చూస్తూనే తన నౌకర్లు గట్టిగా కేకపెట్టి పిలిచాడు.

"పూజారిదేవా, యిక్కడున్నాను, వచ్చే వచ్చే!" అంటూ సవరభేరుండం శిథిలా

లయ పూజారి దగ్గరకు వరుగు వరుగు న వచ్చిచేరాడు.

"ఇక్కడ మనం వచ్చిన పని తీరి పోయింది. ఇక మన ప్రయాణం బ్రహ్మ పుత్రా నదీ లోయలకే," అంటూ పూజారి కొండ అంచు కేసి కడిచాడు.

"అయితే, యీ భేరుండాన్ని అకాశం లోకి ఎగరమని తమ సెలవా?" అన్నాడు సవరభేరుండం.

"ఈ కటిక చీకటిలో పై వెగరటం ప్రమాదం, ముందు లోయలోకి దిగిపోవాలి. చాప చుట్టి గట్టిగా కట్టావా? తాటి మోకును నే చెప్పిన కొండ రాతికి బలంగా బిగించావా?" అని అడిగాడు శిథిలాలయ పూజారి.

"తమ అజ్ఞ ప్రకారం అంతా సిద్ధమిది వుంచాను. కొండ నుంచి లోయలోకి ఎగిరి పోదామంటావా, దేవా?" అన్నాడు సవర భేరుండం.

"అలాంటి పిచ్చి పని చెయ్యకు, కాళ్ళూ బెతులూ విరిగి చస్తావు. మోకు సాయంతో నేను ముందుగా లోయలోకి దిగుతాను. సుప్త చాప చుట్టను ఎత్తుకుని కాస్త వెనకగా దిగు," అన్నాడు పూజారి.

ఇద్దరూ కొండ అంచుకు పోయారు. అక్కడ ఒక పెద్ద రాతికి బలమైన మోకు

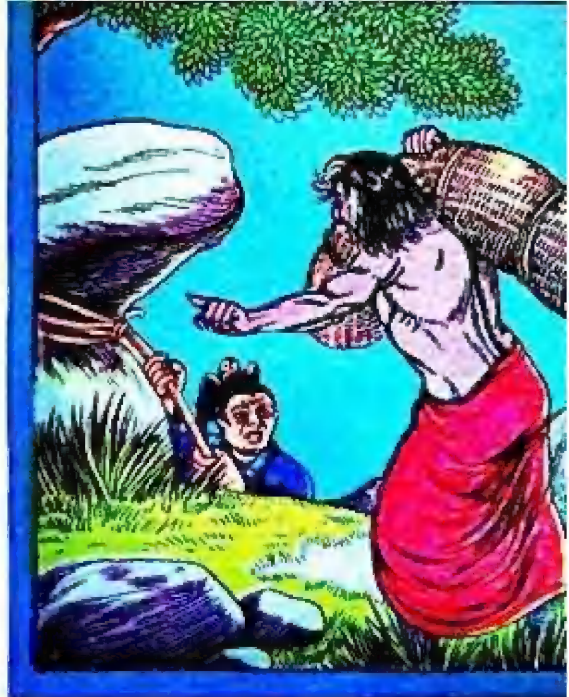
ఒకటి కట్టబడి వున్నది. రాతి పక్కన తాళ్ళతో కట్టబడిన చాప చుట్ట ఒకటి వున్నది. అందులో బంధించబడి వున్నది నాగుమల్లే! అమె తలి మాత్రం బయటికి కనబడుతున్నది. అరవకుండా వుండేందుకు అమె నోటికి అడ్డంగా ఒక వస్త్రం ముక్కు చిగించారు.

శిథిలాలయ పూజారి, నాగుమల్లి కేసి ఓ మారు చూసి, తృప్తిగా తలాడించి రాతి దగ్గరకు పోయి మోకును చాగి చూశాడు. తరవాత భేదంకం కేసి తిరిగి, "మోకు లోయలోకి దిగేందుకు సరిపడా వున్నదా?" అని ప్రశ్నించాడు.

"లోయలోకేంటి, దేవా! నువ్వు శాస్త్ర మంత్రం ప్రయోగిస్తే అది బ్రహ్మపుత్రానది ఉత్తరం గట్టునె తాళేస్తుంది," అన్నాడు భేదంకం.

"ఈ రాత్రి తాగెద్దని చెప్పినే, తాగావా? ఏవిటా ఏచ్చి మాటలు! నేను మూసు కుని, అ చాప చుట్ట ఎత్తుకుని, నా వెనక్కి లోయలోకి దిగు," అంటూ శిథిలాలయ పూజారి తాడు పట్టుకుని, కొండ మీంచి లోయలోకి దిగసాగాడు.

సవర భేదంకం చేతుల్ని పైకి కిందికి ఓ సారి పూసి, "అంతా పూజారిదేవుడి

అజ్ఞ," అంటూ నాగుమల్లి కట్టబడి వున్న చాప చుట్టను భుజానికి ఎత్తుకోబోయేంతలో, అశాశగుహ వైపు నుంచి పెద్ద రణ గొణ ధ్వని వినిపించింది.

భేదంకం చిరుకు చిరుకు మంటూ అశాశ గుహ కేసి ఓ కిణకాలం చూసి, "పూజారి దేవా! ఆ శిశిముఖి వాళ్ళు, మన బడేచెంచు మీద చాడి చేస్తున్నట్టున్నది. మనం చెంచుకు సాయంపాపద్దా?" అన్నాడు.

"అ చెంచు చవటకు సాయం పాప బమా? ఛి, నేను మూసుకుని త్వరగా రా. అ చెంచు వెదప, నే చెప్పిన పని ఒక్కటి సక్రమంగా చేయలేకపోయాడు. వాణ్ణి

చదులూ, బడేచెంచుతోపాటు అతడి మూతా, వాళ్ళను చుట్టుముట్టారు. ఆ ప్రయత్నంలో చెంచుల్లో శివుడుముగ్గురు వాగా గాయ పడ్డాడు కూడా. సాధ్యమైతే ఎలాంటి రక్త పాతం లేకుండా చెంచుల్ని లొంగదీసుకుని, నాగుమల్లిని బంధవిముక్తురార్చి చేసి దీసుకుపోవా లనుకున్న శిశిముఖి, బడే చెంచుతో, "మీవాళ్ళ సందర్భి ఆయుధాలు కింద పడవేయమని చెప్పి. అలా చేస్తే మీలో ఎవరికీ హని కలిగించను. నాక్కావలసింది సవరనాయకుడి కూతురు నాగుమల్లి," అన్నాడు.

"నాగుమల్లినే కాదు, శిథిలాలయ పూజారిని కూడా మా వశం చెయ్యాలి," అన్నాడు విక్రమకేసరి ఈ రెను బడేచెంచు కేసి గురి చేస్తూ.

బడేచెంచు గడగడ. వణికిపోతూ, "నందులో నా తప్పేమి లేదు. ఏదో దురాశ కొద్ది డబ్బాక పది నాగుమల్లిన పట్టి తెచ్చాను. అవిడ తండ్రి చారా డబ్బున్న వాడని విన్నాను. కాని చివరికిల్లా బరి గింది!" అన్నాడు.

"జరగబోయే దానితో పోలిస్తే, యీ బరిగింది నీకు సన్నానం కింద లెక్క. ముందు చెప్పి, ఆ పూజార్చి, నీ దయ్యాల

ఆ దయ్యాలపోతు మోసం చేస్తే, నేను వాళ్ళిద్దర్నీ మంత్రకక్షిత బుద్ధిహినుల్ని చేసి, నాగుమల్లిన వశం చేసుకున్నాను. ఇక వాళ్ళని వాళ్ళని కొండ మీంచి దూకి చావనీయ్," అన్నాడు శిథిలాలయ పూజారి.

"పాపం, బడేచెంచు మంచివాడు! అతడికి శిశిముఖి చేతుల్లో చాపు రాసిపెట్టి పున్నదిగామాయి!" అని ఓసారి గట్టిగా గొంతు నవరించుకుని సవరభయందం, నాగుమల్లిన పిపుకు వేలాడవేసుకుని మోకు పోయంతో లోయలోకి దిగసాగాడు.

సవరభయందం ఈసారిచినట్టే ఆకాశ గుహ ముందు శిశిముఖి అతడి అను

పోతునూ ఏక్కడ వాచావ్?" అంటూ విక్రమకేసరి, బడెంచెను కేసి రెండడుగులు వేళాడు.

బడెంచెను మరింతగా పణిపాతూ ఏదో అనబోయేంతలో, కంచె ప్రాంతాల్నించి, దయ్యాలపాతు విడుగుంతుతో, "ఈ పులి మాటే అందరూ మర్చివేట్టుంది. బాబులూ, పచ్చి సాయపడండి! ఇది నా గొంతు కొరికేందుకు చూస్తున్నది," అని కేక పెట్టాడు.

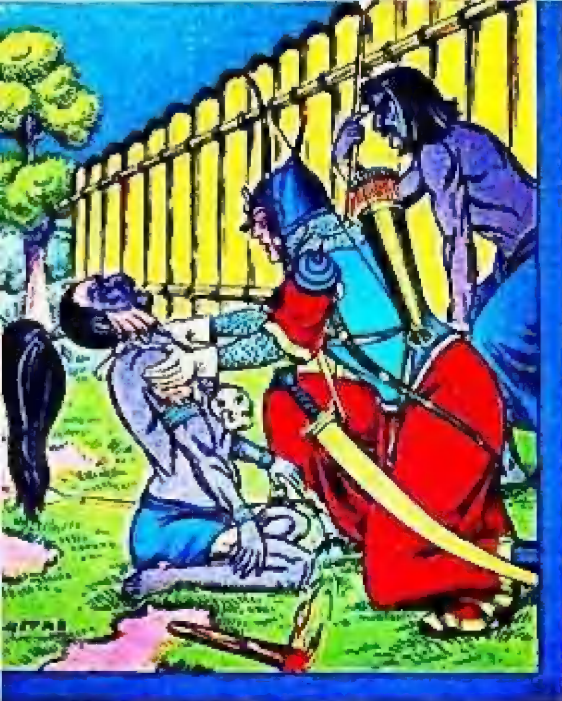
దయ్యాలపాతు కేక వింటూనే విక్రమకేసరి ఇద్దరుముగ్గురు అనుచరులతో కంచె దగ్గరికి పరిగెత్తాడు. పులి కంచె కానుకుని

నిలబడి వున్నది. చెంచు దయ్యాలపాతు మోకాళ్ళ మీద కూర్చుని, అరిపాపటానికి నిద్రంగా వున్న ఒక నిప్పకట్టెను దాని కేసి పూపుకున్నాడు. పులి మీదికి దూకేందుకు కోరలు దాచి గుర్రు పెడుకున్నది.

"ఈ దయ్యాలపాతును తెల్లారింతర్వాత పులికి అహరంగా వేద్దాం. ప్రస్తుతానికి యికడితో మనకు పని వున్నది. మీరు రెండుమూడు మండేకట్టెలు తెండి. పులిని మెల్లిగా తిరిగి బోనులోకి పంపుదాం," అన్నాడు విక్రమకేసరి.

విక్రమకేసరి యిలా అనగానే కబురులు నెగళ్ళ దగ్గరకు పరిగెత్తిపోయి బాగా

మందుతున్న కట్టెలతో తిరిగి పచ్చారు. విక్రమకేసరి, దయ్యాలపాతు పారిపోకుండా ఒకస్థానానికి కాపలా పెట్టి, రెండు చేతుల్లో రెండు మందుతున్న కట్టెల్ని పట్టుకుని పులిని నమిపించాడు. పులి పెద్దగా ఓసారి గొండ్రించి, వెనుదిరిగి కంచెవారగా నడవ సాగింది. అది కంచె ఆవరణ బోను వున్న ప్రదేశం చేరగానే, ఒకడు దాన్ని రెండవ వైపు నుంచి అటకాయించాడు. పులి పంబా సాచి అతని మీద దూకబోయినదల్లా, భయ పడి బోనులో బొరబడింది. వెంటనే విక్రమ కేసరి కంచె వైకిరికి బోను తలుపును దళి మంటూ మూసేశాడు.

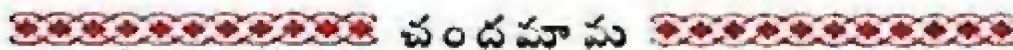

విక్రమకేసరి, చెంచు దయ్యాలపాతు దగ్గరకు తిరిగి వచ్చేసరికి, వారు బాట్లు పిక్కుంటూ మతిపోయిన వాడిలా గొణు కుక్కుంటున్నారు. విక్రమకేసరి కాపలా వున్న కబరవాణ్ణి పక్కకు పిలిచి, "ఏమిటి వాడు వాగేడి? పారిపోవాలని ఏమైనా ప్రయత్నం చేశాడా?" అని అడిగాడు.

"దయ్యాలపాతుకు పిచ్చెక్కిందని నా కనుమానం కలుగుతున్నది, దొరా! పూజారి గాడెక్కడ అని అడిగితే, నా మాట విని పించుకోకుండా, 'వాడెత్తుకు పోయాడు, చావు తప్పదు, పులివాత పడక తప్పదు,' అంటూ ఒకే వరసన గొణుగుతున్నాడు," అన్నాడు కబురుడు.

విక్రమకేసరి, దయ్యాలపాతును భుజం పట్టుకుని కుదిరించి, "అ గొణుగుడు మాన, నిజం చెప్పు. ఎత్తుకుపోయిందెవర్ని? చావు తప్పందెవరికి? నాగుమల్లని ఎక్కడ చాచావు?" అని ప్రశ్నించాడు.

దయ్యాలపాతు ఆ ప్రశ్నతో ఈ లోకం లోకి వచ్చినవాడిలా విక్రమకేసరిని నిలుపు గుడ్లెసుకుని ఓ కణికాలం చూసి, "నాగు మల్లని నేను దాచిన గుడిసెలోంచి అ పూజారి ఎత్తుకుపోయాడు. నేను అన్న మాట తప్పినని శిశిముఖి నన్ను పులికి

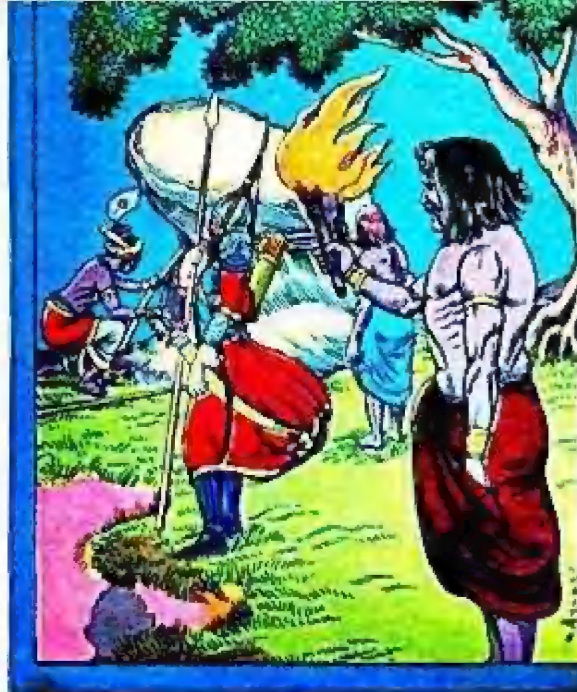

మేతగా వేస్తాడు...నాకు చావు తప్పదు," అన్నాడు బొంగురుగొంతుతో.

దయ్యాలపాతు మాటల్లో విక్రమకేసరికి, నాగుమల్లిని కథిలాలయ పూజారి అకాశ గుహ ప్రాంతం నుంచి చల్లగా మరెక్కడి కైనా చాటవేశాడేమో అన్న సంశయం కలిగింది. అతడు మారు మాటాడకుండా దయ్యాలపాతును మెడ పట్టుకుని బరబరా కళిముఖి వున్న చోటుకు లాక్కువచ్చి, అతడన్న మాటలు కళిముఖికి చెప్పాడు.

కళిముఖి పట్టరాని కోపంతో ఈటె పైకెత్తి, "దయ్యాలపాతూ, నీకు చావు తప్పదు. నువ్వు, ఆ పూజారి దుర్మార్గుడూ తోడుదొంగలు. వాడి కోసం యీ చుట్టు పక్కల అంతా గాలించాం, కనిపించలేదు. నాగుమల్లి కూడా కనబడటం లేదు. వాడు చాగే రహస్యస్థలం ఎక్కడ?" అన్నాడు.

"ఆ దుర్మార్గుడూ నేనూ బద్ధ శత్రువులం, దొరదాబూ! ఆ సంగతి మా బడే చెందుక్కూడా తెలుసు. వాగుమల్లిని నువ్వు దాయమన్న గుడిసెలోనే చాచాను. వాడూ, వాడి నౌకడూ చీకటి పడింతర్వాత ఒకటికి రెండుసార్లు కొండ అంచు కేసి పోవటం చూశాను. అక్కడేమన్నా..." అంటూ దయ్యాలపాతు అగిపోయాడు.

కళిముఖి, దయ్యాలపాతు మెడ పట్టుకుని, "త్వరగా రా. ఆ ప్రదేశం విట చూపు," అన్నాడు తొందరపెడుతూ.

దయ్యాలపాతు కొండ అంచు కేసి గబగబా నడిచాడు. అతని వెన్నంటి పోయిన కళిముఖి, విక్రమకేసరులకు శబరవాళ్ళు తెచ్చిన కాగదాల వెలుగులో, ఒక పెద్ద గుండశిలా, దానికి కట్టివున్న బలమైన తాటి మోకూ కనిపించినై. కళిముఖి చప్పున వంగి మోకును బలంగా లాగి చూశాడు. అది బిగుసుకుపోయి వుంది. అప్పుడతను తల వంచి దాన్ని చెవికానించుకుని కొద్ది సేపు విని "మోకు ఆధారంతో ఆ పూజారి

వాళ్ళు కొండ మీంచి లోయలోకి దిగిపోతున్నాడు, అనుమానం లేదు," అన్నాడు.

"అలా అయితే ఒక్క మోటుకు మోటు సరకండి. ఆ నీచుకు కింది లోయలో రాళ్ళ మీద పడి తల పగిలి చస్తాడు," అన్నాడు బడేచెంచు ఆ సమయాని తక్కుడికి వచ్చి.

"చెంచూ! కొండరవడి అలాంటి బుద్ధి తక్కువ పని చేసేవు. అలా మోటు నరికితే చచ్చేది ఒక్క పూజారీ కాదు, అతడి వెంట నాగుమల్లి కూడా వున్నది," అన్నాడు కిలిముఖి. అతడు యిలా అనేంతలో చెంచుల్లో కొందరు తమ చేతుల్లో వున్న కాగడాలను లోయలోకి విసిరాడు. వాటి వెలుగులో మోటు సాయంతో కిందికి దిగిపోతున్న కిలిలాలయ పూజారీ, సవరభేయందం, అతడి భుజాన వేచాడుకున్న చాప చుట్టా— అందరికీ కనిపించినై.

"కిలి! ఇప్పుడేమిటి ఉపాయం? ఆ దుర్మార్గుడు నాగుమల్లితో కూడా మనసు

కనిపించకుండా పారిపోయే ప్రమాదం వున్నది," అన్నాడు విక్రమకేసరి.

"నేనూ మరో మోటు సాయంతో వాడి వెంట బడతాను. ఈ వున్న మోటు నలుగురిని మోయలేక పోవచ్చు," అని కిలిముఖి బడేచెంచుతో, "త్వరగా ఒక మోటు తెప్పించు," అని చెప్పాడు.

క్షణాల మీద చెంచులు ఒక మోటు తెచ్చారు. కిలిముఖి దాని కొన దొకదాన్ని గండకలకు కట్టించి, మిగతా దాన్ని లోయలోకి వార్చి, దాని వెంట కిందికి దిగుతూ, "కాగడాలను పూజారీ వాళ్ళకు తగలకుండా కొంచెం దూరంగా వివేరండి," అన్నాడు.

చెంచులు విసిరిన కాగడాల వెలుగులో కిలిలాలయ పూజారీ వాళ్ళు చాపాపు లోయ అడుగు భాగాన్ని చేరబోవటం కిలిముఖికి కనిపించింది. వెంటనే అతడు మోటు వెంట సద్రమంటూ వేగంగా లోయలోకి దిగిపోగాడు. —(అంక వుంది)

శిథిలాలయం

16

[పెద్దపురి మీద పడటంతో, చెండులు నెగళ్ళ దగ్గర నుంచి పారిపోయారు. ఎంత వెలికినా శిథిములి, నాగుమల్లి కనిపించ లేదు. శిథిలాలయ పూజారి అమెను పిలుపుకుని పారిపోయినట్లు చెండు దయ్యాలపాడు అతడికి చెప్పాడు. మోకు సాయంతో నాంక మీది నుంచి లోయలోకి దిగి పోతున్న పూజారిని, శిథిములి వెంటబడించాడు. తరువాత—]

శిథిములి లోయలోకి దిగేసరికి అతడికి పోతున్న గిట్టల ధ్వని తప్ప అతడికి గుర్రం పూజారిగాని, నాగుమల్లిని ఏపుడు వెలాడ కనిపించలేదు.

కట్టుకున్న గండభేరుండంగాని కనిపించ లేదు. వాళ్ళు అతడికన్న కొంచెం ముందుగా లోయలోకి దిగగలిగాడు. శిథిములి చుట్టూ కలయ చూసేంతలో అతడికి దూరంగా గుర్రం సరిలించిన ధ్వని వినిపింది. వెంటనే అతడు ఆ దిక్కు వేసి వెగంగా పరిగెత్తాడు. చికట్లో క్రమంగా దూరమై

శిథిములి విరుళ్ళాహ వడిపోతూ, యిప్పుడేమి చెయటమో అని అలోచించేంతలో, మోకు సాయంతో లోయలోకి దిగిన విక్రమ శేసరి, అతణ్ణి "శి!" అని పిలిచాడు.

శిథిములి ఆ పిలుపు వింటూనే అదిరి పడి, వెనక్కు తిరిగాడు. విక్రమశేసరి అతడి భుజంమీద చేయి వేసి చిన్న

గంతుతో, "ఓం, ఆ దుర్బాధుడు నీకు అందకుండా పారిపోయాడా?" అని ప్రశ్నించాడు.

"అందకపోవటమే కాదు, వాడు నా కంటితే కనిపించలేదు. చూరాన గుర్రం పరిగెత్తిపోయిన కత్తిం మాత్రం విన్నాను," అన్నాడు కలిముఖి.

"వాడుగాని, ఆ భయందంగాని నాగు మర్రిని గుర్రం మీద వెనుకుని త్వరత్వరగా యీ ప్రదేశం వదిలి పారిపోయివుంటాడు. ఆలా బరిగివుంటే మాత్రం ఆ పూజారిగాడికి యిక్కడ సహాయపడేందుకు మరికొందరు మనుషులు వుండి వుండాలి. లేకపోతే

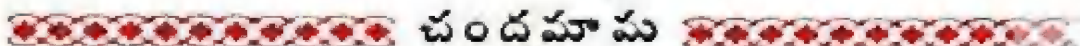
గుర్రం ఎక్కణ్ణుంచి వస్తుంది!" అన్నాడు విక్రమశేసరి.

"అంతే అయిందాని. మనం మాటలతో కాలయాపన చేయటం ఎందుకు. యీ చుట్టుపక్కల వాళ్ళకోసం వెతుకుదాం. మనవాళ్ళందరూ కొంత దిగి వస్తున్నారని గదా?" అన్నాడు కలిముఖి.

"వస్తున్నారు. వాళ్ళు యిక్కడికి చేరేందుకు కొంత అలస్యం అవుతుంది. నువ్వు గుర్రం పరిగెత్తిపోయిన ధ్వని పి దిక్కుగా విన్నావు?" అని అడిగాడు విక్రమశేసరి.

కలిముఖి పుస్తా చేటు నుంచి కదిలి, అక్కడికి దాపుల నున్న చెట్ల కేసి చేయి చూపాడు. ఇద్దరూ అటు కేసి నిశ్చలంగా బయలుదేరారు. ఆ ప్రదేశం లోయకు కొంచెం ఎగువగా వున్నది. అంత చికటి లోనూ చెట్ల మధ్య నుంచి సన్నని కారి జాట ఒకటి వాళ్ళ కంటి బడింది. ఆ జాట వెంట వాళ్ళు కొంతదూరం వెళ్ళేసరికి, జాటకు వక్రంగా వున్న పాదల చాటు నుంచి చిన్న వెలుగు వాళ్ళకు కనిపించింది.

కలిముఖి, విక్రమశేసరికి ఆ వెలుగు చూపి, "ఎవరో ఆ పాదల వెనక నెగడు వెనుకుని కూర్చున్నట్టున్నది. అరణ్య

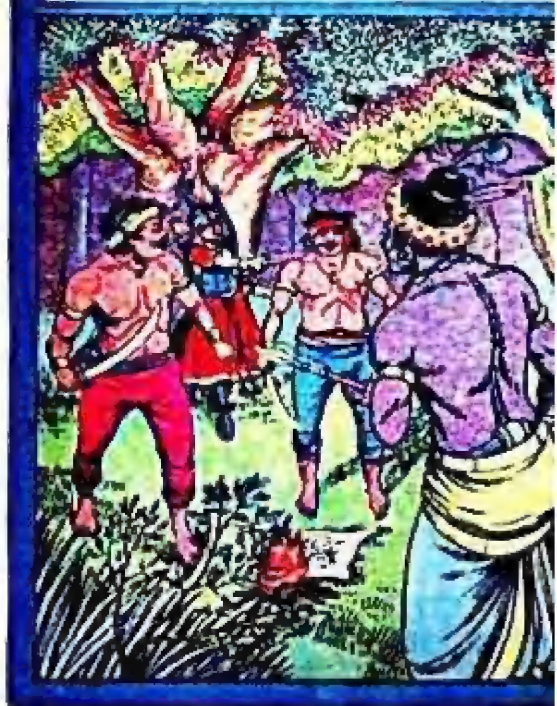

మృగాల భయంకృష్టి, యీ ప్రాంతాల దొంగలైనా దొరలైనా రాత్రివేళల్లో నిన్న ముందు కాలక్షేపం చేసుకుంటుంటే, విశ్వవర తెలుసుకుందాం," అంటూ పాదల చాటునే సక్కుకూ ముందుకు కదిలాడు.

శశిముఖి, విక్రమశేషరి ఆ నెగడు పున్న చోటుకు చావుల సున్న పాదల వెనక్కు పొయ్యేసరికి, వాళ్ళకు నెగడు ముందు ఇద్దరు మనుషులు కనిపించారు. వాళ్ళ చుస్తుల తీదూ అదీ చూస్తూంటే, వాళ్ళు అదవి దొంగలలా పున్నారు. వాళ్ళు లోకం మాటే మరిచి కాళ్ళ ముందు పరుచుకున్న పేస్తం మీద కుప్పగా పొనిపున్న వెండి కానుకల్ని లెక్కిస్తున్నారు.

శశిముఖి, విక్రమశేషరిని, ఆ దొంగల వెనక పున్న పాదల చాటుకు వెళ్ళమని చెప్పి, తాను పాదల చాటు నుంచి కత్తి దూసి వాళ్ళ ముందుకుపోతూ, "ఉన్న చోటు నుంచి కదలకండి, జాగ్రత్త!" అని గట్టిగా హెచ్చరించాడు.

వెంగ రిద్దరూ అదిరిపడి, కత్తులు దూయటో యీస వాళ్ళల్లా శశిముఖిని చూస్తూనే ఓ క్షణకాలం తటపటాయించారు. ఆ అదనులో విక్రమశేషరి పాదల చాటు నుంచి వాళ్ళ వెనక్గా వచ్చి నిలబడి, కత్తిని

వాళ్ళ కంఠాల మీద అడిస్తూ, "జాగ్రత్త, కదలకండి!" అంటూ ముంకరించాడు.

దొంగలు ఆ హెచ్చరికతో కుక్కిన పేసుల్లా అయిపోయారు. శశిముఖి వాళ్ళను నమిపించి, ఒరల నుంచి కత్తులు లాగి దూరంగా విసిరివేస్తూ, "శిథిలాలయ పూజారి ఎక్కడ?" అని ప్రశ్నించాడు.

ఆ ప్రశ్న వింటూనే దొంగల్లో ఒకడు అమాయకుడిలా ముఖం పెట్టి, "శిథిలాలయ పూజారా? ఆ పేరే విసరిబడి!" అన్నాడు.

"ఆ పేరు విసరిబడిగాదు, ఆ దుర్మార్గుడి నుంచే యీ వెండి కానుకల్ని సంపాదించారు. మోసం చెయ్యాలని చూడ

కంది," అని, విక్రమశేఖరితో, "శేఖరి! విళ్ళ చెత నిబం చెప్పించటం ఎమంత కష్టం కాదు. పారిపోవాలని ప్రయత్నించిన వాణ్ణి నిర్దాక్షిణ్యంగా కత్తితో నయికు," అని చెప్పి, దొంగల్లో ఒకరి తలను పున్న పస్త్రాన్ని తాగి, దానితో వాడి చేతులను వెనక్కు విరిచికట్టాడు శిశిముఖి.

"ఇప్పుడు నిబం చెప్పిపోతున్నారు, తెలిసిందా?" అని శిశిముఖి నెగడు నుంచి కాలే కత్తె ఒకటి తినుకుని, ఒక దొంగ వాడి శని ముందుకొక అడుగు వెళ్ళాడు.

రాసున్న ప్రమాదాన్ని గుర్తించగానే దొంగ లబోమంటూ, "అయ్యా, నన్ను

కాల్చి చంపకండి. ఆ పూజారి ఎక్కడున్నాడో తెలియదు, అతడికి ఒక గుర్రాన్ని అమ్మాలి. ఆ దబ్బు పంచుకుంటున్నాం," అన్నాడు.

"నీకు తెలిసింది యింతే నన్నుమాట. నరే, నీ స్నేహితుడికి మరికొంత తెలిసి వుంటుంది," అంటూ శిశిముఖి కాలే కత్తెను రెండవ దొంగ మీదికి గురి చేశాడు.

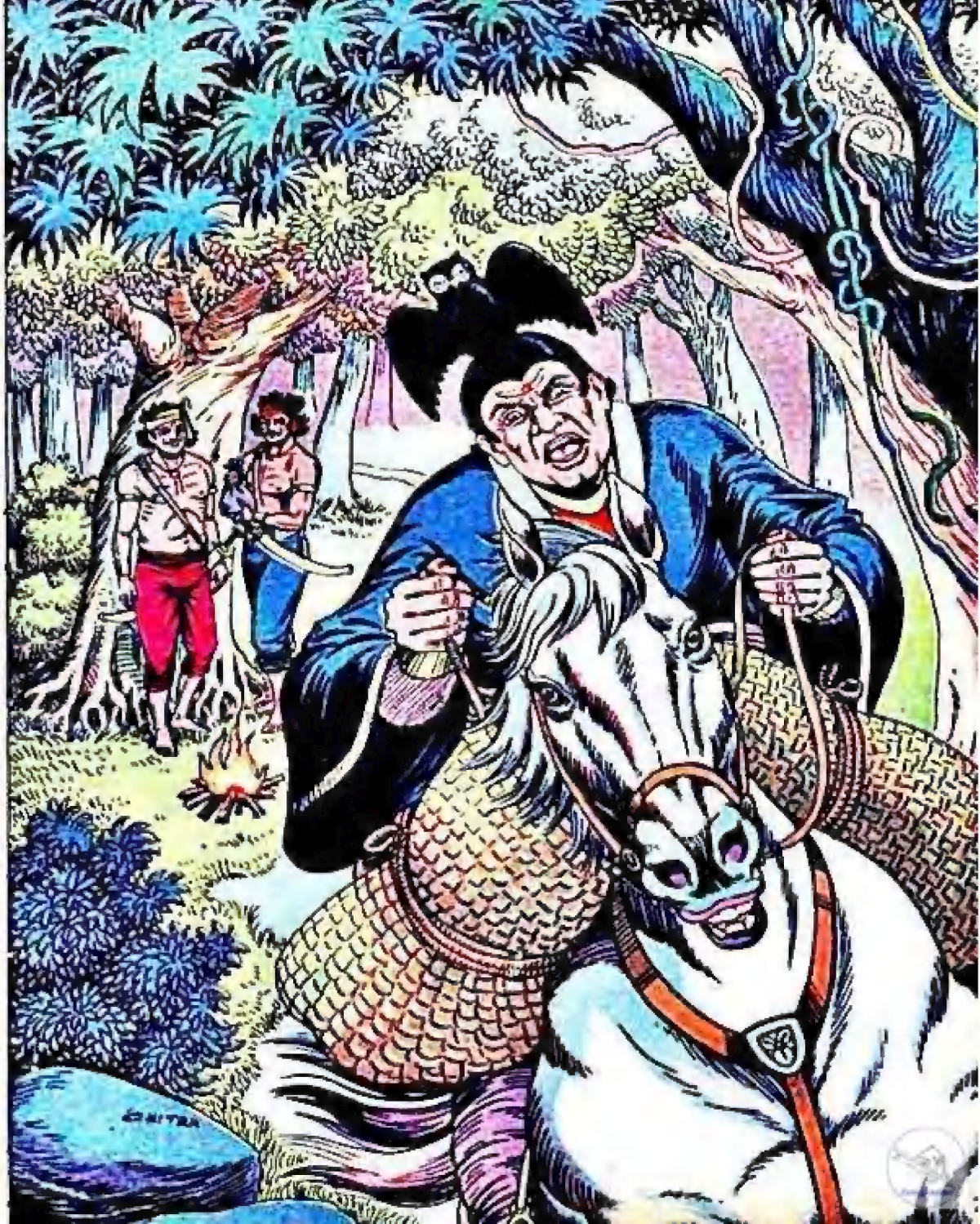
ఈసారి ఆ రెండవ దొంగ ఒక చాపు కేక పెట్టి, "అయ్యా, నన్ను కాల్చును. అంతా నిబం చెబుతాను. ఆ పూజారి వెంట దుక్కలాంటి నవరవా వెళుతున్నాడు. వారు చావలో చుట్ట తేల్చిన ఒక మనిషిని పూజారి గుర్రం మీద చేసుకుని అరణ్యంలోకి వెళు తిశాడు. ఇంతే మాకు తెలిసింది," అన్నాడు.

"కాదు, మీరింకా చాలా తెలుసు. శేఖరి, నువ్వు ఒక నిప్పు కత్తె అందుకో," అన్నాడు శిశిముఖి.

విక్రమశేఖరి నెగడులో నుంచి బాగా ముందుకున్న కత్తె వెకదాన్ని తినుకుని మొదటి దొంగను నవీరిస్తూ, "ఏపు కాల్చటం కంటే తల కాల్చిపై విళ్ళకు మరి కాస్త నుజంగా వుంటుంది," అని కత్తెను మొదటి దొంగ తలమీద పెట్టడం చేశాడు.

దొంగ గడగడ వణికిపోతూ, "అయ్యో బ్లా, మమ్మల్ని హింసించకండి. ఇప్పుడు

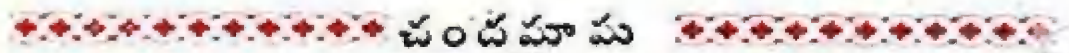
"మా కింతకన్నా ఏం తెలియదు. రక్షించండి," అంటూ దొంగలు గగ్గోలు ప్రారంభించారు. శిశిముఖి, విక్రమశేనరిని వారించి, "విల్లు నిబం చెప్పకున్నట్టే వున్నది. పాపం, నాలుగు రాళ్ళ కోసం గుర్రాన్ని ఆ పూజారికి అమ్ముటం నెరం కింద జమ కట్టలేంకదా," అని, దొంగలతో, "నరే, గాక మీ చాచేదో మీరు చాపండి. ఒకవేళ మీ కచ్చుచైనా ఆ పూజారిగాని, నవర వాడు...వాడి పేరు వేయడంగాని కనిపించితే, ఆ సంగతి తుంభారమిట్ట పల్లెలో చెప్పాలి. అలాచెయ్యక పోయారో మీ చర్యం వలిచి తిరుతాను," అన్నాడు.

"అయ్యో, మీరు ప్రాణదాతలు. మోటి స్తున్నాం. ఆ పూజారి కనిపిస్తే అగమేగాల మీదపర్చి, మీ పల్లెలో ఆ సంగతి చెప్పతాం," అన్నాడు దొంగల్లో ఒకడు.

శిశిముఖి అంగీకార సూచకంగా తలా దించి, విక్రమశేనరిని వెంట బిట్టుకుని చెట్లల్లోకి కొంతదూరం పోయి అగి, "శేనరీ, ఈ దొంగలు మనతో చెప్పుకుండా దాచిన ముఖ్య రహస్యం ఒకటున్నదని నా కను మానం కలుగుతున్నది. పూజారికి గుర్రాన్ని అమ్మిన మాట నిజం. కాని, వాచెక్కడ వున్నది తమకు తెలియదనటం పూర్తి

మాకు తెలిసినదంతా చెప్పేస్తాం. ఆ పూజారి, అతడి నొకడూ మాట్లాడుకునేదాన్నిబట్టి, వాళ్ళు రాత్రికిరాత్రే బయలుదేరి బ్రహ్మ పుత్రానది ప్రాంతాలకు వెళ్ళిపోతున్నట్టు తెలిసింది. సత్యం చెబుతున్నాను. ఆ పైన కొండదేవతే సాక్షి!" అన్నాడు.

"శిశి, యీ వెధవలు బ్రహ్మపుత్రానది యీ పక్కన ఎక్కడో వున్నదను కుంటున్నారలావుంది ఒళ్ళు కాలితే తప్ప నిజం చెప్పరు," అంటూ విక్రమశేనరి శిశిముఖి చేతులో వున్న విప్ర కట్టెను కూడా చాస్కుని, యిద్దరు దొంగల తలల మీదా అనించబోయాడు.

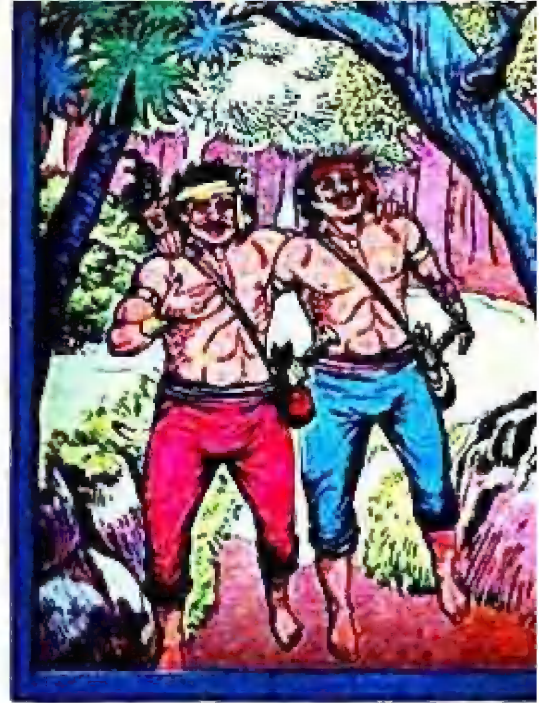

అబద్ధం. ప్రాణభయం పెట్టినా మనసు వాళ్ళు అబద్ధాలతో వక్కదాట్లు తొక్కించ వచ్చు. అందుకని, నేను వాళ్ళను వెంట దించి ఎటుపోయేదీ తెలుసుకోదలిచాను. నువ్వు, యీ ప్రాంతాల్లోనే వుండి, మన వాళ్ళు రాగానే, వాళ్ళను నాలుగు దిక్కులకూ పూజారిని వెతికేందుకు పంపి. యీ నమిపంలోనే నా కోసం కాచుకుని వుండు." అన్నాడు.

విక్రమశేషరి సరే నన్నాడు. ఆ వెంటనే కళిముఖి దొంగలున్న చోటుకు పోయాడు. అతడు పొదలచాటు నుంచి వాళ్ళెమి చేస్తున్నదీ చూసేంతలో దొంగలు దబ్బును రెండు చిన్న మూటలుగా కట్టి, నదుముక్కు చేరాడ వేసుకుని, పొదల్లో వెతికి, పోయిన కత్తుల్ని సంపాదించి, నవ్వుకుంటూ అరణ్యంలోకి వున్న కాలిచాట వెంట బయలుదేరారు. కళిముఖి నిశ్చలంగా వాళ్ళను అనుసరించాడు.

విక్రమశేషరి చీకట్లో అటూ యిటూ పదార్థు చేస్తూ తన అనుచరుల రాకకోసం ఎదురు చూడసాగాడు. ఓ పాపు గంట గడిచింది. హఠాత్తుగా అతడికి తోయ దిగువ ప్రాంతం నుంచి కుక్క అరచటం విని బడింది. ఆ అరుపు కళిముఖి వెటకుక్క

ఎర్రగండుచని అతడు గ్రహించాడు. దాని అర్థం కుంభారమిట్ట నుంచి కవాలయగాని, లేక కళిముఖి బంధువుల్లో మరెవరైనాగాని అటువస్తున్నారన్నమాట.

అతడు చప్పున కదిలి కుక్క అరుపు వివరించిన వైపుకు నడవసాగాడు. కొద్ది సేపట్లోనే అతడికి తోయ పైకి ఎక్కి వస్తున్న కవాలయూ, గండుపోతూ వాళ్ళ వెంట నలుగు రైదుగురు కబర సేవర వాళ్ళూ కనిపించారు. ఒక కబరుడు ఎర్రగండు మెడ నున్న తాడు పట్టుకు ని వున్నాడు. కుక్క తాడును గుంజాతూ ముందుకు పరిగెత్తాలని పెనుగులాడుతున్నది.

శివాయిడు, విక్రమశివరిని చూస్తూనే,
"శివరీ, క్షమంగా వున్నావా? శివ ఎక్కడ?
నాగుమల్లిని ఆ దుర్మార్గుడైన పూజారి ఎత్తుకు
పోయిన మాట విజమా?" అని ప్రశ్నించాడు.

విక్రమశివరి జవాబు చెప్పడమేంకలో,
సవరగండు పోతు పెద్దగా గంతెత్తి,
"ఆ పూజారి నిదుణ్ణి ప్రాచారితో చర్మం
ఒరిపెస్తాను. వా డెక్కడ?" అన్నాడు అనేక
పదిపోతూ.

శివాయిడు అతడి భుజం పట్టుకుని,
"కొందరవడకు, గండుపోతూ! ముందు
సంగతి సందర్భాలు తెలుసుకోవోయ్,"
అన్నాడు కాంతపరుస్తూ.

విక్రమశివరి కాము అరణ్యంలో ప్రవేశించి,
బడచెంచు నివసించే ఆకాశగుహ
చేరటం, అక్కడ జరిగిన గొడవలూ—అన్ని
టూకీగా చెప్పి, చివరకు శివముఖ దొంగ
లను ఆసునరించి పోవటం సంగతి తెలియ
పరిచాడు.

"ఒంటరిగా ఆ అడవి దొంగలను వెంట
దొంచటంలో కొంత ప్రమాదం వున్నా. శివ
ముఖ తెలివైన పనే చేశాడు. ఎమైనా
యీ చీకట్లో ఆ పూజారిని పట్టుకోవటం
సాధ్యమయ్యే వని కాదు. తెల్లవారిం తరవాత
ఈ అరణ్యాలూ, కొండలూ వాడికోసం
గాలింపవలసి వున్నది." అని, శివాయిడు
గండుపోతుతో, "నువ్వేమీ దిగులు వడకు.
నాగుమల్లి ఆ దుర్మార్గుణ్ణించి వ్యక్తికేనే
బంధవిముక్తురాలు కాగలదని నా నమ్మకం.
అలా జరగకపోయినా, పూజారి మన వలలో
చిక్కకుండా పోడు," అన్నాడు.

శివాయిడు మాట ముగించి ముగించక
ముందే, లోయ వక్కనే వున్న ఒక ఎత్తయిన
ప్రదేశం నుంచి భగభగ మండుతున్న దివిటి
కనిపించింది. ఎవరో దాన్ని గాలిలో పూపు
తున్నారు. శివాయిడూ అతడి వెంట వున్న
వాళ్లూ అటు తేసి చూసేంతలో, సన్నని ఈల
వినిపించింది. —(ఇంకా వుంది)

శిధిలాలయం

17

[శిధిలాలయం పూజారి తన బంటు వషరవేయడం సాయంత్రం, నాగుమర్రిని అవహరించి, పారిపోయాడు. అరణ్యంలో శిశుమూర్తి, పూజారికి గురైన అమ్మి పాడుచున్న చెంగులు కనిపించగా, వాళ్ళను వెన్నుంచి పోయాడు. శివాలుడూ, గంధుపోడూ తోయిలోకి వచ్చారు. వారికి దూరం నుంచి ఎవరో అలవేస్తున్న ధ్వని వినిపించింది. తరవాత—]

శివాలుడు దివిటి వెలుగు కనిపింపజేసిన ఒక శిలకాలం చూసి, తన అనుచరులతో, "దివిటిని గాలిలో అల్లల్లాదిస్తున్న వాడెవడు? ఆ తల లోగడ ఎక్కడ విన్నట్టున్నదే," అన్నాడు అశ్వరథపడుతూ.

అప్పుడు శబరుల్లో ఒకడు శివాలుడితో, "దేరా, అదివిటి కనబడుతున్న చోటున బడెంచెంచు చేతుకు వచ్చినప్పుడు విశ్రాంతి తీసుకునే పాక ఒకటి వున్నది. చీకటి పడే

వేళ నేను అటు నుంచే వచ్చాను. ఆ సమయంలో ఎవడూ అక్కడ లేడు," అన్నాడు.

దివిటిని శివాలుడూ వాళ్ళున్న వైపుకు రమ్మన్న సూచనగా పైకి కిందికి పూపుతూ, వాడెవడో మరింత దిగ్గజగా తల వేయ సాగాడు. శివాలుడు, గంధుపోడుతో మాట్లాడి, అనుచరులతో, "వాడెవడో గాని మననే పిలుస్తున్నట్టున్నది. పొదాంపదండి," అంటూ బయలుదేరాడు.

'తం ద మా మ'

శివాయిదూ వాళ్ళు పాకను సమీపించేంతలో, దివిటి పట్టుకున్నవారు తులలు వెయటం మాని పాక లోపలికి వెళ్ళిపోయాడు. శివాయిదు పాకను సమీపించి చూసేసరికి దాని వెదురుకర్రల తలుపు మూయబడి వున్నది. లోపల వెలుగుతున్న దివిటి కాంతి టిటి లోంచి బయటికి వరుగుస్తుంది.

శివాయిదు తలుపు దగ్గరకు పోయి దాన్ని గట్టిగా తడుతూ, "ఎవడూ లోపల? తలుపు తెరపండి!" అన్నాడు.

లోపలి నుంచి బవాబు లేడు, శివాయిదు తలుపును గట్టిగా తోకాడు. అది కిక్కి

మంటూ తెరుచుకున్నది. లోపల ఒక కొయ్యబట్ట మీద శిథిలాలయ పూజారి కూర్చుని వున్నాడు. అతడు శివాయిణ్ణి చూస్తూనే వికృతంగా నవ్వి, "ఓహో, కులపెద్ద లంతా కలిసికట్టుగా వచ్చి నట్టుందే! స్వాగతం అనేక తప్పదు గదా? లోపలికి రండి," అన్నాడు.

పూజారి ధైర్యం, తెగువతనం చూసి శివాయిదు నిర్విఘ్నముడయిపోయాడు. సవర గండుపోతు పెద్దగా హుంకరించి కత్తి యిళి పిస్తూ పూజారి కేసి దూకబోయాడు.

శివాయిదు, గండుపోతును భుజం పట్టుకుని అపి, "తొందరపడకు, పోతూ! మన చేతిలో చిక్కిన యీ దుష్టుడు మరెక్కడికి పారిపోలేడు," అన్నాడు.

గండుపోతు అ మాటలతో కాస్త కాంతించాడు. కాని, అతడి కళ్ళు నివ్వలు చెరుగు దున్నవి. ఏమాత్రం ఏలు బెరికినా పూజారిని కత్తితో రెండుగా నరకాలన్న ఉద్రేకంలేవున్నాడతను.

శివాయిదు, శిథిలాలయ పూజారిని సమీపించి, "మా ఆందరికీ ఎంతో కష్టనష్టాలు కలిగించటమే గాక, సవరపెద్ద కుమార్తెను కూడా నువ్వు అవహరించుకు పోయావు. అలాంటి నువ్వు యింక ధైర్యంగా మా

మధ్యకు రావటం నాకు ఆకర్షణాన్ని కలిగి
వున్నది," అన్నాడు.

శిథిలాలయ పూజారి ఆ మాటలకు వికవిక
మంటూ నవ్వి, "నువ్వు గండుపాతు కన్న
ఎన్నో రెట్లు విచేకవంతుడివి, నా శక్తిసామ
ర్థాలు ఎలాంటివి యిప్పుటికి నీ కర్తవ్యైసి
వనుకుంటాను," అన్నాడు.

పూజారి నవ్వు, అతడి మాటల వెనక
వున్న అపహేళనా చూసి శివాయిడు మండి
పడి, ఒక్క అంగలో అతణ్ణి సమీపించి
మెడ గట్టిగా పట్టుకుని, "నీచూచా, అంత
ధీమాగా మాట్లాడకు, నాగుమల్లిని ఎక్కడ
దాచావు? వెంటనే చెప్పు," అంటూ
హుంకరించాడు.

పూజారి మాట్లాడటం, మెడమీద శివా
యిడి గుప్పెట బిగిసివుండటంతో గిరిగిల్లా
డుతూ కళ్ళు తేలవేసి న్నిడికి వచ్చాడు.
వాణ్ణి చంపే ముందు, నాగుమల్లి ఎక్కడ
వున్నది తెలుసుకోవటం ముఖ్యం అనుకుని
శివాయిడు అతడి మెడపట్టు వదిలాడు.

పూజారి మెడను రెండుచేతులతో కాపెట్ట
సవరించుకుని, ఒకసారి గట్టిగా కాండ్రించి,
పట్టరాని రోషంతో ముక్కుపైటాలు ఆదురు
తూండగా శివాయిడి కేసి తీవ్రంగా చూస్తూ,
"శివాయా, చివరికి నువ్వు ఆటవికుడి వన్న
చంద్రమాను

నర్తాన్ని బయట పెట్టుకున్నావు. నేను నీ
మిత్రుడి కుమార్తెను అపహరించి కూడా,
మిమ్మల్ని కావాలని యిక్కడికి ఎందుకు
వరిచాడో, నీ కర్తవ్యైసిట్లు లేదు. మరొక
మాట, శిథిలాలయ పూజారి పాదాలను
కప్పు మరే శరీరభాగాన్ని మానవమాత్రు
రెవరూ తాకరాదు. అటువంటి పవిత్రమైన
శరీరంలో మెడభాగాన్ని పట్టుకుని, నువ్వు
నీ నాశనాన్ని, నీ వంశనాశనాన్ని గౌరి
తెచ్చుకున్నావు," అన్నాడు.

"ఆ వెధవ కోతలన్నీ కట్టిపెట్టి, ముందు
నాగుమల్లిని ఎక్కడ దాచావో చెప్పు! అలా
చెప్పకపోయారే, యీ సారి నీ తుచ్చ

దేహాన్ని నేను తాకను. దాన్ని మా పెంపుడు కుక్క ఎర్రగంటు ఆకరియినప్పుడల్లా కొంచెంకొంచెంగా తినేస్తుంది," అన్నాడు శివాలకు.

ఎర్రగంటు అన్నమాట వింటూనే కుక్క శివాలకుని సమీపించి, అతడి పక్కగా నిలిచి దిన్నగా మొరుగుతూ, శిథిలాలయ పూజారి కని దూకెందుకు కాళ్ళు చాచబోయింది. శివాలకు దాని తల నిమిరుతూ, "ఈ నిడుడి బేహం విషంతో సమాన మన్న భయం నా కుంది. తండ్రిపడి ఈ ప్రాణాపాయం తెచ్చుకోవటం ఎందుకు, కొంచెం అగు," అన్నాడు.

"శివాలా, ఈ అవమానాన్ని నేను సహించను. నీ మేలు కోరి ఒక మాట చెప్పదామని వచ్చాను. కాని, నీ భరణ నాకు కోపం తెచ్చిస్తున్నది. నేను వెళుతున్నాను," అంటూ శిథిలాలయపూజారి బల్ల మీది నుంచి లేచాడు.

అప్పటి వరకూ తనలో పొంగే కోపాన్ని అణుచుకుని, ఓ పక్కగా నిలిచి అంతా వింటున్న సమరగండుపాతు, పూజారి లేచి నిలిచడగానే, యిక కోపాన్ని పట్టలేక ఎగిరి అతడి మీద పడి, రెండుచేతుల్లో పైకెత్తి నెలకు విసిరి కొట్టబోయాడు. శివాలకు చప్పరి, గండుపాతు ముందుకుపోయి, అతడి చేతుల్లో విలవిల తమ్ముకుంటున్న పూజారిని నయం పట్టుకుని కిందకు దింపి, "పాతూ, కొంచెం అగు. ముందు నాగు మిర్చి ఎక్కడ వున్నదో తెలుసుకోనియ్. తరవాత విణ్ణి నీ యిష్టం వచ్చినట్లు చిత్రపథ చేర్చువుగాని," అన్నాడు.

శిథిలాలయ పూజారి భయంతో పనికి పాతూ, "మీ రింత బుద్ధిహిమలని తెలిస్తే, నే నిక్కడికి వచ్చేవాణ్ణి కాదు. నా దారిన నేను హమాబయాలకు వెళ్ళిపోయాణ్ణి. సరే, నాగుమిర్చి ఎవరిది ప్రమాదంలో చిక్కుకుని వున్నదో మీకు అంటుబల్లినట్లు

లేదు. మీ గార్డను మూర్ఖ అటవెకుర్చి చంపేందుకు నేను నా మహా మంత్రకర్తని వృధాపరచ దలచలేదు. ఇక్కడ నేను మరణించటమే బరిగితే, ఆ మరుక్షణంలో నాగుమల్లి అక్కడ దిత్రవధ చేయబడుతుంది. అందుకు అవసరం అయిన ఏర్పాట్లన్నీ చేసి నేను మీ మధ్యకు వచ్చాను. బాగ్రత్త!" అన్నాడు.

పూజారి యిలా అనెననికి శివబుడికి, గండుపోతుకూ వాది ఎత్తుగడ అర్థమై పోయింది. ఇక్కడ పూజారికి ఎలాంటి హాని జరిగినా, అతడి భృత్యులు నాగుమల్లిని హత్య చేస్తారు...

"పూజారి, యిప్పుటికి నీ కుతుత్రం ఏమిటో నాకు పూర్తిగా అర్థమైంది. సరే, నీకు ఎలాంటి ప్రాణాపాయం రాదు. నాగుమల్లిని ఎక్కడ మా స్వాధీనం చేస్తావు?" అని అడిగాడు శివబుడు.

"నాగుమల్లిని వచ్చినే మీకు తెలిగి ఒప్పు చెప్పదలిస్తే, అసలు యిక్కడికి నేను రావటం ఎందుకు? నేను ఏదీవాల్సాను ఉన్నారా? దిత్రమతెనరి నీకు తెచ్చి యిచ్చిన, తాళపత్రాలు నా స్వాధీనం చేస్తే, నాగుమల్లి సజీవంగా మిమ్మల్ని చేరుతుంది. రెకపితే, రెప్ప సూర్యోదయంవేళ, తలలెని అమె మొలచెం, కొండ మలుపున వున్న

రాచిచెట్టును వేలాడుతూ వుంటుంది," అన్నాడు శిథిలాలయ పూజారి.

"నరే, అలాగే ఆ తాళపత్రాలు పల్లె నుంచి తెప్పించి నీకిస్తాను. కాని, నాగు మల్లిని నువ్వు వదులుతావన్న నమ్మకం ఏమిటి?" అని అడిగాడు శివారుడు.

"నేను అటవికుణ్ణి కాను, దేవీభక్తుణ్ణి! దేవీభక్తుడు మాట తప్పడు. ఆ తాళ పత్రాలున్న వంటిని, తెల్లవారే లోపల ఆ రాచిచెట్టును వేలాడ కట్టండి. వాటిని నా శిష్యుడు తీసుకోగానే, నాగుమల్లి అక్కడే మిమ్మల్ని కలుసుకుంటుంది," అన్నాడు శిథిలాలయ పూజారి.

"మాట తప్పవు గదా?" అన్నాడు శివారుడు.

"ఆ మూర్ఖ ప్రక్కకు యింతకు ముందే జవాబు చెప్పాను. మరో ఆరగంటలో నేను నా స్థానానికి చేరకపోతే, నాగుమల్లి మొండం రాచిచెట్టును చేరుతుంది. వెళతాను... మార్చోదయం లోపల— గుప్తుందిగదా?" అంటూ శిథిలాలయ పూజారి పాకలోంచి బయటికి నడిచి, చికట్లో కలిసిపోయాడు.

పూజారి పోగానే శివారుడు, గండు పోతురో, "పోతూ! మొత్తం మీద యీ పూజారి దుర్మార్గుడు మన మీద విజయం సాధించాడు. నాగుమల్లి ప్రాణం కన్న ఆ తాళపత్రా లేమి ఎక్కువ కాదు. కాని, నా పూర్వ యజమాని పుత్రుడు ప్రాణ వ్రదంగా నా దగ్గిరకు వచ్చిన వాటిని కాపాడ లేకపోయానే అన్న విచారం నాకు కలుగు తున్నది," అంటూ వాకిలి వక్కుగా నిలిబడి వున్న చిత్రమకేశనరి కేసి తిరిగి, "కేశనరి! నీ అభిప్రాయం ఏమిటి? అంతవరకూ నువ్వు ఒక్కగానొక్క మాట కూడా మాట్లాడ లేదు," అన్నాడు.

"పెద్దలు మీరంతా సంప్రదించు కుంటున్నప్పుడు, నేను మధ్యలో కల్పించు

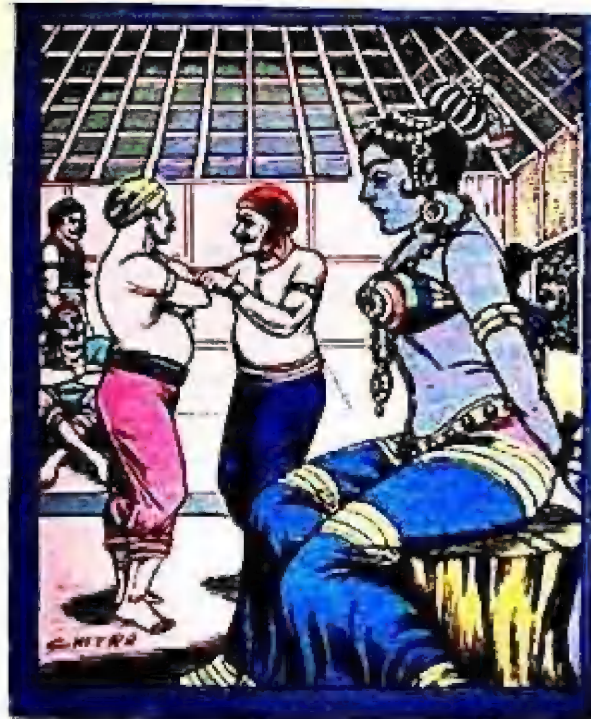

కోవటం చావుండదని పూచుకున్నాను. నాగు
మల్లిని రక్షించేందుకు, ఆ తాళపత్రాలను
పూజారి పరం చెయ్యటం మొక్కటే మార్గంగా
నాకూ తోస్తున్నది. ఒకసారి నాగుమల్లి సుర
క్షితంగా మనసు చేరింతరవాత, తాళపత్రా
లను తిరిగి సంపాదించేందుకు పూజారిని
వేటాడవచ్చు," అన్నాడు విక్రమకేసరి.

"కుర్రవాడివైనా, చాలా విచేకమైన
మాట చెప్పావు," అని కొవాయిడు విక్రమ
కేసరిని మెచ్చుకుని, తన అనుచరులైన
శబరులతో, వెంటనే కుంభారమిట్టపల్లెలోని
తన యింటికి వెళ్ళి, తాళపత్రాలను తీసుకు
రమ్మని చెప్పాడు.

ఈలోపల శబరాలయ పూజారికి గుర్రాన్ని
అమ్మామని చెప్పిన దొంగ లిద్దరిని అను
సరించిపోయిన శశిముఖి, అరణ్యంలో
వాళ్ళుంటే ఇంటిని చెరుకున్నాడు. దొంగ
లిద్దరూ తలుపు తట్టగానే అది తెరుచు
కున్నది. శశిముఖి ఇంటి నానుకుని పున్న
చెట్ల చాటునుంచి కిటికీలో కుండా లోపలికి
చూశాడు. లోపల కాగడాల వెలుగులో
మరిద్దరు దొంగలు అతడి కంటబడ్డారు.
నాగుమల్లి గోడ పక్కగా పున్న ఒక కొయ్య
బల్ల మీద కూర్చుని పున్నది. ఆమె చేతులు
రెండూ తాళతో బంధించబడి పున్నవి.

ఆ దృశ్యం చూస్తూనే శశిముఖి కోపంతో
నిలువెల్లా కంపించి పోయాడు. ఓ క్షణం
అతడు తలుపు తోసుకుని లోపలికి పోయి
దొంగల్ని హతమార్చాలనుకున్నాడు. కాని,
మరుక్షణంలో అతడు ఆశ్రయత్నం తనకే
కాక, నాగుమల్లికి కూడా ప్రమాదకారణం
అవుతుందని గ్రహించాడు. ఇప్పుడు తను
చేయవలసింది కొండ లోయలోకి సాధ్య
మైనంత త్వరగా పోయి, విక్రమకేసరిని
మరి కొందరిని వెంటబెట్టుకుని వచ్చి,
ఇంటిని చుట్టుముట్టి పూజారి అనుచరుల్ని
హతమార్చి, నాగుమల్లిని విడిపించుకు
పోవటం...

శిశుముఖి యిలా అలోచించేంతలో ఆతడికి పూజారి ఎక్కడ ఆస్తు ప్రశ్న ఎదురైంది. వాడూ, వాడి బంటు సవరణకుందం ఎక్కడికి పోయాడు? ఒకవేళ పూజారి, నాగు మల్లిన దొంగల వరం చేసి, తాను తన బంటుతో బ్రహ్మపుత్రానది ప్రాంతాలకు తిరిగి ప్రయాణమయ్యాడా?

అలోచిస్తూ కాలం వృథావుచ్చటం మంచిది కాదనుకుంటూ శిశుముఖి కిటికీ నుంచి యివతలికి వచ్చి, పాదల చాటున నక్కుతూ, అరణ్యం కేసి పోయే కారితాట మీదికి వచ్చాడు. హఠాత్తుగా ఆతడికి గుర్రపు గిట్టల నవ్వుడి వినిపించింది. శిశుముఖి చప్పున దారికి పక్క నున్న పాదల చాటుకు పోయాడు. అంతలో ఒక చెట్టు చాటు నుంచి సవరణకుందం పరిగెత్తుకుంటూ వచ్చి, "ఎవరక్కడ? పాదల చాటున దాగిపోయి? బయటికి వచ్చేయండి!" అంటూ శేక పెట్టాడు.

శిశుముఖి ప్రమాదాన్ని గుర్తించి, అక్కణ్ణించి మరి కొంచెం దూరంగా కదిలేంతలో శిథిలాలయ పూజారి గుర్రం మీద చేగంగా అక్కడికి వస్తూ, "ఎవడూ, భయందమా? ఏమిటా శేకలు? శత్రువులకు మన సేవనం తెలియవరచా అనుకుంటున్నావా?" అన్నారు కోపంగా.

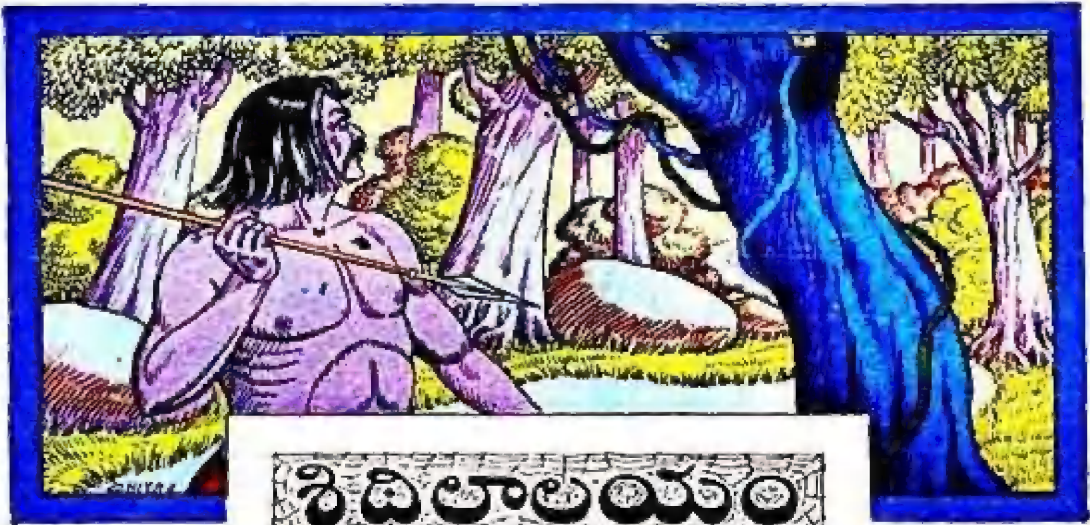
"కాదు, పూజారిదేవా! పాదల్లో ఏదో అరికిదయింది!" అన్నారు భయందం తడబడుతూ.

"ఆ అరికిదేదో నీ బుర్రలో అయింది. వద్దంటే మళ్ళీ అతిగా తాగుతున్నావ్. సరే, ఆ అరికిడికి కారణం ఏమిటో చూసి, త్వరగా రా," అంటూ పూజారి గుర్రాన్ని నంది కేసి దోడు డియించాడు.

సవరణకుందం చేతిలో వున్న ఈ పెను యుళివిస్తూ, శిశుముఖి దాగివున్న పాదల కేసి అడుగులో అడుగు చేసుకుంటూ బయటపడేరాడు. —(నంకా వుంది)

శిథిలాలయం

18

[నాగుమల్లిని ఎత్తుకుపోయిన శిథిలాలయ పూజారి, అమెను విడిచి వుచ్చేందుకు, శివాలిన్లు కాకపక్షగ్రంథం మూల్యంగా చెల్లించమన్నాడు. శివాలిన్లు అందుకు అంగీకరించాడు. దొంగలువున్న చోటదూని శిథిలాలయ తిరిగి వస్తాండగా, అరికిది విన్న నవరభేరుండం, ఈయను యుళివిస్తూ అతని పైకి రాసాగాడు. తరవాత—]

శిథిలాలయ క్షిణాల మీద తను ఏమి చెయ్యటం క్షిమమో అలోచించి ఒక నిర్ణయానికి వచ్చాడు. నవర భేరుండాన్ని వెనక నుంచి వెళ్ళి తలమీద బలంగా ఒక దెబ్బ కొట్టి చది చప్పుడూ లేకుండా చంపేయ్యవచ్చు. కాని, అందువల్ల పూజారి ముఠా తమ రహస్య వివాసం శత్రువులకు తెలిసి పోయిందని, నాగుమల్లిని మరొక చోటుకు ఎత్తుకుపోయి దామవచ్చు...

అలా అలోచించిన శిథిలాలయ, నవర భేరుండం కంట బడకుండా పారిపోయేందుకు ఒక ఎత్తు వేశాడు. అతను దాగివున్న పొదల్లో నుంచి దాపుల నున్న మరికొన్ని పొదల శిథిలాల నాలుక్కాళ్ళ మీద నడుస్తున్న జంతువులా కుప్పించి దూకుతూ, చిరుత గండు కొవంతో అరిచినట్టు పెద్దగా గర్జన చేశాడు. అధ్వని వింటూనే నవరభేరుండం బెదురుకుని తక్కువ అగిపోయి, వెనక్కు

‘చందమామ’

సవర భేరుండం వున్న పాదల దగ్గరకు పరిగెత్తుకు వచ్చాడు.

సవర భేరుండం అప్పటికి తేరుకుని, పెద్దగా నవ్వుతూ, "ఇంకెక్కడి చిరత? అది నా మీదికి దూకబోయే సమయంలో ఈ బెత్ గట్టిగా ఒకే పాటు పొడిచాను. ఆ దెబ్బకు వెల్లకిలా పొడల్లో పడి లేచి అరణ్యం కేసి దొడు తిసింది," అన్నాడు.

"భేష, సాహసంలో, లెగువతనంలో మాతో సరితూగలవాడివి. ఇక రా. పూజారి దొర నీ కేదో ప్రమాదమైన పని ఒప్పు చెప్ప బోతున్నాడు," అన్నాడు దొంగల్లో ఒకడు.

"ప్రమాదమైన పనా? ఉహా, నాకేం భయం లేదు. దొర అజ్ఞాపిస్తే, అలా అకాశంలోకి ఎగిరిపోగలను. నేను మావప గండభేరుండాన్ని, తెలుసుగా!" అన్నాడు సవరభేరుండం.

"ఆ సంగతి మాకు తెలుసు. తెలియని వాళ్లు సువ్వేదో హెచ్చులు మాట్లాడు తున్నావనుకుంటారు. పూజారి దొర మంత్ర శక్తికి తిరుగేమిటి?" అన్నాడు దొంగల్లో రెండోవాడు.

"ఏమిటా చచ్చు కబుర్లు? భేరుండాన్ని చిరుతపులి ఏక కొరికి ఎత్తుకు పోలేదు, నయం! వాడు బాగా మైకంలో ఉన్నట్లు

ఒక్కక్క అడుగే వెస్తూ, "చిరుతగండా! ఏదో మనిషినుకున్నాను," అన్నాడు భయం వల్ల వణుకుతున్న గొంతుతో.

భేరుండాన్ని యింత తేలిగ్గా మోసగించ గలిగినందుకు సంతోషపడిపోతూ, శిఖిముఖి మరింత బిగ్గరగా అరుస్తూ, పాదల చాటు నుంచి మహా వృక్షాలున్న అరణ్యంలోకి పరిగెత్తాడు. బయట అడవి జంతువు అరవటం వింటూనే, ఇంట్లోకి పోయిన శిఖి లాలయ పూజారి, దొంగల్లో యిద్దర్ని సవర భేరుండానికి సాయం వెళ్ళమని చెప్పాడు.

ఆ దొంగ, రిద్దరూ కత్తులాపుకుంటూ, "ఎక్కడ చిరతపులి? ఎక్కడ?" అంటూ

చందమామ

న్నాడు. వాగుడు కట్టి పెట్టి రమ్మనంది," అంటూ శిథిలాలయ పూజారి కేకపెట్టాడు.

సవర లేదుందాన్ని యింత తెలిగ్గా మోసం చేసి అరణ్యంలోకి పారిపోయిన శిశిముఖి అతి వేగంగా లోయలోకి పరిగెత్తాడు. అక్కడ అతడు దివిటిల వల్ల లోయ అంచున వున్న ఇంటిని గుర్తించి, అక్కడికి చేరేసరికి, శివాలుడూ, సవర గండుపోతూ—అవిదూర కనిపించారు. శిశిముఖి వాళ్ళకు, నాగుమల్లి బంధించబడి వున్న ఇంటిని గుర్తించి చెప్పి, దాన్ని చుట్టుముట్టితే, అమెను రక్షించటమే గాక, శిథిలాలయ పూజారిని కూడా పట్టుకుని బంధించవచ్చని తెలియపరిచాడు.

శివాలుడు తన కొడుకు చెప్పినట్టు చేయటమే సరిఅయిన మార్గం అని సవర గండు పోతుతో సంప్రతించి నిష్క్రమించాడు. తండ్రి ద్వారా శిశిముఖి, పూజారి తాళపత్రాలున్న సంచినీ వెలడకట్టమన్న రావిచెట్టు సంగతి విన్నాడు. అతడు ముందు జాగ్రత్తగా, ఆ రావిచెట్టు ప్రాంతాల కాపలాకొనం అధ్యయనం చేయవలసి పంపాడు.

ఆ తర్వాత ధైర్యసాహసాలు గల పది మంది శిఖర యువకుల్ని, విక్రమకేసరిని వెంటబెట్టుకుని శిశిముఖి, శిథిలాలయ

పూజారివున్న ఇంటి కేసి వేగంగా ప్రయాణ మయ్యాడు. అరగంట తరవాత ఆ ఇంటి ప్రాంతాన్ని చేరేసరికి శిశిముఖికి, యీ సారి ఇంటి ముందున్న పాదల ప్రాంతాల దొంగల్లో ఒకడు అటూ యిటూ గస్తీ తిరుగుతూం డటం కనిపించింది, కిటికీలోంచి దీపకాంతి బయటికి పడుతున్నది.

ఆ గస్తీవాణ్ణి చూస్తూనే శిశిముఖికి, పూజారి ఏదైనా ప్రమాదాన్ని శంకించాడా అన్న అనుమానం కలిగింది. వాడు బహు బక్కరి. నాగుమల్లిని మరోచోటుకు ఎత్తుకు పోలేడు గదా అన్న భయం కలిగిందతడికి. ఏది ఏమైనా ముందు ఇంటిని చుట్టు

చందమామ

ముట్టాలి. శిఖిముఖి, విక్రమశేసరితో తాను చేయబోయే పని గురించి చెప్పాడు. గస్తీవాడు ముందుగా హెచ్చరిస్తే, ఇంట్లో వున్న శత్రుమూక అంతా పారిపోయే ప్రమాదం వున్నది. కనక గస్తీవాణ్ణి కిక్కురుమనే కుండా తుదముట్టించాలి.

శిఖిముఖి అనుచరుల్ని అంత దూరాన వదిలి పాదల వెనక్గా పాకుతూ పోయి, గస్తీవాడు తానున్న పాద వక్కగా నడిచే సమయంలో వెనకనుంచి కత్తిపిడితో బలంగా నెత్తిమీద కొట్టి, వాడు నీంద పడ బోయే సమయంలో అరవకుండా వుండేందుగాను గొంతు వట్టుకోబోయాడు. కాని,

దొంగ చెప్పి తని ముందుకు తూలి పడ బోతూనే పెద్దగా చావుకేక పెట్టాడు.

ఆ కేక వింటూనే ఇంట్లో వున్న శిఖిలాలయ పూజారి ప్రమాద మేదో ముంచుకు వస్తున్నదని గ్రహించి, సవర భేరుండంతో, "ఒరే, భేరుండం! మనం తక్షణం యీ ఇల్లు వదిలి పోవాలి. నా వెంట పరిగెత్తుకు రా!" అంటూ ఇంటికి వెనకవైపు నున్న వాకిలి తెరుచుకుని, చావుల నున్న అరణ్యం కేసి పరిగెత్తాడు.

శిఖిముఖి గస్తీ దొంగ కేక పెట్టగానే తాను వేసిన పథకం చెడిందని గ్రహించి, తన అనుచరుల్ని ఇంటిని చుట్టు ముట్టు మని హెచ్చరించాడు. విక్రమశేసరి, శిఖర సవర యువకులూ ఇల్లు చుట్టుముట్టారు. శిఖిముఖి ఇంటి ముందు ద్వారం నుంచి, విక్రమశేసరి వెనక వైపు నున్న ద్వారం నుంచి కత్తులు ఝుళివిస్తూ లోపలి కడుగు పెడుతూనే, "అందరూ లొంగి పొండి. ఎదురు తిరిగిరో ప్రాణాలు దక్కవు, బాగ్రత్త!" అన్నారు.

కొయ్యబిల్ల మీద కూర్చుని వున్న నాగు మల్లి వాళ్ళిద్దరి కేసి వింతగా చూస్తూ, "భలే తెలివైన వాళ్ళు. మీరు వట్టుకోదలిచిన పూజారి వెధవ భేరుండంతో యింతకు

ముందే పారిపోయాడు. అడుగే, ఆ మూల వున్న ముగ్గురు సోమరి వెళవలూ మాంచి కైపుతో కళ్ళు మూశారు. భూకంపం వచ్చి ఇల్లు కూరినా లేవరు," అన్నది.

శిఖిముఖి, నాగుమల్లిని సమీపించి మౌనంగా ఆమె కారి చేతి కట్టును విప్ప సాగాడు. విక్రమకేసరి అతడి దగ్గర కొచ్చి, "ఏం, శిఖి! ఆ పూజారి దుర్మార్గుణ్ణి వెంబడించే ప్రయత్నం చేయిద్దా? వాడు మరో సారి మనందరినీ మోసగించి పారిపోయాడు," అన్నాడు.

"వాడు లోబాలు మూడిననాడు గాని మన చేతబడడు. ఈ గుడ్డి వెన్నెల్లో వాణ్ణి యా మహారణ్యంలో ఎక్కడని వెతుకుతాం? మనకు అవసరం క్రమ తప్ప ఫలితం వుండదు. ఇదిగో, యీ గండుపోతు కూతుర్ని తండ్రికి ఒప్పు చెవితే, మన బాధ్యత తీరి పోతుంది. ఆ తరవాత మనం నిశ్చింతగా మీ తాతగారిని గురించి తెలుసుకునేందుకూ, ఆ శిథిలాలయ రహస్యం ఏమిటో కనుక్కునేందుకూ బ్రహ్మపుత్రా నదీ ప్రాంతాలకు పోదాం," అన్నాడు శిఖిముఖి.

నాగుమల్లి కట్టు పూడరియగానే లేచి నిలబడటోయి, రక్తప్రసారం సరిగా జరగక కళ్ళు చచ్చు పడటంతో తిరిగి బల్లమీద

కూర్చుంటూ, విక్రమకేసరితో, "ఈ శిఖర టుర్రాడికి ఆ శిథిలాలయ పూజారి ఎంత జిక్కుమారో యింకా తెలిసినట్టు లేదు. వాడు మీకంటే ముందుగా ఆ బ్రహ్మపుత్రా లోయల్లోని శిథిలాలయాన్ని చేర తాడు," అన్నది.

"అక్కడికి వెళ్ళేందుకు అవసరం అయిన దారి గుర్తులూ అవి వున్న పటం గల తాళపత్రాలు మా దగ్గర వున్నవి. అదారేదో తెలుసుకునేందుకే పూజారి ఆ తాళ పత్రాల కోసం యింతగా తెగించి ప్రయత్నించాడు. అవి బస్సులో వాడిచేత బడవు," అన్నాడు శిఖిముఖి.

చందమామ

అంతలో గది మూల నిద్రపోతున్న దొంగల్లో ఒకడు పెద్దగా అవులిస్తూ కళ్ళు తెరిచి, శిశిముఖి వాళ్ళను చూసి, భయంతో కంపించి పొతూ తేటి వాళ్ళను నిద్ర లేపాలని చూశాడు. కాని వాళ్ళు కదలలేదు. శిశిముఖి వాళ్ళను సమీపించి కత్తిపిడితో ఒక్కొక్కణ్ణి పొడుస్తూ, "అక లేవండి. మీ యజమాని పొసిపొయ్యాడు. మీ ముగ్గురి కలలూ రావిచెట్టుకు వేళ్ళాడ గట్ట బోతున్నాను," అన్నాడు.

తతిమ్మా యిద్దరు దొంగలూ కళ్ళు తెరుస్తూనే, శిశిముఖిని చూసి అదురుకు పోయారు. శిశిముఖి మరోసారి వాళ్ళకు

తలలు నరక బోతున్నట్టు చెప్పాడు. దొంగలు ముగ్గురూ అతడి కాళ్ళా వేళ్ళా పడుతూ, "అ పూజారి దుర్మార్గు దిచ్చిన డబ్బంతా నీ కిస్తాం. మమ్మల్ని ప్రాణాలతో వదులు," అన్నారు.

"ఏదీ, ఆ డబ్బు చూపండి?" అన్నాడు శిశిముఖి.

దొంగలు ఒకరి ముఖాలోకరు చూసుకుని, చుట్టూ కలయచూడసాగారు. వాళ్ళివరి కోసం చూస్తున్నారో గ్రహించిన శిశిముఖి, "నాలుగోవాడి కోసం చూస్తున్నారా? వాడు కూడా వస్తేగాని, ఆ దాచిన డబ్బు బయటికి తియటానికి లేదన్న మాట! నరే, బహుశా వాడిపాటికి నరకంలో వుండి వుంటాడు. వాడివంతు డబ్బు కూడా మీరే పంచుకుని, ఎక్కడనైనా యింత పొలం కొనుక్కుని సన్నార్లంలో బతకండి. దొంగల్లా మళ్ళి ఏనాడైనా నా కంట బడ్డారో, అ కివానే మీ ప్రాణాలు తిస్తాను," అన్నాడు.

శిశిముఖి వెంట నాగుమల్లి తతిమ్మా అనుచరులూ ఇంటి బయటికి వచ్చారు. విక్రమశేసరి, శిశిముఖితో, "శిశి! పూజారికి, దొంగలకూ ఆశ్రయం అయిన యీ ఇంటిని యిలా వుండ నివ్వటం నా కిష్టం లేదు. వాళ్ళు మరోసారి యిక్కడ చేరి గుర్కార్ల

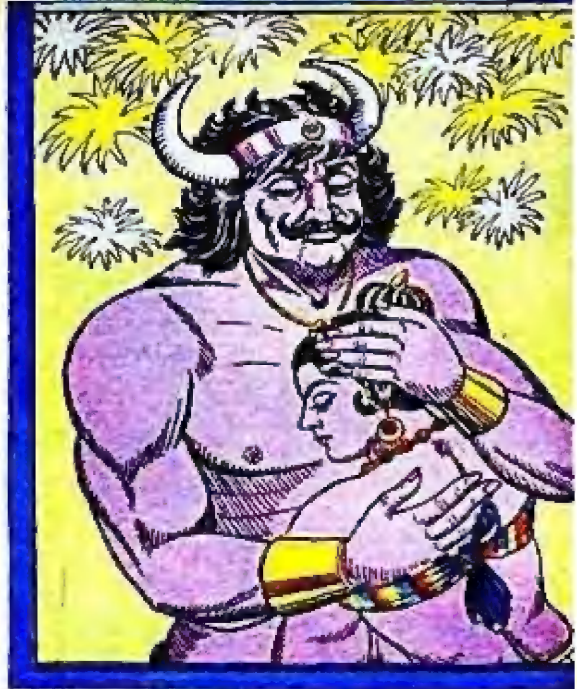

కార్యాలు చేయవచ్చు. దీనికి నిష్పృహిత్వం మంచిది," అన్నాడు.

శిఖిముఖి, "నీ యిష్టం," అంటూ కల పూపాడు. విక్రమశేసరి ఇంట్లోకి పోయి వెలుగుతున్న దివిటి తినుకుని బయటికి వచ్చి, ఇంటి నాలుగు పక్కలా దానితో అంటించాడు. చూస్తూండగానే పెద్ద మంటలు లేచినై. శిఖిముఖి అతడి అనుచరులూ సంతోషంగా చప్పట్లు చరుస్తూ లోయ కేసి బయలుదేరారు. చచ్చినవాడు చాపగా మిగిలిన ముగ్గురు దొంగలూ, కాలి ఇంట్లో నుంచి తమకు వనికి వస్త్రవసుకున్న కొయ్యబల్లలూ, వంటపాత్రలూ హడావిడిగా బయటికి తెచ్చుకోసాగారు.

లోయ నమివంలో పున్న పూరిపాక దగ్గర తిరిగి అంతా కలుసుకున్నారు. సవరగండు పాతు తన కుమార్తెను చూసి పొందిన ఆనందం అంతా యింతా కాదు. అతడు నాగుమల్లిని బుజ్జగిస్తూ, "నిన్నా పూజారి కుక్క ఉత్తరాదికి ఎత్తుకు పోయాడే అనుకున్నాను. అదృష్టం కొద్దీ దొరికావు. ఆ ఎచ్చికుక్కగణ్ణి ఏదో విధంగా పట్టుకుని కండకు కండ కోసి కాకులకూ గద్దలకూ వెయ్యకపోతే నేను గండుపాతునే కాదు," అన్నాడతను.

శిఖిముఖి, "గండు పాతూ, మనం యిలాంటి ప్రతిజ్ఞలు చేసి సెరవేచ్చుకోగలిగిన స్థితిలో లేం, పెద్దవాళ్ళ మయి పోయాం. శిఖిముఖి, విక్రమశేసరి ముందుగా శూరసేనదేశం వెళ్ళి, విక్రమశేసరి తండ్రిగారితో మాట్లాడి బహుశా అక్కణ్ణించి బ్రహ్మపుత్రా నదీలోయ ప్రాంతాలకు వెళతారు. ఒకవేళ వాళ్ళకు తిరిగి ఆ లోయ పూజారి సని చెప్పకునే దుష్టుడు ఎదురైతే, తప్పక వాణ్ణి నీ కోసం కాళ్ళూ చేతులూ కట్టి తినుకు పిస్తారు. అప్పుడు నువ్వు వాణ్ణి చిత్రహింసలకు గురిచెయ్యవచ్చు," అన్నాడు.

శివాయిడి మాటలకు అందరూ వినేదంగా నవ్వారు. తరవాత సూర్యోదయం అవుతూనే శివాయిడూ, గండుపాతూ తమవాళ్లను వెంటబెట్టుకుని తిమ్మగూడెం చేరారు. అక్కడ ఆ పగలూ, రాత్రి వినోదాలతో, విందులతో కాలంగడిచి శివాయిడు మర్నాటి ఉదయం తన కుంభారమిట్ట పల్లెకు బయలుదేరాడు. అతడు ప్రయాణమయే సమయంలో నాగుమల్లి, శిశిముఖిని ఒక పెద్ద చెట్టు చాటుకు పిలిచి, తనను కాళ్ళా చేతులూ కట్టి హింస పెట్టిన శిశిదాలయ పూజారి శిశి కావాలన్నది.

"వాడు మాకు ఆ లోయల్లో తటస్థ పదాలే కాని, వాడి తలె నరికి తెచ్చి నీ కిస్తానని వాగ్దానం చేస్తున్నాను. కాని, తిరిగి రావడానికి ఎంతకాలం పడుతుందో చెప్పలేను. ఈ లోపల నువ్వు మరొక సవరవాడి పెళ్ళాం అయిపోతే, వాడు నా మీద ఈ పెత్తుకాడు," అన్నాడు శిశిముఖి.

ఆ మాటలు నాగుమల్లికి కోపం, సిగ్గు కూడా తెప్పించినై. అమె తలవంచుకుని నేల చూపులు చూస్తూ, "నన్ను సవరవాడు కాదు గదా, మరే శివరవాడు కూడా చేసుకోలేడు," అన్నది పణుకుతున్న కంఠ స్వరంకో.

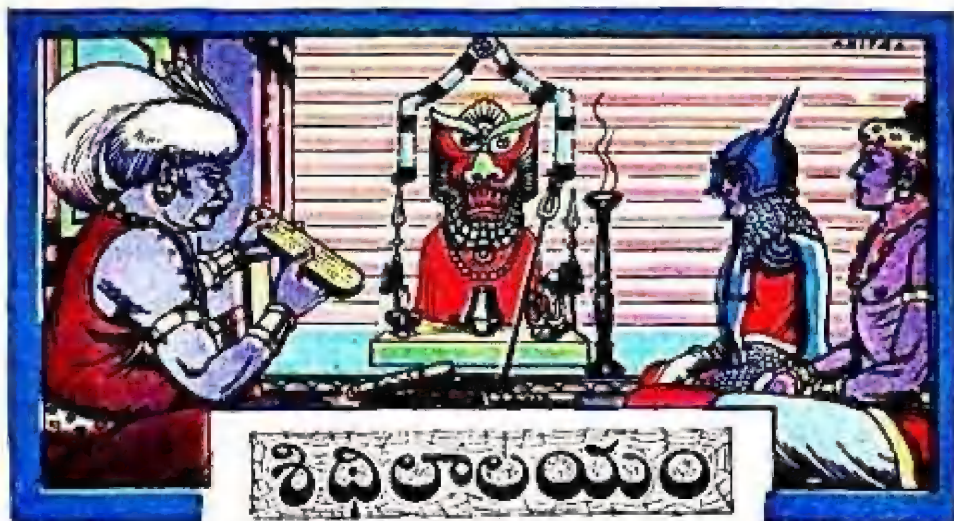
"అంటే....నాకేం తెలియటం లేదు," అంటూ శిశిముఖి అమాయకంగా, నాగుమల్లి ముఖం కేసి చూశాడు.

నాగుమల్లి ఏదో చెప్పబోయింది, కాని అంతలో శివాయిడు పెద్దగా, "ఊ, యిక అందరూ బయల్దేరండి. శిశిముఖి ఏక్కడ?" అన్నాడు.

నాగుమల్లి చప్పున కదిలి ఇంది కేసి పరిగెత్తింది. ఎర్రగండు అరుస్తూ శిశిముఖి దగ్గరకు వచ్చింది. శిశిముఖి దాని తల చిమిరి నాగుమల్లి అన్న మాటల్లోని భావ మేమిటా అని అలోచిస్తూ తండ్రి దగ్గరకు బయలుదేరాడు. —(గాకా వుంది)

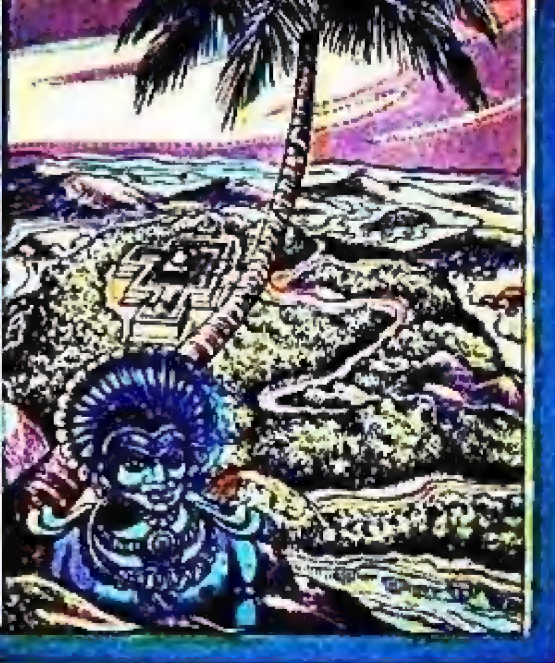
19

[శిథిలావస్థ, విక్రమశేఖరి తమ అనుచరులతో శిథిలావస్థ పూజారి వున్న ఇంటిని చుట్టు ముట్టి నాగుమర్రిని చందవిముక్తురార్చి చేశారు. పూజారి, వరదభేదంధంతో అరణ్యం లోకి పారిపోయాడు. నాగుమర్రి, శిథిలావస్థ అతడు బ్రహ్మపుత్రా నదీ లోయల సుంచి తిరిగివచ్చేవరకూ కాను పెళ్ళాడబోవటం లేదని చెప్పింది. తరవాత—]

శివారు తన అనుచరులందరినీ వెంట ఇన్నాళ్ళకు శివారుడికి, విక్రమశేఖరి బొట్టుకుని మధ్యాహ్నం వేళకు కుంభార తండ్రి జయపాలుడు తనకు పంపిన తాళ మిట్టపల్లె చేశారు. కాను పల్లెలో లేని పత్రాలు తిరిగి చదివిచూసే అవకాశం నమయాన శిథిలావస్థ పూజారి పల్లెపై దొరికింది. జయపాలుడి తండ్రి విక్రమ వివైనా అఘాయిత్యం చేసివుండవచ్చున్న శేఖరి రెండవసారి బ్రహ్మపుత్రా లోయలకు భయం అతణ్ణి వారి పాడుగునా వాధిం ఎందుకు వెళ్ళటం జరిగిందో, వాటిల్లో చింది. కాని పల్లె చేరుకూనే అలాంటి అతడికి సూచనప్రాయంగా వున్న కొన్ని ఉపద్రవం ఏమీ జరగలేదని తెలిసి, అతడు స్థలాల పేర్ల ద్వారా అర్థమైంది. అతడు చాలా సంతోషించాడు. యీ రెండవ యాత్ర పెట్టుకున్నది, బ్రహ్మ

'చందమామ'

పుత్రానది లోని అనంతాద్వైతమైన లంకల్లో ఒకటైన వృక్షలంక చేరేందుకు. ఆ లంక మీదే శిథిలాలయం వున్నదని నాడుక. అందులో అంతులేని ధనకనకాలే కాక, వెలలేని శిల్పసంపద కూడా వున్నదని చెప్పతాడు. విక్రమకేసరి ఆ ధనాన్ని, వీలయితే అపూర్వకళాఖండాలుగా చెప్పబడే శిల్పాలనూ తీసుకువచ్చి తన రాజధానినాన్ని అలంకరింప చేయాలనుకున్నాడు.

తాళపత్రాల్లో విక్రమకేసరి ఆ శిథిలాలయాన్ని చేర్చేందుకు తనకు తెలిసిన వర్త మానమంతా రాకాడు. ఆ దేవాలయం అభ్యుదయించే అటవికులు కొన్ని వందల

సంవత్సరాల క్రితం నిర్మించినది. ప్రకృతి వైపరీత్యాలవల్లా, బ్రహ్మపుత్ర వరదల వల్లా, ఆ లంక చుట్టుపక్కల చాలా ప్రాంతం బలమయం అయిపోయి, కొన్నే శుభగా ఆ దేవాలయం వున్న లంక ఎక్కడున్నదో కూడా ఎవరికీ తెలియకుండా పోయింది. కాని, అభ్యుదాతి వాళ్ళలో కొందరు వృద్ధులకు మాత్రం ఆ శిథిలాలయం వున్న లంకను గురించిన సమాచారం కొంతలో కొంత తెలుసునన్న వాడుక వున్నది.

శివాయుడు, వందల సంఖ్యలో వున్న తాళపత్రాల్లో అక్కడా యిక్కడా వున్న శిథిలాలయానికి సంబంధించిన విషయాన్ని విక్రమకేసరికి చెప్పి, "కేసరి, మీ తాత గారైన విక్రమకేసరి దొర యింకా సజీవుడే అన్న నమ్మకం నాకు లేదు. ఆయన వయసులో నా కన్న చాలా పెద్ద. అంతే కాక ఆ లోయల్లో ఒంటరిగా తిరుగుతూ విషజ్వరాలకూ వాటికి గురై యింతకాలం సజీవుడై వుంటాడని నేననుకోను. ఏమైనా, సంగతి మీ నాయనగారితో చెప్పి. ఆయన ఆ ప్రాంతాలకు వెళ్ళితిరాలంటే మనం చేయగలిగిందేమీ లేదు. నీకు తోడుగా కూరసినదేకం వరకే గాక, ఆ బ్రహ్మపుత్రా

నదీ లోయలకు కూడా నా కొడుకు శిఖిముఖిని పంపుతున్నాను," అన్నాడు.

విక్రమకేసరి, శిఖిముఖిని కృతజ్ఞత తెలియపరిచాడు. మర్నాటి ఉదయం అతడు శిఖిముఖిని వెంటబెట్టుకుని తన దేశానికి బయలుదేరాడు. దారిలో దొంగల బెడదగాని, శిథిలాలయ పూజారి నుంచి ఏమైనా అవదగాని రాపచ్చున్న అనుమానంతో శిఖిముఖి వారి వెంట దృఢ కాయులైన యుద్ధరు శిఖరయువకుల్ని అంగరక్షకులుగా పంపాడు.

మార్గమధ్యంలో ఎలాంటి చెక్కులకూ గురి కాకుండానే పక్షం రోజుల తరవాత శిఖిముఖి, విక్రమకేసరి కూరసేనదేశం చేరారు. జయపాలుడు విక్రమకేసరి ద్వారా సంగతి సందర్భాలన్నీ తెలుసుకుని, ఎంత ప్రమాదంతో కూడిన కార్యం అయినా సరే, తాను తప్పక బ్రహ్మపుత్రానదీ లోయలకు పోయి, తన తండ్రి సజీవుడో కాదో అన్న సంగతి తెలుసుకు తీరాలన్నాడు.

జయపాలుడి ఆలోచనకు మంత్రి, యితర రాజాద్యోగులూ అభ్యంతరం చెప్పారు. ఇటువంటి కష్టపాథ్యమైన పనికి యువకుడే తగినవాడని, ఈ వయసులో జయపాలుడు అంత దూరప్రయాణానికి

పూనుకోవటం క్షేమంకాదని వలసొచ్చారు. వారి సలహాను పాటించి జయపాలుడు తన కొడుకైన విక్రమకేసరి పైన యీ కార్యభారం పెట్టాడు.

ప్రయాణానికి అవసరం అయిన ఏర్పాట్లన్నీ ఒక వారం రోజుల్లో పూర్తయ్యాయి. విక్రమకేసరి, శిఖిముఖుల వెంట రక్షణగా జయపాలుడు సుశిక్షితులైన అర్జును క్షత్రియులను పంపించుకుని ఏర్పాటు చేశాడు. అందరూ ఒకనాటి ప్రాతాకాలాన బ్రహ్మపుత్రానదీ లోయలకు ప్రయాణం అయ్యారు. బయలుదేరి ముందు జయపాలుడు శిఖిముఖిని ఆస్థాయంగా కొంగరించుకుని,

అతడి మెదలో ఒక రక్షిరకు కట్టాడు. అది జయపాలుడికి తన తండ్రి నుంచి లభ్యమయిన కాళపత్రాలు గల పెట్టెలో దొరికింది. దాని మీద కాళిమాత దూపం చెక్కబడి వున్నది.

కలిముఖి, విక్రమశేనరులు తమ యిద్దరు సహచరులతో నాలుగైదు నెలల కాలం అరణ్యాల్లో, కొండల్లో ప్రయాణించి, చిన్నపెద్ద నదులను అనేకం బాటి చివరకు కామాఖ్యపురం చేరారు. అక్కడ కొద్ది రోజులపాటు విశ్రాంతి తీసుకుని తరవాత దారిచూపే వాణ్ణివేల్చుయినా కుదుర్పుకుని అభ్యుపాత వాళ్ళుండే ప్రాంతం చేర

లని వాళ్ళు నిర్ణయించుకున్నారు. కాత విక్రమశేనరి యీ బాతివాళ్ళు నివసించే ప్రాంతాల కొంతకాలం వున్నట్టు శూరపేన దేశపు పండితుడు జయపాలుడికి లోగడ చెప్పి వున్నాడు.

విక్రమశేనరి అతడి అనుచరులూ కామాఖ్యపురం చేరి, ఒక సత్రంలో బస చేశారు. ఆ సమయాన వట్టణంలో దేవీ ఉత్సవాలు జరుగుతున్నవి. అవి చూసేందుకు చుట్టుపక్కల నదీ పన్నెందు కోసుల దూరం నుంచి కూడా బసం వస్తున్నారు. విళ్ళల్లో అనేక తెగలవాళ్ళూ, జాతుల వాళ్ళూ వున్నారు. బ్రహ్మపుత్రా నదీ లోయల్లో దారి చూపేందుకు నమ్మకస్థులైనవాడి కోసం వెతకబానికి యిది మంచి అదనుగా కలిముఖికి తోచింది. అతడు విక్రమశేనరిని, తతిమ్మా యువకుల్ని వెంటబెట్టుకుని ఉత్సవం జరుగుతున్న ప్రాంతానికి బయలుదేరాడు. వీధులకు యిరువైపులా చిన్నచిన్న దుకాణాలు అనేకం వాళ్ళ కంటబడినై. ఆ దుకాణాల్లో ఏనుగు దంతంతో చేసిన రకరకాల వస్తువులూ, పాలరాతితో చెక్కిన విగ్రహాలూ, జంతు చర్మాలతో తయారైన సామగ్రిలూ అమ్ముకున్నారు.

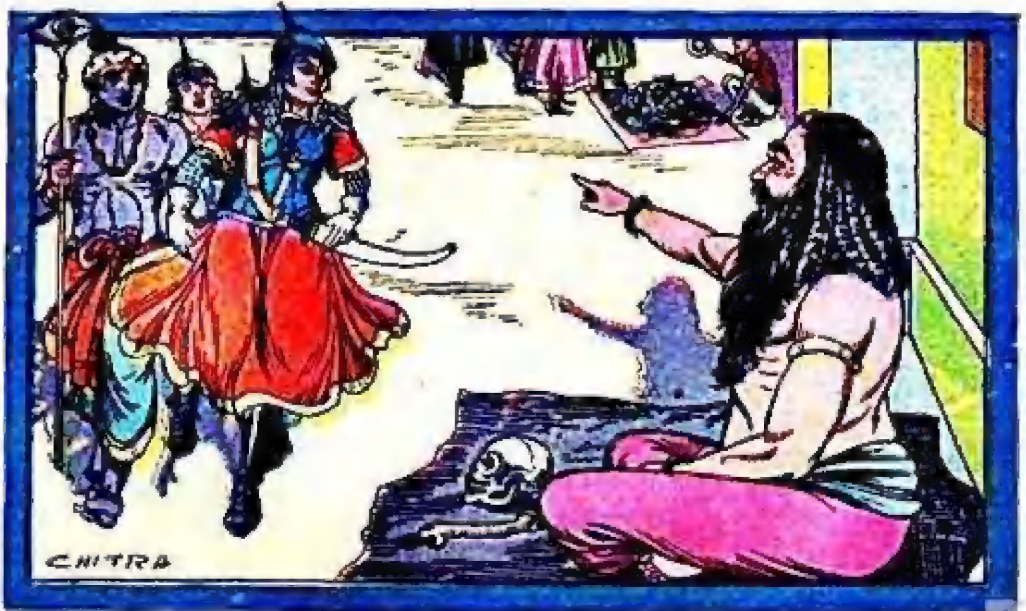

నలుగురు యువకులూ అదుకాబాల్లోని విచిత్ర వస్తువులను చూస్తూ ముందుకు కదిలారు. వాళ్ళకు ఒక విధి మలుపున ఎనుగుచర్మాలు పరుచుకుని వాటి మీద మానవాస్త్రీకలు పెట్టుకు కూర్చున్న ఒక బొగ్గిమొగ్గి కనిపించాడు. పెద్ద గద్దం, జడలు కట్టిన తల వెంట్రుకలతో, ముఖాన ఎర్రని పెద్ద కుంకంబొట్టుతో, అతడు చూప రుద్ది బాగా అకర్షిస్తున్నాడు.

శిశుముఖి వాళ్ళూ అతడి కేసి ఒకటిని కాలం చూసి ముందుకు కదలబోయేంతలో, బొగ్గిమొగ్గి "శూరసేనచేతపు కేసరీ, అగు! ఒక్క మాట," అన్నాడు పెద్దగొంతుతో.

తనను ఆ విధంగా పేరుపెట్టి విలిచిన బొగ్గిమొగ్గి కేసి అశ్రురంగా చూస్తూ విశ్రమకేసరి నిలబడ్డాడు. బొగ్గిమొగ్గి చేత సాముద్రీకం చెప్పించుకుంటున్న కొందరు విశ్రమకేసరిని, అతడి వెంటవున్న వాళ్ళనూ పరీక్షగా చూడసాగారు.

శిశుముఖి బొగ్గిమొగ్గి కేసి రెండడుగులు వెసి, "అయ్యా, చేయి చూసి మమ మల పెద్ద చెప్పి బొగ్గిమొగ్గి కొందరిని నే నెరుగుదును. కాని, మీరు మనిషి ముఖం చూసి పేరూ పూరూ తెలుసుకో గలిగారు. లోగడ మా ప్రాంతాల విమన్నా పున్నారా?" అని అడిగాడు.

వ్యతిమ్యేయ వికవిక మంటూ నవ్వి, "నేను అహోరీ వ్యతికాస్త్ర వందితుణ్ణి, శివ! భూతభవిష్యత్ వర్తమానాలు అన్ని వున్నపాళంగా చెప్పగలను. మీరిక వచ్చిన దారినే అంటికి తిరిగిపొంది. వృద్ధ విక్రమ శేసరి బతికిలేడు. పైగా మీరు చెయ్యేళ్ళ పయను గల మహాశక్తిమంతుడితో విరోధం తెచ్చుకున్నారు. సాహసించి బ్రహ్మపుత్రా నదీ లోయల్లోకిపోయారో మీరు బల వన్నరణం పొందుతారు," అన్నాడు.

ఆ మాటలు వింటూనే విక్రమశేసరి కత్తి దూయబోయాడు. శివముఖి అతణ్ణి వారింది చిన్నగొంతుతో, "శేసరి! తొందర

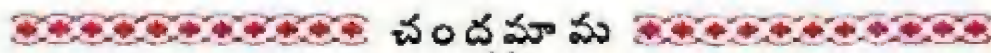

పడకు. మనం వున్నది దేశంకాని దేశం. ఈ కపట వ్యతిమ్యేయ శివలాలయ పూజారి మిత్రుడో సేవకుడో అయివుంటాడు. ఆ దుర్మార్గుడి ద్వారానే ఏడు మనసు గురించి విన్నాడు. అంటే దాని అర్థం, ఆ పూజారి యీ పట్టణంలోనే ఎక్కడో వున్నాడన్న మాట; మనను యిన్నాళ్ళుగా ఒక కంట కనిపెట్టే వున్నాడని తెలుస్తున్నది గదా!" అన్నాడు.

"అలాగే తోస్తున్నది. ఆ దుర్మార్గుడి పిడ వివగకైపోయిందనుకున్నాను. సరే, మనం యిక యీ జనంలో తిరగటం మంచిది కాదు. వాడి బంట్లు మనను చాటు నుంచి దెబ్బ తియవచ్చు. మన విడిది సక్రంతు పొదాంవదండి," అన్నాడు విక్రమశేసరి.

నలుగురూ ఓ ఆర గంట తరవాత సక్రం దగ్గిరకు వచ్చేసరికి, సక్రం యజమాని వాళ్ళతో, "మీ గురువుగారు, మీరు విడిది చేసిన గదిలో వున్నారు. ఓ గంట కాలంగా మీ కోసం ఎదురు చూస్తున్నారు," అని చెప్పాడు.

సక్రం యజమాని యిలా అనగానే నలుగురూ ఎక్కడలేని ఆశ్చర్యం పొందారు. శివముఖి సక్రం యజమాని కేసి అను

మానంగా చూస్తూ, "మాకు గురువంటూ ఎవరూ లేరు. వాడెవడో దొంగ అయి వుంటాడు. మేం దిగిన గది వాడికి చూపావా?" అని అడిగాడు.

సత్రం యజమాని కళవేశపడిపోతూ, "గది చూపాను. అతడు కొప్ప కాళి భక్తుడిలా వున్నాడు. ఏదో గుడికి పూజారి నని, మీకు చాలా కాలంగా గురువునని చెప్పాడు," అన్నాడు.

"నరే, వాడి సంగతి మేం చూసు కుంటాం. మా గది వైపు నుంచి కేకలూ అరుపులూ వినిపించినా, ఓ ఆర గంట వరకూ అటు కేసి ఎవర్నీ రానియ్యకు," అంటూ శిఖిముఖి గజగజా మిట్టెపై నున్న తమ గది కేసి బయలుదేరాడు. విక్రమ కేసరి, క్షత్రియయువకు లిద్దరూ అతడి వెనకనే నడిచారు.

విక్రమకేసరి వాళ్ళు విడిదికని తిను కున్న గది తలుపులు బాల్గా తెరిచి వున్నవి. అందరికన్న ముందు నడుస్తున్న శిఖిముఖి గదిలో అడుగు పెడుతూనే శిథిలాలయ పూజారిని చూశాడు. పూజారి ఒక చిన్న కొయ్యపెట్టెను బద్దలు కొట్టేందుకు ఒక చురకత్తి పిడితో దాని మీద బలంగా కొడుతున్నాడు.

శిఖిముఖి వాకిట్లోకి రాగానే పూజారి తల ఎత్తి అతడి కేసి చూసి, వికృతంగా నవ్వుతూ, "శిఖి, మంచి నమయానికే వచ్చావే! నరే, సుహృద్ నీ స్నేహితులూ గడప దగ్గరే అగండి. ఈ తుక్కుపెట్టెను తెరిచేందుకు నా మంత్రకత్తిని వృథా చెయ్యటం ఎందుకని, యా చురకత్తిని వాడుతున్నాను," అన్నాడు.

శిఖిముఖి గడప దగ్గరే అగి, వెనక నిల బదివున్న క్షత్రియ యువకులైన అజితు డికి, వీరభద్రుడికి కనుసైగతో ద్వారాన్ని కాపలాకాయమని హెచ్చరించి, ముందుకు రెండడుగులు వేసి, "పూజారి! ఆ పెట్టెలో

శిలానికొకటి పోయేందుకు అవసరం అయిన దారి గుప్తులు గల తాళపత్రం పున్నదనుకుంటున్నావా? ఉహు, అది అక్కడ లేదు. అదుగో, కేసరి దాన్ని సర్వదా తన దుస్తుల్లో దాచుకు తిరుగు తున్నాడు. కొంచెం దగ్గరకొచ్చి అదుగు, యిచ్చేస్తాడు," అన్నాడు.

విక్రమకేసరి తన దుస్తుల్లో నుంచి ఒక పెద్ద తాళపత్రం తీసి పూజారి కేసి రెవరెవ లాడించాడు. పూజారి దాన్ని చూస్తూనే వణ్ణుకొరికి, "దాని కోసం అడగారా? అదుగుతున్నాను, నేటికే కాదు కత్తితో!" అంటూ తన చేతులోపున్న చురకత్తిని విక్రమకేసరి కేసి విసిరాడు.

రానున్న ప్రమాదాన్ని ముందుగానే గుర్తించిన శిశిముఖి, విక్రమకేసరిని భుజాలు పట్టుకుని కిందికి దాగాడు. చుర కత్తి రివ్వమంటూపోయి ద్వారబంధానికి బలంగా గుచ్చుకుపోయింది. శిశిముఖి,

పూజారిని పట్టుకునందుకు ముందుకు దూకేంతలో అతడు గది వెనకపున్న తలుపు తెరుచుకుని పక్కనేపున్న పిట్టగోడ మీంచి కిందికి దూకేశాడు.

శిశిముఖి, విక్రమకేసరి పిట్టగోడను ఒక్క తృటికాలం ఆలస్యంగా చేరారు. పూజారి అంత ఎత్తు నుంచి కిందపడి మరణిస్తాడని వాళ్ళనుకున్నారు. కాని, మిగిలె కింది అవరణలో నిలబడివున్న సవర భయందం, పూజారి నేల తాకకుండా మధ్య లోనే పట్టుకుని, అతణ్ణి, దాపులమన్న రెండు గుర్రాల్లో ఒకదాని మీద ఎక్కించి, తాను రెండో గుర్రం మీదికి లంఘించాడు.

శిశిముఖి చప్పున వెనక్కు తిరిగి, "అజితా! వీరభద్రా! మీరు సత్రం అవరణలోకి వెంగెత్తి, గుర్రాల మీద పారిపో చూస్తున్న అదుర్దార్డుల్ని పట్టుకోండి!" అని శేకపెట్టాడు. అజితుడూ, వీరభద్రుడూ కిందికి వెంగెత్తారు. —(అంకా వుంది)

20

[శశిముఖి, విక్రమశేషిరి యుద్ధం అనుచులతో బ్రహ్మశ్రుతానది బోయలకు బయలు వెళుచు, వాళ్ళు కామాత్మనగరం చేరి ఒక స్త్రీలలో విడిచి వెళుచు, వాళ్ళు లేని వసు యంతో పూజారి వాళ్ళుంటే మిచ్చె మీది గదిలో ప్రవేశించాడు. శశిముఖి అతన్ని ఎక్కువవారిని ప్రయత్నిస్తే, పెట్టగడ దూకి స్త్రీలం మీద పారిపోసాగాడు. తరువాత—]

స్త్రీలం ముందు పెద్ద కలకలం లేగింది. అక్కడ విచారిణిగా స్త్రీలం మీద పారి పోతుండటం, కత్తులు దూసిన యువకు లిద్దరు 'అగంపి!' అంటూ వాళ్ళుగని పరి గిత్తుతుండటం చూసి, స్త్రీలంలో విడిచి చేసినవాళ్ళు చాలామంది అపరణలోకి పరి గిత్తుకొచ్చారు. అజితుడూ, వీరభద్రుడూ వెగంగా పూజారివాళ్ళ వెనక కొంతదూరం పరిగెత్తారు. కాని, స్త్రీలం మీద పారి

పోతున్న అతన్ని, సవరభేషంబాన్ని చట్టు కోట్లం వాళ్ళు సాధ్యమయ్యెదని కాదు. శశిముఖి, విక్రమశేషిరి తమ గది తలుపు బూతించి మిచ్చె మీది నుండి కి.దికి విగి పచ్చారు. ఆ స్త్రీకి అనంత వీరభద్రులు వచ్చితూ వాళ్ళ దగ్గరను పచ్చి. పూజారి దొరకలెవని చెప్పారు. ఆ దుర్బాధుణ్ణి చెక్కించునునే అవకాశం కొద్దిలో వివల మైసించును శశిముఖి విచారపడ్డాడు.

'చందమామ'

అంత ఎత్తు మీదై మీది నుంచి పూజారి కిందికి చూడుతాడని అతడు అనుమానించ లేకపోయాడు. సవరభేయందం కింద కాచుకుని పుస్త సంగతి అతడికి తెలియదు.

"శ్రీ! ఈ దుర్మార్గుడి బెడద మనకు పదిలెలాలెదు. మనం వాడితో తెలివి తక్కువగా మాటలు పెట్టుకున్నాం. గదిలో ప్రవేశిస్తూనే వాణ్ణి కత్తితో నవకవలసింది," అన్నాడు విక్రమకేశరి.

"అవును, ఈసారి వాడు తటస్థపడితే మనం చేయబోయేది అదే. ఆ నీచుడితో మనకు మాట లేమిటి?" అన్నాడు శిఖిముఖి.

అక్కడ చేరినవాళ్ళు శిఖిముఖిని, విక్రమకేశరిని రకరకాల ప్రశ్నలు అడగ పోగారు. ఎవరో యిద్దరు, పెద్ద దొంగతనం చేసి గుర్రాల మీద పారిపోయారని వాళ్ళను కున్నారు. సత్రపు యజమాని చేతులు నలుపుకుంటూ సంగిగా, "అయ్యా! ఇందులో నా పాతపాటు చాలా వున్నది. మీరు లేనప్పుడు ఆ పూజారిని చెప్పి సత్రాని మీ గదిలోకి పోనివ్వవలసింది కాదు. విలువగల వస్తువు లేమైనా ఎత్తుకు పోయాడా?" అని అడిగాడు.

"వాడిక్కావలసిన విలువైన వస్తువు లేవి మా దగ్గర లేవు. మేము యాత్రి ఖరం, పుణ్యశిల్పాలు సేవించేందుకు బయలుదేరినవాళ్ళం. మా దగ్గర విలువైన వస్తువు లేంవుంటుంది?" అన్నాడు శిఖిముఖి.

"తమ గదిలో దొంగతనం జరిగితేదని వివరం నాకు చాలా సంతోషం కలిగిస్తున్నది. ఆ పూజారినిన్నవాధి ముఖంకీణాలు చూస్తే, వాడు ఇహ్యవాతి వాడిలా వున్నాడు. వాళ్ళంత సమ్మకస్థులో ఆత సమ్మక ద్రోహులు," అన్నాడు సత్రం యజమాని.

ఆ రాత్రి శిఖిముఖి, విక్రమకేశరి సుప్రతింతుకుని బ్రహ్మపుత్రానది లోయల్లో

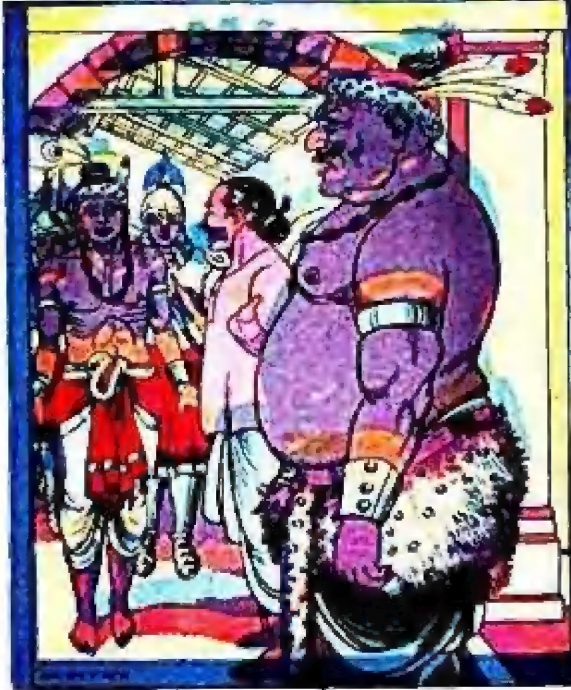

ఇభ్యుజాతి వాళ్ళుండే ప్రాంతాలకు చారి
మావ గల వాణ్ణొకణ్ణి కుదుర్చుకోవటం
మంచిదని విశ్వయించారు. పెద్దమనిషిలా
కనబడుతున్న సత్రం యజమానితో
యీ మాట చెప్పితే, అతడు ఆశ్చర్యపడి,
"ఆ ప్రాంతాలకు పోవటం అంత క్షేమం
కాదు," అన్నాడు.

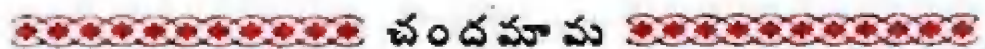
కలిముఖి ఆ మాటకు చిన్నగా నవ్వి,
"మాకు ప్రాణాపాయం కలగవచ్చునే కదా
మీరు భయపడుతున్నది. అలాంటి భయం
మాకేం లేదు. మమ్మల్ని చంపినందువల్ల
ఎవరికీ ఒరిగేదేంవుండదు. ఆ లోయల్లోని
చిన్నాపెద్ద వచిత్ర స్థలాలన్నీ చూడ
దలిచాం. ముఖ్యంగా ఇభ్యుజాతివాళ్ళుండే
ప్రాంతాల అతి పురాతనమైన దేవాలయా
లున్నవని విన్నాం. ఎంత కష్టనష్టాలైనా
సరే ఒక్క వాటన్నిటినీ తప్పక దర్శించి
తిరాలి," అన్నాడు.

"అయితే మీ యిష్టం. మీ ప్రయాణం
ఎప్పుడో చెప్పండి. ఆ ప్రాంతాలు బాగా
తెలిసిన వాణ్ణొకణ్ణి మీ వెంట మంథరాను,
నాడిక తి.డి తిప్పలూ మీరే చూడాలి.
తిరిగివచ్చిం తరవాత పారికొవికంగా కొంత
దబ్బు యివ్వవలసివుంటుంది," అన్నాడు
సత్రంయజమాని.

కలిముఖి, చిత్రమతేసరి అందుకు అంగీ
కరించారు. మర్నాడు సూర్యోదయంవేళ
పాట్రిగా బలంగా గున్నపినుగుపిల్లలా వున్న
ఒక నడి వయసువాణ్ణి, సత్రంయజమాని
వాళ్ళ దగ్గరకు తినుకువచ్చి, "అయ్యా,
ఇతడి పేరు బాంగ్ లా. ఇభ్యుజాతి
వాళ్ళుండే ప్రాంతాలన్నీ తనకు బాగా
తెలుసంటున్నాడు. ఇతడూ ఆ జాతివాడే,"
అని చెప్పాడు.

కలిముఖి అతణ్ణి సఖకల వర్యంతం
వరికగా చూశాడు. మనసిమిముఖం చూసి
స్వభావాన్ని కనిపెట్టే దుకు అతడికి సావ్య
మయేలా కనిపించలేదు. బాంగ్ లా పెదాం

మీద చిరునవ్వు కదులుతున్నది. ముఖం మీద ఎలాంటి భావం ప్రస్ఫుటం కావటం లేదు. ఎండ వానలకు గురై, బాగా బీటలు బారిన నల్ల రాతిపలకలా వున్నది అతడి ముఖం.

బాంగ్లాను పరిచయం చేసి సత్రం యజమాని వెళ్ళిపోగానే, శిఖిముఖి అతడితో, "నీవు నమ్మకస్తుడివా కావా అన్న భయం మాకు లేదు. మేం నలుగురం, నువ్వొక్కడివి. కాని, నీకు ఇభ్యుజాతి వాళ్ళుండే ప్రాంతాలు ఏల్లంగా తెలుసునా ఎదా అన్నదే నా కనుమానంగా వున్నది." అన్నాడు.

"నేనెంత నమ్మకస్తుణ్ణో మీరే తెలుసుకుంటారు. పోతే, నేను వుల్లి పెరిగింది ఇభ్యుజాతి వాళ్ళుండే ప్రాంతానే. నేను ఆ జాతివాణ్ణి నీ సత్రంయజమాని తమకు చెప్పారు గదా? ఆయన నన్ను బాగా ఎదుగు." అన్నాడు బాంగ్లా.

"నరే, నీకు దారిభక్త్యం మేమే జరుపుతాం. ప్రయాణం ముగిసి తిరిగి ఈ కామాఖ్యసగరం చేరింతరవాత, నీకు పారి తప్పకంగా అయిదు బంగారుకాసు లిస్తాం. ఇష్టమేనా? ఆలోచించుకుని చెప్పు." అన్నాడు శిఖిముఖి.

"అలోచనెందుకు, తమ దయ!" అన్నాడు బాంగ్లా.

"మమ్మల్ని ఆ లోయల్లోని గోరేతరా అన్న ఇభ్యుజాతి గ్రామం చేర్చాలి. ఆ దాపుల్లో ఎక్కడ ఆతిథురాతనమైన ప్రసిద్ధ దేవాలయం వున్నదని విన్నాం." అన్నాడు శిఖిముఖి.

గోరేతరా అన్న పేరు వింటూనే బాంగ్లా కొంచెం ఉలిక్కిపడి, "చిత్తు. అలాగే అక్కడికి దారి చూపుతాను, ఆ గ్రామం నే నెరిగినదే. కాని, మీ రన్నట్టు అక్కడ ప్రసిద్ధ దేవాలయం ఏమీ లేదు. తరవాత నన్ను తప్పవట్టకుండా ముందే

చందమామ

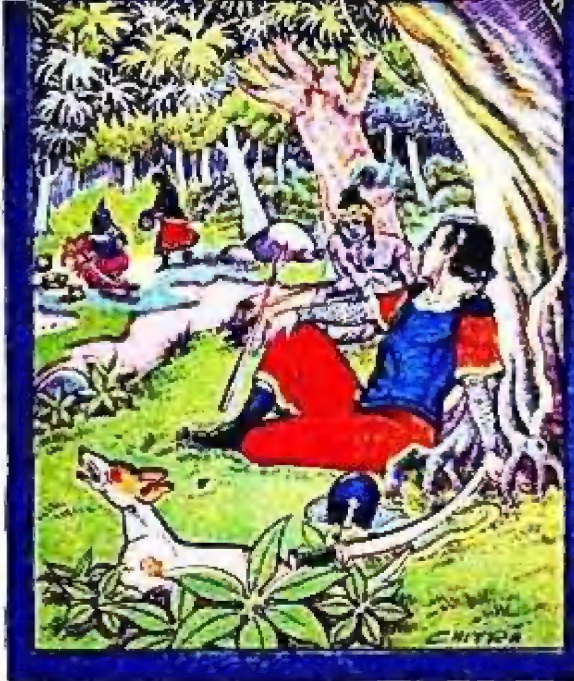

వున్న సంగతి తమకు మనవి చేసుకుంటున్నాను," అన్నాడు.

"ఉన్నట్టు మేం విన్నాం, అవునా, కేసరి?" అంటూ కలిముఖి విక్రమకేసరి కేసి చూసి, అతడు అవునన్నట్టు తల వూపగానే, బాంగ్లాలో, "నువ్వు మాకు ఆ గ్రామానికి దారి చూపు, అక్కడికి చేరింతరవాత, సంగతి మేం చూసుకుంటాం. ప్రయాణం యీ సాయంకాలమే, నిద్రంకా," అన్నాడు.

బాంగ్లా వాళ్ళకు నమస్కరించి వెళ్ళిపోయాడు. ఆ సాయంత్రం తమకు దారిలో అవసరం అయిన అహత పదార్థాలనూ, ఇతర సామగ్రిని రెండు కుంచెగాడిదల మీద వేసుకుని, కలిముఖి, విక్రమకేసరి నదీ తీరాల కేసి బయలుదేరారు. బాంగ్లా వాళ్ళకు ముందు నడుస్తూ దారి చూపసాగాడు.

చికిటిపడుతూనే అందరూ అరణ్యం లోని ఒక చిన్న కొలను ప్రాంతం చేరారు. ఆ రాత్రికి అక్కడ అగి, వంట చేసుకుని, మర్నాటి వేళువజామున తిరిగి ప్రయాణం కావడానికి వాళ్ళు నిశ్చయించుకున్నారు. వంటపనిలో అజితుడూ, విరభద్రుడూ నిమగ్నులయ్యారు. బాంగ్లా ఎండుపుల్లలు

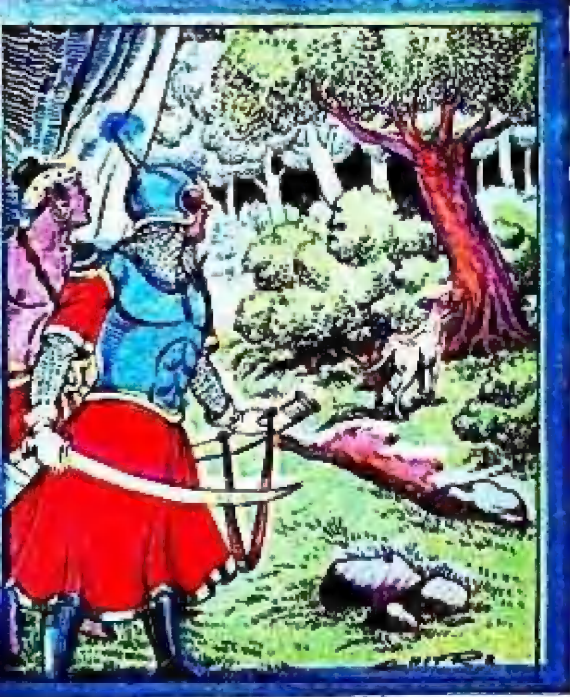
తీసుకువస్తానని కలిముఖితో చెప్పి, అరణ్యంలోకి పోయాడు.

కలిముఖి, విక్రమకేసరి ఒక చెట్టు వాసుకుని కూర్చుని తమ ముందు కార్యక్రమాన్ని గురించి మాట్లాడుకో సాగారు. విక్రమకేసరికి, బాంగ్లా మీద పూర్తి నమ్మకం కలగలేదు. వాడు తమను తప్ప దారి పట్టిస్తాడేమో అన్న అనుమానం అతడు బయట పెట్టాడు. కలిముఖిని యిలాంటి అనుమానమే అప్పడప్పుడూ పిడిస్తున్నది.

"మన జాగ్రత్తలో మనం వుండాలి. ఈ బాంగ్లా, కిదిలాంటి పూజారి అను

చందమామ

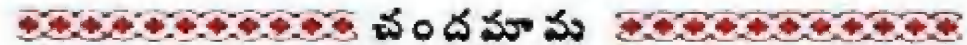
ఎర్రగండు చెట్లలో కొంత దూరం ముందుకు పోయి ఒక చోట అగ్ని తల పై కెత్తి మొరగ సాగింది. నేలకు దాదాపు అయిదా రడుగుల ఎత్తులో దట్టంగా పరు చుకుపోయిన చెట్లకొమ్మల కేసి, శిఖిముఖి పరీక్షగా చూశాడు. అక్కడ క్రూర వెపతైనా దాగివున్నాడేమో అన్న సంశయం అతడి క్కలిగింది. కాని అక్కడ ఎవరూ వున్నట్టు లేదు. అంతలో అతడికి దూరంగా ఎవరో చిన్నగొంతుతో మాట్లాడుతున్నట్టు అను మానం కలిగింది. అతడు ముందుకు నడచి బోయాడు. ఎర్రగండు అతడి దారిని అడ్డ గిస్తూ తల పైకెత్తి పెద్దగా మొరగటం ప్రారంభించింది.

ఈసారి శిఖిముఖికి అడుగుల చప్పుడు స్పష్టంగా విసబడింది. చూస్తూండగానే జాంగలా భుజం మీద యిన్ని ఎండుపుల్లలు పెట్టుకుని వేగంగా అతడి కేసి రాసాగాడు. శిఖిముఖి అతడి కేసి రెండడుగులు వేసేంతలో చెట్లకొమ్మల్లోంచి ఒక పెద్ద కొండ చిలువ తపి మంటూ జాంగలా మీద పడి, అతడి కరీరాన్ని బలంగా చుట్టివేయ సాగింది. ఎర్రగండు పెద్దగా అరుస్తూ ముందుకు దూకింది. జాంగలా ఒక దాపు కేక పెట్టాడు.

చరుడేమో అనేకదా నీ భయం. ఆ దుర్మా ధ్లుడే మనసు ఏమీ చేయలేనప్పుడు, యీ వెధవ చేయగలిగిం దేమిటి?" అన్నాడు శిఖిముఖి.

విక్రమశేనరి ఏదో జవాబు చెప్ప బోయేంతలో, ఎర్రగండు చిన్నగా మొరగి, దాపుల నున్న గుబురుచెట్ల కేసి బయలు దేరింది. శిఖిముఖి కుక్క వారకం చూసి, విక్రమశేనరిని హెచ్చరించి, దాని వెన కనే వికృతంగా నడిచాడు.

విక్రమశేనరి కత్తి చూసి నిలబడి, మాట్లా అలముకుంటున్న చీకటిలోకి గుచ్చి గుచ్చి చూడసాగాడు.

శిశువుని పి కనుకాలం కొయ్యచాది పోయాడు. మరుక్షణంలో అతడికి బాంగలా పిలాంటి మోర ప్రమాదంలో చిక్కుకున్నాడే అర్థమైంది. అతడు పరిగెత్తుకుంటూ పోయి కొండచిలువ తల సరికింది. కత్తి చూశాడు. కాని, కొండచిలువ బాంగలాను నడుము నుంచి పైకి తన చేతులతో బలంగా చుట్టి అతడి తలను ఒడిచి పట్టుకునేందుకు ప్రయత్నిస్తున్నది. ఆ చికట్లో కత్తి గురి పమాత్రం తప్పినా కొండచిలువ తలకు మారుగా బాంగలా తల తెగి గొంప పడి ప్రమాదం వున్నది.

బాంగలా అక్కడిక్కడై పోతూ చిన్నగా మూలుగుతున్నాడు. శిశువుకి, "భయపడకు బాంగలా! ఇదుగో కొండచిలువను నువ్వెత్తున్నావు." అంటూ ఎత్తమచేత్త పాము మీద పట్టుకుని యివతడికి చాగుతూ, అనే సమయంలో కత్తితో దాని మోడ మీద బలంగా కొట్టాడు.

తల తెగిపోగానే, బాంగలా కరీరం మీది నుంచి కొండచిలువ చేతుల మెరికలు తెరుగుతూ గొంప పడిపోయింది. బాంగలా పెద్దగా మూలగి ఒక పక్కకు దిక్కిమంటూ పడిపోయాడు. ఈ గొంపరగోళం అంతా విన్న విశ్రమణేనరి. అజిత వీరచంద్రులూ అక్కడికి పరిగెత్తుకు వచ్చాడు.

శిశువుకి, బాంగలాను లేపనెత్తేందుకు పంపితూ, "కొండచిలువ తల సరికాదు. దాని పట్టులో చిక్కి నీ కాళ్ళూ చేతులూ ఏమైనా చిరిగిపోలేదు గదా?" అన్నాడు.

బాంగలా బవాబచ్చేందుకు గొంతు నవ్వి రిందుకునేంతలో చికట్లో నుంచి, "అమోరీలు భక్తితో పూజించే కొండచిలువ తల సరికిన వాడెవరు? ఇదుగో, నీ తల సరిక బోతున్నాం. కాదుకో!" అంటూ నలుగురైదుగురు భయంకరాకాషులు, పెద్ద పెద్ద నూలాల, పైకెత్తి, శిశువుకి కేసి పరిగెత్తుకు చాపోగాడు.

— (గంకా వుంది)

దీయారు. శశిముఖి దాని రెట్ట తవ్వకుని, ఆ ఆహారాన్ని కత్తితో మెడ మీద బలంగా కొట్టాడు. వాడు, "మహాకాళ!" అని అడుస్తూ పక్కకు పదిపాడూడు. ఇంతలో ఆహారాల్లో ఒకడు, "అగండి! వాణ్ణి చంప కండి. వాడు విక్రమశేనరి గురువు పేరు ఉచ్చరిస్తున్నాడు." అని నేక చెల్లారు.

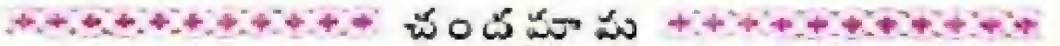
ఆ సమయానికి అక్కడికి మరి నలుగురు ఆహారాలు వచ్చారు. శశిముఖి నేక చింటానె, పారిపావలానికి మాడుగా, విక్రమశేనరి, అజితుడూ, విరభద్రుడూ కత్తులు దూసి అతడి రక్షణకు పరిగెత్తుకు వచ్చారు. ఆహారాల్లో మొదటి మాల్లాడిన

వాడు చేతులు దాచి తన వాళ్ళను కొంచెం వెనక్కు పొమ్మని చెప్పి, శశిముఖిలో, "మీ కత్తులూ, ఈ బెలూ మా ఆహారాల ముందు ఎందుకూ కొరగావు. నేను నా అనుచరుల్ని వెనక్కు పొమ్మన్నది, మీకు భయపడి కాదు. ఇంతకు ముందు నువ్వు విక్రమశేనరి గురువు పేరు తలిచావు. అంత కాకుండా అయ్యి పారిపొమ్మన్నావు. ఇది చాలా వింతగా వున్నది! ఎవరిని నువ్వు? ఆ విక్రమశేనరి గురువు ఎక్కడ?" అని ప్రశ్నించాడు.

శశిముఖి ఆ ప్రశ్నలో 'పరిస్థితి' చాలా పరకు అర్థమైపోయింది. తాత విక్రమశేనరి చాలాకాలం పాటు ఆహారాలు వుండే ప్రాంతాన వివసించినట్లు, అతడు వదిలి పోయిన తాతవారల ద్వారా తెలుస్తున్నది. తను నేకపెట్టి పారిపొమ్మన్నది. ఆ విక్రమశేనరినైనా పిళ్ళనుకుంటున్నాడు.

విక్రమశేనరి తన సమీపానికి రాగానే శశిముఖి అతణ్ణి తనను ప్రశ్నించిన ఆహారానికి చూపుతూ, "ఇకలే విక్రమశేనరి! ఈయన తాతగారైన విక్రమశేనరి మాచా రాజు కొన్నెళ్ళ క్రితం ఈ ప్రాంతాలకి వచ్చాడు. అయిన ఏమైనది తెలియలేదు. అయ్యి వెతికించుకే మేము పొరగిన

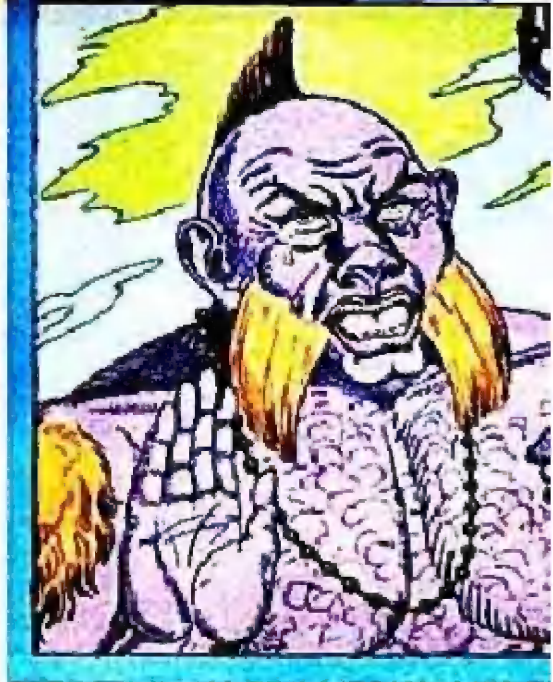

చేసే సుందరి బయలుదేరి ఈ ప్రదేశానికి వచ్చాం." అన్నాడు.

శక్తిమూర్తిని ప్రశ్నించిన అహోరీ తతిమ్మా వాళ్ళకు నాయకుడు. అతడు శక్తిమూర్తి అచ్చిన బాబు వింటూనే. విశ్రమశేసరి ముందుకు వచ్చి పంగి నమస్కరించి, "విశ్రమశేసరి గురువు పాతకలన్ని చిటా వున్నవి. అయిన మా ముఖా అహోరీలకు అపదసమయాల్లో సలహా తిచ్చి, దీర్ఘ బోగాలను మూలికా చికిత్సతో నయంచేసి పంకగాలే పాపపక్షాడు. అయిన యింక తిమ్మకదెనది. కాని..." అంటూ శక్తిమూర్తి ముఖంలోకి గుచ్చిగుచ్చి చూస్తూ, "అతడు చెప్పేది నా శేం అర్థం కావడంలేదు. విశ్రమ శేసరి గురువు యింకా బతికుంటావని మీ రెండుకు భావించారు? ఒకవేళ అయిన బతికే వుంటే మీ బాగానికి ఎప్పుడో తిరిగి వచ్చేవాడు గదా?" అన్నాడు.

"అయిన యింకా సజీవులే అన్న బానిస వడంతులు మేం చెన్నాం. బ్రహ్మపుత్రా నది లోయల్లోని ఒకానొక శివాలయ ప్రాంతానికి అయిన వెళ్ళినట్టూ, తరవాత అయిన బాత తేరియింకా పోయినట్టూ, మాకు లభించిన తాకెవ్రతాల ద్వారా మేము తుహించాం." అన్నాడు శక్తిమూర్తి.

"మీ బాపా నరైశివ. విశ్రమశేసరి గురువు గారు బాత వాళ్ళు నివసించే లోయ ప్రాంతాలకు వెళ్ళారు. తరవాత అయిన బాత మాకు తెలియలేదు. ఇప్పుడు అయ్యి చంపి వుంటారని మేం అనుకోం, ఆ ప్రాంతాల అయిన ఏదో దయంగర వ్యాధికి గురై మరణించి వుంటారని మా నమ్మకం," అన్నాడు అహోరీల నాయకుడు.

"అదేదో యిదమిత్తం గా తెల్పుకో తరిచాం. కాని, మాకు ఒకానొక పూజారి నుంచే కాక, మీ అహోరీల నుంచి కూడా ప్రమాదాలు తప్పనట్టినప్పటి..." అన్నాడు శక్తిమూర్తి.

చందమామ

అ మాటకు అహోరీల నాయకుడు సవ్వి. "మా వాళ్ళ నుంచి మీకు ఎలాంటి హాని కలగకుండా, అదిగో ఈ దుద్రాక్షుల దండ ఏ ముంజీరికి కడుతున్నామ. ఆ పూజారి సంగతి నాకు తెలియదు. మీ బాగ్రత్తలో మీరు ఉండండి. మీ దేశానికి తిరిగి పోయేలోపల మీమ్మర్ని ఈ మహారాజ్యాల్లో ఎక్కడో మరచిపోయి మేం తప్పక కలుసుకుంటాం. నా పేరు హెరచిత్తుడు." అని చెప్పి, కలిముఖి చేతికి దుద్రాక్షుల దండ కట్టి, చావు బతుకుల్లో వున్న తమ అనుబంధుల్లో తనవాళ్ళచేత వట్టింతుకుని అహోరీల నాయకుడు వెళ్ళిపోయాడు.

కలిముఖి తామంతా దిగిన చెట్టు కిందికి వచ్చారు. అజత, విరభద్రులు వెంటపనిలో నిమగ్నులయ్యారు. కలిముఖి, విశ్రమణేసరిని దూరంగా పినుకుపోయి, బాంగ్లాను కొంత చిలువ పట్టుకునే ముందు, తాను చెట్ల చాటున ఎవరో మాట్లాడుతున్న శబ్దం విన్న సంగతి చెప్పారు.

"బాంగ్లాను ప్రశ్నించి నిజం తెలుసుకోవచ్చు గదా?" అన్నారు విశ్రమణేసరి.

"వారు మనకు తెలియకుండా మరెవరి తోనే చెల్ల చాటున మాట్లాడివుంటే—మన ప్రశ్నలకు వాణ్ణుంచి నిజం బయటపడదు. ఒకవేళ నేనే పారబడి వుండినప్పు. గాఢికి చెల్ల అకులూ, దిరుకోమ్మలూ చేసే శబ్దం కూడా ఒకో పా రి ఎవరో గుసగుసలాడుతున్నట్టు భ్రష్టంపడటం జరుగుతుంది. ఏమైనా మనం మరి కాస్త అప్రమత్తులంగా వుండాలి," అన్నారు కలిముఖి.

వెంట పూర్తవగానే అందరూ బోజవాలు చేశారు. అ సరికి బాంగ్లా ఒళ్ళునెప్పలు పోయి, మామూలుగా నడవసాగాడు. చెట్టు కింద కలిముఖి, విశ్రమణేసరి తమ వెంట తెచ్చిన నారపట్టాలతో చిన్న గుడారం వేసుకుని, దానిలో నడుకున్నారు. అజితరూ, విరభద్రుడూ, బాంగ్లా కంఠరగాడిదలకు

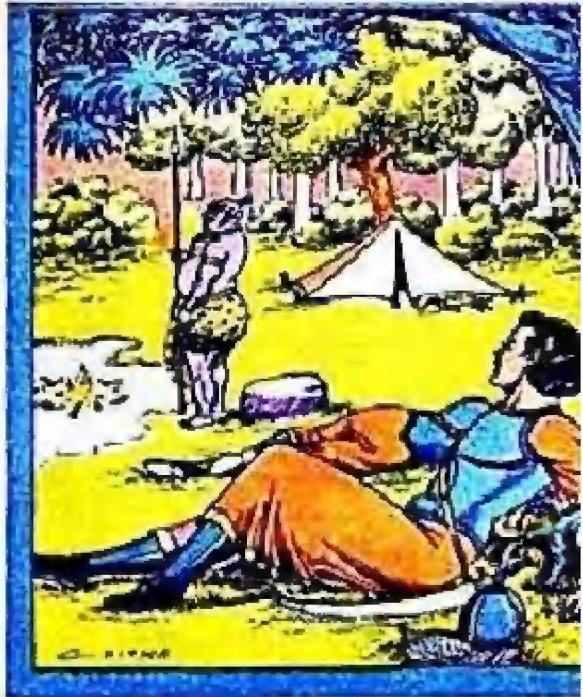

మేక వెసి, రాము దిగిన చోటుకు చుట్టూ అక్కడక్కడా నెగళ్ళు చెరిగిందాడు. అప్పు టికి బాము పొద్దుపోవటంతో తరిస్సూ మూడు బాముల రాత్రిలోనూ, బాము కొకడు చెప్పున మెల్కుని పుండి, కావలా కాయలానికి పిచ్చాళ్లు చేసుకున్నాడు.

మొట్టమొదటి కావలా పంతు అజేతుడిది. అతడు నెగళ్ళు అరిపాకుండా మహ్యమథ్య వారి మీద ఎందుపుల్లలు చేస్తా. చుట్టూ పున్న చికళ్లో నుంచి ఎవైనా మృగాలు గావి. శత్రువులు గాని వస్తున్నారేమో కనిపెట్టేం దుకు గుచ్చి గుచ్చి చూడ సాగాడు. అ బాము కాబమూ ఎలాంటి దుర్వటనా లేకుండా గడిచిపోయింది. చూడంగా అర న్ణంలో పులి అడుపు. సెక్క కూతలూ మాత్రం అజేతుడు విన్నాడు. మహ్యమథ్య ఏది తల లాంటి ద్వని కూడా అతడి చెవుల బడింది. బహుగా అది వెదురు పొదల్లో గారి చేసే శబ్దం అయివుంటుం దనుకున్నా తరన.

అజేతుడి పంతు అయిపోగానే బాంగలా కావలాకు పూనుకున్నాడు. అజేతుడు పోయి చికళ్ళద్రుడికి అంత ఎడంలో పడు కున్నాడు. కాని అతడికి నిద్ర సరిగా పట్ట లేదు. అహోరీతి దాడి చూసినంతరవాత

అతడికి యీ అరణ్యంలో ఏ సమీపిన ఎలాంటి ప్రమాదం వస్తుందో అన్న భయం పట్టుకున్నది.

కొద్దికాలం గడిచింది. అజేతుడు కొంచెం సెపు నిద్రలో బోగి, దూరాన్నించి ఏదో శ్రూరజంతువు అడుపు వినిపడగానే మెత్తుగా కళ్ళు తెరిచి చూశాడు. బాంగలా నెగళ్ళ పక్కగా నిలబడి అరణ్యంలోకి చూస్తున్నాడు. వాడు సరిగా కట్టెలు చేయ నందున నెగళ్ళు క్రమక్రమంగా అరి పోతున్నవి.

అజేతుడు లేచి వాల్చి గట్టగా కోప్పడదా మనుకున్నంతలో, చెట్ల చాటు నుంచి

నన్ను ఈ విషయమిది. ఆ వెంటనే జాంగీలా ఈ రుబాన పెట్టుకుని కూర్చున్నాడు. పిటి మోసం జరగబోతున్నదని అజితుడు అనుకుని వెళ్ళుటగా తల తిప్పి శిఖిముఖి, విశ్రమశేనరులు విద్రహున్న గుడారం కని చూశారు. ఆ సమయంలో అక్కడ కనిపించిన దృశ్యం అతల్లి వెలు వెళ్లా కనిపించేలా చెప్పింది.

చిరుతపులి ఒకటి గుడారాన్ని నమిపించి, నేలను మూచూచి, గుడారం వట్టాల కాలి లొంచి లోపలికి తంపెట్టబోతున్నది. అంత అడుగుతుంటే విద్రగండు పిం చేస్తున్నట్లు? అగమగూర్చారు అజితుడు. అతడిని చూస్తున్న

ప్రమాదం అర్థం కాగానే, అంతవరకూ పున్న చయం కాస్తా ఎగిరిపోయింది.

"వీరభద్రా, లే! ప్రమాదం ముందుకు వస్తున్నది!" అంటూ అతడు ఎగిరి లేచి. చేతిలో పున్న ఈటెను గురిచూసి చిరుత పులి కని విసిరాడు. అదృష్టం కొద్ది ఆ ఈటె నూటిగా పోయి చిరుతపులి రొమ్ముల్లో గుచ్చుకున్నది. కాదకో అది పెద్దగా బాబ్బ రిస్తూ, వదులూ లేస్తూ దూరంగా పున్న పొదల కని పోసాగింది.

అజితుడి కేకలూ, చిరుతపులి బాబ్బ రింతల్లో శిఖిముఖి, విశ్రమశేనరీ విద్ర లేచి కర్తులు చూస్తూ గుడారం నుంచి బయటక

వచ్చాడు. తులకల అజతుడు, నిద్రలేచిన
పిరభద్రుడితో, బాంగరా పారిపోతుంటా
చూస్తూవడమని చెప్పి, కలిమునీ వాళ్ళు
దగ్గరకు వంగిత్తి పోయి, జరిగిన దేమిటో
రెండు మాటల్లో చెప్పి, "ఆ పాదల చాటు
నుంచి ఈల వినిపించింది. అక్కరెవరో
దాగివున్నాడని నా అనుమానం." అన్నాడు.

విశ్రమకేసరి ఆ మాట వింటూనే, చిల్లు
తీసుకుని బాణం ఎక్కుపెట్టి, అజతుడు
చూపిన పాదం కేసి ఒకదాని వెంట ఒక
టిగా మూడు బాణాలు కొట్టాడు. మూడో
బాణం జాయ్(మంటూ పోయి ఒక పాదము
తాకేసరికి, అక్కణ్ణుంచి పెద్దగా ఒక బావుకేక
వినిపించింది మరుక్షణంలో పాద బాగాకదిలి
నట్టయి, అందులో నుంచి నల్లని ఆకారం
ఒకటి బయటికి పారిపోవటం కనిపించింది.

కలిమునీ, అజతుణ్ణు హెచ్చరిస్తూ, "ఈ
గుడ్డివెన్నెల్లో వాణ్ణి ఒంటరిగా వెంచిరిం
చడం ప్రమాదం. శత్రువులు మరి కొందరు
అదుట్టువక్కల ఎక్కడైనా దాగివుంటున్నా.
మి యిద్దర్లో ఒకరు బాంగరాను కనిపెట్టి
వుండండి. మరొకళ్ళు మన పామాను
రక్షణ చూడండి. నేనూ, కేసరి పోయి
ముందుగా, ఆ గాయపడిన చిరుతపులి
ఎలా వుందో చూసి వస్తాం. గాయపడిన

క్రూరమృగాన్ని పదిరి పారుకోవటం చాలా
ప్రమాదం." అన్నాడు.

కలిమునీ, విశ్రమకేసరి బయలుదేర
గానే, అజతుడు, "కలిచరా! ఇంత జరుగు
తున్నా ఎర్రగండు అరవటంలా మొరగ
టందా వున్నదే?" అన్నాడు.

"దానికి ఎవరో ఎవరో ఏమిట—ఈ
బాంగరా మెత్తుమంచు పెట్టాడు. ని కేక
విసవడగానే దాన్ని తల్లి లెపాలని చూశాను.
అది చుత్తుగా పడి వున్నది....అదంతా తర
వార చూద్దాం." అన్నాడు కలిమునీ.

వెలుగుతున్న కళ్ళ ఒకటి తీసుకుని
కలిమునీ, విశ్రమకేసరి పాదంను సమీపం

చందమామ

చేంతలో చిరుతపులి ఒకసారి గర్జగా అరిచి
వాళ్ళ మీదికి చూకబోయింది. కానీ, బాగా
గాయపడి వుండటం వల్లా, గుండెల్లో గుచ్చు
కున్న ఈటె ముందుకాళ్ళకు అడ్డవడటం
వల్లా, అది పొదలో మంచి చూసుతూనే
చక్కకు పది గిరిగిల్లాడ సాగింది.

శిశిములి ఈటెతో బాని తల మీద
రెండుసార్లు బలంగా పొడిచి, గుండెల్లో దిగి
వున్న ఈటెను పట్టుకుని ఒక్క గుంజతో
బయటికి బాగాడు. చిరుతపులి ఓ క్షణ
కాలం గిరి గిరి తన్నుకుని ప్రాణాలు
విడిచింది.

"శిశి! అది చూశావా?" అంటూ
విశ్రమకేసరి తన ఈటెను చిరుతపులి
మెడ మీద అవించాడు. అక్కడ ఒక తోలు
పట్టెడ—చిరుతపులి మెడకు దిగించి
వున్నది కనిపించింది.

"ఇది పెంపుడు చిరుత. దీన్ని పెంచిన
వాడు వ్యయంగా వచ్చి మనం వున్న

గుబారం మీదికి దీన్ని పదిరి పొదల్లో
దాక్కున్నాడు. వాడు నీ బానిచెప్ప
తిన్నాడు. ఇక వాడి నంగతి చూద్దాం
వద," అంటూ శిశిములి బయలుదేరాడు.

ప్రాణభయంతో గజగజ పరుగిపోతున్న
బాంగలా దగ్గరకు అతడు రాగానే, బాంగలా
చిన్నపెడుతూ అతడి పొదాల మీద వడ
బోయాడు. శిశిములి, వాల్లో మెడ పట్టుకు
గుంజ నిలబెట్టి, వాడి చేతిలో ఒక వెరిగి
కప్పెఫల్ల పెడుతూ, "అన్ని నంగతులూ
తకవాత మాట్లాడదాం. బానిచెప్ప తిన్న
నీ మిత్రుడు ఎలా వున్నాడో చూడాలి.
ముందుండి దారితియ్యి. పారిపోవాలని
చూశావే, నీ వెన్నులో ఈటె గుచ్చుతాను." అన్నాడు కఠినంగా.

బాంగలా మరింతగా పరుగిపోతూ
పొదలకేసి నడవసాగాడు. వెనక్కి శిశిములి,
విశ్రమకేసరి బయలుదేరాడు.

—(అంశాపుంది)

శిథిలాలయం

22

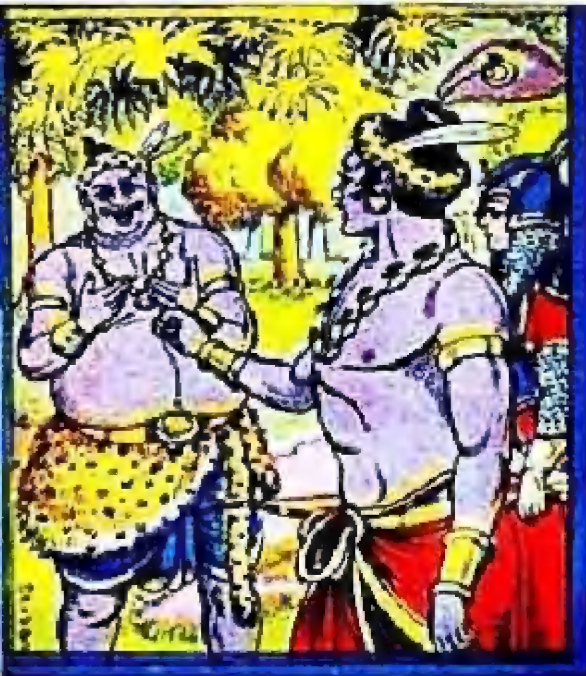
[అహోరీలు శిశుమూర్తికి రాజీమాటలు మార్చాడని తమ దారిని వెళ్ళిపోయాడు. శాస్త్రవేద శత్రువులు తమ మిషన్ పొంగదాటుగా పరిచిన చిహ్నరపురిని శిశుమూర్తివాళ్ళు చూచారు. వాళ్ళకు పాటుపడిన బాంగారాడు. గాయపడిన వారి ముఖము ఎక్కడున్నది తెలుసుకునెందుకు. ముందులను దారి విడుచుచు శిశుమూర్తి అభ్యసించాడు. తరువాత—]

నగరాకారంలో శిశుమూర్తివాళ్ళు పావల స్త్రీ, ఇంకా యిక్కడ శాబరయాపిన పక్కగా నడుస్తూ, గాయపడిన శత్రువు చెయ్యిబలం ఎందుకు? ప్రయాణసన్నాహం చేశాడు. వారి కొక పాద వగ్గర పాటు చేశాడు," అన్నారు శిశుమూర్తి. నిర్భయ మితరణం నడిపించినై. అక్కడ "మన ప్రయాణానికి దారి చూపి పరిగిన తన్ని చెట్టురెమ్మలూ, అనురా పాయవరేవా రెవరు? ఈ బాంగారా శత్రు చెల్లాచెదురుగా పడివున్నది. పక్షింపాదని తెలిపిపోయింది గదా?" అన్నారు ఎక్కడుండినది.

"నెవరి, వారు ఏ బాంబులెప్పు తిన్నది, యీ పాద వగ్గరే. కాని, ఎలాగో యిక్క "ఏ పక్షింపాదయినా, వీడు ప్రస్తుతానికి జ్వంది పారిపోగలిగాడు. తెల్లవార చుట్ట మన అధీనంలో వున్నాడు. కామాఖ్య

'చందమామ'

నగరం నుంచి బయలుదేరిపోవుడు, ఏడు మనసు ఇర్దుబాదివాళ్ళు వివసించే గోల్ తరా గ్రామం చేరుస్తానని మాట యిచ్చారు. ఆ పని ఏరిచేత చెయ్యించుదాం." అన్నాడు శశిముఖి.

"ఇంకా యీ దుర్బాధుల్లో నమ్మటమా? మనసు తప్పచారి వట్టించి, అశధిదాయ పూజారికి ఒప్పచెప్పగండు!" అన్నాడు విశ్రమకేసరి.

"అలాంటి భయం ఏమీ లేదు. పిదైనా మోసం చేయబోరున్నట్టు అనుమానం కలిగిన మరుక్షణం, ఈ బాంగ్లాను కత్తిలో ముక్కలు ముక్కలుగా నేరుకుతాను, మన

కొచ్చిన విశ్కేమిటంటే, ఈ మహారాష్ట్రలో, నది బోయల్లో ఏడు తప్ప, చారి చూపగల వాడు మరొకడు లేడు. పిన్న అందుకు ఉపయోగించుకోక తప్పదు," అన్నాడు శశిముఖి.

"ఆ ఉపయోగించుకోవటం అది నివేచనానుకోవాలి. నేను మాత్రం ఈ బాంగ్లాను ఒక్క క్షణం కూడా నమ్మను," అన్నాడు విశ్రమకేసరి.

"నేనూ అంతే," అని శశిముఖి, బాంగ్లా తేసి తిరిగి, "బాంగ్లా, నెజం చెప్పి, నీకు తప్పు మీద ఎక్కువ అలా, ప్రాణం మీద ఎక్కువ అలా?" అని ప్రశ్నించాడు.

బాంగ్లా ఒక క్షణం తలవదాయించి, తరవాత చిన్నగంతుతో, "శశి దేరా! నాకు రెండు మీదా నమానమైన అకే వున్నది. ఒకటి లెకపోతే రెండోది వుదా!" అన్నాడు.

"ఎంత విశ్వాసభూతుకుడివైనా, ఇప్పుడు అబాగ్రత్తవల్లనే, పరధ్యానం చేతనే నెజం చెప్పినట్టు కనబడుతున్నావు. ఈ క్షణం నుంచి నీ ప్రాణం నా గుప్పిల్లో వున్నది. ఎలాంటి మోసం చేయకుండా గోల్తరాకు ముచ్చర్చి చేర్చిన మరునిమిషంలో నీకు

స్వర్ణ యిస్తాను. కొంత ధనం కూడా యిస్తాను. ఎన్నావా?" అన్నాడు శశిముఖి.

"ఎన్నాను, దేరా! కామాఖ్యనగరంలో శిథిలావస్థలో ఉన్నా ఆశ్రమం అక్కడ చూచి, నన్ను పక్షమార్గం వెళ్ళించాడు. ఇకనుంచి మీకు విశ్వానాథాచార్యుడుగా పేరుకు తాను." అన్నాడు బాంగలా.

శశిముఖి తలవూచి, బాంగలాను ముందు సదవసరి, విశ్రమకాలాలకు రాత్రి తాము నివసించే చెట్టు దగ్గరకు వెళ్ళుచు దేరాడు. వాళ్ళు ఆ చెట్టు దగ్గరకు వచ్చే సరికి అజతుడూ, విరళాదుడూ ఎర్ర గండుతో వినోదంగా ఆడుకుంటున్నారు. శశిముఖిని చూస్తూనే కుక్క అతడి దగ్గరకు వంగివున్న వచ్చింది.

శశిముఖి, ఎర్రగండు తల ఎమురుతూ, "మర్తుమందు బెల్లి నుంచి యివ్వబడి కొలుకున్నావన్న మాట! ఇదుగో, ఆ మందు ప్రయోగించినవాణ్ణి ఓ కంటి కనిపెట్టి వుండు. పారిపోవాలని చూస్తే, మమ్మల్ని పొచ్చరించ నవసరం లేదు, కంకం కొరికి పెట్టుకు తాను," అన్నాడు బాంగలాను చూపుతూ.

ఎర్రగండు చిన్నగా మొరిగింది. బాంగలా వెలవెలపాతూ, "నే నీక నుంచి

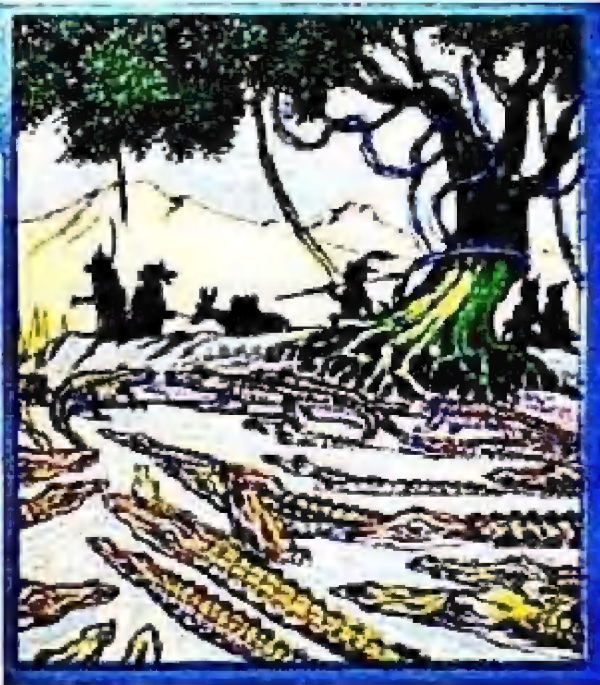
తమకు విశ్వానాథాచార్యుడైన పెనకుల్ల, దేరా!" అన్నాడు.

"ఆ సంగతి ముందుముందు నువ్వై దుబ్బాపు వెనుకొవాలని వున్నది. ప్రస్తుతానికి తాడుతో నీ చేతులు వెనక్కు వదిలివెట్టి, పారిపోకుండా వుండేందుకు కంచరగాడిద మెడకు, ఆ తాడు బిగించుకోకున్నాను," అన్నాడు శశిముఖి.

ఆ తరవాత అందరూ కలిసి తమ సామానులను రెండు కంచరగాడిదల మీదా మేసి కాళ్ళతో గట్టిగా కట్టారు. అజతుడు, బాంగలా చేతుల్ని వెనక్కు లాగి తాడుతో బలంగా ముడివేసి, రెండవ కొనను కంచర

చందమామ

గాదివ మెదకు కట్టాడు. కశములి అట్లా పించగానే బాంగలా ముందుంచి దారి పియసాగాడు.

మెల్లమెట్లాహ్లాం వరకూ వాళ్ళు ఆర న్నంలో నడిచి, ఒక రోయలో ప్రవ పిస్తున్న ఒక నది పాయను చేరారు. అది హమాలయాల్లో పుస్తిన ఏదో ఒక పెద్ద నదికి ఉపనది అయిపుంటుంది. నదిలో అక్క రక్కడా ఎత్తయిన కాళ్ళగుట్టలు ప్రస్తవి. వారి మీదా, నది అందులనా ఆనక వందల సంఖ్యలో మొసళ్ళు వున్నవి.

కశములి ఆ మొసళ్ళు కని పంతగా చూస్తూ, "కేసరి! మీనం బయళా యా

నది వాటివలన పుంటుందనుకుంటాను. నీటి వెగం హెచ్చుగా వున్నా. నది వెడల్పు మారు గజాలకన్న ఎక్కువ వుండదు. కాని, యా మొసళ్ళకు చిక్కకుండా దీన్ని వాటిటం పెద్ద చిక్కు నమస్సెన్." అన్నాడు.

"బాంగలా కావాలని మన నిక్కడికి నడిపించాడేమో అని నా అనుమానం. గోరేడరా గ్రామం చేరేందుకు యా నదిని వాటివలన అవసరం వున్నదే లేదో వాట్లా అడిగి చూస్తాను," అన్నాడు కేసరి.

అందరికన్న ముందు వడుస్తున్న బాంగలాను నడిపించి విక్రమకేసరి, "బాంగలా! ఈ మొసళ్ళ నడికి వాటి తీరావే! గోరేడరా యింకెంత దూరం?" అని అడిగాను.

బాంగలా తొవ్వుతూ, "ఈ నడితీరం వెంట నాలుగైదు కోసుల దూరం పోయి, ఒక కొండచరియ వారి వెనక్కు తిరిగి ఒక కోసు దూరం వస్తే, గోరేడరా గ్రామం చేరవచ్చు. ఆరా కాక యిక్కడే నది వారి వెళితే, ఆ గ్రామం సుమారు వెండు కోసుల దూరంలో వుంటుంది," అన్నాడు.

"నీ కోసం రెక్క పిదో కాస్త తీరమకగా వున్నది. నదిలో యిన్ని మొసళ్ళు వుండగా ప్రాణాపాయం లేకుండా దీన్ని వాటిటం ఎలా?" అన్నాడు విక్రమకేసరి.

చందమామ

"చెట్లకొమ్మలు గాని, బోవలు గాని నరికి చెట్టులు కట్టి వాటి మీద నది దాట వచ్చు. దాదా," అన్నాడు బాంగలా.

అంతలో అక్కడికి శిశిముఖి వచ్చాడు. విక్రమశిఖరి బాంగలా చెప్పినవంలా అతడికి చెప్పి, నీ అధిపత్యం ఏమిటని అడిగాడు.

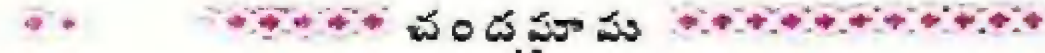
"ఇది కొందరి రాసిగా అలోచించిరి నన నంగతి. మనసు యీ బాంగలా గోడలలా గ్రామం చేరుస్తున్నాడే. లేక శిశిలాబయి పూజారి మాటు పెట్టుకు నూచున్న చోటుకు చేరుకోతున్నాడే ముందుగా తెలుసుకోవాలి. ముందు యిక్కడ వంటపనులు కానిచ్చి, భోజనాలు ముగించుకుని తరవాత ఏం చేయవలసిందీ బలోపిద్రాం," అన్నాడు శిశిముఖి.

అ వెంటనే గండరగాడివల మించి సామానులు దించి అవితుడూ, పిరట్లడ్రుడూ వంటపని ప్రారంభించాడు. శిశిముఖి, బాంగలా చేతికట్టు విప్పి, పారిపోవాని ప్రయత్నమై చావు తప్పనని హెచ్చరించాడు. ఈ బోవల విక్రమశిఖరి ఒక ఎత్తయిన చెట్టు ఎక్కి, అక్కణ్ణించి పరిసరాలు పరిశీలించాడు. అతడికి నది అవతల మహాపురం గుఱుమూడు కోసుల చూరంలో, ఒక కొండ

వాదం దగ్గిప్పుంది పొగ వస్తూందటం కనిపించింది.

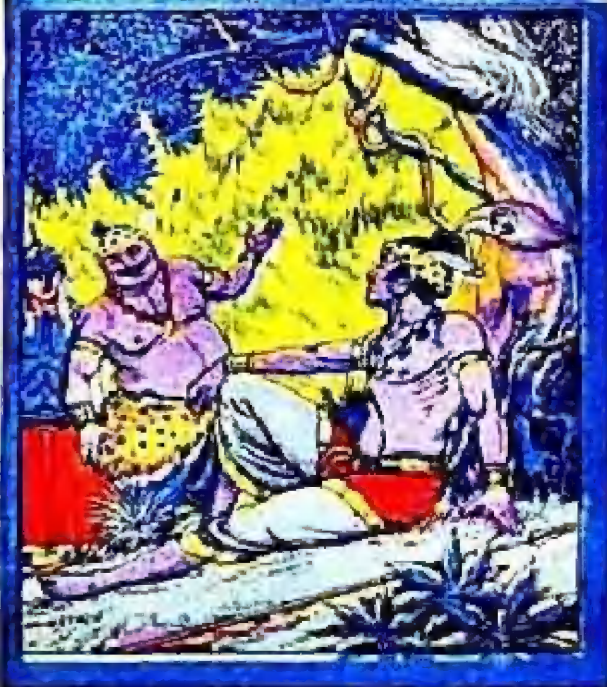
విక్రమశిఖరి చెట్టు దిగి వచ్చి, శిశిముఖి యీ సంగతి చెప్పి, "అది గోడలలాంటి కావచ్చు," అన్నాడు.

"అయి వుంటుంది. భోజనాలైన తరవాత బాంగలాను చెక్కిరించి అపొగ ఎక్కిణ్ణించి పన్నున్నదో చూసి చెప్పమంచాం. శిశిలాబయి పూజారి కూడా మన వారి తప్పులు చూస్తూ, యీ ప్రాంతాలపై ఎక్కడో పుస్తకాలు తెలుస్తున్నది గదా. మనం గుఱు జాగ్రత్తలో వుండాలి," అన్నాడు శిశిముఖి.

చందమామ

కరవత అందరూ చెప్పినదన కూర్చుని బోజవాలు చేశారు. నదిలో నుంచి నీరు తేవడానికి పోయిన అజిరుడూ, వీర భద్రుడూ ఎంతో శ్రమపడి మొసళ్ళను బివరకొట్టి పాత్రల్లో నీళ్ళు నింపుకోవలసి వచ్చింది.

"కేసరి దొర! ఈ నదిని మనం వాడాలని చూడటం ప్రమాదకరం. నది వెంట ఎగువకు పోయి, యీ జాంగలా చెప్పిన కొండరకుడు వీటో దాటి, గోరభరా చేరటం దావుంటుంది," అన్నాడు అజిరుడు.

"అదే అలోచిస్తున్నాం. అసలు యీ మొసకారి మాటల్లో వున్న నిజమెంతో

ముందు తెలుసుకోవాలి గదా," అన్నాడు విశ్రమకేసరి.

శివుని, జాంగలాను దగ్గరకు పిలిచి, దాపులనున్న మహావృక్షం ఒకటి ఎక్కి చుట్టుపక్కల పూజారిముఠాగాని, ఏదైనా గ్రామంగాని వున్నదేమో చూడమన్నారు.

జాంగలా ఎలుగులందరిలా చకచక చెట్టు మీదికి పాకిపోయి, చుట్టూ ఓ మారు కలయ చూసి, చిన్నగా నవ్వుకుని చెట్టు దిగి వచ్చాడు. వాడు నవ్వుకోవటం శివుని వాళ్ళు గమనించలేదు.

జాంగలా, శివుని దగ్గరకు వచ్చి, "దొర! దూరాన కొండల్లో గోరభరా గ్రామం కొంచెంగా కనబడుతున్నది. గ్రామం చుట్టూ అరణ్యం కావటంతో కొత్త వాళ్ళు దాన్ని గుర్తించటం కష్టం. ప్రయాణమవుదామా?" అని అడిగాడు.

"ప్రయాణం యిప్పుడు కాదు, ఎండ దగ్గి చల్లబడిం తరవాత. నీ మిత్రులు— అ పూజారి ముఠా నది అపరం ఎక్కడైనా కనిపించిందా?" అని అడిగాడు శివుని.

ఆ ప్రశ్న వెంటనే జాంగలా కొంచెంగా పయికి, "నన్నింకా నమ్మటం లేదా, దొర! ఆ దుర్మార్గులు వా కంటబడితే ప్రాణాలతో వరలను," అన్నాడు.

చందమామ

"గదీ రుజువు కావలసిన సంగతే. కాచి, ఒకవేళ నువ్వు ఏదైనా మోసానికి పాపా ఏదైనా మాత్రం ఏమైనా చేసు ప్రాణాంతం చేయవలసి." అన్నాడు కళిమూళి.

బాంగరా చేతులు రెండూ ఎత్తి కలి ముఖానికి నమస్కరిస్తూ, ఏమో చెప్పబోయేంతలో మేళకు పదిలిన కంచరగాదిదల్లో ఒకటి, నది ఒడ్డునే వున్న ఒక చెట్లపాద దగ్గరకుంచి పెద్దగా అరుస్తూ, యారంగా పారిపోసాగింది. కళిమూళి, అజితవీర భద్రుల్ని దాన్ని మళ్ళీ వెనుకరమ్మని చెప్పబోయేంతలో, బాంగరా క్షర ఒకటి తినుకుని, గాడిద తేసి పరిగెత్తాడు.

విశ్రమశేసరి చచ్చిన విల్లంబులు చేత బట్టి, బాంగరా తేసి గురి చేశాడు. ఒకవేళ వాడు అరణ్యపుకల్లోకి పారిపోవాలని చూస్తే, బాణంతో కొట్టడానికి అతడు సిద్ధంగా వున్నాడు.

ఈలోపల అజిత వీరభద్రులు కూడా అటుకేసి బయలుదేరారు.

బాంగరా పరిగెత్తుతున్నవాడల్లా నది ఒడ్డుమన్ను చెట్లపాద దగ్గరకు చెల్లాచెల్లగా అగిపోయాడు. పొదలో నుంచి ఒక ఎరుకగండు కోపంతో అరిచింది. అది అ సమయంలో అక్కడ తాను చంపిన లెడి నొకవాన్ని తింటున్నది. ముందు

కందరగాడివా. తరవాత బాంగ్లా అక్కడికి పోయి వాన్ని చెట్టుకొట్టారు.

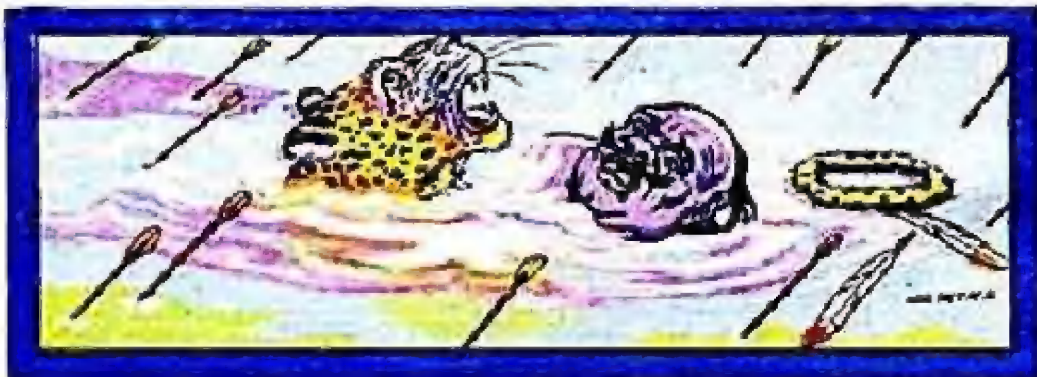
చిరుతపులి పాదలో నుంచి తల బయటికి పెట్టింది. పాదకు ఒక గజం దూరంలో బాంగ్లా భయపడిపోయింది. వెనక్కు అడుగు వేసేందుక్కూడా శక్తిరాలక నిలిచిపోయాడు. ఒక తుదికాలం యిలా చిరుతపులి, వాడూ ఒకరి ముఖలోకరు చూసుకుంటూ స్థాయివుల్లా కదలామెదలక పుండిపోయారు. అంతలో చిరుత కళ్ళు అరిచి, బాంగ్లా కేసి అంటుందింది. బాంగ్లా రాపు నివాసూ తప్పదమేకుని కర్రతో బలంగా చిరుతపులి తల మీద కొట్టాడు. కాని, చిరుత బలం ముందూ, చెగం ముందూ అతడి శక్తి కొరగానైపోయింది.

చిరుతపులి, తన గంతుపట్టుకోకుండా బాంగ్లా దాని మెద మీద బలంగా ముష్టి ఘాతా తివ్వసాగాడు. అది శాశ్వత వాడి నడుం పట్టుకుని విడిచిందింది. చిరుతా,

బాంగ్లా కూడా ఒకళ్ళవెకళ్ళు బలంగా పట్టుకుని వుండటంతో, ఆ ఊపుకు వల్లంగా పున్న నదిలోకి దిప్లుకుంటూ పోయి, ప్రవాహంలో పడ్డారు.

ప్రవాహంలో పడినా ఒకళ్ళవెకళ్ళు వదలకుండా సంఘర్షిస్తున్న చిరుతా. మిదిమి మిదికి వది వన్నెందు మొనళ్ళు అమ్మి వైపుల నుంచి చెగంగా వచ్చివడినై. కిరార మీద బరిగిపోయిన యీ హారం చూసి, కలిములి విచ్చేస్తున్నైపోయాడు. కాని, విక్రమకేసరి, మొనళ్ళ కేసి దానం తరవాత దానం కొట్టసాగాడు.

పోరాడుతూ ప్రవాహం వెంట కొట్టుకు పోతున్న చిరుతపులి, బాంగ్లాం కేసి, నది అవతలి ఒడ్డునున్న చెట్లలో నుంచి దానాలు తివ్వరివ్వ ముంటూ రాసాగినై. అక్కడెవరో దాగివుంది బాంగ్లాకు తగలకుండా, గురిగా చిరుతపులి మీదికి దానాలు వదులుతున్నాడు. —(ఇంకా వుంది)

విధిలాటయం

23

[జాంగలాడు కంచగారివడు కట్టించి, వాణ్ణి ముందుంచి వారిదియమని శిశిములి అర్థమందాడు. మద్యాహ్నంచేతకు అందరూ ఒక నదితీరం చేరారు. అక్కడ జాంగలా పైకి ఒక చిరుతపులి దూకింది. పులి, వామా మొనకుళ్ళు వదిలి వస్తాడు. అ వేమ దుందో నది అవతలి మంచి రివ్వమంటూ బాబాయి రాసిగిన్నె. తరవాత—]

నది అవలి గట్టు మంచి జాంగలా, చిరుత పులుల శిశి బాబాయి రావటం మామూనే శిశిములి ఒక కలకాలం అక్కర్లేవది. విశ్రమకేసరిని హెచ్చరించాడు. అ బాబాయి పదులుకున్నవాళ్ళు జాంగలా మిత్రులని అరచికి అనుమానం కలిగింది. ఆ మిత్రులు 'మరివరో కాదు, పూజారిముతా!

"శిశి! మనం నదితీరం మంచి కొచ్చెం వెనక్కు రావటం మంచిది. నది

అవతలి మంచి బాబాయి కొడుకున్నవాళ్ళు పూజారి ముతా, నందీహం లేదు. మనం వాళ్ళ బాణంబెట్టుకు అందుబాటులో వున్నాం. బాగ్ గత్!" అన్నాడు శిశిములి.

శిశిములి హెచ్చరిక పెంటూనే శిశి, అచేతవిరట్లనులు నదితీరం మంచి బాగా వెనక్కు వచ్చేకాదు. ప్రవాహంలో జాంగలా, చిరుతపులి ఒకరి మంచి ఒకరు వెరువడి పోయాడు. జాంగలా మునుగుతూ తేలుతూ,

చందమామ

నది అవతలి ఒడ్డుకు చేరేందుకు ప్రయత్నిస్తున్నాడు. దిరుకపురి గిరిగిరి తమ్ముడుంటూ ప్రవాహం వెంట కొట్టుకుపోతున్నది. మొసళ్ళు కొన్ని, బాబాలు తగలబంతో బడిరిపోయి దూరంగా పోసాగినై.

ఈ స్థితిలో చెట్లచాటు నుంచి ఒక దృఢకాయుడు, తెప్ప నెకదాన్ని ఈర్ష్యకుంటూ వచ్చి నదిలోకి వదిలాడు. అతడి వెనకగా పదిగిత్తుకొచ్చిన యిద్దరు ప్యక్షులు ఎగిరి దానిమీద ఎక్క, చిన్నచిన్న తెల్లక దాన్ని లాంగేలా కేసి తోసుకుపోసాగాడు. తెప్పదా కొచ్చిన దృఢకాయుణ్ణి చూస్తూనే శశిముఖి నాడెవరైంది గుర్తించాడు.

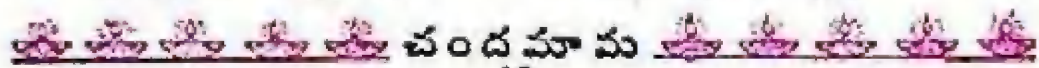

శశిముఖి, విక్రమశేసరికి వాణ్ణి చూచిస్తూ, "వాణ్ణి గుర్తించావా? వాడు నవరభయందం, పూచారి నొకడు. గురిచూసి బాగుం గుండెల్ని చూసుకుపోయేలా కొట్టు," అన్నాడు.

విక్రమశేసరి బాగుం వదిలేందుకు గురిచూసేంతలో, నవరభయందం అయిదారడు గురి ఎత్తున్న ఒక చాటును పట్టుకుని, దాని మీంచి తల పైకెత్తి శశిముఖి కేసి చూస్తూ, "వాడెవడు, శశిముఖా? శివరెడ్డ శివారుడి కొడుకా? ఎక్కడి కుంభారమిట్టపల్లె. ఎక్కడి బ్రహ్మ పుత్రానది లోయలు! దానెదరిపై యింత దూరం రావాలా? వృధా ప్రయాస!" అన్నాడు.

నవరభయందం చూట ముగించే లోపలే విక్రమశేసరి వదిలిన బాగుం రిప్పుచుంటూ పోయి తాలు పైలాగాచ్చి రాశి. తింద పడి పోయింది. బీసందం ఆ చెప్పారు ఎగిరి పడి, "నా మాటలు విడబడుకున్నయ్యా? ఈ చాలు పూచారి దొర మంత్రించి నా కిచ్చింది. దీని వెనక పుస్తవానికి ప్రాణ భయం లేదు!" అన్నాడు.

విక్రమశేసరి విష్ణుకు మేలో అంబుపెట్టి వదలబోయేంతలో నవరభయందం దగ్గిరేకు శశిచారయ పూచారి వచ్చాడు.

పూజారిని చూస్తూనే శశిముఖి తప్పిన విక్రమకేసరి కేసి తలతిప్పి. "కేసరి! ఇప్పుడు సుప్రస్థ కట్టవలసింది కథిలాలయ పూజారిని. బాగా గురి చూడు. మేము తక్కినవాళ్ళ నంగతి చూస్తాం." అన్నాడు.

ఆ వెంటనే శశిముఖి, అజితచిర తద్రులు కూడా నిల్లంబులు చేతికి తీసుకున్నాడు. అందరూ మోకాళ్ళ మీద పంగి బాణాలు వదిలేందుకు గురి చూస్తున్నంతలో పూజారి పెద్దగా వస్త్రకూకాంబెం వెనక్కుపోయి. "ఒరే. మూడుల్లార! మీ బాణాలు యింత దూరం వచ్చి నన్ను తాకలేవు. అయినా ప్రయత్నించండి." అంటూ కేకపెట్టి, తన విక్రమకేసరి అడవి దొంగలకు సాంబరచేకాడు.

దొంగలు గబగదా పట్టుకు బాణాలు నందించి, శశిముఖివాళ్ళ కేసి విడవ సాగాడు. కానీ, అవి వాళ్ళవరకూ రాకుండా మధ్య వున్న నదిలో పడిపోసాగినై. శశిముఖి అతడి అనుచరులూ నదిరిన బాణాలు కూడా, పూజారి ముఠాను తాకలేదు. ఈ వివంగా నాలుగైదు నిమిషాల పాటు బాణాలు వదిలంతరవాత, యిందు వల్ల ప్రద్ధూతనంలేదని పూజారికి, శశిముఖికి కూడా తెలిసిపోయింది.

శశిముఖి తన అనుచరులకు యిక బాణాలు వ్యర్థపరచవద్దని చెప్పి. "మనం పూజారినినట్టు కథిలాలయ పూజారి మనము వెన్నంటి వస్తున్నాడు. మన కన్న ముందుగా వాడు నది దాటడంలే, అహంకారాడు యీ నదికే గోల్తరా గ్రామం పోయి అక్కడివాళ్ళ నుంచి కథిలాలయాన్ని గురించి చాలా తొగట్టా సంపాదించి వుంటాడు." అన్నాడు.

"అలా బరిగినట్టే తోస్తున్నది. బాంగ్ లాను మన మీదే తెలివిగా ప్రయోగించి అదుర్దాల్లుకు మన రహస్యాలు చాలా గ్రహించాడు." అన్నాడు విక్రమకేసరి.

చందమామ

"అప్పటి నిమిష్య ఏవదు ముందుగా శివరాంయూన్ని చెరతాచనెడి. గోరథరా గ్రామంలో దాన్ని గురించిన వివరాలు మనం తెలుసుకుంటాం అనుకున్నాం. ఒక నెల పూజారి అక్కడికి ముందుగా పోయినా ముందుకుపోయింది. పోయి 'అ' శివ రాంయూ ప్రాంతంలోనైనా చెక్కెంయ పుని పక్కవాచనం చెయ్యగలం," అన్నాడు శివరాంయూ.

నడికి అపకరి నుంచి పూజారి ముతా, యివకరి నుంచి శివరాంయూ అతడి అనుచరులూ ఒక శివరాంయూ కొంతసేపు క్రోధంగా చూసుకుంటూ నిలిచారు.

అప్పటి పరిస్థితుల్లో ఏవరికెవరూ హని కలిగించలేకని చూపించింది. శివరాంయూ కొంతసేపు అలాగే ఉండి, విక్రమశివరాంయూ, "అక మనం. ఆ బాంగలా చెప్పిన కొంతసేపు కలిగి అయ్యుంటేరదాం. గోరథరా గ్రామం చెరిండుకు అది చుట్టుదారి అయినా తప్పదు. ఈ మొనల్ని నడిని క్షమించు అపకరి గట్టున కాపు వెనుకను పుండగా దాటాలని ప్రయత్నించటం ప్రమాదానికి దారి తీస్తుంది," అన్నాడు.

శివరాంయూ యిలా అనుగానే అందరూ ప్రయాణిస్తూ పోయి ప్రారంభించారు. తమతమ సామానులన్నీ కంచరగాడిదల మీద వేసి, నడికితం వెంట నడుస్తూ నూర్కావైమయం వెళ్ళు కొండ ప్రాంతాన్ని చేరి అక్కడున్న చిన్న కొండచరియ నెక దాన్ని చూశారు.

సమయాలలా చీకటి ముసురుకుంటున్న సమయంలో యిదిచూసి పున్న కొండచరియను దాటాలని చూడటం ప్రమాద కారణం అవుతుందని శివరాంయూ, విక్రమ శివరాంయూ వందప్రతిం చూకుని నిర్ణయానికి వచ్చారు. ఆ ఇరుకు దారిలో పూజారి ముతా ఏ రాళ్ళదాటునో పుండి తమ మీద పడతూగా దారి చెయ్యవచ్చు...

చందమామ

రాత్రి రెండు జాములు ముగిసేలోపలి అందరూ బోలువాలు చేశారు. జాము దిగిన చోట నెగడు వెయ్యటంవల్ల, పూజారి ముతాకు కను ఉనికి తెలిసిపోతుందన్న భయంతో శిశిముఖివాళ్ళు నెగడు వెదిగించ లేదు. కాని, కావలాకు ఒకడు కాసుండా యిద్దరు చొప్పున పుండటం మంచివని నిశ్చయించుకున్నారు.

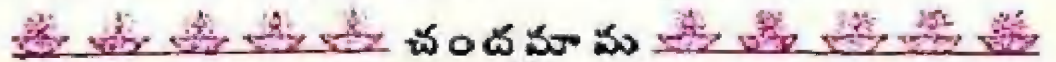
అర్ధరాత్రిపరమా, ఎక్కడ చూచాన అరణ్యమృగాల అనువులు తప్ప, వాళ్ళున్న ప్రాంతాన మాత్రం ఎలాంటి సంచలనం కలగలేదు. ఆ తరవాత నదినైపు సుంచి విచే ధ్వనులు వినిపించసాగినై. వాటిక్కరణం నదిలోని మొనళ్ళు ఏదో అహారం కోసం పొట్టాడుకోవటంగా అనుకవిత డ్రులు భావించారు. కాని, ఆ ధ్వనులు పున్నకొందికి మరింత అధికం కావటంతో వాళ్ళిద్దరూ కత్తులు చేతబట్టుకుని జాగ్రత్తగా నడుస్తూ నదిని సమీపించారు.

నల్లనిచీకటి పరుచుకుపోయిన నదిలో కొన్ని మానవాకారాలు కదులుతూండటం వాళ్ళిద్దరి కంటబడింది. శ్రతువులు తెప్పల మీద నదిని దాటుతున్నారన్న సూచనగా వాళ్ళ దాములు అటాయితూ పూగిసేలాదు కున్నవి. అలా జరిగినప్పటికీ ఏళ్ళు కలి

పవట్టు శబ్దం చేస్తున్నవి. వాళ్ళు అతి జాగ్రత్తగా తెడ్లు వేస్తున్నారన్న మాట!

అజితవీరభద్రులు, శిశిముఖిని, ఎక్రమ శపఠిని హెచ్చరించేందుకు చప్పన పున్న చోటు సుంచి కదిలి వెనక్కు పరిగెత్త బోయారు. అంతలో వాళ్ళమీద చిక్కగా అల్లిన వెడల్పాటి వల ఒకటి విసుడుగా వచ్చి పడింది. వాళ్ళు దాస్తుంచి తప్ప నునేందుకు ప్రయత్నించేలోపలే యిద్దరూ అందులో కదిలేందుక్కూడా విలులేకుండా విగించబడ్డారు. ఈ రకం వలల్ని అటవి కులు జింకలనూ, లేళ్ళనూ వశ్యంతుకు ఉపయోగిస్తూంటారు.

అజతవీరభద్రులు వలలో గిరిగిరి తన్ను
కుంటూ, తమ యజమానుల్ని హెచ్చరిం
చెందుకు అరవబోయేంతలో రెండు బల
మైన చేతులు వాళ్ళ కంకాల మీద పడినై.
వాళ్ళు తక్కిరిదిగ్కిరైపోయారు.

"అరిచేందుకు ప్రయత్నించకండి.
మీ నాయకులెద్దర్నీ యింతకు ముందే
బంధించాం," అన్నదో కండం కోపంగా.
అ మాల్లాడినవాడి దగ్గరకు మరిద్దరు అట
వికులు వచ్చారు.

తమను బంధించినవాళ్ళు ఏనుగు
చేర్మాలు ధరించి వుండటం అజతవీర
భద్రులు గుర్తించారు. అంటే ఏళ్ళు 40

రాజయ పూజారి ముతావాళ్ళు కాదన్న
మాట! అంతకు ముందు తమను హెచ్చ
రించినవాడన్నట్టు నిజంగా ఏళ్ళు యావరికే
40ముఖిని, విక్రమకేసరిని కూడా బంధించి
వుంటారా?

వాళ్ళిద్దరి సంకయం తొలగిపోయేట్టు
మరుక్షణంలోనే 40ముఖివాళ్ళు వకుకున్న
గురారం వైపు నుంచి ఏర్రగందు అడుపూ,
మనుమల కేకలా వాళ్ళకు వినిపించినై.
అక్కడ కొద్ది క్షణాలపెపు గందరగోళం
తెచ్చి నెట్టు మణిగిపోయింది. అంతవరకూ
అ దిక్కు నేని చూస్తున్న అటవికుడు
తృప్తిగా తలదించి, తన పక్కనే వున్న
వాళ్ళతో, "ఈ యిద్దర్నీ అక్కడికి
చాసుకురండి!" అంటూ గురారం వైపు
చేటుకు కదిలారు.

అజతవీరభద్రులున్న వలను యిద్దరిద్ద
రాటవికులు క్రరకు వేలార కట్టుకుని
గురారం దగ్గరకు వచ్చి దింపారు. 40
ముఖి చేతులనూ, విక్రమకేసరి చేతులనూ
వాళ్ళతో బంధించి యిద్దరాటవికులు పట్టు
కుని వెలబడి వున్నారు. ఏర్రగందు వలలో
బంధించబడి వున్నది.

"వాళ్ళిద్దర్నీ వలలో నుంచి బయటకి
దాగి చేతులకు వాళ్ళు విగించండి.

చందమామ

మక్కును మాత్రం వెంటనే వుంచి కర్రకు వెలాదకట్టి ధువావయ్యెను రంది. బాగ్రత్త, అది యిప్పుటికే మనవాళ్ళిద్దరి గొంతులు కొలికింది, అన్నాదోక అటవికుడు. వారు వాళ్ళ నాయకుడు.

"ఆ కంచరగాడిదల నంగలేమిటి, దిరా?" అని అడిగా దోక అటవికుడు.

"దులపెద్దకు బహుశరిద్దాం. యింత మంచి వాటి కంచరగాడిదలు దొరకవు." అన్నాడు అటవిక నాయకుడు.

అంతవరకూ యిదంతా నిశ్శబ్దంగా చూస్తూ వూరుకున్న శిశిముఖి పెద్దగా గొంతెత్తి అదివారం వృత్తిపటి స్వరంతో, "మిరపర మాకు తెలియదు. మేము మా మహారాజును వెతుక్కుంటూ యీ ప్రాంతాలకు వచ్చాం. పాత్రుగా దొంగల్లా మా మిరపది మమ్మల్ని బంధించారు. ఇందుకు మీరు తప్పక ప్రతిఫలం అనుభవిస్తారు," అన్నాడు.

"ఈ విధిరింపులూ, జదివింపులూ మాకులపెద్ద పద్ధతేద్రువు గాని. కాళి మాతకు ప్రపాదం అయే ముందుగా మీ అందరికీ మాట్లాడేందుకు చాలా సమయం, అవకాశం వుంటుంది," అంటూ అటవికుల నాయకుడు వికవిక నవ్వాడు.

"మీది గల్లెదరా గ్రామమా? మీరు ఇట్టువారివాళ్ళా? మేం అక్కడికి వచ్చేందుకే బయలుదేరాం. కట్టు విప్పండి. మీ వెంటవస్తాం," అన్నాడు శిశిముఖి.

"అదృష్టంకొంచెకీ మీ రెక్కడికీ బయలుదేరింది మాకు ముందే తెలిసింది. అంతరాక మీ రెంద ప్రమాదకారులో కూడా ఉన్నాం. సువ్యస్తప్తు మీం ఇట్టువారి వాళ్ళమే. ఇక మాట్లాడకుండా వెంట రండి," అంటూ ఇద్దరు నాయకులు తన అనుచరులను హెచ్చరించాడు.

అందరూ నడిచి చేరి అక్కడ సద్దంగా ఉన్న తెప్పం మీద ఎక్కి నది దారి

నూల్చేయడంవేళకు గలకకా గ్రామం చేతారు. గ్రామంలోని ఇళ్ళుబాతి వళ్ళంతా—అదా మగా పిల్లలూ వీరుల్లో చేరి కిముకివాళ్ళను వింతగా చూడ సాగాడు. గ్రామం మధ్యనున్న ఒక విశాల మైదీ చుట్టూ గుడిపెను చేరగానే ఇళ్ళుల నాయకుడు తన ఆమెచరులను గుడిపె వ్యూరం దగ్గర అగమని చెప్పి, కిముకి వాళ్ళతో లోపలికి వెళ్ళాడు.

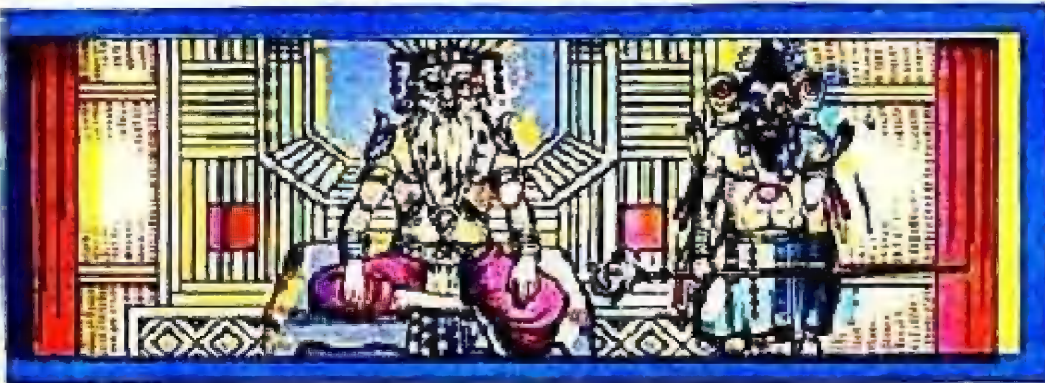
గుడిపె మధ్య గల ఒక ఎత్తయిన అనమం మీద ఇళ్ళుల కులపెద్ద కూర్చుని వున్నాడు. అతడు బాగా పృథుడు. వెడ చ్చాటి ముఖం, పెద్ద కళ్ళూ, పాదవాటి మీసాలూ—అతడు చూడబాసికి డయం కొల్పెట్టున్నాడు. అతడి వెనకగా ఇళ్ళు బాతి మోంకెకుడు నిలబడి వున్నాడు. వీరువన ఒక ముక్కాదిపిట మీద తృప్తిగా నిరుపశ్యసశ్యకూ కిరాలయ వూచారి కూర్చుని వున్నాడు.

"వూచారి కుక్క యిక్కడున్నదా? అక్కర్యం!" అన్నాడు కిముకి హెతన చేస్తున్నట్టు.

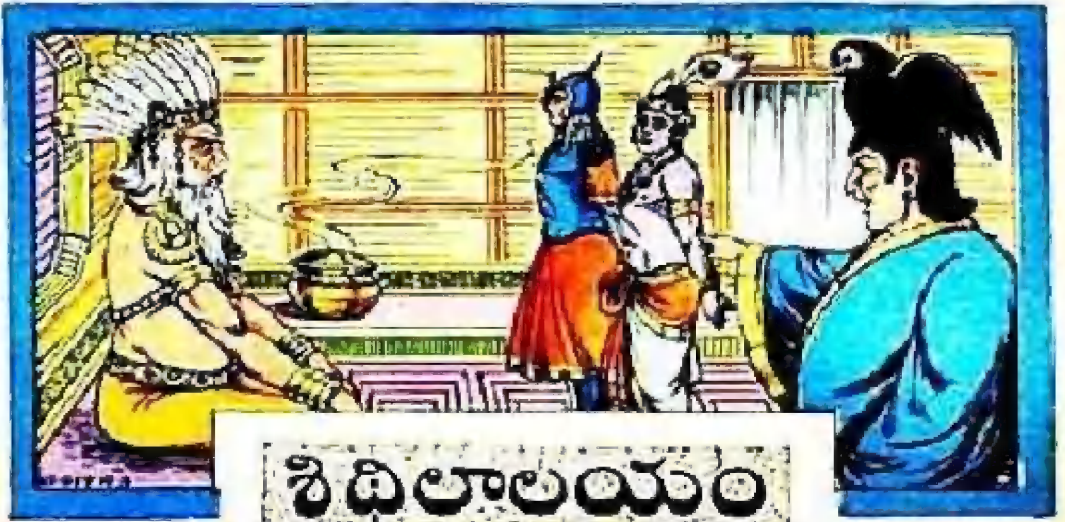
"మిమ్మల్ని కిరచేక్కరికి బరి పెట్టమని నీ న పని వుంది గదా? అందుకోనం పచ్చాను." అన్నాడు వూచారి.

"ముందు కాలిమాతకు బరి యిచ్చిం తరవాత, ఆ ఎంగిరి ప్రసాదాన్ని మిచ్చే మైనా చేసుకో, చెరిగిందా?" అంటూ ఇళ్ళుబాతి మోంకెకుడు కవంగా వూచారి కేసి కళ్ళురిమారు.

"కాంతించండి!" అంటూ ఇళ్ళుల కులపెద్ద చేయి వూచి, కిముకి, విక్రమ కేసరుల కేసి నిశితంగా చూస్తూ, "మి నదా గుర్చి బిడ్డి చేయాలని నాకు తెలు. మీలో వాయకు చెవదు? వాల్లొక్కటై కాలిమాతకు బరి పెడతాను. కలిమ్మావాళ్ళు ప్లేచ్చగా తిరిగిపోవచ్చు. వాయకు చెవరో ముందు చెప్పండి?" అన్నాడు. —(అంకా వుంది)

శిథిలాలయం

24

[విదురపురి, మొగళ్ళ జారిమంది బాంగళాను శిథిలాలయం పూజారి మునా రక్షించాడు. ఆ కాలం కొందరేమిట ప్రాంతాన సిద్ధిపుర్ని శిథిలాలయం, అతని అనుచరులను కాళ్ళు జారివాళ్ళు పట్టాడును తమ పల్లెటూ తీసుకుపోయారు. వాళ్ళ కులపెద్ద కాశీమాతకు పరి యచ్చెందుకు శిథిలాలయం అనుచరులను తమ నాయకులవలె చెప్పమన్నాడు. తరువాత—]

ఇట్లు కులపెద్ద, శిథిలాలయం వాళ్ళను అడిగిన ప్రశ్న వింటూనే శిథిలాలయం పూజారి మునావానింద పదిహేయారు. అతనికి, యా చెప్పిందే శిథిలాలయం కాశీ మాతకు పరి అయిపోతాడని, ఆ అటవికుల సహాయంకోల్పోయిన విశ్రమశిథిలాలయం తేలిగా పాత మార్పుపెచ్చని అనిపించింది.

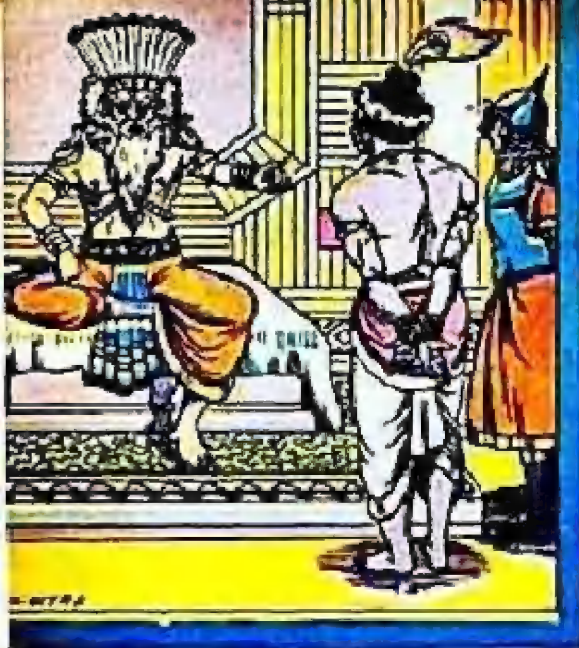
"ఇప్పుడు నాయకా! మీరు వాళ్ళను ఆ ప్రశ్న అడగ నవసరం లేదు. వాళ్ళ

నాయకుల వలెనే తెలుస్తూనే ఉన్నట్లగా— ఆ అటవికుల శిథిలాలయం పేరుతో తనా? చూపి తరిమూ ముగ్గురిని యంత చూడం తీసుకువచ్చారు." అన్నాడు శిథిలాలయం పూజారి.

పూజారి మాటల, వింటూనే ఇప్పుడు కులపెద్ద కొవంగా తల తిప్పి అతని వేసే మాటలు. ఇప్పుడు మాత్రమే తన చేతి లోని మంత్రం పూజారి విశ్రమశిథిలాలయం పాడింది.

'తం ద మా మ'

"కులపెద్ద అనుమతి ముందుగా తీసుకుని తరవాత మాట్లాడాలి! అపార మర్యాద కూడా పేరు తెలియదా?" అన్నాడు.

పూజారి చెప్పగా మూలగి చెత్త విప్లవం వచ్చింది. ఇతడు కులపెద్ద మరొకరి మొదట వెళ్ళిన ప్రక్కను కలిమిమి. ఏకమతం కేసరుల కేసి మాట్లాడుతూ అదిగాదు. ఏకమతం కేసి ఏదో జవాబు చెప్పబోయిందని కలిమిమి అతనిని వారించి, "పూజారి చెప్పి నట్లు నేనే యీ అందరికీ నాయకుణ్ణి. కాని, అతడన్నట్లు నేను ఏళ్ళను దనా? చూచి యింత దూతం తీసుకురావెదు. మేము యీ ప్రాంతాలకు వచ్చింది ఏకమతం కేసి

అని మా మహారాజు కోసం. అయిన యీ ప్రాంతం ఏక్కడో వున్నాడని సమాచారం అందింది," అన్నాడు.

"ఏకమతం కేసి" అన్న మాట వింటూనే ఇతడు కులపెద్ద చిరిగి పడ్డాడు. అది గమనించిన పూజారి, "ఇప్పుడయితే, మి అనుమతితో మాట్లాడుతున్నాను. ఏకమతం కేసి మహారాజు రాజాధిరా అంటే ఏళ్ళూ పూజూనాటి మాట గదా? ఏళ్ళు అయిన పేరు ఏక్కడో వుంది, అ పేరు దోటున కపట నాటకం అడుగున్నాడు. ఏళ్ళు నిజంగా వచ్చింది, ఇదిలాంటిది అని వెంటి బంగా రాయి దోచుకు పోయేందుకు," అన్నాడు.

ఇప్పుడు కులపెద్ద తలాడింది ఒకటి రెండు కిలాలు మోసంగా పూడుకుని, తరవాత కలి ముఖిని, "మిమ్మల్ని గురించి నాకు సర్వం తెలుసు. అసలవసర ప్రసంగం వద్దు. మీలో నాయకు డెవరు?" అని అడిగాడు కలిమిమి.

"చెప్పాను గదా, నేనే నాయకుణ్ణి! నాపేరు కలిమిమి!" అంటూ కలిమిమి ఒకడుగు ముందుకు వెళ్ళాడు.

ఏకమతం కేసి అతడి భుజం పట్టుకుని రాగతూ, "నేను రాజవంశంవాణ్ణి, క్షత్రి యుణ్ణి! నాకు అలవికుదు నాయకు డెదా

కాగలదు? విక్రమశేషికి నాయకుణ్ణి నేను. నా పేరు విక్రమశేషి. ఆ కాలమాతకు నన్నే బలి పెట్టండి. కాని, బలి అయిపోయే ముందు మీలో కొందరినైనా బలి పుచ్చుకు రిరకాను." అన్నాడు రౌద్రంగా.

శివాలయ పూజారి పెద్దగా నవ్వుతూ, "ఎంత మోసం! తన పేరు విక్రమశేషి అని పచ్చిబబ్బడం అరేస్తున్నాడు. పైగా ఇభ్యుజాలివాళ్ళను బలి పుచ్చుకుంటావట! అహ్లాహ్లా!" అన్నాడు.

విక్రమశేషి మాటలు ఇభ్యు కుల పెద్దకు బాగా కోపం తెప్పించినై. అతడు తన అనుచరుల్ని హెచ్చరిస్తూ, "ఈ కలి మురీ, విక్రమశేషులమని చెప్పుకునే వాళ్ళిద్దరూ చాలా ప్రమాదకాసుల్లా వున్నారు. తక్షణం యిద్దర్నీ కాలిమాతకు బలి చెయ్యండి. మిగతా యిద్దరి నంగతి తరవాత అలోచిద్దాం. నడవండి, కాలిమాత అల యానికి," అంటూ అనేనం మీదినుంచి లేచి బయలుదేరాడు.

కలిమురీ, విక్రమశేషి ముఖములాలు చూసుకున్నారు. వాళ్ళకు ఇక ఇభ్యుకుల పెద్దతో మాట్లాడి ప్రయోజనం లేదన్నభావం కలిగింది. తమకు మరణం ఎలాగూ తప్పదు, కాని వెంట పచ్చిన ఆకత వీర

భద్రులు అనవసర కష్టాలపాలు అవుతా రన్న భయం యిద్దర్నీ దాఢిందపాగింది.

ఇభ్యు కులపెద్ద వెనకగా అందరూ చుట్టూ గుడిసె నుంచి బయటికి వచ్చి, పెద్ద పిలి వెంట కొంతదూరం నడిచి, గ్రామానికి అల్లంత దూరంలో ఒక విత్తయి నే ప్రదేశంలో వున్న కాలికాలయాన్ని చేరాడు.

ఇభ్యు మాంత్రికుడు చేత కత్తి పట్టుకుని, భయంకర రూపంలో వున్న కాలికాలేవి విగ్రహం ముందుకు పోయి, పెద్ద స్వరంతో ఏదో మంత్రాలు చదివి, "కట్టువిప్పి ఇక ఆ కలిమురీ, విక్రమశేషి అనేవాళ్ళను జేచి ముందుకు తీసుకురండి," అన్నాడు.

చందమామ

మాంత్రికుడి బజ్జ కపిలాలయ వూహారికి దాదా సంతోషం కలిగించింది. అతడు ఇప్పుడు అలపెద్ద పక్కన చెరి పసిలో పసిగా అతిత పిరవడ్రుక్క కూడా చెరికి అరి పెట్టటం బావుంటుందని సలహా ఇచ్చాడు. దానికి సులపెద్ద అవును కాదన్నట్టుగా తల వూపసాగాడు. అతడి చుట్టూ చిత్రమణిసరి మీద కేంద్రీకరించబడి వున్నది. చిత్రమణి సరికి ముఖశివశక్తిలో అతనికి తాను బాగా ఎరిగిన ఒక వ్యక్తి ముఖలక్షణాలు దావా మాత్రంగా కనిపించసాగినై.

శివముఖి బాళ్ళను కొండచరియ దగ్గర వట్టుకున్న ఇప్పుడు చక్కనాయకుడు, శివ

ముఖిని, చిత్రమణిసరిని సమీపించి వాళ్ళ దుబాలు పట్టుకుని, కత్తిఎత్తి నిద్రంగా వున్న ఇప్పుడు మాంత్రికుడి ముందుకు తోయి బోయాడు. అదే అదేమగా చిత్రమణిసరి గుప్పెట చిగించి ఇప్పుడు చక్కనాయకుడి తలమీద బలంగా కొట్టాడు.

ఆ చెప్పుకు వాడు దిమ్మెరపోయి కింద పడేంతలో, శివముఖి మాంత్రికుణ్ణు కాబట్టి బలంగా ఒక్క రన్ను తన్నాడు. మాంత్రికుడు ఒక్క కేక పెట్టి పక్కకు పడి పోయాడు. అతడి చేతిలోని కత్తి ఎగిరి మారంగా పడింది. శివముఖి ఆ కత్తిని బారక పువ్వుకుసెందుకు ముందు తురి నేంతలో, ఇద్దరు ఇప్పుడూ, కపిలాలయ వూహారి బంబోకదూ అతడి మీద పడి చేతులు చిరిచి పట్టుకున్నారు. చిత్రమణిసరి అతడికి సహాయం వెళ్ళిలోపలి అతడి మీద మరీ నలుగురు ఇప్పుడూ పచ్చి పడి, కదల తుంటా పట్టుకున్నారు.

కౌంట్లో అరిగినపోయిన. అలా గంభీర గోళం చూసి ఇప్పుడు సులపెద్దను అక్కర్లేం, తోపం కూడా కలిగింది. అతడు కళ్ళెర చేసి, మిసం మెరువెస్తూ శివముఖి ముందుకు పోయి, అతడి మెద పట్టుకుని, "కాశీమూర ముందు మువ్వ చేసిన అవదానానికి చెన్ను

చంద్ర సూర్య

విక్రవర్ధ చేయిస్తాను! ఈ విక్రమగణపతి అంటూ చెప్పుకునేవాణ్ణి...."

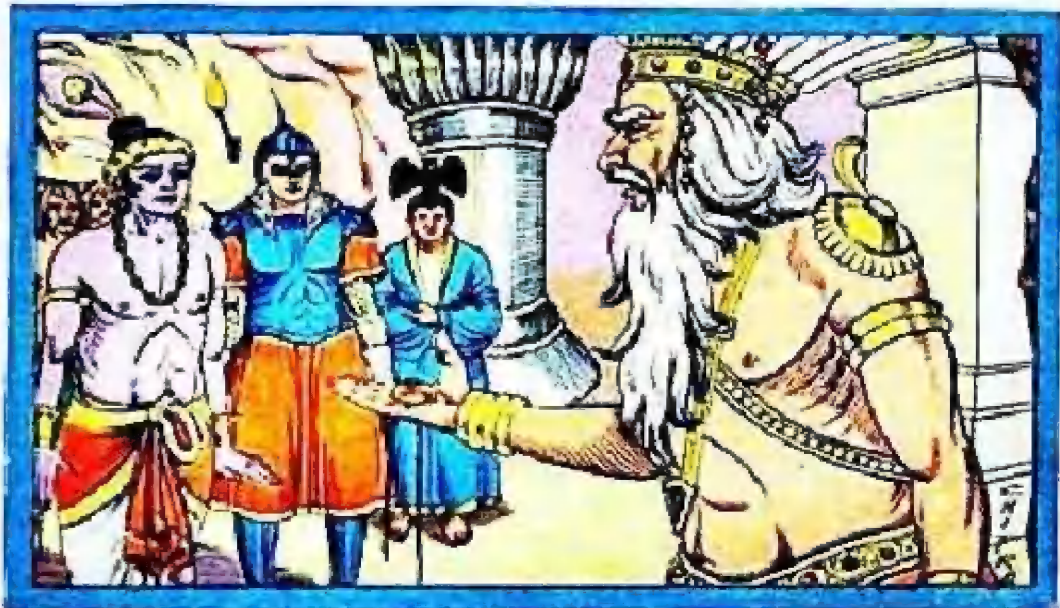
ఇప్పుడుంటే పెద్ద మాట ముగించే లోపల ఇకమురి తన మెడపట్టు వదిలించుకునేందుకు ఏనుడుగా పక్కకు తిరిగాడు. అలావుని ఇప్పుడుంటే పెద్ద చేయి పట్టుకొన్న ఇకమురి మెడలో వున్న రక్షరేకు మీదవది. తానుతెగి, అతడి చెవిలోకి వచ్చింది.

రక్షరేకు మీద గల కాలిమాత చూపించూస్తూనే ఇప్పుడుంటేపెద్ద ఓ కుంజాలం నిర్వహిస్తున్నాడో పోయి. అంతలోనే తెప్పరిల్లి చెయిత్త. "విశ్వక్సేరికి ఎలాంటి పని కలిగించడంకంటే. ఇదేదో వింతగా వుంది!"

అంటూ రక్షరేకును అటు యిటు తిప్పు పరిశీలించసాగాడు.

ఇకమురి. విక్రమగణపతులు కలవాలమిద కాలికబెలికి బలైపోతారని ఎదురుమాస్తున్న ఇదిదొలయ్యే పూజాచికి, ఇప్పుడు కులపెద్ద మాటలు వాదా అకాదంగం కలిగించినై. అతడు అంకురూ అంకురూ అతన్ని నమి పంది భుజం మీదుగా పంది రక్షరేకు నెని చూసి, పట్టు కొరికాడు.

"ఇప్పుడాయాకా! ఇది పచ్చిమోసం! దైవబ్రహ్మం! ఈ దేవాలయంలోని పవిత్ర మైన కాలిమాత రూపాచికి. యీ నా స్త్రీక వెధవలు నీకళ్ళు కమోచుచేయించి, మెడల్లో

వేళ్లదకట్టుకు తిరుగుతున్నారు. ఎంత అవదారం! ఎంత అవదారం!" అంటూ శశిముని కేసి దూకబోయాడు పూజారి.

ఇత్యు కులపెద్ద అతల్లి చేతిలో వెనక్కు వెళ్లి, "కొంచెంపెళ్ళు వీ చాగురు కట్టిపెట్టు!" అని గట్టిగా హెచ్చరించి, శశిమునిని, "ఈ రక్షరేకు నీ కెక్కడ దొరికింది?" అని అడిగాడు.

శశిముని వశ్యుకొడుకుకూ, ఇత్యుకుల పెద్ద కేసి చూసి, "ఆ రక్షరేకు నా కెక్కడ దొరికిందో నీకు చెప్పవలసిన అవసరం ఏమిటి? ఆ రాగిముక్క గురించి నీవు తెలుసుకోవలసిందేమీ లేదు," అన్నాడు.

"దైవదూషణ! అది రాగిముక్కా? అగట్టునని కాలిమాతనా సువ్యవహానిస్తున్నది! చూస్తారేం, వాటి తల నరకాంది!" అంటూ శశిదారయ పూజారి అరిచాడు.

ఇత్యు కులపెద్ద కళ్ళెర చేసి, పూజారి కేసి తిరిగి, "సువ్య కావహానికి ఇత్యుడి నైనా, ఏదో చుప్తశక్తులు సంపాదించేందుకు ఏదోపావన చేస్తాండటం తెలిపి నిన్ను క్షులించి సుంచి బహిష్కరించాం. అటు వంటి బహిష్కృతుడిని నివ్వ యిక్కడ పెద్దరికం చేయాలని చూశావే, ముందు నిన్ను బలిపెడతాను," అన్నాడు.

ఆ హెచ్చరికలో పూజారి అదురుకుని వెనక్కు తిరిగి, తన అనుచరులకు సొంజు చేశాడు. అందరూ అతడి చుట్టూ మూగారు. శశిమునికి, ఇత్యు కులపెద్ద అన్న మాటలూ, అతడు రక్షరేకును పరీక్షిస్తున్న దీరూ చూసి చాలా అశ్చర్యం కలిగింది. ఆ వెంటనే అతడికి ఆ రక్షరేకు విక్రమశేసరి శాతగారి వయన రాశపత్రాలు గల పెచ్చెలో దొరికింది అన్న సంగతి జ్ఞాపకం వచ్చింది. అంతే కాక దాని సాయంకో శామంవరం బయట పడవచ్చునేమో నన్ను అశకుడా కలిగింది.

శశిముని, విక్రమశేసరి కేసి చూసి అతడూ ఏదో దీర్ఘంగా అలోచిస్తున్నట్లు

చందమామ

గమనించి, చచ్చిన ఇభ్యు కులపెద్ద
 కేసి తం రిప్పి. "ఇభ్యునాయకా!
 నిదో ఏ మూలనో కొంచెం మానవత్వం
 వున్నదన్న సంగతి, యింతకుముందు విష
 అన్న మాటలవల్ల గ్రహించాను. ఆ పూచారి
 వరమదుర్భాధుడు. అది అలా వుండుదాం.
 ఈ రక్షరేకు మా మహారాజైన విక్రమకేసరికి
 ఎవరో బహుకరించారు. అది ఆయన
 పదిలిపోయిన కాకవక్రాలు గల పెత్తెలో
 దొరకగా, దాన్ని ఆయన కుమారుడైన
 కూరసేనదేవు రాజు ఆయనాడు నాకు
 స్వయంగా మెడలో కట్టాడు." అన్నాడు.

ఆ మాటలు వింటూనే ఇభ్యుకుల పెద్ద
 అదిరిపడి, కలిములి కేసి, విక్రమకేసరి కేసి,
 ఒమారు చూసి, ఒక్క అంగలో విక్రమ
 కేసరిని నమించి, అతణ్ణి గట్టిగా కావి
 రించుకుని, "నువ్వో ఆ మహారాజా విక్రమ
 కేసరి మనవడివా? మా జాతివాళ్ళను
 మహమ్మారి రోగానికి బలికాకుండా కాపాడిన
 ఆ మహారాజా వంశంకురావికి ఎంతద్రోహం
 చేశాను!" అంటూ కళ్ళనీళ్ళు పెట్టాడు.

తమ కులపెద్ద యిలా అనగానే, అక్కడ
 చేరిన ఇభ్యులూ, ఇభ్యు మంత్రికుడూ,
 ముందుకు వచ్చి వాళ్ళిద్దరి ముందు
 చేతులు కట్టుకుని నిలబడ్డారు.

ఇభ్యు కులపెద్ద, కలిములిని దగ్గరకు
 పిలిచి, సాదరంగా అతడి భుజం మీద
 చేయిచేసి, రక్షరేకును తిరిగి అతడి మెడలో
 వేలాడే కడుతూ, "ఇప్పుడు మీరేం చెప్ప
 కుంటానే, నాకు మీరు వచ్చిన పని చాలా
 వరకు తెలిసిపోయింది. మీరు ఆ మహారాజా
 సేవకుడేమో అన్న అనుమానంతో వెళు
 కుతూ బయలుదేరి యిక్కడికి వచ్చారు.
 కానీ, ఆయన ఎక్కడో కొండల్లో ఏదో
 బృహంతో చాలాకాలం బాధపడి మర
 నించారు. ఆయన మీది రక్షికొద్దీ ఆయన
 మృతదేహాన్ని తెప్పించి, మా పూర్వుల
 నమాది పక్కనే నమాది చేయించాను.

ఈ రక్షితుని అనుభవాలావునికి కృతజ్ఞతా మాత్రంగా రోగద నేమా, నా బతి వాళ్ళమూ యిద్దాము." అన్నాడు.

శనిమూల అ మాటలకు నవ్వి, "మీరు మేం చెప్పింది సొంతం వినికుంటానే మమ్మల్ని కాళికాదేవికి బలి యివ్వ బాసాడు. మమ్మల్ని అవమానం చేస్తుందని వాడు, అ దుర్మార్గుడైన శనిదాలయ పూజారి. ముందు వాణ్ణి పట్టి బంధించండి. వాడు మాకు మీకు కూడా చేసిన ద్రోహం చాలా వుంది," అన్నాడు.

ఇట్లు కులపెద్ద పళ్ళు కొడుకుకూ తన కులంబాళ్ళు తేసి తిరిగి, "అ నిను బెక్కిద? చాడ్కు రండి! కాళిమాతకు బలి యివ్వండి!" అంటూ అరిచాడు.

మండ్లిరంటో వున్నవాళ్ళంతా చుట్టూ కలయ చూశారు. అక్కడ పూజారిగాని, అతడి అనుచరులుగాని లేరు. ఇట్లు కుల పెద్దతోపాటు అందరూ, "అ నినుల్ని పట్టు

కొండి!" అంటూ మండ్లిరం నుంచి బయటికి పరిగెత్తుకొచ్చారు.

కాళికాదేవి మండ్లిరం వున్న గుట్టకు పక్కనే వున్న ఒక పెద్ద కొండ మీద శనిదాలయ పూజారి, అతడి బంట్లూ విలబడి వున్నారు. ఇట్లు కులపెద్దను చూసి అతడు, "ఈ మహా శక్తిమంతుడు, మీకు వట్టు బడతాడా! ఇన్నాళ్ళకు నాకు శనిదాలయం ఎక్కడున్నదో తెలిసిపోయింది. వావ వుంటే అక్కడికి రండి. మీలో నేనే తేల్చుకుందాం!" అంటూ శేక పెట్టాడు.

ఇట్లు కులపెద్ద తనవాళ్ళు తేసి తిరిగి, "అ సంకరవాడి చెప్పవను ప్రాణాలతో పట్టు కొద్దినవాడికి నా పతో భార్య చిన్న కూతుర్నిచ్చి పెళ్ళి చేస్తాను," అన్నాడు పెద్దగా.

ఇట్లు యువకులూ, నడి వయసు వాళ్ళూ పులుల్లా రంగిలు చెస్తూ, పూజారి విలబడి వున్న కొండమీదికి వేగంగా పరిగెత్తసాగాడు. —(ఇంకా వుంది)

25

[శిథిముఖిని కాళికాదేవికి బలిచేయబోయే వేళనుండి, ఇద్దరుకులనెద్ద, అతడి మెడలోని కాళిమాత దూపంగల రక్తరేకు చూసి అశ్రుర్యపోయాడు. తరవాత వంగడి తెలుసుకుని, పూజారిని దేవికి బలిపెట్టమన్నాడు. కాని, పూజారి కొంక మీదికి పారిపోయాడు. ఇద్దరులు అతణ్ణి పట్టుకునేందుకు కొంక మీదికి పరిగెత్తసాగారు. తరవాత—]

తనను పట్టుకునేందుకు వచ్చే ఇద్దరులను చూసి పూజారి ఏమీ తలుక్కుండా, శిథిలావస్థలో నుంచొక పాదవాటి కాళవక్రం బయటికి తీసి, దాన్ని శిథిముఖి, విక్రమ కేసరుల కేసి చూపుతూ నిలబడ్డాడు. విక్రమకేసరి తన దుస్తుల్లో కాళవక్రం కొనం వెలికాడు. అది అక్కడ లేదు.

"శిథి! వాడు మన కేసి చూపుతున్న కాళవక్రం ఏమిటో తెలుసా? దాని మీదే

శిథిలావస్థానికి వెళ్ళే దారి మార్గానికి సంబంధించిన వివరాలన్నీ వున్నవి. కాళికాదేవి గుడిలో జరిగిన గొడవలో అది, నా దుస్తుల్లో నుంచి కింద పడివుంటుంది. దాన్ని ఆ దుర్గాధ్యుడు దొరక పుచ్చుకున్నాడు," అన్నాడు విక్రమకేసరి.

శిథిముఖి ఓ క్షణం నిస్పృహతో మునిగిపోయి, అంతలోనే తెప్పరిల్లి, "జరిగిందానికి విచారించి తాళం లేదు. ఇప్పుడు

‘చందమామ’

ఆ కథిలాలయం చేరటానికి వున్న ఉపాయం ఒకటి. మనం ఆ పూజారిగాణ్ణి వెన్నంటి పోవటం, ఏలైతే పట్టుకోవటం," అన్నాడు.

వీళ్ళిద్దరి సంభాషణ విన్న ఇథ్యుల కుల పెద్ద, వాళ్ళకు ధైర్యం చెబుతూ, "విచారించకండి. ఆ కథిలాలయం వున్న లంకకు వెళ్ళ దలిస్తే, అందుకు మీకు సహాయ పడేందుకు అవసరం అయినవాళ్ళు ఒక రిద్దరు, మా జాతివాళ్ళలో వున్నారు. మా దళనాయకుడు నాంగసామి చిన్నతనంలో కండ్రి వెంట ఆ లంక సమీపానికి వెళ్లి వచ్చాడు. అతడు మీకు చాలి చూపగలడు. కాని, నా నలహ...." అంటూ ఆగిపోయాడు.

"ఇథ్యునాయకా, మీ నలహ ఏదో చెప్పండి, వింటాం!" అన్నాడు కళిముఖి.

"ఆ లంకను దురాన వుండి చూసిన వాళ్ళున్నారు తప్ప, వా ఏరుకలో దాచి మీదికి పోయి, ఆ కథిలాలయాన్ని చూసిన వాళ్ళు మాత్రం లేరు. ఆ లంక చాలా భయంకరమైనది. కొండ చేంతాడంత పాములూ, రాక్షసి తేళ్ళూ ఆ లంక నిండా వున్నవని మా వాళ్ళు చెప్తుంటారు. దాని పేరే వృక్షలంక! ఇంతకూ మీ రా లంకకు వెళ్ళవలసిన అవసరం ఏమిటి?" అని ప్రశ్నించాడు ఇథ్యుకులపెద్ద.

ఈ ప్రశ్న చాలా సబలైనదిగా కళిముఖికి తోచింది. తాత విక్రమశేసరి సజీవుడేమో అన్న అనుమానంకో తాము బయలు దేరారు. ఆయన చాలా కాలం కిందటే మరణించినట్టు తెలిసిపోయింది. ఇక యిప్పుడు కథిలాలయాన్ని చూడటోయే ప్రయత్నంలో అనవసరమైన యిక్కట్లు తెచ్చుకోవటం ఎందుకు?

కళిముఖి తన అభిప్రాయం విక్రమ శేసరికి చెప్పాడు. విక్రమశేసరి ఓ క్షణం ఆలోచించి, "కళి! మా తాతగారు చూడ దలిచి విఫలమైన ఆ కథిలాలయాన్ని నేను చూడాలనుకుంటున్నాను. మా తాతగారు

అక్కడ దొరికి బంగారాన్నే కాక, అపూర్వమైన శిల్ప కళాఖండాలను కూడా మారాజధానికి తేవాలనుకున్నారు. ఆ పని పాద్యమైతే నేను చేసి, ఆయన అత్తకు కాంతి కలిగించాలని వున్నది," అన్నాడు.

"అలా అయితే నేనూ నీ కంటివాణ్ణి. మన కిన్ని యిక్కట్లు కలిగించిన ఆ పూజారి దుర్మార్గుడి అంకం ఒకటి చూడాలి. అంతే కాక....నాగుమల్లి వాడి శిఖ తరిగి తెమ్మన్నది. అది లేకుండా నేను మళ్ళీ అవిడముఖం ఎలా చూసేదీ?" అన్నాడు శిఖిముఖి.

ఆ మాటలకు విక్రమశేఖరి చిరునవ్వు నవ్వి, "అంకేం, ఆ శిఖిలాలయం ఎక్కడున్నదో వెతుక్కుంటూ వెళ్ళేందుకు మన ఇద్దరికీ అవసరం అయిన కారణం, ప్రాశ్నాహం కూడా వున్నది. ఆ పూజారి మనకు ఆ శిఖిలాలయం దగ్గరగాని దొరకడు," అన్నాడు.

"అంత దూరం ఎందుకు, మా వాళ్ళు యిప్పుడే ఆ వెధవను పట్టుకుని కాళ్ళూ చేతులూ కట్టి మనదగ్గరకు తీసుకువస్తారు," అన్నాడు ఇభ్యుకులపెద్ద.

కులపెద్ద మాటలుగించే లోపలే, పూజారి వెనక నుంచి నవరథరుండం హఠాత్తుగా

ముందుకు వచ్చి, అక్కడున్న ఒక పెద్ద బండను పైకెత్తి పట్టుకుని, "ఈ భేరుండం పక్కనుండగా పూజారి దొరను ఎవరూ పట్టుకోలేరు. కావాలంటే యీ కొండనే దొర్లించేయగలము!" అంటూ కొండ ఎక్కి వస్తున్న ఇభ్యుకుల శేని బండను విసిరాడు.

తను మీదికి దొర్లి వస్తున్న రాతిబండను తప్పకుని ఇభ్యుకులు మరింత విగ్గరగా అరుస్తూ కొండ ఎక్కసాగారు. పూజారి తాళవ[తాన్ని శిరస్తాణంలో దాచి, తన అనుచరుల శేని తిరిగి, "చూస్తారేం, అందరూ బండరాళ్ళను ఆ చవట వెధవల మీదికి ఒకసారి దొర్లించి, బిలం ప్రవే

చందమామ

శించింది," అని కొంచెం ముందుకు వచ్చి, శిశిముఖి వాళ్ళతో, "ప్రాణాలమీద ఆకలేకపోతే, మీరంతా వృశ్చికలంకకు రండి! అక్కడ మహా శిథిలేశ్వరికి మిమ్మల్ని బలి పెట్టి, యీ బ్రహ్మపుత్రా లోయల్లో ఒక అభ్యు మహాసామ్రాజ్యాన్ని స్థాపించి, చక్రవర్తి నవుతాను," అంటూ పెద్ద గంతుతో అరిచారు.

"మాస్తున్నారు గదా, వాడు పట్టి వాచాలుడు! మా వాళ్ళు వాణ్ణి తప్పకుండా బంధిస్తారు," అన్నాడు అభ్యుకులపెద్ద.

శిశిముఖి, విక్రమశేషరులకు మాత్రం పూజారి ఒక పట్టాన దొరుకుతాడన్న నమ్మకం

లేదు. వాళ్ళు అజిత్ విరథద్రుల్ని హెచ్చరించి త్వరత్వరగా కొండ మీదికి పోయారు. వాళ్ళు వెళ్లేసరికి అక్కడ కొందరు అభ్యులు నిలబడి, ఏదికో నిండివున్న ఒక బిల మార్గం కేసి చూస్తున్నారు. పూజారిముతా ఆ బిలంలో ప్రవేశించి, వక్కనేవున్న చిన్న కొలనులోని నీరు అందులో ప్రవేశించేలా రాళ్ళను కొరిగిందారు.

"ఏడు మహా జిత్తులమారి! పారిపోవటానికి ముందుగా మార్గం చూపకునే మనతో అంకసేపు మాటలు పెట్టుకున్నాడు," అన్నా దొక అభ్యుడు.

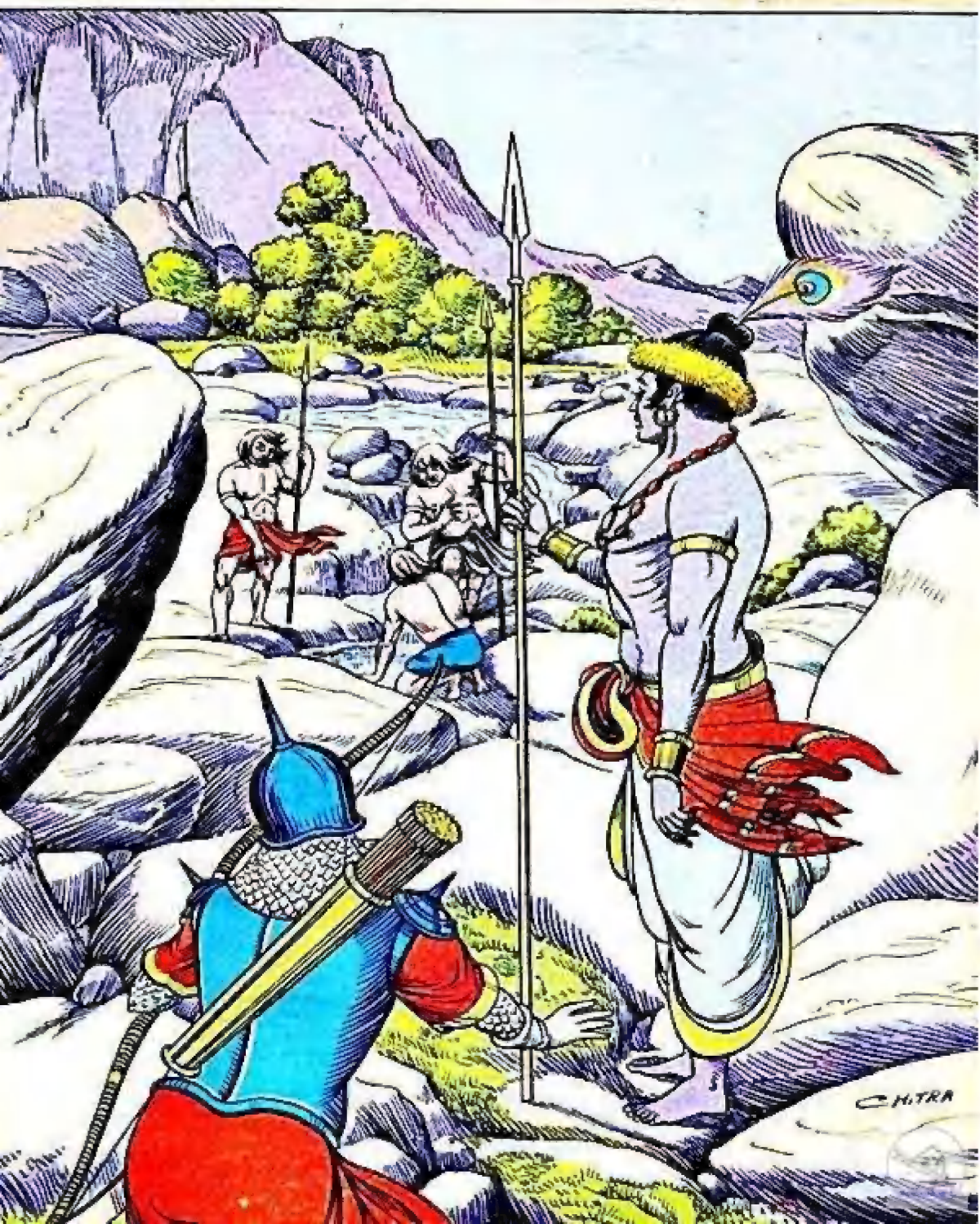
"వాడి జిత్తుల సంగతి మీ కన్న మూకు బాగా తెలుసు. మీరు యిక్కడ కాలం వృధా చెయ్యక, కొండ మీద అన్ని నైపులకూ పోయి, వాడు తన ముతాతో ఏ బిలం నుంచి బయటపడతాడో కనిపెట్టండి. ఆ తరువాత ఒకశ్చిద్దరు వెనక్కి అనుసరించి పోయి, వా డెళ్ళే మార్గం ఏదో మాకు వార్త పంపండి," అన్నాడు విక్రమశేషరి.

అభ్యులు కొండ మీద అన్ని నైపులకూ పరిగెత్తారు. శిశిముఖి, విక్రమశేషరులు తమ అనుచరు లిద్దరితో కొండ దిగివచ్చి, అక్కడ తాము చూసిందంతా అభ్యుల నాయకుడికి చెప్పారు.

చందమామ

CHITRA

అన్నిటికన్నా మాకు ముఖ్యం, మా పూర్వ మహారాజు విక్రమశేసరి నెరవేరని కోర్కెను, నెరవేర్చి ఆయన అత్తకు కాంతి కలిగించటం," అన్నాడు శిశిముఖి.

"ఆ మహారాజు సమాధి చూద్దురుగాని రండి. వృద్ధి కలంకకు వెళ్ళడానికి అవసరం అయిన పడవలా వాటి సంగతి తిరిగ్గా రాత్రికి మాట్లాడుకోవచ్చు," అని ఇభ్యుకుల నాయకుడు, శిశిముఖి వాళ్ళను తన పూర్వులు సమాధి అయిన చోటుకు తినుకుపోయాడు.

ఒక వికారమైన ప్రాంగణంలో, ఎత్తుగా నిర్మించిన పది వన్నెండు సమాధులు శిశిముఖివాళ్ళు చూశారు. ప్రతి సమాధి మీదా వింత వింత ఆకారాలు గల బొమ్మలు చెక్కబడి వున్నవి. వాటిల్లో కొంచెం పెద్దదిగా వున్న ఒక సమాధి దగ్గరకు ఇభ్యు నాయకుడు పోయి, భక్తితో నమస్కరించి, "విక్రమా! యిదే మీ తాతగారైన విక్రమ శేసరి మహారాజు సమాధి. మా ఇభ్యుకిల్లి తనకు దాతనైనంతలో ఆయన రూపం సమాధి మీద చెక్కాడు. ఆయన రూపం నీకు బాగా గుర్తున్నదా?" అని అడిగాడు.

విక్రమశేసరి సమాధిపై సున్న తన తాతగారి రూపాన్ని కేసి కొంచెం సేపు

"అయితే, ప్రస్తుతానికి వాడు మన సుంచి ప్రాణాలతో పారిపోయినట్టే. శిథిలాలయం చేరడానికి వాడికి దగ్గరవున్న తాళపత్రం సాయపడుతుంది. మరి మీ సంగతేమిటి? మీరు అక్కడికి వెళ్ళాలనే పట్టుదలలోనే వున్నారా?" అని అడిగాడు ఇభ్యుల నాయకుడు.

"ఆ దారి తెలివిన నాంగసామ అనే మీ దళనాయకుణ్ణి మాకు సాయం యిస్తే, మేము తప్పక బయలుదేరి పోతాం. మాకు ఆ అలయంలో వున్న ధనకనకాల మీద ఎలాంటి అకా లేదు. ఏనైనా గొప్ప శిల్పాలు వుంటే వెంటే తెచ్చేందుకు ప్రయత్నిస్తాం.

చందమామ

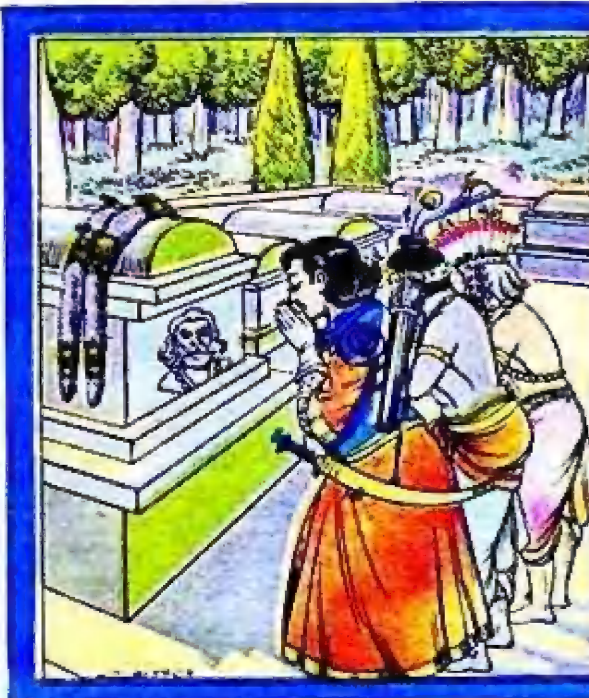

పరిక్షగా చూసి, "నందేహం లేదు, ఇందులో మా తాతగారి ముఖలక్షణాలన్నీ వున్నవి. ఆయన్ను నేను చాలా చిన్న వయసులో చూసివున్నా, ఆ ముఖం నాకు బాగా గుర్తే!" అన్నాడు.

ఇభ్యు నాయకుడు చెప్పగా ఒకడు పరుగు పరుగున పోయి, రెండు పువ్వు మాలలు తెచ్చాడు. విక్రమకేసరీ, శిఖిముఖి ఆ మాలలను సమాధి మీద వేసి నమస్కరించారు. ఆ తరవాత అందరూ తిరిగి గ్రామ మధ్యంలో వున్న చుట్టు గుడిసెకు వచ్చారు. గుడిసె దగ్గర ఎర్రగఃడు శిఖిముఖికి ఎదురై, చిన్నగా మొరుగుకూ అతడి చుట్టూ గిరికిలు కొట్టసాగింది. శిఖిముఖి దాని తలను ఆస్థాయంగా నిమిరాడు.

అందరూ మధ్యాహ్న భోజనాలు ముగించి మాట్లాడుకుంటూ విక్రాంతిగా కూర్చున్న సమయంలో ఇద్దరు ఇభ్యులు వచ్చి పూచారి అయిపూ ఆజా లేకుండా ఎటో పోయాడని, కామూ మరి కొందరూ కొండ ప్రాంతాలనే కాక, సదీకిరాన్ని కూడా వెతికామని తమ కులపెద్దకు చెప్పారు.

"వాడు ఆ కొండల్లోనే ఎక్కడో ఎదో చిలా పైక దాన్ని ఎంచుకుని అక్కడే గబ్బిలంలా దాగి వుంటాడు. చీకటి పడితే

గాని వాడు బైటికి రాడు.. కాపలా వేయండి," అన్నాడు ఇభ్యునాయకుడు.

ఆ రాత్రి ఇభ్యునాయకుడు మరికొందరు ఇభ్యు ముఖ్యులతో సంప్రతించి, రెండు పడవలు అవసరం కాగలవని నిర్ణయించారు. అందులో ఒకటి శిఖిముఖి అతడి అనుచరులూ ప్రయాణించేందుకూ, రెండవది శిఖిలాలయంలో ఏవైనా అమూల్యవస్తువులు దొరికితే వాటిని తెచ్చేందుకూ ఉపయోగ పడగలదని తేల్చారు. పోతే ఆ రెండు పడవలకు వెనకగా మరొక పెద్ద పడవలో కొందరు ఇభ్యులను వాళ్ళకు రక్షణగా పంపగల నన్నాడు ఇభ్యునాయకుడు.

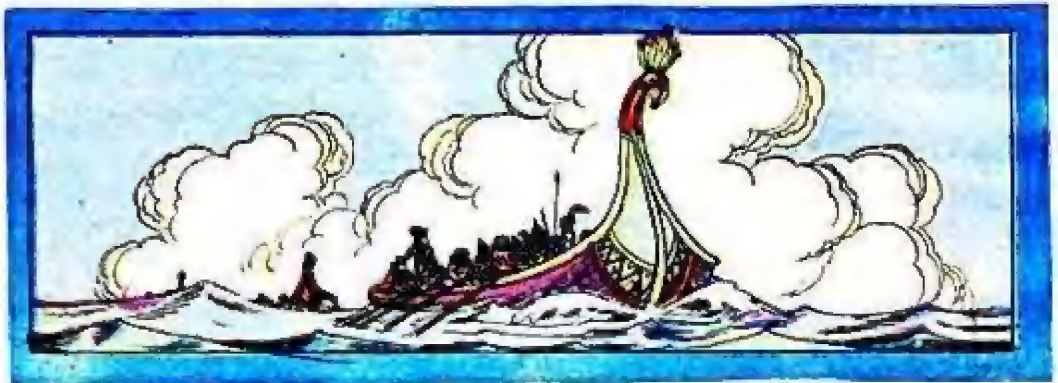
ఆ మర్నాటి ఉదయం ఇళ్ళులు నదిలో
పున్న పెద్ద వడవల్లో మూడింటికి కొత్తగా
బాధమృగచర్మం తాపడం చేసి మధ్యాహ్నం
వేళకు వాటిని ప్రయాణానికి సిద్ధం చేశారు.
శిఖిముఖి, విక్రమశేనరీ, అజితుడూ ఒక
వడవలోనూ, దళనాయకుడు నాంగసామె,
వీరభద్రుడూ మరొక వడవలోనూ ఎక్కారు.
నాంగసామె పున్న వడవలో నెల రోజులకు
నరిపడా ఆహారపదార్థాలు నిలవచేశారు.

నాంగసామె పున్న వడవ ముందు దారి
చూపుతుండగా, రెండు వడవలూ నది
దిగువకు బయలుదేరినై. మరొక పెద్ద
వడవలో మరికొందరు ఇళ్ళులు కొంచెం
వెనక్కి ప్రయాణమయ్యారు. ముందు
బయలుదేరిన వడవలు రెండూ నది
దిగువకు రెండు మూడు కోసులు ప్రయాణం
చేసిం తరవాత, ఉత్తరం వైపు నుంచి వచ్చి
నదిలో కలిసి ఒక పాయ వెంట ఎగువకు
కొంతదూరం ప్రయాణించి, సరస్సులా

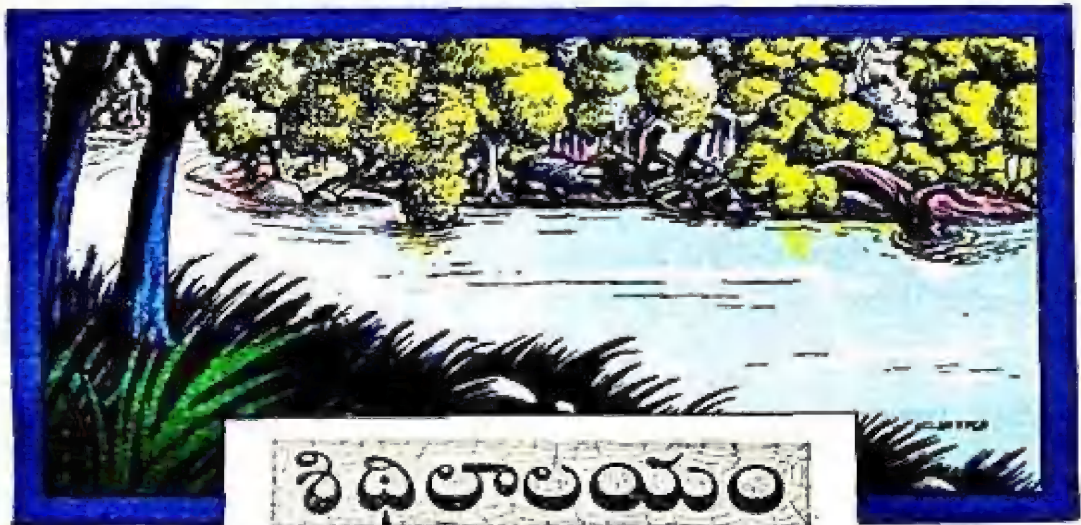
కంటిచూపు అనేకవరకూ బలమయంగా
పున్న ప్రదేశాన్ని చేరారు. వాళ్ళకు అందులో
కొన్ని లంకలూ, వాటి మీద ఎత్తయిన
వృక్షలూ, ఎగిరి నిలిపకులూ కనిపించినై.

నాంగసామెకు ఆ ప్రాంతమంతా దాగా
పరిచయమైనదే. అతడు అనేకసార్లు మని
కొందరు తన బాతివాళ్ళతో కలిసి, చేపల
వేటకు అటుకేసి వచ్చాడు. ఆ జలమయ
ప్రదేశంలో పెద్దపెద్ద చేపలేకాక, భయంకర
మైన వింత బలవరాలు కూడా పుండటం
అతడికి తెలుసు. వృక్షకలంక చేరే ముందు,
చిన్నా పెద్ద లంకలను అనేకం వాటి
పోవలసి వుంది.

తెల్లు వెసి అతి జాగ్రత్తగా వడవలు
నడుపుతున్నవాళ్ళకు, నీటిలో తమ చుట్టూ
కదిలే పెద్దపెద్ద మొసళ్ళూ, తిమింగిలం
లాటి ఆకారాలుగల కొన్ని చేపలూ కంట
బడినై. అవి వడవల్ని అనుసరించి
ఈడుకూ వస్తున్నవి. —(అంకా వుంది)

శిథిలాలయం

26

[శిథిలాలయ పూజారి, అమృతలను మోసపుచ్చి ఒక దిలహార్గం ద్వారా పారిపోయాడు. అమృతకులపెద్ద, తన దళనాయకులైన నాంగసామెను శిథిలాలయం వున్న పృథ్విక లంకకు దారి చూపేందుకు ఇలిముఖి వాళ్ళతో పంపటానికి ఒప్పుకున్నాడు. రెండు పెద్ద పడవలు సిద్ధం చేయబడినై, అందరూ పృథ్వికలంకకు ప్రయాణమయ్యారు. తరువాత—]

సూర్యాస్తమయం వరకూ ఇలిముఖి పొగను గుర్తించి, మూడవ పడవవాళ్ళు వాళ్ళు ప్రయాణం చేసి, ఆ రాత్రికి విడిది కూడా కొంచెం అలశ్యంగా అక్కడికి రాగల చేసేందుకు అనుకూలంగా వుండే లంక రని వాళ్ళు భావించారు. కోసం ప్రయత్నించారు. పావుగంట క్రమంగా చీకటి కమ్ముకున్నది. వంట ప్రయాణ దూరంలో వాళ్ళకో లంక కన వూర్తి కాగానే అందరూ భోజనాలు చేసి, బడింది. చీకటి పడుతుండగా వాళ్ళా లంక నెగ డొకటి వెలిగించి, దాని చుట్టూ కూచుని చేరి, పడవలను ఒడ్డునున్న చెట్లకు కట్టి, విచ్చాపాటి మాట్లాడుకోసాగారు. మూడవ పడవ యింకా ఆ లంక చేరలేదు. ఇలి ముఖికి, శిథిలాలయ పూజారి తమ కన్న చేసిన మంట నుంచి వెలువడుతున్న

'చందమామ'

ముందుగా వృశ్చికలంకకు ప్రయాణం కట్టాడని గట్టి నమ్మకం కలిగింది. ఒకవేళ తమ పడవలా, వాడున్న పడవా ఎక్కడో మార్గమధ్యాన తారనపడితే, పోరు తప్పదు. అప్పుడు తమలో కొందరైనా జలజంతువులకు అహరం అయిపోతారు....

ఇలా ఆలోచిస్తున్న శిఖిముఖికి లంకమీది చెట్లలో నీటిపత్రాలు చేసే కలకలంతో పాటు, తీరం వెంట నీటిలో మొసళ్ళూ యితర నీటిజంతువులూ చేసే ధ్వనులు కూడా వినిపిస్తున్నవి. అతడు విక్రమశేసరితో, "ఈ చీకట్లో, యీ లంకా, చుట్టూ వాతావరణం ఎంత భయంకరంగా వున్నదో

చూశావా? దీనికన్న క్రూరమృగాల సమూహరణ్యంలో కాలంగడవటం నేయింతలు సుఖంగా వుంటుంది," అన్నాడు.

నాంగసోమ అవునన్నట్టు తల వూపాడు. విక్రమశేసరి, "నువ్వీ లంకను గురించి ఆలోచిస్తున్నావా? నాకు పూజారి గుర్తు కొస్తున్నాడు. వాడి లంకలోనే మరో ప్రాంతాన బస చేశాడేమో అన్న అనుమానం నాకు కలుగుతున్నది," అన్నాడు.

అమాలలకు శిఖిముఖి సవ్యి, పక్కనున్న ఎందుకట్టెలు నెగడులో వేయసాగాడు. ఉన్నట్టుండి పూతార్తుగా లంకలో ఒకమూల నుంచి గుండెలవిసే లాంటి శేక ఒకటి వినిపించింది. ఎర్రగండు అటుకేసి తిరిగి మొరగసాగింది. శిఖిముఖి చచ్చిన లేచి నిలబడి, "అది మనిషి గొంతా, లేక ఏదైనా వింతమృగానదా?" అన్నాడు.

"ఎవరో మనిషి ప్రమాదంలో చిక్కుకున్నాడు, లేక మనసు ప్రమాదంలో చిక్కించేందుకు శిథిలాలయ పూజారి ఎత్తువెస్తూండవచ్చు. అయిదాంతులు సిద్ధంగా పట్టుకుని బయలుదేరండి," అన్నాడు విక్రమశేసరి.

అజితవీరభద్రులు చచ్చిన రెండు కాగడాలు వెలిగించి ముందు బయలుదేరారు.

ఈ సారి ఎవడో మనిషి అరుస్తున్నట్టుగా న్నట్టుగా కేకలు వినిపించినై. అందరూ అక్కడికి వరిగతై నరికి, కుంటికాలువాడు ఒకడు అటూ యిటూ గెంతుకూ, చేతిలో వున్న దుడ్డుకర్ర పాయంతో, తన మీదికి ఉరుకుతున్న రెండు మొసళ్లతో పోరాడుతున్నాడు.

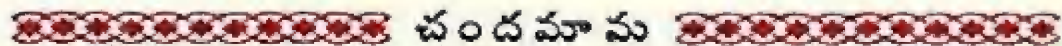
శిశిముఖి ఆ కుంటివాడి రక్షణకు ముందుకురికే లోపలే ఎర్రగండు భయం కరంగా మొరిగి వాడి మీదికి లంఘించింది. కుక్క అరుపు వింటూనే కుంటివాడు వణికి పోతూ, "శిశి దొరా! నన్ను ముందు మొసళ్ళ నుంచి కాదు, ఈ ఎర్రగండు నుంచి కాపాడండి! తరవాత మీ యిష్టం వచ్చిన శిక్ష విధించండి!" అన్నాడు.

ఆ కంతస్వరం విని అందరూ ఆ కుంటి వాడు తమకు ద్రోహంచేసి పారిపోయిన జాంగలా అని గుర్తించారు. ఎంత దుర్మార్గు యైనా చిత్రహింసలకు గురిచేయటం మానవత్వం అనిపించుకొందు గనక, శిశి ముఖి ముందుగా ఎర్రగండును దగ్గిరకు విలిచి, తనచేతి కత్తితో ఒక మొసలిని తల మీద గట్టిగా కొట్టాడు. ఇంతలో అజి తుడు ఈటెతో రెండవ మొసలిని నడుం మీద పొడిచాడు.

మొసళ్ళు రెండూ తాము తిన్న దెబ్బల కన్నా కాగడాల వెలుగుకు ఎక్కువగా భయపడిపోయి దాపులనున్న నీటి కేసి చేర చరా పాకి, దభిమంటూ అందులో నడినై. జాంగలా అయానపడుకూ నేల మీద కూల బడ్డాడు. అకడేదో చెప్పారని చూశాడుగాని, నోట మాట పెగలలేదు.

శిశిముఖి అతడి మిత్రులూ హతాత్తుగా ఎదురైన యీ ఎంత సంఘటనకు అశ్చర్య పడ్డారు. జాంగలా యీ రాత్రివేళ యీ లంకకు ఎలా చేరాడో వాళ్ళు చూపించలేక పోయారు. శిశిబాలయ పూజారి తమ మీద వేగుచేసేందుకు జాంగలాను తాము దిగిన

చోటుకు వంపాడెమో అన్న అనుమానం మాత్రం విక్రమకేసరికి కలిగింది.

శశిముఖి, బాంగలాను ఏదో ప్రశ్నించ బోయేంతలో విక్రమకేసరి కత్తి ఎత్తి, "బాంగలా! నిజం చెప్పు. అబద్ధం ఆదావో రెండో కాలు కూడా నరికి ప్రాణం వుంద గానే నిన్ను మొసళ్ళ దగ్గరకు తోయించు తాను. నీ యజమాని ఆ పూజారిగాడు, యీ లంకలో ఏ మూల దిగాడు?" అని ప్రశ్నించాడు.

బాంగలా అ ప్రశ్నకు భయపడినట్టు లేదు. అతడు బతుకుమీద దౌసనవాడిలా ఒక నిట్టూర్పు విడిచి, "కేసరిదారా! నేను

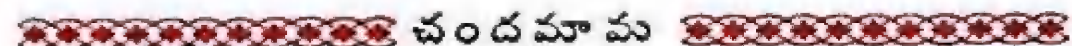

మీకు చేసిన ద్రోహానికి, యిప్పుడు నే నెంత నిజం చెప్పినా నమ్మరు. నాకు మీ యిష్టం వచ్చిన కిక్కిరింపండి," అన్నాడు.

"ఈ దొంగ వాటకం నా దగ్గర సాగదు. నిజం చెప్పతావా, లేదా?" అంటూ విక్రమ కేసరి కత్తిని బాంగలా మెడమీద పెట్టాడు.

శశిముఖి నవ్వుతూ, "కేసరి! అప్పుడే నీ ప్రతిజ్ఞమాట మరిచిపోయి వాడి తల నరకబోతున్నావు. ప్రాణాలతో గదా వాణ్ణి మొసళ్ళకు చేస్తానని నీ వింతకు ముందు అన్నది? కొంచెం అగు....బాంగలా! ఇప్పటి నీ పరిస్థితి చూస్తూంటే నువ్వు నుజు మైన చావుకొసం ఎదురుచూస్తున్నట్టు కన బడుతున్నావు. కాని నిజం చెప్పకపోతే కేసరి నిన్ను ప్రాణాలతోనే మొసళ్ళకు చేసి భయంకరమైన చావుకు నిన్ను గురిచేస్తాడు. తెలిసినదా?" అన్నాడు.

బాంగలా ఓ క్షణకాలం మౌనంగా వూరు కుని, "శశిదారా! ద్రోహ చచ్చేముందు నిజం పలికినా, అబద్ధం మాట్లాడినా ఒకటే. కాని, చావుకు ముందు నేను చెప్పే నిజం మీకు కొంత ఉపకరిస్తుంది. పూజారి యీ రోజు మధ్యాహ్నం ప్రాంతాలే రెండు పడవల్లో కథిలాలయం వున్న లంక కేసి పోయాడు. మీ రా లంక చేరే సమయానికి వాడు

మీ కోసం మాటువేసి వుంటాడు. తగు జాగ్రత్తలో వుండండి," అన్నాడు.

జాంగలా మాటల్లో మోసం లేదన్న నమ్మకం కలిముఖి కలిగింది. "అయితే, జాంగలా! నువ్వు నీ యజమానితో వెళ్ళక యీ మొసళ్ళ లంక మీద ఎందుకు దిగ బడిపోయావు?" అని ప్రశ్నించాడు.

"చచ్చేముందైనా నిజం చెప్పి చావ దలిచాను, దొరా! వినండి. నేను మీకు తలపెట్టిన ద్రోహంవల్ల చిరుతపులికి చిక్కి అవిటివాణ్ణి పోయాను. నా పాపమే నన్ను చింది. కామాఖ్యనగరంలో గౌరవంగా బతికే సన్ను, డబ్బాక చూపి దుర్మార్గుణ్ణిగా చేసినవాడు పూజారి! వాణ్ణి నమయం వచ్చినప్పుడు హతమార్చి దలిచాను. కాని, వాడు నీచగ్రహపాసకుడు! నా ఆలోచనలు పనిగట్టాడో ఏమో నన్ను, విదో భయంకరమైన బలబంతువుకు అహారంగావేసి పోజాకాడు," అన్నాడు జాంగలా.

"నిన్ను బలబంతువుకు అహారంగా వేకాడా! అదేదా బరిగింది?" అన్నాడు కలిముఖి అశ్చర్యపడుతూ.

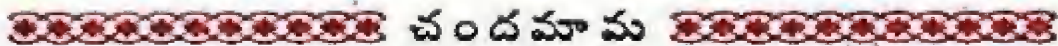
జాంగలా యిలా చెప్పాడు:

"గోరభరా గ్రామప్రాంతంలోని నది దగ్గర్నుంచి, యీ బలప్రదేశానికి వాడి పడ

వలు సాగినప్పటి నుంచి, నేను చుట్టు పక్కల వున్న అన్ని లంకల్ని పరికిలించి చూస్తూ, ఒక్కొక్కదాన్నే గుర్తు పెట్టుకో సాగాను. నేను గజయీతగాణ్ణి. ఆ పూజారిని వాడి ముఠాతో ఏదో ఒకచోట పడవలతో పాటు నీట ముంచి, ఏ తెప్పకొయ్యి మీదో తిరిగి గోరభరా చేరాలన్నది నా పథకం.

"వాడు నా ఆలోచనలు గ్రహించిన ట్టున్నాడు. ఈ మధ్యాహ్నం పడవలు, యీ లంకపక్క నుంచి పోతుండగా, వాడు పడవ మీంచి నీట్లోకి తొంగి చూసి, 'అహా, కలిలేశ్వరి కంచాభరణం అయిన మహా బలసర్పం దర్శన మిచ్చిందా? ప్రసాదం

చందమామ

వమర్పించారా? తప్పక సమర్పిస్తాను! ఆ ఒక్క సజీవ ప్రసాదాన్ని స్వీకరించి మా అందరికీ ఏ హాని కలగకుండా శిథిలైత్యరీ ఆలయానికి చేర్చు.' అంటూ కళ్ళు మూసుకుని ఉష్టిపాన్ని ఎగరవేశాడు. అది గురిగా వచ్చి నా కలమీద పడింది. వెంటనే వాడు, 'ఓహూ, ఎంత అద్భుతం నీది, జాంగలా! శిథిలైత్యరీ సేవికకు ఆహారమై, వచ్చే జన్మలో ఇభ్యుజాతి కంతకూ నాయకుడివిగా జన్మించబోతున్నావు!' అన్నాడు.

"ఆ దుర్మార్గుడు ఏం చేయబోతున్నాడో నేను ఊహించే లోపలే వాడు సవర భేరుం వానికి సైగ చేశాడు. భేరుండం ఒక్క

దూకున వచ్చి పడవ మీంచి నన్ను నీటిలోకి గిరవాటు వేశాడు. నేను మునిగిపోయినట్టు నటించి, నీటి అడుగునే ఈడుకుంటూ దాపుల నున్న యీ లంక చేరాను. అకలితో, బడలికతో నగంచచ్చివున్న నామీద యంతకు ముందు మొసళ్ళు వచ్చి పడినై. మీరు రక్షించారు. ఇదీ నా కథ!"

శిఖిముఖి కొంచెం సేపు అలోచించి, "కెసరీ! నీ అభిప్రాయం ఏమిట? జాంగలా చెప్పింది నమ్మటమా, మానటమా?" అని అడిగాడు.

"అతడు నమ్మదగిన విధంగా కథ చెప్పాడు!" అన్నాడు విక్రమకెసరీ.

శిఖిముఖి ఆ మాటలకు నవ్వి, అజీత వీరభద్రుల్ని జాంగలాసోమనూ ప్రశ్నించాడు. వాళ్ళు జాంగలా చెప్పింది నిజంలా కనబడుతున్నదన్నారు.

"అయితే మనం ఉదయం బయలుదేరి పోయేప్పుడు జాంగలాను వెంట తీసుకుపోదాం. ఏమంటావ్, కెసరీ?" అని అడిగాడు శిఖిముఖి.

"తప్పకుండా మన పడవల్లో తీసుకుపోదాం. మళ్ళీ ఏదైనా ద్రోహం కలిపెట్టే సూచనలు కనబడితే, యీసారి ఏ మాత్రం అవకాశం ఇవ్వకుండా కత్తులతో ముక్కలు

చందమామ

ముక్కలుగా నరుకుదాం." అన్నాడు విక్రమకేసరి.

అందరూ అక్కణ్ణించి కదిలి, తాము విడిచి దిగిన చోటుకు బయలుదేరగానే బాంగలా, శిఖిముఖి, విక్రమకేసరుల పాదాలు తాకి వారి వెనకగా కర్రసాయంతో కుంటురూ నడిచాడు.

సూర్యోదయంతోనే అందరూ నిద్ర మేల్కొని, కాలకృత్యాలు తీర్చుకుని పడవలను ప్రయాణానికి సిద్ధపరిచారు. బాంగలాను శిఖిముఖి, విక్రమకేసరి వున్న పడవలోకి ఎక్కించారు. అవసరం అయినప్పుడు తెడ్లు వేయటానికి అతడు వీరభద్రుడికి సాయంగా వుండగలడని శిఖిముఖి అలా చెబాడు. వాళ్ళు లంక నుంచి బయలుదేరుతూ, మరికొందరు ఇభ్యులతో కొంచెం వెనకగా ప్రయాణం కట్టిన పడవ కొసం చుట్టుపక్కల అంతా పరీక్షించి చూశారు. పడవ జాడలేదు. బహుశా పడవలోనివాళ్ళు దారి తప్పారేమో అన్న అనుమానం శిఖిముఖికి, విక్రమకేసరికి కలిగింది.

గారివాలు బాగా వుండటంతో తెడ్లు వేయటం మాని పడవలకు తెరచాపలెత్తారు. నాంగసామె, అజితుడూ వున్న పడవ ముందుకు పోసాగింది. మధ్యాహ్నం

భోజనాలవేళ సమయంలో, ఏ లంక మీద దిగి వంటలు చేసుకుందామా అని శిఖిముఖి వాళ్ళు అలోచిస్తూండగా, ఒక లంక మలుపులో నుంచి నీరు అల్లకల్లోలమవుతూ, వాళ్ళ పడవల కేసి రాసాగింది. అప్పటి వరకూ ప్రకాంతంగా వున్న నీటిమీద అంత లేని అలలు ఎందుకు లేస్తున్నవో వివరికి అర్థం కాలేదు.

నాంగసామె తన పడవను దాపునవున్న లంక కేసి తెడ్లసాయంతో మళ్ళిస్తూ, శిఖిముఖి వాళ్ళను కూడా హెచ్చరించాడు. అంతలో లంక మలుపు తిరిగిన చోటు నుంచి హఠాత్తుగా రెండు పడవలు అలల

తాకిడికి కిందు మీదులవుతూ వాళ్ళు కేసి కొట్టుకు రాసాగినై.

ఆ పడవలలో ఉన్నవాళ్ళను శిఖిముఖి, విక్రమకేసరి వెంటనే గుర్తించగలిగాడు. ఒక పడవలో వున్న శిఖిలాలయ పూజారి చెడుతెత్తి పెద్దగా అరుస్తూ, "జలసర్పం మనను మింగజూస్తున్నది! పడవల్ని లంకకు వట్టించండి!" అంటున్నాడు.

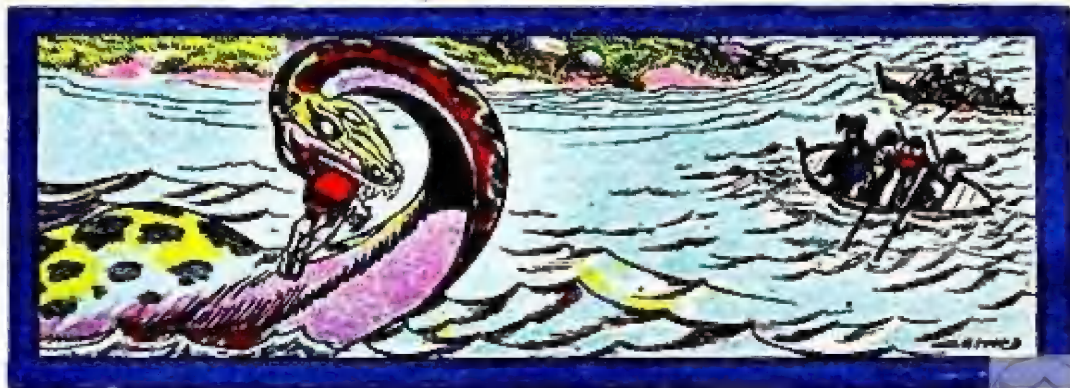
చూస్తూండగానే పూజారి చెప్పే ఆ జల సర్పం కూడా శిఖిముఖి వాళ్ళ కంట బడింది. ఆ సర్పం మెదా, కలా మాత్రం పాముకు వున్నట్టు వున్నది. కాని శరీరం మటుకు పది పన్నెండు పినుగుల ప్రమాణంలో లావుగా వున్నది. అది తన కాళ్ళతో నీటిని అల్లకల్లోల పరుస్తూ, పూజారి పడవలలో వున్న వాళ్ళను పట్టుకునేందుకు తల కిందికి పైకి తిప్పుతున్నది.

ఆ దృశ్యం చూసి శిఖిముఖితో పాటు అందరూ గజగజ నవ్విపోయారు. అదృష్ట

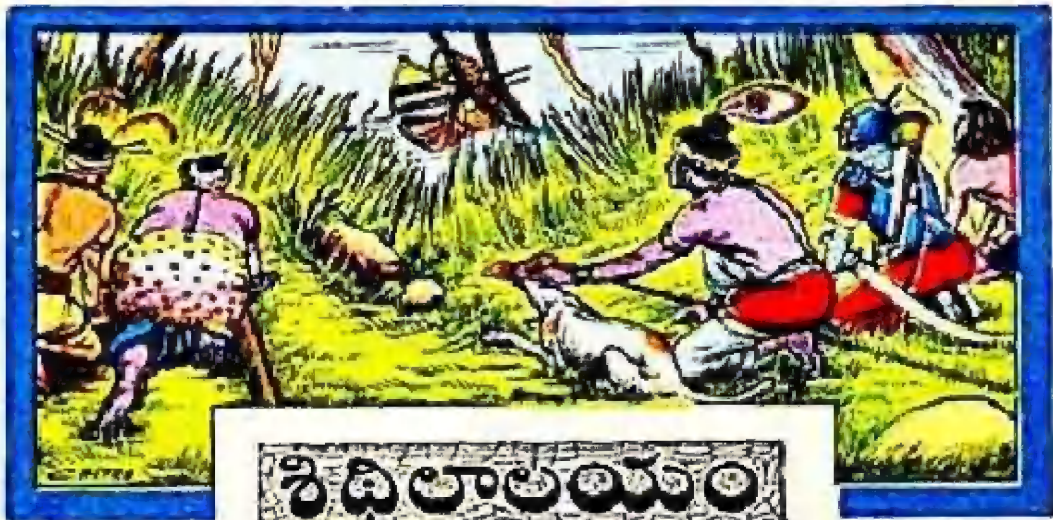
వశాత్తూ వాళ్ళ పడవలు లంకకు సమీపాన వుండటంతో, అతి త్వరలోనే వాళ్ళు తీరాన్ని చేరుకోగలిగారు. శిఖిలాలయ పూజారివాళ్ళ పడవలు మాత్రం జలజంతువు వల్ల లేచిన అలలలో చిక్కుకుని కిందు మీదులవుతూ నీటి వెంట కొట్టుకు పోసాగినై.

ఒడ్డుచేరిన శిఖిముఖి వాళ్ళు చూస్తూండగానే జలజంతువు పూజారి వున్న పడవలోపలికి తలపెట్టి ఒకణ్ణి నోట కదుచు కున్నది. పూజారి, అతడి వెంట వున్నవాళ్లూ విచ్చిగా అరుస్తూ పడవలను తెడదాయంతో ధూరంగా నడపసాగారు. జలజంతువు తాను వట్టినవాణ్ణి మింగేందుకు పి క్షణకాలం అగి, తిరిగి వాటి వెంటబడింది.

"శిఖి! పసిలోపని, ఆ పూజారి దుర్మార్గుడు నా బాణం దెబ్బకు అందుకాదేమో చూస్తాను!" అంటూ విక్రమకేసరి పూజారి వున్న పడవ కేసి గురిగా బాణాలు వదలసాగాడు. —(ఇంకా వుంది)

శిథిలాలయం

27

[వృశ్చికంశకు పొదువారిలో ఒకచేల, బాంగలా శిలిమురి వాళ్ళకు తబిస్తవ్వారు. తమ శిథిలాలయపువారి చువబాళదని అతడు శిలిమురికి చెప్పాడు. సుర్యోదయంతో అందరూ తిరిగి ప్రయాణమయ్యారు. ఒక రంక మలుపులో, పూవారి పడవలు వాళ్ళకు కనిపించినై, విక్రమశివరి పూవారి కేసి బాబాలు పడంపాగాడు. తరవాత—]

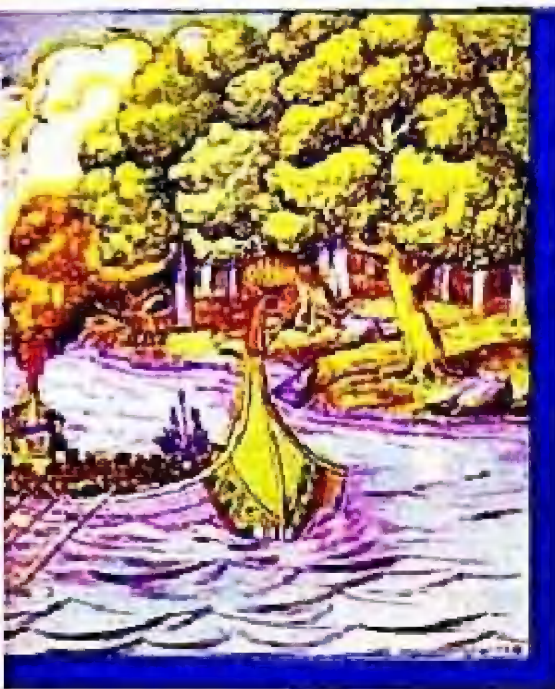
విక్రమశివరి పదిరిన బాబాలు శిథిలాలయ పూవారిక్కాడుగదా, అతడున్న పడవ కూడా తగలబెడు. అలలుతువు తదరిక వల్ల బెడె సిలి అలల మీద పూవారి పడవలు అటూ యిటూ ఒరుగుతూ వెగంగా కొట్టుకు పోతున్నవి. అలలుతువు తానంశకు ముందు పట్టుకుతిన్న వాటితో కాస్త తృప్తిపడినట్లుగా, పడవలను లోగడంత వెగంగా తరమటం బెడు. ఒకటి రెండు నిమిషాలు గడిచినై.

అలలుతువు పదిలో పున్న చేటునే అగి, మెడ అటూ యిటూ తిప్పి పిసారి చుట్టూ కలయ జూసింది.

అ కుయంకర అలలుతువు దృష్టి తమమీద పడుతుందమో అన్న భయంతో శిలిమురి అతడి అనుచమబా, దాపులనున్న రెల్లు పాచలచాటుకు తప్పకున్నారు. ఎర్రగండు మొరగసుండా శిలిమురి దాని తల నిమర పాగాడు. అతడికి అలలుతువు తమను

‘చలచమమ’

అగి, కిముఖివాళ్ళు వాగిన చోటునుంచి బయటికి వచ్చి, తిరిగి తమ వడవల మీదికి వెళ్ళారు.

తమ ప్రయాణం బంతువు వెళ్ళిన దిక్కు కాకపోవటం వాళ్ళకు కొంత దైర్యాన్నిచ్చింది. కాని, ఈ బలమయ ప్రదేశంలో బటువంటి భయంకర ప్రాణులు మరికొన్ని వుండవచ్చున్న అనుమానం వాళ్ళను బానించసాగింది. పట్టన్నటికి తోడు కథిలాలయ శోభారి తమ ప్రయాణాన్ని ముందుగానే సు గట్టటం — అన్నిటిని మించిన సంతకాన్ని తెచ్చి పెట్టవచ్చు.

వడవలు రెండు కడలాబోయి వసు యంలో కిముఖి బందరికి విసజడంత పెద్ద గొంతుతో, "వృక్షకలంకకు వెళ్ళాలనే ప్రయత్నంలో వున్న సావకవాడకాం, ఈసరికి అందరికీ తెలిసి వచ్చిందై అనుకుంటాను. నేనూ, కనకీ ఏ పశ్చిమిరుల్లోనూ అక్కడికి వెళ్ళక తప్పదు. కాని, మిగతా వాళ్ళవలెనా, అక్కడ దిగబడిపోవలెనై నా అభ్యంతరం లేదు. ఏమిట ప్రయాణంలో అచాంజివాళ్ళకు తిసుకుపోతాం. ఈలోపల వాళ్ళకు ఆపనకం అయిన అహరవదాల్తాలు యీ లంకలో వరులుతాం," అన్నాడు.

పట్టుకుని కబళిస్తుండన్న భయంకన్న, బయ్యన వున్న తమ వడవల్ని నీట ములయ తుంటేమో అన్న భయం అధికంగా వున్నది. అలా బరిగితే, తాము యీ నిర్జనమైన లంక మీద దిక్కుకుపోతాడు...

యోస్తాండగానే కథిలాలయ వూహారి వున్న వడవలు లంక మీదాపు తిరిగి, కనక బడసుండా పోయిందై. బలబాగువు రృప్తిగా ఒళ్ళు విడుచుకుంటున్నట్టు నీటిలో అటూ యటూ కొంచెం సేపు పొర్లి లేచి, తల మాత్రం వీటి బయటికి పెట్టి, యారంగా వున్న మరో చిన్న లంక వేసి బయలు దేరింది. అది కనకబడసుండా పోయవకమా

చందమామ

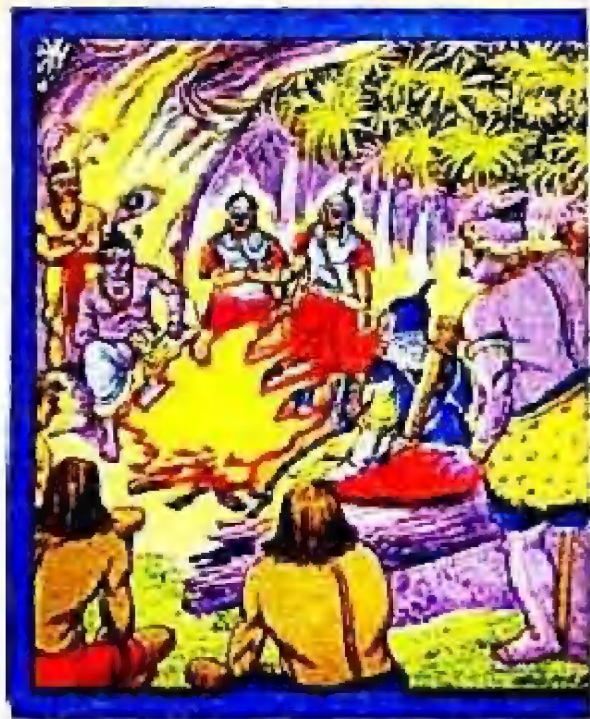

ఈ మాటలకు ఒక్క క్షణం అందరూ అశ్చర్యపోయారు. వాంగ్మూలం, అజిత విరభద్రులకపాటు, కుంటి జాంగలా కూడా ఎన్ని కష్టాలు ఎదుర్కొవలసి వచ్చినా, వ్యక్తిగతంకకు వెళ్ళిపోవలసిందే అన్నాడు. శివరాయలు పూజారి అంతం చూడవలసి వున్నదని, కనక తాను ఒంటరిగానైనా సరే, వ్యక్తిగతంకకు వెళ్ళక తప్పదని అన్నాడు. జాంగలా.

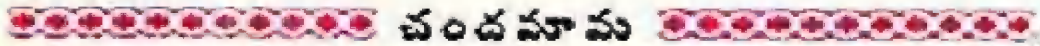
తమ అనుచరుల పట్టుదలనూ, ధైర్యాన్ని, విశ్వాసాన్ని శిఖిముఖి, విక్రమశేనరులు పొందుకున్నారు.

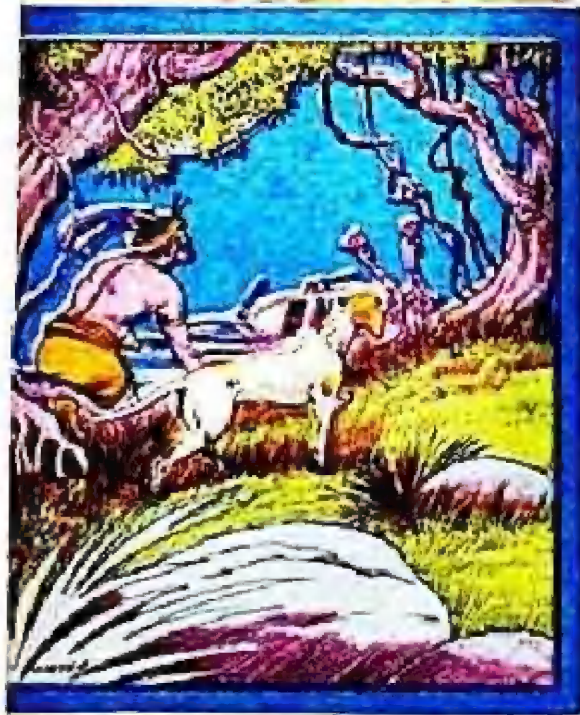
వడవలు కదిరినై. గారి అనుకూలంగా తీరదలంలే తరదావలు ఎత్తారు. తమకన్న ముందు లంక మలుపు తిరిగిపోయిన పూజారి వాళ్ళ వడవల కోసం అందరూ జాగ్రత్తగా చుట్టు వెళ్ళి ప్రదేశాన్ని పరిశీలించాడు. కాని, మార్గాస్తమయ సమయమవుతున్నా వాళ్ళకు పూజారి వడవలు ఎక్కడా తారన వడలేదు. చికటి పడుతూండగా వడవలను ఒక చిన్న లంక ప్రదేశాన ఒడ్డు చేర్చి, తాళ్ళకే వాటిని ఒడ్డునున్న చెట్లకు శర్చి. ఆ దాపులనే అందరూ వంట వ్రేలుతూలు ప్రారంభించారు.

వంట పూర్తయి అందరూ భోజనాలు చేసేసరికి జాముపాడు గడిచిపోయింది. ఈ లంక దిశలో మొసళ్ళున్న నూచనలు లేవు. కాని, లంక మీద చెట్లు చేమిల్లో మాత్రం అనేక రకాల పిటవతులు వున్నవి. అవి పాడు పొరువుకొందికి మరింత దగ్గరగా గీత అంటూ గల చేయసాగినై.

నెగదు వెలిగించి శిఖిముఖి అతడి అనుచరులూ దాని చుట్టూ చేరి మాట్లాడుకోసాగాడు. వాళ్ళ కల్లంక దూరంలో వడవలు రెండూ అలల తాకిడి లేని పడుతూ, ఆ చికట్లో వాట్యం చేస్తున్న రెండు పెద్ద కూతల్లా కనిపిస్తున్నవి. కొంచెం సేపు

మాట్లాడుకున్న తరువాతి ఒకరోజుగా శివముఖి వాళ్ళు వెగయ చుట్టూ ముడుచుకు పడుకున్నారు. రెండవ శామున కావరా వని నాంగసాముది.

నాంగసామి ఈ రె వట్టుకుని ఒకసారి పడవం దగ్గరకుపోయి చూసి, తిరిగి వెగయ దగ్గరకు వచ్చి కూచున్నాడు. పదివేటలు చేసి గల ఒకటికి తల దిమ్మెత్తిస్తున్నది. ఒకటికసారి బద్ధకంగా అవలించి, పక్కన నిలబడి వున్న ఎర్రగండు తలమ విమ రబోయాడు.

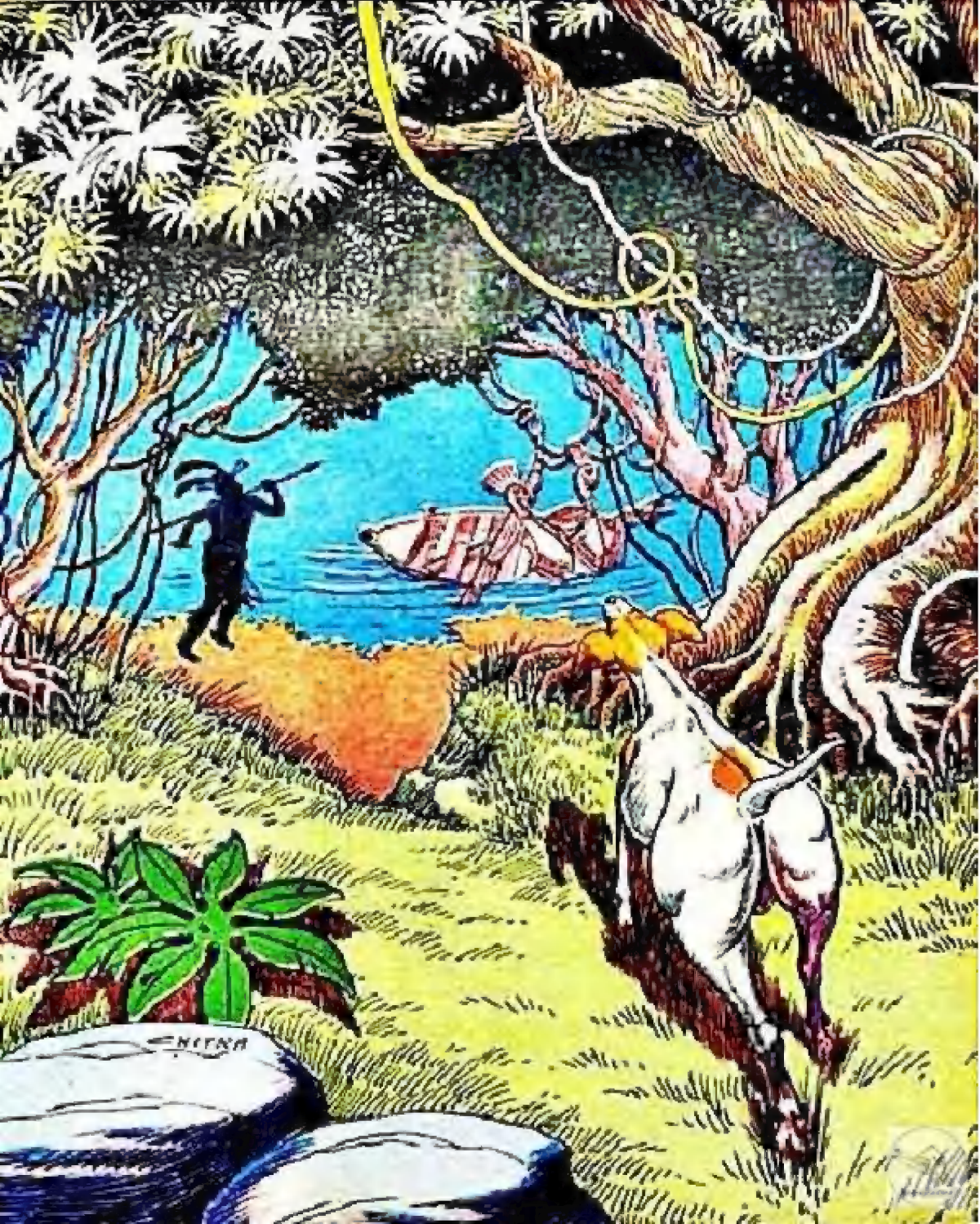
ఎర్రగండు మెడ పక్కకు తిప్పి, పడవ లున్న దిక్కుకెసి ఒ అడుగువేసి, గాలిలో

తలను అటూ యటూ ఓమీడు తిప్పి చిన్నగా మొంగింది. పవకట్టలుంటే ఎర్ర గండు కున్న కత్తి బాగా తెలిసినవారు కావటంతో నాంగసామి, అది తల తిప్పిని దిక్కుకెసి పరీక్షగా చూశాడు. పడవల్లో ఒకటి ఓ క్షణకాలం పక్కకు ఒరిగి, రెండవ దాన్నుంచి కొంచెం దూరం తదిలిసట్టు అరచికి తోచింది.

నాంగసామి ఎర్రగండు మొరగ కుంచా దాని తల నిమిరి. ఈ రెను గట్టిగా గుప్పెట తిగించి, వెల మీద వంగి నడుస్తూ పడవం దగ్గరకు వెళ్ళాడు. అతడింతకు ముందు చూసినట్టు ఒక పడవ రెండవ దానికి ధిస్తంగా నీటి మీద వుండి వుండి చచ్చిన ఒక పక్కకు ఒరిగి, మళ్ళీ యథాప్రకారం నిలబడుతున్నది.

పడవ కింద ఏదో మొనళ్ళు చేరి పోల్లారు నుంటున్నవేమో అన్న అనుమానం నాంగ సామికు కలిగింది. కాని, పరీక్షగా చూడగా అక్కడ నిజలో పెద్ద కదలిక ఏమీ అతడికి కనిపించలేదు. దానితో అతడికి క్రమవెవరో పడవ కింద దాగివుండి పడవకు చిల్లి పాడవటమో, లేక దొంగిలించుకు పోవాలనే ప్రయత్నమో చెస్తున్నారన్న అనుమానం కలిగింది.

నాంగ్ సోమే ఎర్రగండును వీటి ఒడ్డునే వుంది. పెళ్ళయ్యాగా వీటిలో దిగి వెడవను చేరి. దానిమీద ఎక్కి వెలుబడ్డాడు. ఆ పను యంలో వెడవ కొంచెంగా అటూ యటూ ఒరిగింది. వెంటనే దాని అడుగు మంచి ఒక నల్లని అకారం చప్పున నీటిమీదికి తెలింది. గుడ్డిచెన్నెల్లో ఒకరినొకరు గుర్తించాడు.

కన్ను మూసి తెరిచేంతలో నాంగ్ సోమే చెతిలోని ఈటెను బలంగా ఆ వల్లని అకారం కేసి విసిరాడు. అదే సమయంలో వీటిలో వున్నవారు చప్పున ఈటెను నాంగ్ సోమే మీదికి ప్రయోగించాడు. ఆ ఈటె

వెడవ అందుమ తాకటం, నాంగ్ సోమే ఈటె వాడి వెన్నులో దిగబడటం ఒకేసారి జరిగిపోయింది.

వీటిలో వున్నవారు ఒక్క చావుకేర పెట్టాడు. వెంటనే నాంగ్ సోమే వీటిలోకి దూకి వాణ్ణి చేతులతో బలంగా పట్టుకుని ఒడ్డు కేసి ఈడ్చుకూ, పెద్ద గంతుక, "శ్రమవులు! శ్రమవులు!" అని కేకలు పెట్టసాగాడు.

ఆ కేకలు వంటూనే శిశిముఖివాళ్ళు అదురుకుంటూ నిద్రలు లేచి నాంగ్ సోమే వున్న చోటుకు పంగట్టు కొచ్చారు. అవరికి నాంగ్ సోమే గాయపడినవాణ్ణి బాగా ఒడ్డు మీదికి ఈడ్చుకు వచ్చాడు. వాడి వెన్నులో దిగిన ఈటె అలాగే దిగిపోయివున్నది. వాడు వాడతో అయోస పడుకున్నాడు. అవెటుడి చేతిలో వున్న కాగడా తీసుకుని, దాని కాంతిలో శిశిముఖి వాడి ముఖం పరీక్షించి చూశాడు. వాడు మరెవరో కాదు, తిమ్మ గూడెం ప్రాంతాలగల అడవుల్లో చారి దొంగల్లా బతికే ముఠాలోనివాడు. ఆ ముఠా వాళ్ళు ఇద్దరు ముగ్గురు శిథిలాలయ వూవారి బంట్లుగా గొల్లబడ వచ్చారు.

నాంగ్ సోమే, శిశిముఖి బరిగిందంతా ఒకటి రెండు మాటల్లో టూటిగా చెప్పేశాడు.

చందమామ

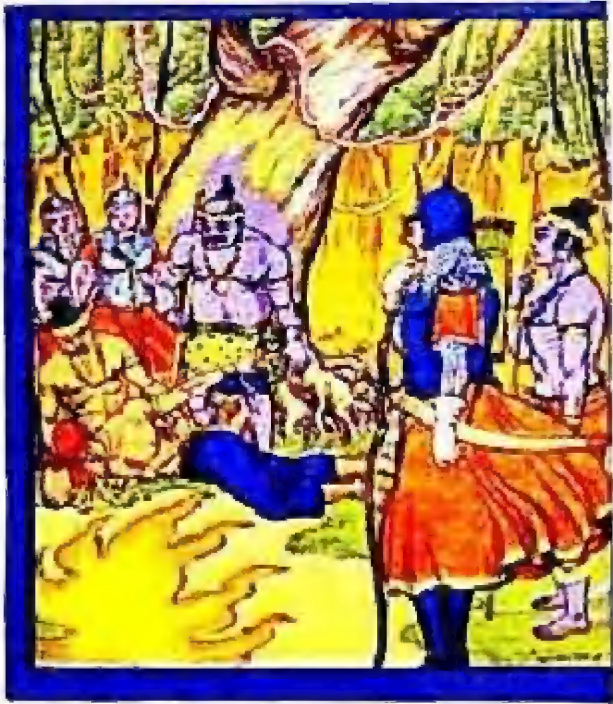

శక్తిమూర్తి దొంగకే. "నువ్వు చెప్పిన దురం
తాంకు తగిన చాచే నీ కడురైంది.
నీ వెన్నులో దిగబడి ఉన్న ఈబెను లాగే
యిందుకాను. కాని వెంటనే చస్తావు.
చచ్చేముందు ఒక్కమాట చెప్పు. మా పేద
వంకు అడుగున చిట్టలు పొదిచి ముందా
లనే గదా నువ్వెచ్చింది? పూజారి
విలంకలో దిగాడు?" అని ప్రశ్నించాడు.

దొంగ ఓసారి మూర్తిని మొదటి ప్రశ్నకు
అశ్రునన్నట్టు తల వూచి, అక్కడికి వాత్రు
లవే ఉన్న మరొక లంక నేని బాధగా
చేయి ఏత్తి చూపాడు. ఆ వెంటనే శక్తి
మూర్తి, నాంగసామెను ఈ బి తాగిచేయ
మన్నాడు. నాంగసామె ఈబెను వెన్నులో
నుంచి బయటికి గుఱచగానే, దొంగ గిరిగిలా
ఓ కనికాలం తన్నుకుని కొయ్యయింకలా
నిగడదన్నుకుపోయాడు.

"శో! ఆ పూజారి వెధవ లోగడ
మనసు అరణ్యంలో వెన్నెంచి గోల్లలరా
వచ్చినట్లే, ముప్పిడు పుక్కికలంక కూడా
మన వెనకనే వస్తున్నాడు!" అన్నారు
చిత్రమతేనెరి.

'వాడు పూరికే కావటం లేదు, దారి
లోనే మనసు నాశనం చేయాలని చూస్తు
న్నాడు. మన పేదపల్ని నిలమించితే,

మనం యీ దిక్కుమాలిన లంక మీద
అకలికి అంపేదించి చస్తామని వాడి ఆశ.
వీవైనా, యీకే ముందు మనం పేదపరి
విషయంలో మరింత గట్టికావడా ఏర్పాటు
చేసుకోవటం కీమం," అన్నారు శక్తిమూర్తి.

నాంగసామె ఆ దిక్లోనే శ్రద్ధాధాయ
పూజారి దిగిన లంకనుపొయి, వాణ్ణి పాత
మార్పుటం దాపుంటుందని నలహ
యిచ్చాడు. కాని, అది కేవలం చుస్సా
పానం అవుతుందని, ఏ చెట్టుదాటునో
వుంది, వాడూ, వాడి అమరమయీ తమ
మీద దొంగబెచ్చు తీయగలరని శక్తిమూర్తి
చెప్పి—ఆ ఆలోచనను వ్యతిరేకించాడు.

చందమామ

ఆ రాత్రి మరీ అవాంతరం లేకుండా తెల్లవారి పోయింది. శిశిముఖి అతడి అనుచరులూ వడవలను నిద్రించేసి, ముందుగా దొంగ చెప్పిన లంకను సేపించింది, జాగ్రత్తగా దాని మీద దిగారు. వాళ్ళు ఎంత వెతకగా ఒకచోట రాత్రి పూజారి ముఠా వాళ్ళు వేసుకున్న నెగట్ల గుర్తులు సూత్రం కనిపించినై. వాళ్ళు ఏ తెల్లవారుటామునో లంక వదిలిపోయారు.

తరవాత నాలుగు రోజులపాటు వాళ్ళు చివ్వా పెద్ద లంకల వక్కగా ప్రయాణం చేసి, అయిదవనాటి నంద్యాలసమయానికి, ఎత్తయిన కొండలతో, మహమ్మబాలతో పున్న ఒక పెద్ద లంకను చూడారు. ఈ మధ్య కాలంలో వాళ్ళకు శిశిలాలయ పూజారి పున్న వడవలు ఎక్కడా కనబడలేదు.

కాను తన బాతి బియ్యపెద్దల ద్వారా విన్న వృశ్చికలంక యిదేనని నాంగపామి గుర్తించాడు. అతడు యిదే వృశ్చికలంక

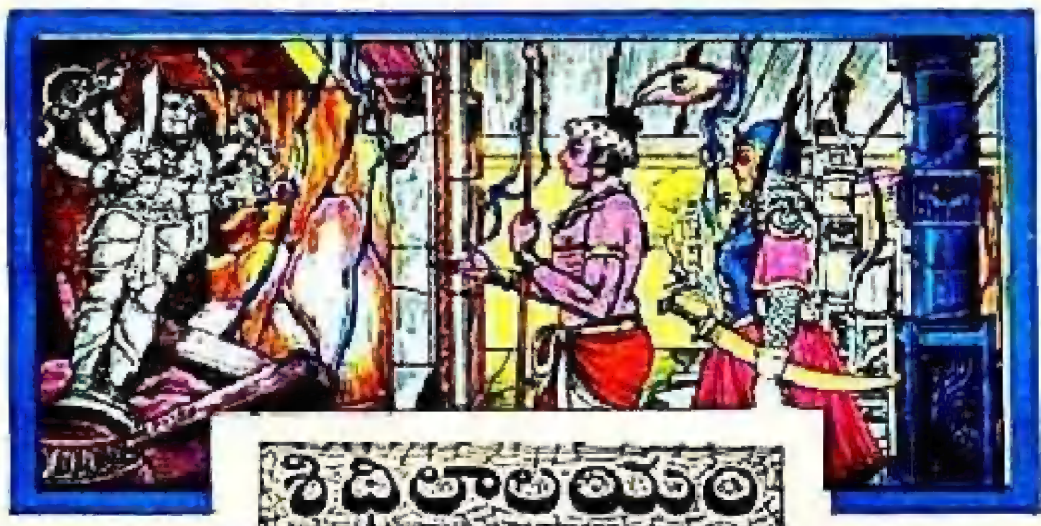
అని శిశిముఖి, విక్రమశేనరులతో చెప్పగానే, వాళ్ళు ఎక్కడలెని నంతోవంతో వడవలను తీరానికి వడవమచ్చారు.

కొద్దిసేపటి తరవాత వడవలు రెండూ తీరాన్ని చేరినై. అందరూ వడవల్లోంచి ఒత్తుకు చిగారు. ఇంతా వెలుతురు పుంజగానే, దాపుల నున్న కొండ ఎక్కి లంక ఎలా పున్నదీ చూసేందుకు విక్రమశేనరీ, శిశిముఖి బయలుదేరారు. మిగతావాళ్ళు వడవల చిగ్గరే వుండిపోయారు.

చాళ్ళిద్దరూ కొండ పై చాగుం చేరి, దూరంగా లంకలో అంతకన్న దాదా ఎక్కుగా పున్న మంకొచ్చి కొండల కేసి కొంచెం పెళు చూసి, వెనుదిరగబోయేంతలో వాళ్ళయ్యెప్పి దిగువనున్న చిన్న గుట్ట మీద పడింది. ఆ నెటినే వాళ్ళక్కలిగిన అళ్ళర్యం అంతా యింతా కాదు. ఆ గుట్ట మీద పాడుబడి కూరిపోవటానికి సద్దంగా పున్న ఒక దేవా లయం పున్నది. —(ఇంతా వుంది)

విదితాతమం

28

[ఇదిముని వాళ్ళు రాత్రివేళ ఒక చిన్న లంకలో పిలిచి చేశారు. వాళ్ళ పతనంను నీట ముంచే వద్దీకే ఇదిలాంటి పాతాళి లంటూ ఒకడు వాంగ్‌హామి చేత చంపబడ్డాడు. వాలుగు రోజుల ప్రయాణం తరువాత వాళ్ళు మృశ్మికలంక చేరారు. అక్కడ ఇది ముని, విశ్రమకేసరులకు పాడుబడ్డ దేవాలయం ఒకటి కనిపించింది. తరువాత—]

గొప్ప మీద కనిపించిన పాడుబడ్డ దేవాలయం శేషి ఇదిముని, విశ్రమకేసరులు బయలుదేరారు. ఎంతో శ్రమకొద్దీ, ఎన్నో ప్రమాదాలను ఎదుర్కొని యీ మృశ్మికలంకకు వాళ్ళు చేరారు. ఇదిలాంటిం తమకు యింత సునాయాపంగా కళ్ళపడు తుందని వాళ్ళు కలలో కూడా అనుకోలేదు.

సాక్షాత్తమయ్యె. వాలుగు వైపులా చికటి ముసురుకుంటున్న పమయంలో

వాళ్ళిద్దరూ దేవాలయాన్ని చేరారు. కాని, అలయప్రాంగణంలో అడుగు పెడుతూనే వాళ్ళు పొందిన అకాభంగం అంతా యింతా కాదు. అలయం పూర్తిగా ఇబ్బాపస్తలో వున్నమాట నిజం! కాని, తాత విశ్రమ శేషిరీ ఈపొందినట్లు అంటుందో ఇంకా ఇంకా గాని, స్తంభాలకు బంగారు తోడు గులు గాని ఏమీ లేవు. అంతా పట్టి రాతి కట్టడం. గర్భగుడిలో కాశీదేవిమూర్తిని

'నందమడు'

రాదు. అదే సమయంలో ఒక పెద్ద తేలు విగ్రహం వెనకనుంచి గడచివుటు చరచరా పారిపోసింది. అది మామూలు తేళ్ళకన్న పది పన్నెండుంతులు పెద్దదిగా వున్నది. విక్రమకేసరి దాన్ని చంపేందుకు కత్తి ఎత్తెంకలో మరి రెండు తేళ్ళు విగ్రహం వెనక నుంచి బయటికి వచ్చినై.

శిములి, విక్రమకేసరి చేయి పట్టుకుని, "కేసరి, వాటిని చంపేందుకు దేనిలా విక్రమపడకు. అది పృథ్వీకలంక! ఈ రాక్షసి తేళ్ళను చంపదలస్తై. మనకు మరొక పని చూసుకునేందుకు తిరిగి వుండదు," అన్నాడు సప్త్యతా.

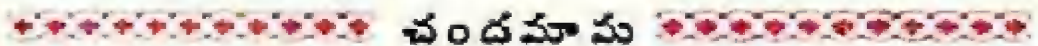
"అమాట నిజమే. మనం ఏది వాత పడకుండా తప్పకు తిరగటం ఒక్కటి వరైన మార్గం. సరే—యిది మనం అనుకున్న శిథిలాలయం కాదు. ఇప్పుడేమిటి చేయటం?" అన్నాడు విక్రమకేసరి.

శిములి తలపంచుకుని అలోచిస్తూ దేవాలయం నుంచి బయటికి వచ్చి, చుట్టూ వున్న కొండల కేసి ఒసారి దిలకించి చూసి, "మనం అవలు శిథిలాలయాన్ని కనుక్కోవటానికి, యీ కొండలా, గుట్టలా వెతక్కి తవ్వనివరలా వున్నది. కాని, ఆ ప్రయత్నంలో మనం పూజారి దుర్మార్గులుంచి

స్ఫురింపజేసి ఒక రాతివిగ్రహం, ఒక పక్కకు పరిగి వున్నది. గోడలలో వున్న గుళ్ళలో కొన్ని రాతి ప్రతిమలు దిల్లాదెమరుగా పడివున్నవి. అలయం ఏదో భూకంపం తాకిడికి గురి అయినట్టుగా శిములి, విక్రమకేసరులకు తోచింది.

"కేసరి, యిది మనం వచ్చిన శిథిలాలయం లాగా లేదు. మీ తాతగారు విన్నది, మనకు ఇమ్మజాతివాళ్ళు ఎప్పుంది ఎంతో అద్భుత కల్పంకో వున్న ఆలయం గదా?" అన్నాడు శిములి.

విక్రమకేసరి, శిములి మాటకు అవు నన్నట్టు తలపూచి, విగ్రహాన్ని నమిపించి

చందమామ

ఎలాంటి బెడదా కాకుండా తగు జాగ్రత్తలో
పుంసరుం అవసరం." అన్నాడు.

"నా కొక అనుమానం కలుగుతున్నది.
ఇది! పూజారి మనకన్న ముందుగానే, యీ
వృద్ధులంత చేరాడు. అందుకు సంబంధం
లేదు. ఒకచోట వాడు యీ సరికే ఆ
ఇద్దరాల యీ ప్రి కనుక్కుని, అక్కడి
అమూల్యమైన వస్తువులను పొంది పారి
పోయి పుండకు గదా?" అన్నాడు కేదరి.

అ మాటలకు ఇళిముఖి సవ్య, "అను
మానాలతో, సంబంధాలతో మనం బుద్ధులు
చెట్టెక్కించుకోవటం మంచిది కాదు. రేపు
మార్కెట్టులోనే మనం యీ లంక అంటా
ఇద్దరాలయం కొనం గాల్గొందాం. ఒకచోట
పూజారి మనకా సమయంలో తట్టినచింతె,
వాడి అంటు చూడాలి. ఈ సరికే వాడు
ఇద్దరాలయం చేరటం కల్గి." అన్నాడు.

అ తరువాత యిద్దరూ మౌనంగా పడవం
దగ్గరకు సవ్య, అక్కడి వున్న వాళ్ళకు
రాము చూసిన ఇళిబివారయ్యాన్ని గురించి
చెప్పాడు. ఈ లంకలో అలాంటి ఇళిదాం
యాలు చాలా పుండవచ్చున్నాడు, నాంగ
రామ. ఒకప్పుడి లంకలో అత్యుజ్వలితాళు
వెలసెంకల్లో పుండెవాళ్ళని కులపెద్దలు
చెప్పగా విన్నానని అతడు చెప్పాడు.

తరువాత వంట సవి ముగించి, అందరూ
భోజనాలు చేశారు. అ సరికి బాగా పొద్దు
పోయింది. చంద్రకాంతిలో చుట్టూ వున్న
గోదబూ, మహా వృక్షాభా మిలమిలా
మెరిసి పోతున్నవి. పడవలకు బాంగరాను
కావలా పెట్టి, అందరూ నిద్రలకు ఉపశ్ర
మించారు.

బాగా అడమిరిచి నిద్రపోతున్న ఇళిముఖి,
నది తాత్కాలిక దాపుల నేటి చప్పులై చప్పున
కళ్ళు తెరిచాడు. బాంగరా కుంటుకూ
అకణ్ణి నమివిస్తున్నాడు. వాడెదో ద్రోహం
తలపెట్టాడని అలోచన ఇళిముఖి
మెదకులో మెరుపులా కదిలింది. ఆ వెంటనే

చందమామ

అతడు వక్కన పున్న కత్తిని చేరిక
తినుకుని, లేచి నిలబడ్డాడు.

జాంగలా ఒక బికారం నిర్విణ్ణుడై,
అంతలోనే స్థిమితపడి, "కా దరా! నేను
దొంగలా మిమ్మల్ని చంపటానికి వచ్చానను
కుంటున్నారా? ఇంకా నమ్మి తమరు నమ్మి
లేదన్నమాట! నేను వచ్చింది, తమను
అపాయం రాబోతున్నదని హెచ్చరించ
డానికి!" అన్నాడు.

తన కోందరపాటుకు కలిముఖి కొంచెం
నిగ్గుపడి, "అపాయమా? ఎవరా క్రతు
వులు? కిరారాయ పూజారా?" అని
అడిగాడు.

"ఎవరైంది తెలియటం లేదు, నేం
బాయన వదుకుని జాగ్రత్తగా వినండి. విదో
దప్యం మోత అస్పృష్టంగా వినబడు
తున్నది...అయినా, అప్పుడు మరింత
స్పృష్టంగా వినవస్తున్నది!" అంటూ జాంగలా
దాపుల నున్న చెట్ల కేసి కలి తిప్పాడు.

ఆ సరికి కలిముఖి కూడా ఆ దప్యపు
స్పృష్టంగా వినిపించినై. ఆ వెంటనే అతడు
విక్రమకేవరి, తలిమ్మ వాళ్ళు కూడా
విన్నెట్టుగా పెద్ద గొంతుతో, "క్రతువులు!
లేవండి!" అన్నాడు.

విక్రమకేవరితో పాటు అందరూ ఒక్క
పారిగా నిద్రమెల్తున్నారు. ఏదో ప్రమాదం
రానున్నదని గుర్తిస్తూనే వ్రతి ఒక్కడూ
అయుధాలు చేతికి తినుకోబోయాడు. కాని
అంతలో వాళ్ళను అన్ని నైపుం నుంచి
పాతికా ముపై మిడి వికృతాకారులు
చుట్టు ముట్టారు. వాళ్ళల్లో ఒకడికి కలి
మిడి నుంచి కళ్ళను తప్పి నేస్తూ, తేలు
అకారంగం దోపి పున్నది. దానికి పొడిచిన
రంధ్రాల్లో నుంచి వాడి కళ్ళు మిరిమిలా
మెరుస్తున్నవి.

తేలుదోపి వాడు చేతిలో పున్న రాతి
గిడ్డరిని పై కెత్తి తన అనువయంతో, "నాకు
కేంద్ర పృథ్వీకమాత కనిపించి చెప్పింది

ఏళ్ళను గురించే! ఏళ్ళలో యోగ్యుడైన వాడిని నిర్ణయిస్తే, ఏ ప్రమాదం లేకుండా మనం వ్యక్తికమాత మందిరంలో ప్రవేశించ వచ్చు." అన్నాడు.

ఈ విశ్వకాకారులు వ్యక్తికలంకలోని అధిమహనులని, యివ్వటి పరిస్థితుల్లో వాళ్ళను ఎదిరించటం ప్రమాదకరమని శిశిముఖి గ్రహించాడు. విశ్రమశేసరితో అతడా మాట అనగానే, అతడు కూడా అందుకు అంగీకరించాడు.

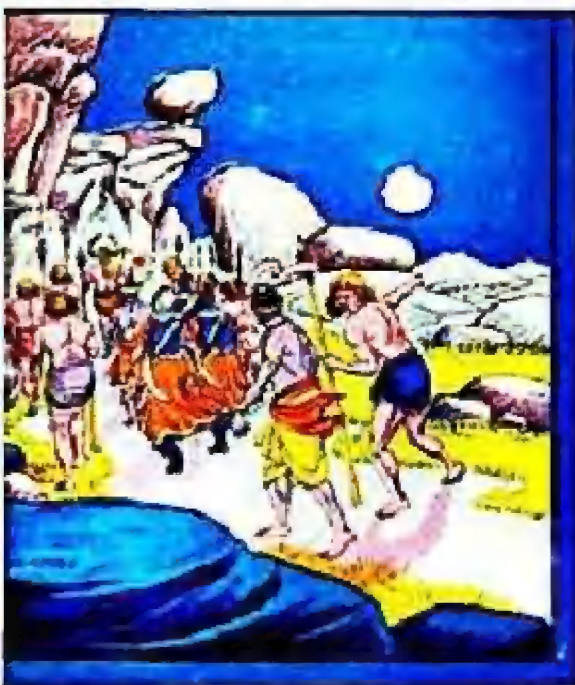
ఈ రోపం వాంగస్థామి, శిశిముఖిని సమీపించి, "ఏళ్ళు మాట్లాడి భావ మా అభ్యుదాతివాళ్ళు మాట్లాడేలాపతి చాలా దగ్గరగా వున్నది!" అన్నాడు.

"అందువల్ల మనశిమైనా మేలు కలుగు కుండుదావా? మనం ఏ చురుకైకంటేమా యీ లంకకు రాలేదని, ఈసాను దెబ్బకు పడవలు యీ లంక చేరినవని చెప్పి!" అన్నాడు శిశిముఖి.

వాంగస్థామి వాళ్ళ నాయకుణ్ణి సమీ పించి, శిశిముఖి చెప్పిమన్న విధంగా చెప్పి, "మనమంతా ఒకే అభ్యుదాతికి చెందిన వాళ్ళం మనలో మనకు క్రతుత్వం ఎందుకు? ఉదయం కాగానే మా వారిన మేం సాశాం. అన్నాడు.

అ మాటలకు నాయకుడు అభ్యర్థమేది నేర్చు తనవాళ్ళ కేసి చూసి, వాంగస్థామిలో, "మేం అభ్యుదాతివాళ్ళ మన్నది వినాది మాట! మాది వ్యక్తికబాతి, రెండు రోజుల క్రితం యీ లంకలో శిశిలాలయ పూజాచిసిన వాడెకడు దిగి, కామా అభ్యుదాతివాణ్ణిసని, శిశిలేక్వరి అరియం వెతుక్కుంటూ వచ్చా నని అంటున్నాడు. అతనచే శిశిలేక్వరి అరియం, మేం చెప్పే వ్యక్తికమాత మందిరం ఒకటినని నాకు అనుమానం కలిగింది. రేపు మిమ్మల్ని అతడి గుంపులో చేరుస్తామి. అవ్వదుగాని అనలం మీరంతా ఎందుకు యీ లంక కొద్దింది నియట

వ్రయత్తిస్తున్నారని కిముకి అర్థమై పోయింది. వృశ్చికవారివళ్ళ నాయకుడు చెప్పేదాన్ని బట్టి, ఆ అంతుం యారంకలో ఎక్కడో భాగస్వామి కప్పబడి వున్నది. వదనే వెలివెలగవంతు సంగతేమిటి?

కిముకి కలిగిన యిలాంటి సంగయమే నాంగసామకు కూడా కలిగింది. అతడు తన పక్కగా నడుస్తున్న ఒక వృశ్చికవారి వాణ్ణి, "వెలి వెలగ వండేమిటి? వానికి అంత మహత్తున్నదా? ఎక్కడ దొరుకు తుంది?" అని అడిగాడు.

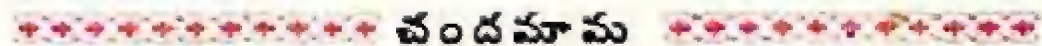
ఆ వ్రశ్చకు వృశ్చికవారివారు చెప్పి, దావుల వున్న చెండు కొండ శిఖరాలను చూపుతూ, "ఆ వెలగవంతు వుండే చెట్టు నాలుగైదు ఆ శిఖరాల దిగువనున్న చిన్న కొలను ఒడ్డున వున్నది. ఆ వంతు తిన్న వాడికి భాగస్వంట్లో ఎక్కడ ఏమున్నది తెలిసి పోతుంది," అన్నారు.

ఈ వెలి వెలగవంతు మహత్తును గురించి నాంగసామ గోరేరరా గ్రామంలో అభ్యుజాతి పెద్దలు మాట్లాడుకుంటూండగా దారాసాల్లు విన్నాడు. ఆ వంతు ఒక్క వృశ్చికలంక లోనే దొరుకుతుందని, అది తిన్నవాడికి లోకం మరొరకంగా కనబడు తుందని, శాళ్ళసుకవటం కూడా అతనికి

కదదు. ఎల్లండి సార్లమినాడు నేను వెలి వెలగవంతు తిని, భాగస్వంట్లో ఆ మంచిరం ఎక్కడున్నదో కనుక్కుని, మిమ్మల్నందర్నీ వృశ్చికమాతకు బలిపెడతాను," అన్నాడు.

కిముకి ఏదో మాట్లాడబోయాడు. కాని వృశ్చికవారి వళ్ళ నాయకుడు అతడి తేని రాకిగడ్డలి పూసి, తన అనుచరులకు, ఇంటి లందర్నీ వెంట తీసుకురమ్మని చెప్పి, ముందు బయలుదేరాడు.

కిముకి వాళ్లు చేసేది లేక వాళ్ల వెంట బయలుదేరాడు. కిలాదిలకు పూజారి యీ లంక చేరాకని, ఏదో ఎత్తులు వెసి కిలా బయం ఎక్కడ వున్నది తెలుసుకునేందుకు

చందమామ

తెలుసు. కాని, యీ భూగర్భ రహస్యాలు కనుక్కునే శక్తి దాని కున్నదని అతడు మొదటిసారిగా యిప్పుడే చెబుతున్నాడు.

పిదో విరంగా ఆ వెర్రివెలగవండు వంటి యింది, తనగదిగతే శిథిలాలయం కనుక్కొనింది తెలిక అని, తమ నమస్కరిస్తూ నునా యాసంగా పరిష్కారమైపోతవనీ, నాంగ్ సోమే అలోచించాడు. కాని, ఆ వెలగవండు ఏన్ను చోటుకు చేరాలంటే, తమ వ్యక్తిక నాతివాళ్ళ కళ్ళు కప్పవలసి వుంటుంది....

నాంగ్ సోమే యిలా అలోచిస్తున్నంతలో వ్యక్తికజాతివాళ్ళ నాయకుడు ఒక కొండ గుహ దగ్గర అని, పెద్ద గంటుకో, "బంది

లందర్నీ యీ రాత్రికి యిక్కడే నిద్రపోమ్మ నంది. ఉదయం కాగానే వాళ్ళ వేంచే యిలా అలోచిస్తాను," అని, కొందగుహ లోకి పోయాడు.

శిముఖివాళ్ళు గుహ ముందున్న చెట్ల కిందే వదులుకున్నారు. వాళ్ళను వట్టుకున్న వ్యక్తికజాతివాళ్ళు కూడా దగ్గరలో ఇక్కడక్కడా బండరాళ్ళకు చేరగిలబడి గునికిపాట్లు పడుతూగారు.

నాంగ్ సోమేకు యిది మంచి అవకాశంగా కనిపించింది. తాను వెర్రివెలగవండు కోవం కనిరం కింద వున్న కొలను దగ్గరికి శాబ్దం కున్నట్లు శిముఖితో చెప్తానునుకున్నాడు

గాని, ఒకవేళ అందుకడకు అభ్యంతరం తెలుపుతాడేమో అన్న భయం కలిగింది. ఆ కారణంగా వాంగసామ పడుకున్న చోటు నుంచి మెల్లిగా లేచి, కొండ కిబరం చీగువ నున్న కొంసు కేసి బయలుదేరాడు.

వాంగసామ కొంసు ప్రాంతాన్ని చేరేసరికి ఒక పృశ్చికాకాకివాడు కొంసు పక్కనున్న వెంగచెట్ల కింద అటూ యిటూ వహరా తిరుగుతున్నాడు. వాణ్ణి చిట్ట తియకుండా తాను వెంగవండు సంపాదించటం సాధ్యం కాదని వాంగసామ గ్రహించాడు. ఆ వెంటనే అతడు, ఒక చారి చాటువ దాక్కుని చివ్వుగా తల వేశాడు.

వాంగసామ చేసిన తల వినవడగానే వహరావాడు, "ఏవరక్కడ?" అంటూ వాంగసామ దాగిపున్న చారి దగ్గరకు వరి గెల్తుకువచ్చాడు. వాంగసామ చప్పిన చారి ఎను నుంచి లేచి, వహరావాడి ముఖంమీద బలంగా ఒక చిట్ట కొట్టాడు. వహరావాడు

తీక్కురుమనకుండా కింద పడిపోయాడు. వాంగసామ అతడి కాళ్ళూ చేతుల్ని ఒక బలమైన చెట్టుకిగట్టి బందించి, వాణ్ణి రాతికి అనించి తూచేబెట్టి, వేగంగా వెర్రివెంగచెట్ల కేసి పరిగెత్తాడు.

ఒకటి రెండు విమిషాల్లో పృశ్చికాకాకి వహరావాడికి స్పృహ వచ్చింది. వాడు వెంగచెట్ల కేసి తలతిప్పి చూశాడు. వాడికి అటుకేసి పరిగెత్తుతున్న వాంగసామ శవ వింతాడు. వెంటనే వాడు కట్టు విప్పుకునేందుకు పెనుగులాడసాగాడు. కట్టు తెగలేదు కాని, పక్కనున్న బండరాయి కదిలింది. అది మీద విడుతుండేమో నన్ను భయంలే వాడు తులం అనించి చాన్ని చెనక్కు కోయ దోయాడు. బండరాయి స్థానంతప్పి కిందకు దిగ్గసాగింది. చానితో పాటు వహరావాడు కూడా కలిములివాళ్ళు నిద్రపోతున్న కొండ దిగువకు దిగ్గుకు రాసాగాడు.

—(అంతా వుంది)

బిద్దిలాలుము

29

[చాళివేర కిములి వాళ్ళను వృక్కకంఠ లోని అవిమతానులు పట్టుకున్నారు. వాళ్ళ నాయకుడు చెప్పిన వెలి వెంగవేందు శపం వాంగసాది వెళ్ళి, అక్కడ కావలా వృక్కు వాణ్ణి పట్టుకుని, కాళ్ళూ వెతులూ కట్టవేశాడు. వాడు పక్క మిన్న బండరాయిలో పాటు, కిములి వాళ్ళు విడదాతున్న కొండ దిగువను దెబ్బలు రాసాగాడు. తరవాత—]

గుహలో విడదాతున్న వృక్కకవాని వాణ్ణి నాయకుడికి, గుహముందు కునికిపాట్లు పడుతున్న కళిముళి అతడి అనుచరులకూ, కొండపై నుంచి దాక్కుకు వస్తున్న బండ రాయి, కావలావాడూ కలిసి చేసే పెద్ద ధ్వని భయం కలిగించింది. ఎదో సేను తాగింది కొండ కిబరం తునాతునకలై కొండ పడుతున్న దనుకున్నాడు, కళిములి. అతడు గంతెత్తి తనవాళ్ళను, హెచ్చరించే

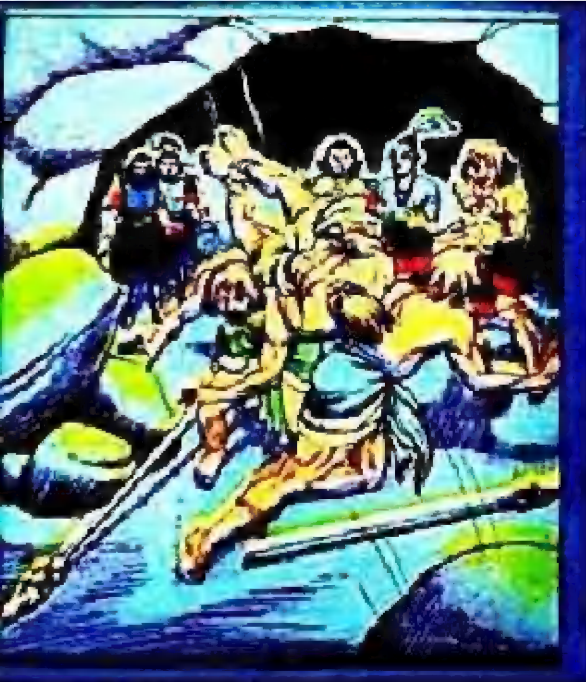
లోపలి, గుహలో నుంచి వృక్కకవానివాళ్ళ నాయకుడు మెరపులా బయటికి వచ్చాడు.

"కొండ అంచు నుంచి దూరంగా పరిగెత్తండి, భూకంపం! భూకంపం!" అంటూ అరిచాడు వాడు.

ఆ హెచ్చరిక వింటూనే అందరూ పారిపోబోయేంతలో, పెద్ద ధ్వనిలో బండ రాయి, ఓ కిలుం అలాన్వయంగా కావలా వాడూ కొండ మీది నుంచి కిందబడ్డారు,

'తం ద మా మ'

చెప్పిందుకు నేను కొండ మీది నుంచి దొడ్డి వచ్చాను." అన్నాడు.

ఈ మాటలు వ్యక్తిక నాయకుణ్ణి. శిలి ముఖి. ఏకమకేనదుర్ని కూడా అక్కర్లే వరిచినై. శిలిముఖి తన అనుచరుల కని చూసి, నాళ్ళల్లో నాంగసామి లెదని తెలుసుకున్నాడు. అతడు ఏకమకేనరితో యీ సంగతి చెప్పబోయేంతలో వ్యక్తిక నాయకుడు గడగడ వణికిపోతూ, "మీలో ఒకడు రహస్యంగా ఆ వెర్రివెలగవళ్ళ కనం వెళ్లాడు. ఒకచేళ దుస్సాహసం కద్దీ వాడా వండు తిన్నారో, చాలా చిక్కుల్లో పడిపోతాడు. ఇప్పుడేం చేయటం?" అన్నాడు.

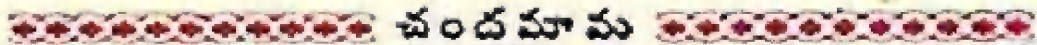
"అలా అయితే మనం త్వరగా పోయి నాంగసామి ఆ వెలగవండు తినకుండా అపే ప్రయత్నం చేద్దాం. అంతకీ ఆ వండు తింటే చాబోయే ప్రమాదం ఏమిటి?" అన్నాడు శిలిముఖి.

"వ్యక్తికజాతి వాళ్ళ నాయకుడు తప్పి మరేవరూ ఆ వెర్రివెలగవండు తిని నిశా యించుకోలేరు. ఆ మధ్య నాకు వెట్టుబద్ధ శిలివాదికి—వాడు పెట్టుకున్న పేరు— శిలిలాబయధాజారి కామాయి—వాడి చేత ఆ వండు తినివించి, నిజం మాట్లాడటం

అదృష్టవశాన బండరాయి మనుమలివరూ తని చోట పడింది, కాని కావలావాడు మాత్రం కిచ్చుమని అరుస్తూ తన జాతివారిద్దరి మీద దరిమంటూ పడిపోయాడు.

వ్యక్తికజాతి వాయకుడు కొండపది మూలుగుతున్న కావలావాణ్ణి నమివించి, "అదేవెంటి? కాళ్ళూ చెకుటూ కట్టు కున్నావేం?" అని ప్రశ్నించాడు.

వాడు తడబడుతూ లేచి నిలబడి, "మనం వెట్టుకున్న యీ ఇబ్బుజాతి వాళ్ళల్లో ఒకడు నేను కావలాకాసే చోటుకు వచ్చి, దొంగదెబ్బ తీసి నా కాళ్ళూ చెకుటూ కట్టినాడు. ఈ సంగతి

చందమామ

చెద్దామడుకున్నాను," అన్నాడు వృశ్చిక నాయకుడు.

శశిముఖి వృశ్చిక నాయకుడితో, "నాంగసామి ఎవర్ని మోసగించి వెర్రి వెలగవండు కోసం చెళ్ళలేడు. అతడి కి మద్యం, యా ప్రాంతాల గారి నిరూపణక మనస్థిమితం కాస్త తప్పింది. మనం మనం అంతా మిక్రలం. శిధిలాలయం ఎక్కడుందో కనుక్కోవటంలో ఏమి అన్ని విధాలా సాయపడగలం. ముందు నాంగ సామి ఎక్కడున్నాడో వెతికి వట్టుకుందాం పదండి," అన్నాడు.

నాంగసామి వెర్రివెలగవండు తనివ్వంటే అతణ్ణి తప్పక వృశ్చికమాతకు బలి యిస్తానని వృశ్చిక నాయకుడు తన వాళ్ళతో చెప్పి, శశిముఖివాళ్ళతో, "పదండి! పండు తని మీ వాడు ప్రాణం మీదికి తెచ్చుకోక ముందే వట్టుకుందాం," అన్నాడు.

అందరూ వృశ్చిక నాయకుడి వెంట వెర్రివెలగవండు చెట్టున్న కొలను గోసి బయలుదేరారు. కాని, యీ రోపలే నాంగ సామి వెలగచెట్టెక్కి ఒక వండు కోసు కుని తిన్నాడు. అది తిన్న కొద్ది కాలం కల్లా అతడికి ఏదో మైకం కమ్మినట్లుయి పోయింది. కాను నిలబడ్డ యామి, చెట్టు

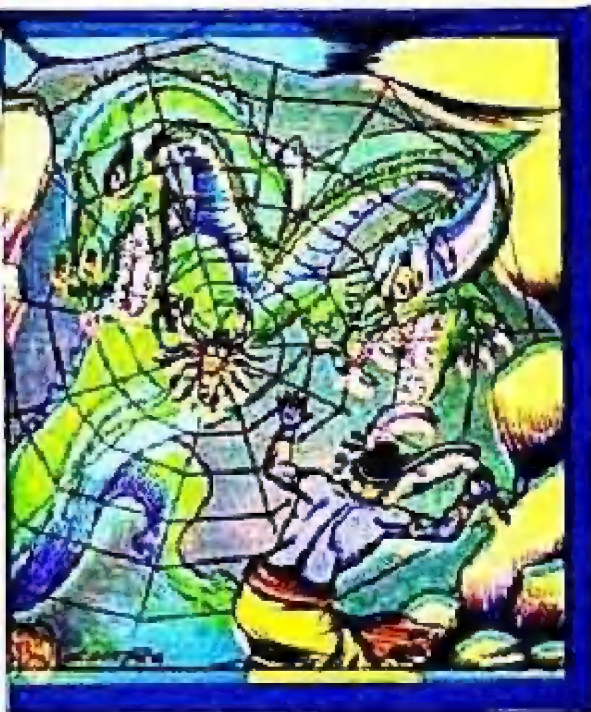

చేమలూ, కొండలూ—అన్ని గిరున తిరిగి పోతున్నట్లు తోచింది.

"నేను తిన్నది వెర్రివెలగవండు! నా గోడో చెర్రితుతున్నట్లున్నట్లున్నది. ఈ చెర్రికోగాని రూగర్పంలో పున్న శిధిలాలయం కనుక్కోలేనేమో! అసలు శిధిలాలయం, వృశ్చికమాత మందిరం ఒకటేనా? ఒకటే! అదుగో శిధిలాలయం! అదుగో, వృశ్చికమాత మందిరం!" అంటూ నాంగ సామి తల పీక్కుని, అదుస్తూ కొండవార్ల వెంట పరిగెత్తసాగాడు.

అతణ్ణి వట్టుకునేందుకు బయలుదేరిన శశిముఖి వాళ్ళకు అతడు చెట్లల్లో నుంచి,

కొండకొండలో నుంచి అరిచే అరుపులు తప్ప మిగిలి మాత్రం కనిపించలేదు. ద్వంద్వ వచ్చిన దిక్కుగా వాళ్ళు సూర్యోదయం అయి వరకూ అతడి కోసం గారించి, బాగా అరిసిపోయి, ఒక కొండ అంచున వున్న చెట్ల కింద కూర్చున్నారు.

చెత్రిచెలగవంతు చెట్టున్న కొండకు అవలి నున్న అరణ్యంలో పృథ్వికజాతివాళ్ళ కాపురంలో వున్న శిథిలాలయ పూజారికి, నాంగ్ సామే విచ్చిగా వెసి కేకలు, అర్రాతి వెళి వినిపించినై. అతడు తన అనుచరులైన పవరలేదుందాన్ని, తతిమ్మావాళ్ళమా హెచ్చరించి, పృథ్వికజాతి కావలా వాళ్ళకో.

అ కేకలు పెట్టేవాడు పృథ్వికమాత అవేళించిన మహాదత్తుడని. అతన్ని అనుసరించి పోతే, మాతమందిరం కనబడుతుందని నమ్ముబరికాదు.

మాయమర్కాలు అంతగా ఎరగని పృథ్విక జాతివాళ్ళు, శిథిలాలయ పూజారి చెప్పినాంగ్ సామే కోసం బయలుదేరారు, కూర్చు కెంతెంపాడుకూడగా వాళ్ళకు ఒక గుహ ముందు నాంగ్ సామే కనిపించాడు. గుహ ముఖం చిక్కని పారె గూదికో కప్పబడి వున్నది. అందులో ఒక రాక్షసికలు చెక్కుకుని, బయట పడెందుకు వానా ప్రయాపి వదులున్నది.

నాంగ్ సామే ఆ సాటిగూది ముందు కత్తి పట్టుకుని అటూ యిటూ గెంతుతూ, "రక్షించండి! రక్షించండి! భయంకర జలజంతువు నన్ను పింగబోతున్నది!" అంటూ అరుస్తున్నాడు.

అ అరుపులూ, నాంగ్ సామే భయంతో వణికిపోతున్న తిరూ చూసి, శిథిలాలయ పూజారి అతడికి చెత్రి చెలగవంతు తిన్న కారణంగా మతిస్థిమితం కప్పించని గ్రహించాడు. పృథ్వికజాతివాళ్ళు నమ్ముతున్నట్టు బహుళ ఆ స్థితిలోనే అతడు నిజమైన శిథిలాలయం ఎక్కడ వున్నదో

కనుక్కోచేచ్చున్న నమ్మకం కూడా అతనికి కలిగింది.

పూజారి అతణ్ణి నమీపించి, "నువ్వై అయ్యవారి వాడివి కావా? నిన్ను గోల్లతరా గ్రామంలో చూశాను. ఏ పేరు నాంగ్ సోమ, అవువా?" అని ప్రశ్నించాడు.

నాంగ్ సోమ ఆ మాటలు వింటూనే ఉలిక్కిపడి వెనక్కు తిరిగి, "నెత్తి మీద కిబిలో యిక్కడ అవశ్యించిన మహిమ చావులు మీ రెవరు? సిద్ధుల్లా వున్నారు. నీవు యీ అర్థమృగం నుంచి కాపాడారి," అంటూ పూజారికి సాక్షాంగవేదాడు.

పూజారి అతణ్ణి చూచాయి పట్టుకుని లేచి నిలుచి పెట్టి, "అది అర్థమృగం కాదు. రెండు తలల గండభేరుండం. ఒక్క కినిలో చంపేయిస్తాను," అంటూ వక్క మన్న సవరణితుండంతో, "భేరుండం! ఆ ఏకాచిని నేరుకు," అన్నాడు.

ఆ వెంటనే భేరుండం కత్తికే తెలుసు బలంగా కొట్టాడు. అది రెండుగా తెగిపోయి, రక్తంతో సాలెగుడు తడిసిపోయింది. నాంగ్ సోమ ఆ నెత్తురు చూస్తూనే వణుకుతూ పూజారిపాదాలు పట్టుకుని, "మహా సిద్ధులు నమ్మ రక్షించారి! నెత్తురి ప్రవాహంలో కొట్టు కుపోతున్నాను. ఈకరడు!" అన్నాడు.

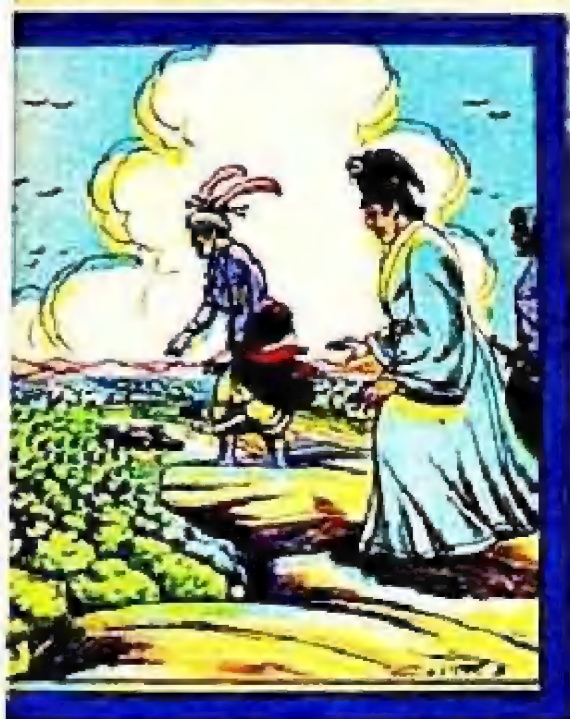

శిథిలాయు పూజారి అతనికి అవయం యిస్తున్నవాడిలా చేసిని తం మీద పెట్టి, "ఏ కొచ్చిన భయం ఏమి లేదు. రక్తపు రేరుడు. నెంయేటి బాటుగా మార్చాను. నువ్వై దాని వెంట బయలుదేరి భూగర్భంలో శిథిలాయం వున్నచోటు చేరు," అన్నాడు.

"గురునిద్దా. తమ అణ్ణి!" అంటూ నాంగ్ సోమ అక్కణ్ణించి కదిలి వేగంగా సతవసాగాడు.

శిథిలాయు పూజారి తన బంట్లతో, "బట్టి తోక పట్టుకుని బ్రహ్మపుత్రానది యీద చూ సినట్టుంది మన పని! అయినా ఏ పట్టలో ఏ పాముందో చెప్పలేం. ఏది

వెళ్లి మనసు శిథిలాయం చేర్చినా చేర్చే
వచ్చు. ఏడు పొరిపొకుండా జాగ్రత్త
చేశారు." అని చెప్పి నాంగసామ వెంట
నడచాడు.

నాంగసామ వాళ్ళను ఆ చుట్టు పక్కల
గల గుట్టల్లో, చెట్లల్లో నానా గిరికిరీ
కొట్టించాడు. వెళ్లి వెదగవంతు విషం అతడి
మస్తెపొక్కిచ్చి బాగా వశపరుచుకున్నది.
అతడికి ప్రతి దిన్న ప్రాణి విముగంధ అకా
రంలో భయంకరంగా కనబడసాగింది.
అలాంటి నెమయాల్లో అతడు పెద్దగా.
"గురునిద్దా, ఏవే రక్షి!" అంటూ కేకలు
పెట్టసాగాడు.

మిట్టమధ్యాహ్నం వెళు నాంగసామ
అందర్నీ ఒక ఏత్రయిన పర్యటం మీదికి
చెల్పాడు. దిగువను ఒక చిన్న లోయ
వున్నది. అలోయలో చాలా ఎత్తుగా, గుబు
రుగా పెరిగిన పటవృక్షాలు అసంఖ్యా
కంగా వున్నవి.

నాంగ లోయ కేసి ఒ మాటు చూసి జుట్టు
గట్టగా పిక్కుచి, "గురునిద్దా! శిథిలాయం
ఆ అకారంలో వున్నది. ఎంత బంగారం!
ఎన్ని మణిమాణిక్యాలు! అలయం మీద
కలకం....అదుగో. పెరుస్తున్నది!" అన్నాడు.

శిథిలాయపూజారి లోయలోకి తొంగి
చూశాడు. నాంగసామ చెప్పిన వేమి అత
డికి కనిపించలేదు. పెద్ద పెద్ద ఊడలు
దించుకున్న పటవృక్షాలు మాత్రం అతడి
కంటిబడినై.

"అది వెళ్లి వాగుడు! వెధవ మనల్ని
గుట్టలూ పుట్టలూ తిప్పి నానా హైరానా
పెట్టాడు, లోయలోకి తోసేస్తే ముఖవడి
సాతారం," అన్నాడు శిథిలాయపూజారి
కోపంగా.

ఆ మాట వింటూనే సవరలేరుండం
ముందుకు వచ్చి. "గురుప్రభో! కాలిని
వున్న పళంగా తోయమన్నారా. ముక్కలుగా
వరికి వివరమన్నారా?" అన్నాడు.

మరుక్షణం వృశ్చికజాతివాడలో కల
కలం బిందింది. వాళ్ళు కాతి గడ్డల్పను
పైకెత్తి ముందుకు వచ్చి, "ఈ వృశ్చికజాతి
వారికి ఎలాంటి పోని బరగ్గూడదు, అతడు
వృశ్చికమాత గణాధారి. అతడు చెప్పినట్లు
అలాంటి వృశ్చికమాత మందిరం
వున్నదేమో ఎవరు చూశారు!" అన్నారు.

పూజారి ఎదే అనబోయేంతలో నవర
బిరుందం చెతులు పూపూకూ, "అది
నిజమే. గురువ్రలో! అలా గాల్లోకి ఎగిరి
లోయలో వాలమన్నారా?" అన్నాడు.

శిథిలాలయపూజారి అతణ్ణి గట్టగా కసిరి,
"నువ్వు మళ్ళీ అతిగా కాగటం మొదలు
పెట్టినట్లుంది, జాగరత్. కొండ ముచ్చుగా
మార్చి, యిక్కడి చెట్ల మీద వదిలి
పోకాను." అన్నాడు.

"గురువ్రలో! అలా చేయకండి. కొండ
ముచ్చులు కొండల్లో తప్ప చెట్ల మీద
బతకటం...."

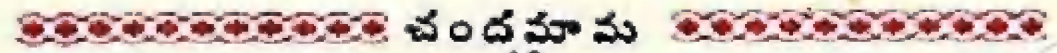
నవరబిరుందం మాట పూర్తి చేసి
లోపలే పూజారి కిచుచుంటూ ఒక్క ఎగు
రెగిరి, "అదే, వచ్చి వచ్చి! శిథిలకుంఠ
శిథిముఖి వాడిదండూ!" అన్నాడు.

శిథిముఖి కొండ మీదికి వస్తూనే, "నాంగ్
సోమసు కొండ అంచు నుంచి యివతరికి

లాగంది." అని శిథిలాలయపూజారిని చూసి,
"దుర్నాడురా, యింత కాలానికి దొరికావో!
పారిపోవాని చూశావో విప్రలో కత్తే,
వాణమో గుచ్చుకుంటుంది," అన్నాడు.

ఎలా పారిపోవటమో అని అలోచిస్తున్న
పూజారికి, శిథిముఖి మాటల్లో ఒక
అపాయం తిందింది. అతడు చచ్చిన
ముందుకు దూకి నాంగ్ సోమసు భుజాన
చేసుకుని, కొండ అంచునే వదిలివెళ్ళాడు.
అతడు రాళ్ల మధ్య బోరబడ్డాడు.

పాము వారి నుంచి తప్పకుని పురినోట
చేదినట్టయింది, పూజారి పని. అటు వైపు
నుంచి కుంటుకూ వస్తున్న నాంగ్ రా ఒక్క

గావు లేక పెట్టి. "పాపాత్ముడా! ఇక నువ్వు ప్రాణాలతో పాపపాలెవు!" అంటూ అతడి మీదికి ఉరికాదు.

శిథిలాలయపువారి, వాంగ్ సోమి ను తుజం మీది నుంచి కిందికి వార్చి, మొలను వెలాయతున్న చురకత్తతో బాంగ్ లా గుండె లకు గురి చేసి పాదప జాకాదు. కాని అంతలో బాంగ్ లా వచ్చి మీద పడటంతో, కత్తి గురి తప్పి అతడి తుజంలో గుచ్చు కున్నది. బాంగ్ లా అంత జలమైన కత్తి పోటునూ లెక్క చేయకుండా పూవారి మీద పట్టుకోబోయాడు. కాని, పూవారి తల పక్కకు తిప్పి కొండ అందుకు ఒరిగి పావటంతో, అతడి నెత్తిమీది శిఖ బాంగ్ లా చేతికి దొరికింది.

బాంగ్ లాకు తగిలిన గాయం నుంచి రక్తం కాదుతున్నది. కాని, అతడు పూవారి శిఖ పడలకుండా గట్టిగా పట్టుకుని కొండ మీదికి లాగేందుకు ప్రయత్నిస్తున్నాడు.

పూవారి తాను కింది లోయలో పడిపోతానన్న భయంతో గిరిగిరి రమ్మకుంటున్నాడు.

ఆ పరిస్థితుల్లో శిఖిమూలి అక్కడికి వరి గెత్తుకుంటూ వచ్చి, "బాంగ్ లా, నీ స్వామి కత్తి మెచ్చదగింది. నవర గండు పాతు కూతురు నాగుమల్లి, ఏది శిఖ కావాలన్నదీ!" అంటూ కత్తితో శిథిలాలయ పూవారి శిఖ మొదటికంటా తోళాడు. మరుక్షణం శిథిలాలయపువారి ఒక్క చావులేక పెట్టి లోయలోకి పడిపోయాడు.

ఆ క్షణం వరకూ బాంగ్ సోమి ఏం చేస్తున్నది ఎవరూ గమనించలేదు. అతడు లోయ లోని మహా వటవృక్షం కేసి కన్నార్పకుండా చూడ సాగాడు. అతడికి శిథిలాలయ పూవారి పెట్టిన చావులేక వినిపించింది. ఆ వెంటనే బాంగ్ సోమి, "అయ్యో, శిథిలాలయం!" అని అరిచి లోయలోని వటవృక్షం కేసి దూకేశాడు.

—(ఇంకా వుంది)

విడితొలయితి

30

[వెరి వెంగవండు తిప్ప జాంగసామి మఠియెడి కేలు పెట్టసాగాడు. పూజారి అతల్లి పట్టాకుని, శిరిలావయం కమక్కువేందుకు బయలుదేరాడు. కొండ మీద శిరిముఖి వాళ్ళు అతల్లి ఎదిరించాడు. అ పందపుండ్ల జాంగలా గాయపడ్డాడు. శిరిలావయం పూజారి కొండలోయలో పడిపోయాడు. జాంగసామి లోయలోకి దూకేళాడు. తరవాత—]

నొంగిసామి శిరిలావయం అంటూ అరిచి లోయలోకి దూకటం చూస్తూనే శిరిముఖి. విక్రమశేసరి నిర్విణ్ణులై పోయాడు. గోల్ బరామంది ఎంత నేర్పుగా అతడు పడవను నడిపి, యీ సృష్టికలంకకు చేర్చాడు. మార్గంలోనూ, అక్కడికి చేరినతరవాతా మొక్కపోని ధైర్యంతో తమకు సహాయ పడ్డాడు. అటువంటి విద్యాసహక్రతుడు మరి ప్రమత లోయలోకి దూకి ప్రాణాలు కల్పొ

వటం, వాళ్ళిద్దరికి అంతులేని అవేదనను కలిగించింది

"శిరి! మనం గొప్ప మిత్రుణ్ణి పోగొట్టు కున్నాం. ఆ వెరివెంగవండులో ఏదో మహత్తర శక్తు లున్నవని నమ్మి, తిని, హోర మైన వాళ్ళు జెచ్చుకున్నాడు." అన్నాడు విక్రమశేసరి.

శిరిముఖి ఏదో జవాబు చెప్పటానికే తలో జాంగలా పెద్దగా మూలుగుతూ,

'వం ద మా మ'

"శిథిలా! నాంగ్ సోమి చచ్చిపోయి వుండదు. ఆ దూకటంలో ఏ మహావృక్షం మీద అయినా పరివుంటే, దాని కొమ్మలు అతన్ని కాపాడే అవకాశం వుంది. పైగా, అతడు శిథిలాలయం కనబరినట్టు శిశువేసి మరి లోయలోకి దూకాడు. అందులో ఏమైనా వాస్తవం వుండవచ్చు," అన్నాడు.

ఆ మాటలు వినిగానే శిథిముఖి మనసులో కొంత ఆశ మొలకెత్తించింది. అతడు జాంగ్ లాసు సమీపించి భుజం మీద చెయ్యి వేసి అస్థాయంగా నిమిరి. "జాంగ్ లా! నీ స్వామిభక్త కాక, దైర్యసాహసాలు కూడా నా కెంతో ఆనందం కలిగిస్తున్నవి.

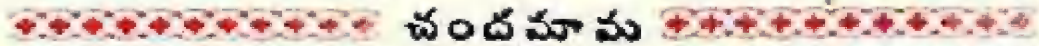

నువ్వు పట్టుకోకపోతే ఆ శిథిలాలయ పూజారి మర్చి చేజారి పోయివుండేవాడు." అని జాంగ్ లా భుజం మీద తగిలిన గాయం నుంచి కరిసిన రక్తం గడ్డకట్టాపాపటం చూసి, "అరెరె! గాయానికి యింకా కట్టుకట్ట లేదా?" అంటూ యెట్టూ కలయచాకాడు.

అదంతా గమనిస్తున్న వృశ్చికబాతి నాయకుడు చచ్చిన దావుల మున్న పొడల్లోకి పోయి ఏదో అకువనరు తెచ్చి, జాంగ్ లా గాయానికి పూసి, కట్టు కట్టాడు. అప్పుడు ఏ క్రమశిలనరి, జాంగ్ లాతో, "జాంగ్ లా! నువ్వు చెప్పేదాన్నిబట్టి నాంగ్ సోమి మాత్రమే కాక, దుష్టుడైన శిథిలాలయ పూజారి కూడా ఏ చెట్టుకొమ్మల మీదచే పడి ఐతికి వుండవచ్చుగదా?" అని అడిగాడు.

"అవును, బోలా! అలా ఐతిగితే అశ్రుర్య పడవలనిందేమీ లేదు," అన్నాడు జాంగ్ లా.

ఆ మాట వింటూనే వృశ్చికనాయకుడు కోపంగా ఒక గంటు గంటి, "ఐతికుంటే చాళ్ళద్దర్నీ పొద్దమినాడు వృశ్చికమాతకు బలి ఇస్తాను. చాళ్ళల్లో ఒకడు మోసకారి, రెండవవాడు వృశ్చికబాతి నాయకుడు మాత్రమే తినే అర్హతగల వెర్రివెలగవెందు తిని మాతకు అవదారం చేశాడు," అన్నాడు.

చందమామ

అతడి మాటలు విక్రమశేషరికి చాలా కోపం తెప్పించినై. అతడు చీర్రున కత్తి దూసి, "నువ్వు మొదటి సుందీ యీ లంక కంటా మహారాజునైనట్టు మాటాడు తున్నావు. మనుమర్ని బలిపెట్టటం అంత చురుకైన అనుకున్నావా? ఏదీ నీ కత్తి చూస్తాను. నీ అయధం కీమతుని యివ్వ తరిగి రా!" అంటూ కొంచెం దూరంగా పోయి నిలిచాడు.

వృశ్చికజాతివాళ్ళలో కలకలం బయలు పడింది. వాళ్ళు వాళ్ళ నాయకుడి చుట్టూ చేరి గడవగడవగా మాట్లాడసాగారు. ఇలా వాలుగైదు నిమిషాలు గడిచింతరవాత వృశ్చికనాయకుడు, తన వాళ్ళను తొలగ దోసుకుని, రాతిగడ్డలి పైకెత్తి విక్రమ శేషరిని పదిపించాడు.

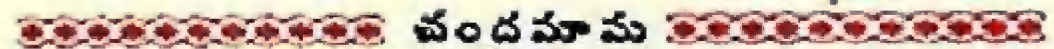
ఇప్పుడు బలి కన్న ఫూరమైన పాత్య జరిగిపోనున్నదని శిఖిముఖి గ్రహించాడు. శేషరి ముందు వృశ్చిక నాయకుడు ఎందుకూ కొరగాడు. ఒక్క కత్తి విసురుతో అతడు వాణ్ణి ముక్కలుగా నరికగలడు!

శిఖిముఖి ఒక పెద్ద కేకతో వాళ్ళిద్దరినీ వారింపి జాంగలాను వెంటబెట్టుకుని వాళ్ల మధ్యకు పోయి నిలబడి వచ్చిరాని ఇద్దరు జాతివాళ్ళు రావలో. "వృశ్చికనాయకా!

నువ్వు కొందరపడకు. శేషరి చేతిలో వున్న కత్తి పదును ముందు. నీ రాతిగడ్డలి నిరుప యోగం. అసలి పొట్లాటకు అర్థం లేదు. నువ్వంత వరకూ వృశ్చికమాత మందిరం ఎక్కడున్నదో కనుక్కోలేదు. అంతకాక నాంగసామి బతికి వున్నదీ లేనిదీ కూడా మనకు తెలియదు," అన్నాడు.

జాంగలా వృశ్చికనాయకుడికి అర్థ మయ్యి విధంగా శిఖిముఖి అన్న మాటలు వివరించి చెప్పాడు. నాయకుడు కోపంతో ముక్కుపైదాటు అడుగుతూండగా, "త లంక వారి! అక్కడికి వచ్చిన వాళ్లంతా నా బానిసలు!" అన్నాడు.

చందమామ

కొనంత విక్రమశేనరి కత్తి ఎత్తబోయేంతలో శిశిమూలి అతణ్ణి అపి, "ఎవరూ ఎవరికి యిష్టమై దానిపలు కాదుగదా? మా కన్న శక్తిమంతుడవని రుజువు చేసుకుని మాత్రమే సువ్యవ మమ్మర్ని దానిసయిగా చేసుకోగలవు. ని మంచి కోసం చెబుతున్నాను; చూడు; ఈ కత్తి, ని రాతి గొడ్డలి కన్న పదునైనది, గట్టిది, బలమైనది. నివు దిన్ని మించిన అయుధం, శక్తి సంపాదించుకున్న నాడు. మేము బహుశా వీరు దానిసల మేపురాం," అన్నాడు.

వృశ్చికనాయకుడికి, శిశిమూలి చెప్పించిన నాయకు వాక్యార్థో గబగదా చెప్పి, బాంగరా

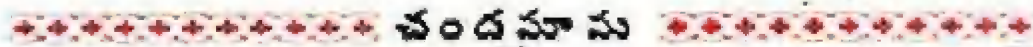

కేవరి చేతిలో వున్న కత్తి మీద తన మణి కట్టుమీ గట్టిగా అనింది. పైకి తిని బొట బొట కాదుకున్న రక్తాన్ని వృశ్చిక నాయకుడికి చూపుతూ, "కత్తి పదును ఎలాంటిది తెలిసిందా? యిక శిశిమూలి చెప్పినటు విను," అన్నాడు.

వృశ్చిక నాయకుడు కళ్ళారంజేసి, ఒక పాలికెక పెట్టి, చేతిలో వున్న రాతిగొడ్డలిని దూరంగా విసిరి, "ధర్మయుద్ధం! అయుధం లేకుండా వట్టి చేతులతో పోరాడుదాం," అంటూ రెమ్ము చరిచాడు.

కత్తి శింధకు జార్చి, వృశ్చికనాయకుడితో కలయబడేందుకు విక్రమశేనరి పోదాయంతలో, శిశిమూలి అతణ్ణి అపి, "ఈ వృశ్చిక తెగ నాయకుడితో పోరాడే హక్కు మరే తెగ నాయకుడి కొదుకుది! ఇతడి అనుచరుల్ని మాత్రం ఒక కంట కనిపెట్టి పుంధంది," అంటూ వృశ్చిక నాయకుడి మీదికి లంఘించాడు.

అధ్యరూ మహారోషంతో ముష్టిమాలా రిచ్చుకుంటూ, ఒకళ్ళనొకళ్ళు శింధ పడ దీసేందుకు తీవ్రంగా పోరాడసాగాడు. వృశ్చిక నాయకుడు బేహబలంలో శిశిమూలి కన్న మిన్న అయినా, శిశిమూలి కున్న నేర్పు ఒడుపు లేనందున, శిశిమూలి

చందమామ

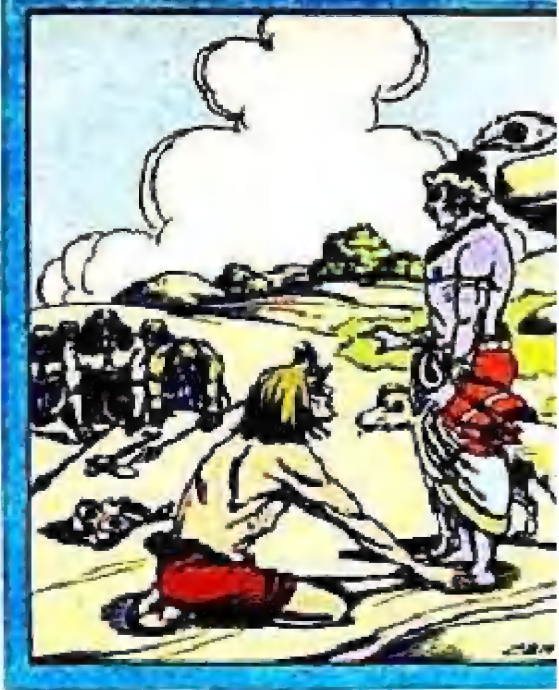
అకన్న కల మీదా, రమ్మల మీదా బలంగా పొడిచి, చివరకు ఒక్క ఊపుతో నెల మీదికి పడబోసి, ఒక చేత్తో అతడి గొంతు భిగబట్టి, రెండవచేత్తో అట్టు పట్టుకుని, తలను ఒకటి రెండుసార్లు వెంకట వేసి గట్టిగా కొట్టాడు.

వృశ్చికనాయకుడు కళ్ళు తలవేస్తూ, చేతులు రెండూ వైశిత్తి చిన్న గొంతుతో ఏదో అనసాగాడు. జాంగోలా అతడి పక్కన వంగి, ఆ మాటలు విని, శిథిముఖితో, " శిథి దరా! ఇక వాళ్ళి ఒడలంది. అబన్న దానివనని వెదుకుంటున్నాడు," అన్నాడు.

శిథిముఖి చచ్చిన లేచి నిలబడ్డాడు. వృశ్చిక నాయకుడు కూడా లేచి కూర్చుని ముందుకు వంగి శిథిముఖి పాదాలు పట్టు కుని ఏమో గొణిగాడు. తమ నాయకుడు అలా చేయగానే వృశ్చికవాతి వాళ్ళంతా పున్న లోటనే ప్రాణాదారం పడ్డారు.

శిథిముఖి, వృశ్చిక నాయకుణ్ణి లేచి నెత్తి, " మనివి మరో మనిషికి ఏ పరిస్థితుల్లోనూ దానినీ కానవనరం లేదు. బరిగి పోయింది యిద్దరం మర్చిపోదాం. ఇక నుంచి మనం విక్రమం!" అన్నాడు.

వృశ్చిక నాయకుడి కళ్ళ నుంచి నీళ్ళు జలజలా కింద చాలినై. అతడు శిథి ముఖికి, విక్రమశేనరికి తన కృతజ్ఞత

చెప్పకుని. తన బాతివాళ్ళతో, " ఇకనుంచి మనకందరకి నాయకుడు, యీ శిథిదరా! అయిన మాటకు తిరుగులేదు," అన్నాడు.

తరవాత అందరూ చెట్ల కింద కూర్చుని, వెంట కెచ్చుకున్న అహరం తిన్నాడు. అప్పుడు శిథిముఖి, విక్రమశేనరితో ముందు తాము చేయవలసిన పనిని గురించి సంప్ర తించాడు. ఆ ఇద్దరికీ నాంగసోమి లోయలో ఎక్కడో సురక్షితమైన స్థానంలో పడి బతికి వుండారన్న సమ్మతం వున్నది. అసంతా ము విన్న జాంగోలా, నాంగసోమి ప్రాణా లతో వుంటే, శిథిలాలను పూజారి కూడా బతికి వుండొచ్చు అన్నాడు.

చందమామ

వృశ్చిక నాయకుడు తనకున్న శిశువును మరోసారి బయట పెట్టాడు: వెర్రివెలగ పండు మహర్షు అమోమమైనది. బాంగ్ పామే లోయలోకి దూకేముందు శిశువారియం అంటూ శిశుపెట్టటం మతిద్రుమవల్ల కాదు. అతనికి శిశువారియం తనబడి వుంటుంది!

"శిశువారియం మాట దేవు డెరుగు, ముందు ఆ లోయలోకి పోయి అతడు బతికున్నాడేమో చూసి, రక్షించవలసిన బాధ్యత మనమీద వున్నది. బాంగ్ లా అన్నట్టు శిశువారియంపూజారి కూడా ఏ చెట్టు కొమ్మల్లోనో సురక్షితంగా దిగివుంటే, చాణ్డ

వెబాదపలసిన పనికూడా వున్నది. వెలుగు వుండగానే మనం ఆ లోయలోకి దిగివాం," అన్నాడు శిశుముఖి.

"మీ అబ్బ. దొర! కాని, ఆ లోయ దారా దయంకరమైనది. అక్కడ మహా సర్పాలూ, తేల్చే కాక, ఏనుగు లూ, సింహాలూ, పులులూ...."

వృశ్చికనాయకుడు మాటలు ముగించక ముందే శిశుముఖి అడ్డుపెట్టి, "ఈ లంకలో భయంకరంగా కాక, ప్రకాంతంగా, సామ్యంగా వున్న ప్రదేశం ఎక్కడుంది? మవ్వనే వృశ్చికమూత మందిరం ఆ లోయ లోనే గదా వున్నది. ఆ అలయాన్ని కను క్కుని, తిరిగి వృశ్చికమూతకు పూజా వున ప్పికారాలు చేయవలసిన బాధ్యత మీ జాతి వాళ్ళకు మాత్రం లేదా?" అని అడిగాడు.

"అమూత కొనం ప్రాచారిస్తాం. దొర! కాని, నేను వెర్రివెలగపండు తిని వున్నట్టు యితే, పార్లమెంటు మాతమే ఉండిపోతే, సరదిలి యిచ్చి వుండేవాణ్ణి. సరదిలి లేంటే మూత కరుణించదు," అన్నాడు వృశ్చిక నాయకుడు.

"ఆ బయల సంగతి తరవాత మాట్లాడవాలి. ముందు లోయలోకి వారి తయింది," అన్నాడు శిశుముఖి.

అందరూ కొండమీది నుంచి లోయలోకి దిగసాగారు. వృశ్చికవాయకుడు ముందు ఉండి చారిత్రాడు. అతడు చెప్పినట్లు లోయ చాలా కడుంకరంగా ఉన్నది. అక్కడ వున్న మహావృక్షాల్లో ఎక్కువ భాగం పెద్దపెద్ద తీపాలు దించుకున్న మర్రి చెట్లు. వాటి సడల్లో ఏనుగులు తారక్లాడుతున్నవి. మరి కొన్నిచోట్ల సింహాలు కొడలు పాచి గర్జిస్తున్నవి. చెట్లకొమ్మల్లో మహా సర్పాలు. వాటి బొదెం నంటుకుని పెద్ద పెద్ద తేటూ పారాడుతున్నవి.

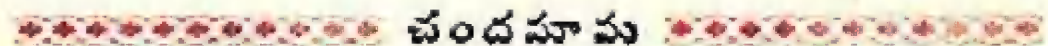
శిఖిముఖి అతడి అనుచరులూ అయ్యే వాలు సైద్ధంగా వుంచుకుని, తమ పరిసరాలు జాగ్రత్తగా పరీక్షించి చూసుకుంటూ లోయ అడుగుకు చేరారు. శిఖిముఖి చెప్పగా, వృశ్చిక నాయకుడు కొండమీది నుంచి నాంగ్గోసామి కిందికి దూకిన ప్రాంతానికి చారిత్రాడు. ఆ ప్రదేశమంతా ఎత్తయిన వృక్షాలతో, వాటిని చిక్కగా అల్లుతూ పెరిగిన అతలతో క్రిక్కిరిసి ఉన్నది.

వృశ్చిక నాయకుడు తల ఎత్తి చెట్ల కొమ్మల తన చూస్తూ కొంత దూరం నడిచి, చప్పున అగి. "దా! నాంగ్గోసామి దూకిన కొండ అందు దిగువన మనం వున్నాం. అదుగో, ఆ కొమ్మల్లో ఎదో అకారం కన

బడుతున్నది. కాని, చెట్టును నమిపించటం ప్రమాదం. శిఖి దా! దానికింద ఏనుగు కుటుంబం కావరం పెట్టినట్లున్నది." అన్నాడు.

శిఖిముఖి, విక్రమశేసరీ తల ఎత్తి వైకి చూశారు. వాళ్ళక్కూడా చెట్లకొమ్మల్లో ఎదో మానవాకారం లాంటిది అస్పష్టంగా కనబడింది. అది నాంగ్గోసామి అవునో కాదో తెల్పుకోవాలంటే, ముందు చెట్టుకింద వున్న ఏనుగుల్ని దిడకగొట్ట పారదొలారి. ఇంకా చెప్తే, ఆ కనబడేది నాంగ్గోసామి కాక కొండమీంచి కాలువారి వడిన ఏ ఏలుగు బందో కావచ్చు.....

శతిమూర్తి, ఎక్రమశివరీ యలాంటి సంత
యాలతో కొట్టుమిట్టాడుతూండగా ఎక్రగండు
పెద్దగా మొరిగింది. కుక్క అరవటం, అది
తలఎత్తి చూస్తూన్న దిక్కు గమనిస్తూనే
శతిమూర్తికి ఆ చెట్టుకొమ్మల్లో చిక్కుకుని
వున్న అకారం నాంగసామె అయివుంటుం
దన్న సమ్మకం కరిగింది.

"శివరీ! మనం నేర్చుగా ఆ చెట్లకింద
వున్న ఎనుగుల్ని దూరంగా తరమాలి.
తరవాత చెట్టెక్కి, ఆ శనబడెడి నాంగసామె
నేమో చూడవచ్చు." అన్నాడతను.

శతిమూర్తి మాట ముగించే రోవలె, చెట్టు
కింద వున్న ఎనుగుల్లో రెండు పెద్దవి,
రయంకరంగా ఘుంకరించి, తండాలెత్తి
రాళ్ళు తిసి రాసాగినై. అది చూస్తూనే
పృథ్వీకనాయకుడు, "అందరూ క్వరగా
ఆ రాళ్ళ చాటుకు పరిగెత్తుండి. అక్కణ్ణుంచి
ఐంక రాళ్ళు తిసి ఎనుగుల్ని బిడరకొట్టటం
సాధ్యమేమో చూద్దాం." అన్నాడు.

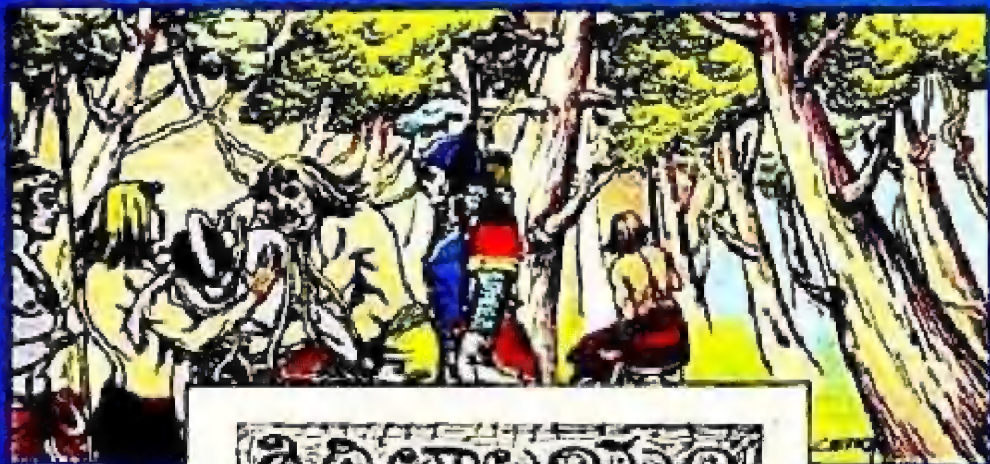
ఆ హెచ్చరిక వింటూనే అందరూ కొండ
అంచున వున్న రాళ్ల వెనక్కు పారి
పోయారు. ఎనుగులు చెవులు టవటవ
లాడిస్తూ, తండాంతో వలను తాటిస్తూ,
వాళ్ళు చాగివున్న వైపుకు కొంతదూరం
పరిగెత్తుకు వచ్చి, అక్కడ వున్న ఐంక
రాళ్ళ మధ్య రాళ్ళకు పట్టు బిడరక్క
వెనక్కు పోసాగినై. అదే అదనుగా శతి
మూర్తివాళ్ళు అక్కడ అసనాటుగా వున్న
ఐంకరాళ్ళను వాటి తిసి దొర్లించారు, ఎను
గులు ఘుంకరిస్తూ వెనుదిరిగి అక్కణ్ణుంచి
దూరంగా పరిగెత్తినై.

ఐవ్వయి అందరూ రాళ్ళ చాటునుంచి
బయటికి వచ్చి, జాగ్రత్తగా చెట్లకిందికి
పోయారు. పృథ్వీకనాయకుడు తన జాతి
వాణ్ణాకణ్ణి చెట్టెక్కిమచి చెప్పింతలో నుంచి
జాంగలా వట్టుకర్రను చెట్టుబోదెకు అనించి,
కొతిలా చెట్టు మీదికి గమగదా ఎగవారి
పోయారు.

—(తంకా వుంది)

పెదతాతయ్య

31

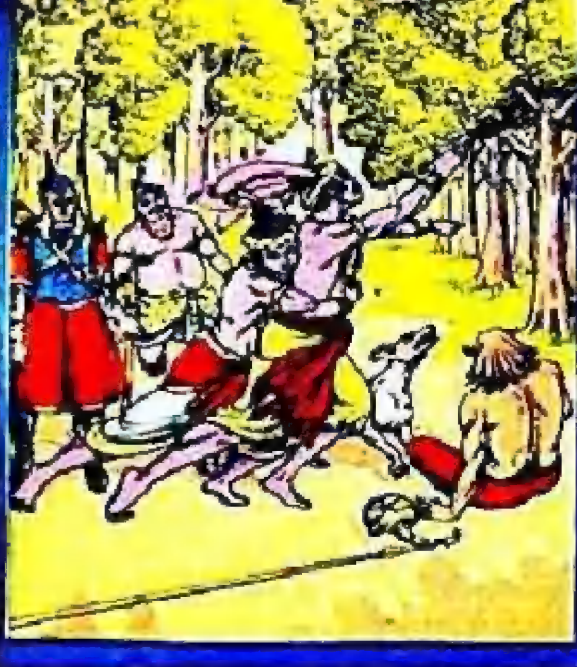
[పృథ్వీకనాయకుడు శివమునితో కలిసుంటు ఉపహరించాడు. శివముని అతన్ని కనిపించి కొంత కింది లోయలోకి వెళ్ళిపోయాడు. అక్కడ వాళ్ళు చెట్టు కింద వున్న ఒక విమలమయమందను పారదలారు. చెట్టు పైకి కనిపించే అకారం వాంగ్ సామెతలను బట్టి అమమనం కలిగి వాంగ్ లా గలవాడే చెట్టు పైకి ఎగవారి పోయాడు. తరవాత—]

శివమునివాళ్ళు చెట్టు కింద వెంటబడ్డారు. దిగి వాంగ్ లా. వాళ్ళిద్దరూ కలిసి చచ్చి వాంగ్ లా గుమరుగా వున్న కొమ్మల్లోంచి నట్టు పెదవున్న వాంగ్ సామెతలు లతలు పెన వేసి కట్టిన తాళ్ళతో నివాసంగా చేరి మిడికి వచ్చారు.

శివముని, పృథ్వీకనాయకుడు కలిసి వాంగ్ సామెతలు విడిచివేస్తూనే లీదో అని పరికించ బోయేంతలో, పృథ్వీకనాయకుడు అల్లంక దూరంలో వున్న పొదలోంచి యింత అకు తెచ్చి. దాని వసరుమ వాంగ్ సామె

‘తం ద హ మ’

ముక్కుల్లో పోతు. మరుక్షణమే వాంగ్ పెద్దగా తుమ్మి. ఎగిరి లేచి ఓడుకున్నాడు.

"వాంగ్! కొంతమీది నుంచి లోయ లోనే చెట్టుకొమ్మల మీద పడి చిన్న చెల్లులు తగిలినా, ప్రాణాలతో బయటపడ్డావే!" అన్నాడు శశిముఖి.

వాంగ్ సోమే ఏచివాడిలా చుట్టూ వున్న వాళ్ళవేసారి కలయచూసి, "శిథిలాలయం! శిథిలాలయం! అడుగో!" అంటూ గుంపుగా వున్న చెట్ల శివ చెయిచూపి, లేచి పరిగెత్తబోయాడు.

శశిముఖి అతడి నడుం వట్టుకుని బరి పంకాన ఓలొ బెట్టె, విక్రమశివరిశే,

"నాంగ్ సోమేకు యింకా ఆ చెర్రెవెలగ పండు పాపం దిగినట్టు లేదు. ఏమిటి చెయటం?" అన్నాడు.

విక్రమశివరి ఏదో చెప్పబోయేంతలో, చెట్లల్లో నుంచి, "రక్షించండి! రక్షించండి!" అన్న శివలు వినిపించినై.

అందరూ అటుకెసి కలలు తిప్పారు. ఎర్రగండు పెద్దగా మొరిగింది. శశిముఖి అశ్రుర్యంగా, "అది ఏకాచం అడుపా? లేక శిథిలాలయ పూజారి కంఠద్వనా?" అంటూ కత్తిచూపి, ఆ అర్తనాదం వచ్చిన దిక్కుగా బయలుదేరాడు.

వలవృకల ఏకట్లో నుంచి శశిముఖి వెలుగులోకి వచ్చి అర్తనాదం వచ్చిన దిక్కు శివ పరిక్షగా చూసేంతలో తిరిగి, "రక్షించండి!" అన్న అరుపు విసరింది. ఈసారి ఆ కంఠ స్వరంలో మెదట వున్న పృథక్త్వం చెడు. కొనడీపిరితో వున్నవాడి మాలుగులా వున్నది.

"శివరీ! ఆ గంతు శిథిలాలయ పూజారిలే, అనుమానం లేదు. వాడు నిజం గానే ఏదో ప్రమాదంలో చిక్కుకున్నట్టు న్నది." అన్నాడు శశిముఖి.

శివరి బానిసవ్వబోయేంతలో ఎర్రగండు పొడలమించి దూకి ముందుకు పోయి

చందమామ

పెద్దగా మొరగపొగింది. అందరూ దాని నెసకగా పొడల్లో నుంచి బయటికి వెళ్ళారు. వాళ్ళకు అక్కడ కనిపించిన దృశ్యం భయాత్పూర్ణమని కలిగించింది.

ఒక పెద్ద సర్పం శిథిలాలయ పూచారిన దాదాపు మౌనాశ్వపరకు మింగింది. పూతారి రెండు చేతులతోనూ నేలమీద పున్న ఏదో వస్తువును గట్టిగా పట్టుకుని, అటూయిటూ కడులుతూ పెద్దగా అరిచేందుకు ప్రయత్నిస్తున్నాడు.

"ఈ పూతారి ఎంత దుర్మార్గుడైనా, పిల్లి, పాము దారినుంచి రక్షించటం నువ్వే కనిపిస్తా మావపదార్థం." అంటూ శిథిలముఖ

పరుగు పరుగున ముందుకు పోయి, కత్తితో పాము నడుం మీద బలంగా కొట్టాడు. ఆ చెబ్బుకు పాము అటూయిటూ పొర్లింది. దాని నోటిలో పున్న శిథిలాలయ పూతారి బయటపడ్డాడు. శిథిలముఖ వెంట పున్న వృశ్చిక జాతివాళ్ళు తమ చేతుల్లో పున్న రాతి అయుధాలతో పామును ఎలాసానా బాదసాగారు.

శిథిలముఖి, నిక్రమశైలినరీ పూచారిన నమ్మి పించాడు. పాము నోటి నుంచి బయట పడిన అకడి కాళ్ళు రెండూ రక్తం మీదు తున్నవి. పాదాల అకడమే పూర్తిగా మారి పోయింది. అది మాంసపు ముద్దల్లా నిక్రగా

మెరుసున్నది, పూజారి వాడతే గిరిగిరి కొట్టుకుంటూ పెచ్చగా మూలుగుతున్నాడు. అతడి చేతులు మాత్రం ఏదో వసువును బలంగా పట్టుకునే వున్నవి.

కళిముఖి వంగి అతన్ని లేవవెత్త బోయింతలో పూజారి చిన్నగా అరిచి, "కళి, సన్నిక్కడే దావనియ్యి. వెనెలాగైతేవెం. చచ్చే ముందు కఫిలాలయాన్ని కనుక్కొన్నాను! నా మంత్రశక్తి, కధిలిక్కరి పై నా శక్తి పురాచాలెదు," అన్నాడు.

"నువ్వే కఫిలాలయాన్ని కనుక్కొన్నావా? ఎక్కయందది? మా కంటికి కనబడదేం! దావబోదు ముందు కూడా

ఎందుకు దంధాలు వలుగుతావు?" అన్నాడు కళిముఖి కొంచెం కొంచెం.

కళిముఖి అలా అనగానే, పూజారి తల ఎత్తి సూర్యుని అతడి కళ్ళల్లోకి చూశాడు. తరవాత ఒక క్షణం అగి, "నేను దుర్బాధ్యుణ్ణి. మోసగాణ్ణి వి అభిప్రాయం! అంతేనా? నేను కధిలిక్కరి శపథమే తుచ్చ మాతవులు కంటికి పాచి కరిగించ వలసి వచ్చింది. ఆ బెచి ముందు యీ మానవు లెంత! ఇదిగో, కఫిలాలయాపు గోపుర కలకం! చూడు!" అంటూ చేతులు రెండూ పైకిత్తాడు.

అంతవరకూ కళిముఖి, విక్రమశేఖరి పూజారి చేతులతో బలంగా పట్టుకుని వున్న వసువు శేపి చూడలేదు. ఇప్పుడు వాళ్ళకు సూర్యకాంతిలో భగభగ మెరుస్తున్న కలకం ఒకటి కంటి బదింది. వాళ్ళక్కరిగిన ఆశ్చర్యం అంతాయించాకాదు. అకలికాన్ని చూస్తూనే వ్యభిక్తవాడి వాళ్ళందరూ నేల మీద మోకరిల్లారు.

ఒకటి రెండు క్షణాలు ఎవరి నేటి నుంచి మాట వెలువడ లేదు. కళిముఖికి యిదేదో కఫిలాలయ పూజారి తమ మీద వ్రయోగించిన కనుకట్టు విద్య ఏమో అన్న అనుమానం కలిగింది. విక్రమశేఖరి ఏమోలో

చందమామ

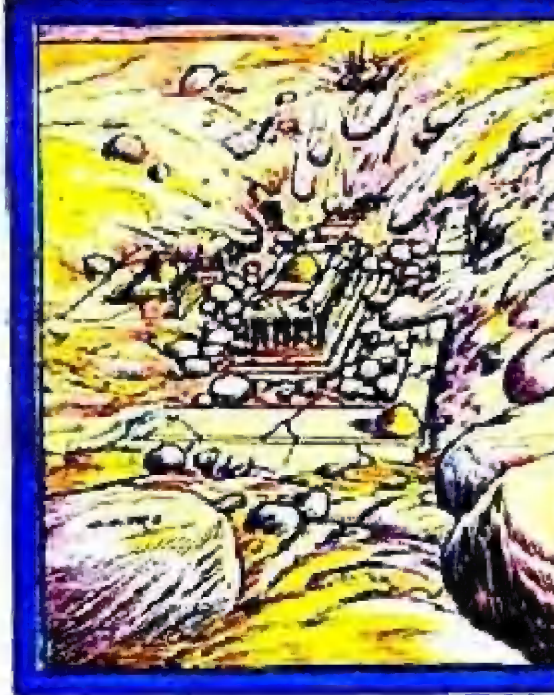
దించాడే ఏమో. కలకాస్తి రెండు చేతుల తోనూ బలంగా పట్టుకుని సైకెత్తాలని చూశాడు. కాని అది కదలలేదు.

అంత ప్రాణాపాయ స్థితిలోనూ శిథిలావస్థానానూ అది చూసి, వెకవిక మంటూ నవ్వి. "ఆ కలశమేదో నేలమీద పశ్చిండా దోర్లించి పున్నదనుకుంటున్నావా. దిసశేసరీ! ఇప్పుడు చెప్పుకున్నాను. నేను ఏ తాత పెరుగుదును. అయినాలో పున్న మొందితనం నిలోనూ పున్నది." అన్నాడు.

"నువ్వేనే బేమెటి, పూజారీ! శిథిలావస్థం గోపుర కంకం వరకూ భూమిలో కూరుకు పోయిందా?" అని అడిగాడు శిశిముఖి.

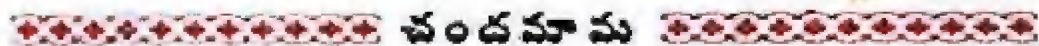
"విన్నో విళ్ళ క్రితం భూకంపం తారలంకా అదే జరిగింది. అందుం కొన్ని అడుగుల లోతు భూమిలోకి దిగిపోయింది. పక్కన పున్న కొంతరాయి దొడ్లి దాన్ని కప్పివేసివై. ఆ రాళ్లూరప్పయీ తొంగిందా వంటు శిథిలావస్థం. అందులోని శిథిలశిథిల దివి కనబడుతుంది, శిశి! అయినా మి శిథిల జాతివాళ్ళకు ఆ దివితో పనిలేదు గదా. అక్కడ దెరికే బంగారం తప్ప!" అన్నాడు పూజారి యాపడిస్తున్నట్టుగా.

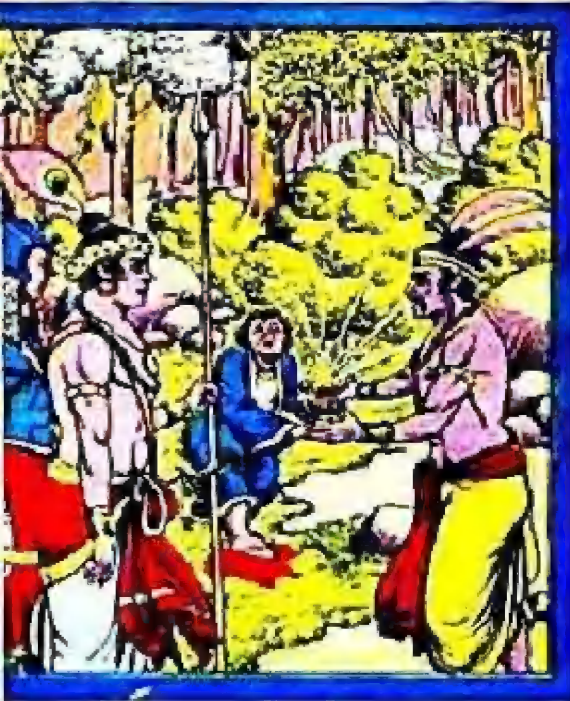
శిశిముఖి. విక్రమశేసరి శేపి చూశాడు. చాపదోయే ముందు కూడా శిథిలావస్థ

పూజారి కమ మిదకు శిథిలజాతివాళ్ళనూ, వ్యక్తజాతివాళ్ళనూ రెచ్చకొట్ట చూస్తున్నాడని వాళ్ళిద్దరూ గ్రహించారు. పూజారిని ఏమి చేయటమో అని వాళ్ళు అలోచించేంతలో, నాంగసామె అడుగులో అడుగు వేసుకుంటూ కలకం దగ్గరకు వచ్చి. రెండు మూడు కదలు కన్నార్పకుండా చూసి దాన్ని తాళాడు. ఆ వెంటనే అతడిలో ఏదో కొత్త శక్తి ప్రవేశించిపట్టయింది.

నాంగసామె ఒకసారి పెద్దగా నవ్విచ్చి. "శేసరిదరా! ఇప్పుటికి నాకు వెలెలెరిగ వండు రిక్క వదిలిపోయింది. ఈ కలకంలో ఏదో మహర్తున్నది. దిని అడుగున అందుం

పుట్టడమేందుకు పంపింపం లేదు. కాళ్ళు రప్పలూ తొలగిస్తాం," అన్నాడు.

"ఇది చాలా కష్టంతో కూడిన పని. అయినా శుభ్రం. ఏమంటావ్, శిశి?" అని అడిగాడు విక్రమశేఖరి.

"ఎంత కష్టకార్యమైనా మనం సాధించి తీరవలసిందే. అంతదూరం వచ్చి శిశి రయంలో ప్రవేశించకుండా ఎలా చెళ్ళటం? మీ కాతుగారి అక్కడు శాంతి కలిగించవద్దా? మీ కండ్రిగారి ఆజ్ఞ సెవచేర్చవద్దా? కాని యీ పూజారి మాట విమెటి? ఏడి చింట్లు ఎక్కడ? తనవాళ్ళను తినికొల్పి చాస్తున్నాడు," అన్నాడు శిశిముఖి.

నాంగ్ సోమి. శిశిముఖి తిరిప్రాయం ఏమిటో గ్రహించినవాడిలా నవ్వుతూ ముందుకు వచ్చి రహస్యం చెప్పేతున్న వాడిలా. "కాళ్ళు రెంటూ నజ్జా నజ్జాయి పోయిన పూజారి వాయకమ్మ త్వరలోనే చేస్తాడు. వాడి మాటలు మీరు పట్టించుకోకండి—వాకూ. యీ కలకం శిశిలాల యానికి పంపించించినదే అన్న నమ్మకం వున్నది," అన్నాడు.

"మనం యిక్కడ గుట్టగా పడిపోయిన చిన్న పెద్దరాళ్ళను ఎత్తి దూరంగా పోలేస్తే తప్ప వారి ఆయనకు వున్న ఆలయాన్ని చేరలేం. ఇది చాలా రోజులమీద బరగ వలసిన పని. మనం యీ దాపులనే విచా పాలు ఎర్రరుచుకొవలసి వుంటుంది. అందుకు అవసరం అయిన గాళ్ళు కొమ్మలతో, అకులతో ముందు వెళ్ళించుకుని, తరవాత యీ పని ప్రారంభిస్తాం," అన్నాడు శిశిముఖి.

నాంగ్ సోమి తలవంచి వృశ్చికజాతివాళ్ళ నెప్ప చూశాడు. వృశ్చికనాయకుడు చేతులు కట్టుకుని శిశిముఖి ముందుకు వచ్చి నిలబడ్డాడు. శిశిముఖి అతడు చేయవలసిన పని చెప్పారు. వాడు అంకా విని, "శిశి దేరా! ఆ గాళ్ళు కట్టటం ఏమంత పెద్ద

పనికాదు. మాతమందిరాన్ని కప్పినకాళ్లను
కొంగించటమే బహుకష్టం. ఒకటి రెండు
మచ్చిక చేసిన ఏనుగులుంటే పని చురుకైన
అవుతుంది." అని శిథిలాలయ పూజారిని
వెలికే చూపుతూ. "వాడు ఎలానూ
చస్తాడు. కాని మందూ మాకూ లెకుందా
దావనివ్వటం జాప్యంబుందా?" అన్నాడు.

"దాతైతే ఏదైనా చికిత్స చేసి వాడి
బాధ కాస్త తగ్గించండి. నేనా మాట మరీ
దాసు." అన్నాడు శిథిముఖి.

వృశ్చికజాతి నాయకుడు చెప్పగానే
అతడి అనుచరులు చెట్లల్లోకి పోయి ఏవో
అకులూ అవి తెచ్చి పూజారి కాళ్ళకు కట్టు
కట్టబోయారు. పూజారి గట్టిగా అర్ధవంతరం
చెప్పుతూ, అల్లంత దూరంలో వున్న ఒక
చెట్టుకొమ్మకు ఉయ్యాల చేసి తనను
అందులో కూర్చోబెట్టమన్నాడు.

"మేను మరి నాలుగైదు సూర్యోదయాల
కంటే ఎక్కువ చూడలేను. ఈ లోపల
మీరు శిథిలాలయాన్ని వెలికి ఉయండి. శిథి
లిక్వరిని చూసి నుఖంగా ప్రాణాలు పదులు
కాను." అన్నా దతను.

దావభయేవాడి కొర్కె వెరవేర్చటం
ధర్మం అని శిథిముఖి. పెక్రమకేసరీ వృశ్చిక
జాతివాళ్ళకు అలాగే చేయమని చెప్పారు.

వాళ్ళు శిథిలాలయ పూజారి కాళ్ళకు కట్టు
కట్టి. దాపుండున్న ఒక చెట్టుకొమ్మకు అను
ర్చిత ఉయ్యాలదాంచి దాంట్లో అతన్ని
కూర్చోబెట్టారు.

అ సాయంకాలాని కల్లో అందరూ నడిచి
చెట్టుకొమ్మలు నరికి భూమిలో పాతి. వారి
మీద పెద్దపెద్ద అకులు కుట్టి, వృశ్చికజాతి
వాళ్ళూ, శిథిముఖి అతడి అనుచరులూ
పుంజేందుకు చిలుగా చిన్న చిన్న గుడిగ
ల్లందివి తయారుచేశారు. ఆ రాత్రి వాళ్లవ
రికి పరిగె పెడ్రల్లిపై చుట్టూ అడవి ఏను
గులు ఘోరకరించటం. క్రూరమృగాల
అరుపులూ వాళ్ళ కర్చపుదాండు బద్దలు

చేయసాగినై. గుడిగెల మట్టవా నెగళ్ళు
వేసుకుని, కునికిపాట్లు పడుతూ వాళ్ళు
సూర్యోదయం వరకూ కాలంగడిచారు.

మరనది రోజు సూర్యోదయం నుంచి
అందరూ కలిసి పెద్ద పెద్ద రాళ్ళకు ఆదవి
ధిగలతో అల్లిన మోకులు బిగించి కట్టి,
దూరంగా లాక్కు పోయి గుట్టగా చేయ
సాగారు. అది ఎంత క్రమతో కూడిన పని.
దానికి అంతరాయం కలిగిస్తూ, మధ్య మధ్య
ఆదవి విసుగులు కొన్ని అక్కడికి వచ్చి
మింకరిస్తూ వాళ్ళ మీద పడేందుకు ప్రయ
త్నించ సాగినై. అలాంటి సమయాల్లో
అందరూ వసులు మాని విసుగులను
బిడద కొట్టేందుకు డప్పులు వాయింపటం.
రాళ్ళు విసరటం చేయసాగారు.

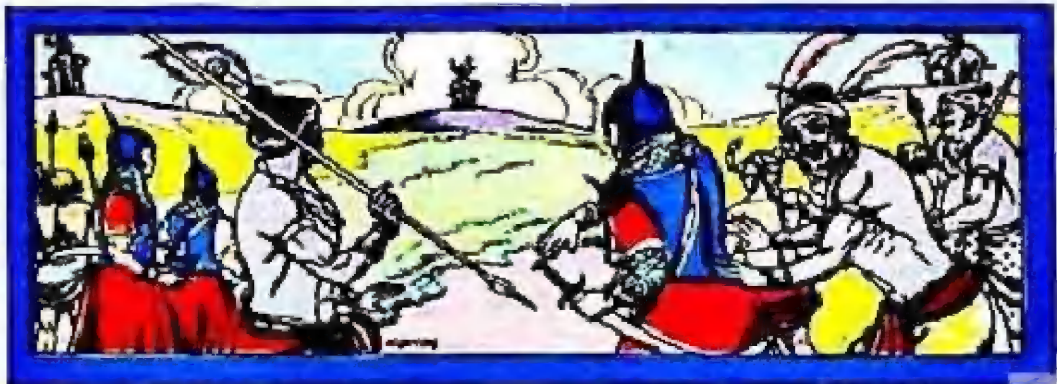
సూర్యుడు వేడమని చిమ్మి గు వాలే
వరకూ వాళ్ళ పనికి పెద్ద ఆటంకం ఏమీ
కలగ లేదు. శిఖిముఖి యిక ఆ వాటికి పని
విరమించి, పంటపనుల సంగతి చూడటం

అనుకునేంతలో, పాతాత్రుగా ఆ ప్రదేశానికి
మట్టా వున్న గుట్టల మీద వాలుగు విను
గులు కనిపించినై. వాటిమీద పెద్దపెద్ద
త్రిశూలాలు ధరించిన భయంకరాకా
రులున్నారు.

శిఖిముఖి, విశ్రమకేసరి తమ అను
చరుల్ని హెచ్చరించి అయిదాని చేత
పట్టబోయేంతలో, ఎనుగుల మీద వున్నవాళ్ళు
పెద్దగా, "ఎక్కడి వాళ్ళక్కడ కదలికుండా
నిలబడండి. మా వెపక మారు విసుగుల
మీద మరికొందరు అహారీలు వస్తున్నారు.
పారిపోజూస్తే మీ ప్రాయాలు దక్కవు.
జాగ్రత్త!" అన్నారు.

శిఖిముఖి, విశ్రమకేసరి యివ్వుడు ఏమి
చేయటమా అని. వాంగసామి కేసీ, వృశ్చిక
నాయకుడి కేసీ తలలు తిప్పారు. వాళ్ళద్దరూ
తమ చేతుల్లోని అయిదాని పైకెత్తి
త్రిశూలాలు ధరించిన వాళ్ళ కేసి బయ
లుడిచారు.

—(ఇంకా వుంది)

32

[విజయం వల విక్రమ శిష్యులయ పూజించి, శిష్యులయ వాడు. వాళ్ళకు గౌరవం ఉంది. శిష్యుల, తన అనుచరుల సాయంతో, దాని చుట్టూ వున్న రాళ్ళను తొలగించాడు. ఆ సమయంలో పెద్ద పెద్ద శిక్షణలు దరించిన వీలుగుతు అహరిలు ఎదుగుత మీద వచ్చి వాళ్ళను చుట్టుముట్టాడు. తరవాత—]

తమను చుట్టుముట్టిన ఆ నలుగురు అహరి రీతి కాక, వాళ్ళకు సాయంగా మరి వంద మంది అహరిలు ఎదుగుత మీద వస్తు న్నట్లు విన్నానే విక్రమశిష్యులతో పాటు అందరూ దయకంపించి యూరు. సారాటం లేకుండా తొంగిపోవటం అవమానకరం; అట్లని అంత మంది శక్తులను, యీ కొద్దిమంది అనుచరులతో ఎదిరించడాటం అక్క హత్యతో సమానమవుతుంది....

విక్రమశిష్యుల యిలా అలోచిస్తున్నంతలో శిష్యుల చిప్పగా అరిచి, ఎగిరి గంతేసి. "అజ్ఞా, వీరభద్రా! పృథ్విక నాయకుణ్ణి, నాంగసామెనూ వెనక్కు లాక్కురండి. ఎదుగుత మీద వున్న అహరిలతో వాళ్ళలా పోరాడగలరు!" అన్నాడు.

వెంటనే అజ్ఞాక వీరభద్రులు ముందుకు వంగి, నాంగసామెనూ, పృథ్వికనాయకుణ్ణి భుజాలు వట్టుకుని నిలిచి, శిష్యుల

'తం ద మా మ'

“అ మాట నిజమే! విళ్ళ నాయకుడు
మోరచిత్తుడు మనకు అభయపాత్రం
యిచ్చాడు. స్వయంగా యిదిగో. యీ
రుద్రాక్షమాల నా చేతికి కట్టాడు.” అంటూ
శిఖిముఖి చేతి నున్న మాలను అందరూ
చూసేందుకు విలుగా పైకెత్తాడు.

అ వారికి విశ్రాంతివారికి బ్రహ్మశ్రీతా
నదిలోయ లోని మహారాష్ట్రలో లోకద
రాము అహారీలను కలుసుకున్న సంఘ
టన గుర్తుకొచ్చింది. అతడు చిరునవ్వు
నవ్వుతూ శిఖిముఖి కేసి తిరిగి, “శిఖి!
నువ్వన్నట్లు మనకు ఈ అహారీల సంచి
ఎలాంటి ప్రమాదం రాదు. పైగా విళ్ళ
పెంపుడు ఏమిగుల సాయంతో, యిక్కడ
వున్న రాళ్ళగుట్టలను తలగించి, త్వరగా
శిథిలాలయాన్ని బయటికి త్రాగవచ్చు.”
అన్నాడు.

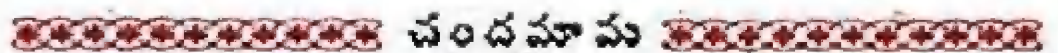
“నేనూ అదే ఆనుకుంటున్నాను. కాని,
ఒక సంగతి. విళ్ళు ఆ మోరచిత్తుడి
శిష్యులు కాకపోతే చిక్కుల్లో పడతాం.
ఆ సంగతి తెలుసుకోవడం ఎలా?”
అన్నాడు శిఖిముఖి.

“విళ్ళు మహాకాలుడి భక్తులు. ఆ
కాలుడ్ని పూజించే వారికి స్వాత్రం హాని
చేయదు.” అన్నాడు కుంటి బాంగలా.

అజ్ఞ విసిరిపో వాళ్ళకు చెప్పారు. వాళ్ళిద్దరూ
కపంగా తమ చేతిలోని అయుధాలను
అహారీల కేసి పూసి, అయిష్టంగా చెను
దిరిగి శిఖిముఖి పున్న చోటుకు వచ్చారు.

శిఖిముఖి, రాళ్ళు తాగుతున్న తనవాళ్ళ
సందర్భి పనులు అపమని అజ్ఞాపించి,
“ఈ అహారీల వల్ల మన కెలాంటి హాని
కలగదు. గోరదరా గ్రామానికి వచ్చే దారి
లోని అరణ్యాల్లో మనం విళ్ళందర్నీ ఒకపాసి
కలుసుకున్నాం గదా!” అన్నాడు.

“అవును, కలుసుకున్నాం. దాదా! విళ్ళు
మహా క్రూరులు, నరచక్రకులు!” అన్నాడు
కుంటి బాంగలా.

చందమామ

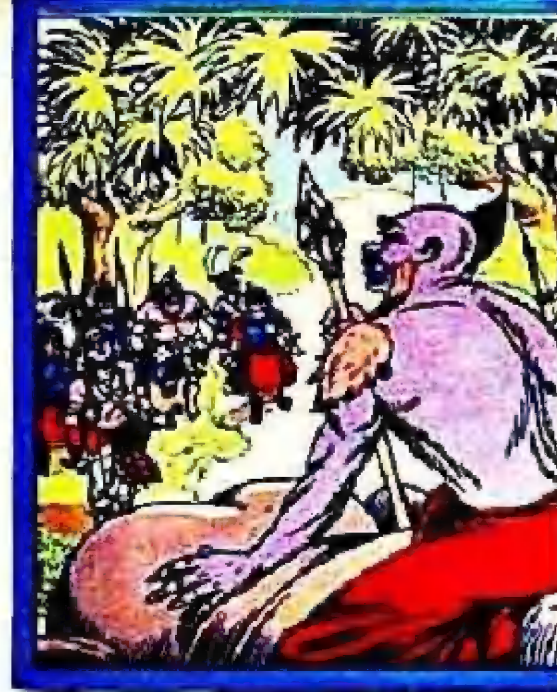

"ఇ మాట విజయం, కలివెలుగు!" అన్నాడు నాంగుడిని.

"వృక్షకమాతను మించిన లైపిం లెదు. ఎవరూ మహాకాళుడు? మా వృక్షకమాత వాళ్ళం వాటివైనా చస్తాంగాని, ఈ అహారీల దొంగల పుష్పం!" అంటూ వృక్షక నాయకుడు చాకిరిగట్టి ఎత్తి. తన వాటి వాళ్ళందరినీ తన దగ్గరకు తమ్మని పోషించాడు.

వృక్షక నాయకుని మూర్ఖత్వం, మొంది తనం బాగా ఎదిగిన కలిముఖి, అనవసర రక్తపాతం జరగబడుతున్నదని గ్రహించి, అతనితో కాంతంగా, "వృక్షకనాయకా! ఈ అహారీల విషయంలో సువ్యతి ప్రయోగం పెట్టక సవనరం లేదు. సువ్యతి చూస్తూవుంటుంది." అని చెప్పి, దుద్రాక్షమాల వున్న చేతిని పైకెత్తి "హెరదిత్తుడికి, ఇ! ఇ! మహాకాళ!" అంటూ పెద్దగా నేక పెట్టాడు.

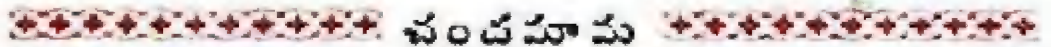
ఆ నేక వింటూనే వినుగులపై సున్న సమగండు అహారీలూ క్రికాలాలను దించి, "ఇ, మహాకాళ!" అని అరిచాడు. తర వార కలిముఖి వాళ్ళను సమీపించారు. వాళ్ళల్లో ఒకడు కలిముఖి నేనీ, ఏకడు తనది నేనీ అనుమానంగా చూస్తూ, ఒకడు

"ఇందులో ఏమి మోసం లేదుకదా? మి నాయకుడు పూజారి మహాజిత్తులవారి అని విన్నాం, వాడెక్కడ? మా గురువుగారైన హెరదిత్తుడి పేరు మీ కెవరు చెప్పారు?" అని అడిగాడు.

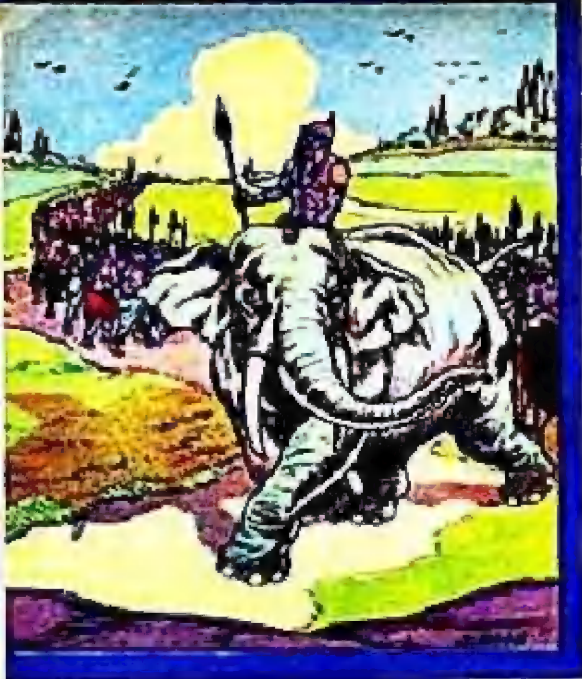
కలిముఖి, అహారీలకు నమస్కరించి, "మేము కలితాలయపూజారి అనుచరులం కాము, వాడు మాకు ప్రణామ విధి. హెరదిత్తుడు స్వయంగా నా చేతికి కట్టిన దుద్రాక్ష మాల యిదిగో!" అంటూ చేతన వున్న మాలను చూపాడు.

అహారీలు అకృత్యపాతూ ఒకరి ముఖా ఒకరు చూసుకున్నారు. వాళ్ళల్లో ఒకడు

శం ద మూ మ

వక్కన వున్న వాడితో. "ఐది పంతగా లేదా? మనం క్రతువుల్ని వెటాడ వస్తే, వాళ్ళు మనకు మిత్రులం అని చెపు కున్నారు. ఆ రుద్రాక్షమాల సంగతి నన్ను దగించినా?" అన్నాడు.

ఆ ప్రశ్నకు రెండవ ఆమెరీ ఆరచేత్తే సుండుటి మీద కొట్టుకుని, "ఈ అనుమానాలతో కాయావన ఇరికిపోతున్నది. లారంలేదు, మన గురువునే బిల్బుకు పస్తామ." అంటూ వినుగును దాపుల సున్న మిట్ట మీదికి దొడు కియించి, అక్కడ దాని మీద నిలబడి చెకులు ఈపుకూ పెద్దగా ఏదో కేకలు పెట్టసాగాడు.

నాలుగైదు పిమిపాలు గడిచి గడవక ముందే, వర్షతాకారంలో వున్న ఒక ఏనుగు మీద వృద్ధు డోకు మెట్ట వెనక వున్న పల్లంలో నుంచి మెట్ట మీదికి వచ్చాడు. అతడి వెనకగా మరి కొందరు ఆమెరీలూ, ఇళ్ళుకాతివాళ్ళూ కాలినడకన ఏనుగు వెన్నా కదిలి వచ్చారు.

అంత దూరంలో వుండే, ఏనుగు మీద వున్న వృద్ధుణ్ణి గుర్తించిన కలిములి, పంకో పంగా ఒక కేక పెట్టి, "హెరచిత్తుడికి, త్రి!" అన్నాడు.

హెరచిత్తుడు తాపిగా ఏనుగును నయపు కుంటూ కలిములి వాళ్ళున్న చోటుకు వచ్చి, అందర్నీ కిసాని కలయజాని, మౌనంగా ఏనుగు మీంచి దిగి, కలిములిని గట్టిగా కొగ లించుకున్నాడు. ఆ దృశ్యం చూస్తూనే విక్రమకేసరికి తమ కష్టాలన్నీ తొలగిపోయిన వని, వచ్చిన వని విజయవంతంగా నెరవేర బోతున్నదని, గట్టినమ్మ కం కలిగింది. అతడు ఉత్సాహంగా, "హెరచిత్తుడికి, త్రి!" అన్నాడు. అతడి అనుచరులంతా త్రి అంటూ ఏకకంఠంగా చేలికారు.

హెరచిత్తుడు చిరునవ్వు నవ్వుతూ విక్రమకేసరిని నమించి, "కేసరి! మీ తాత విక్రమకేసరి గురువు మాకు చేసిన

ఉపకారానికి ప్రత్యుపకారం చేసే ఆపకాకం కలిగివేందుకు చాలా ఆనందంగా వుంది. అయిన చూడాలనుకున్న శిథిలాలయాన్ని మనమడివైన సుప్రస్థ యాదగలిగావు. ఆ అరియ ప్రాంగణంలో వున్న అవు రూప శిల్పాలూ, నిరుదా అన్ని నివే. ఇదుగో, భద్రకాళి పైన ఎక్కి చూడు! ఆ సంపదనంనా మోసుకు పోయేందుకు మరీ కొందరు ఇభ్యుజాతివాళ్ళు కూడా వెస్తు న్నాడు." అంటూ విక్రమశేషరిని నునాయా సంగా పిలుసు పైకి ఎత్తాడు.

ఎనుగు పై నుంచి విక్రమశేషరి పరిసర ప్రాంతాలను పిసారి కలయచూశాడు.

ఎత్తుగా వున్న గుట్ట వెనక భాగాన్నుంచి కొందరు ఇభ్యుజాతివాళ్ళూ, అహోరీయా తమ కేసి రావటం అతడి కంటపడింది. ఇంతమంది ఇభ్యుజాతివాళ్ళను హెర చిత్తుడు ఎలా కూడగట్టుకున్నారో అతడికి అర్థంకాలేదు.

శేషరి ఎనుగు మీంచి దిగి హెరచిత్తు డికి తన కృతజ్ఞత తెల్పుకుని, శిథిమేలికి, నాంగసోమకూ కాను చూపిన ఇభ్యుజాతి వాళ్ళను గురించి చెప్పాడు. శిథిమేలి గూడా ఆశ్చర్యం కలిగి, అతడు హెర చిత్తుని ప్రశ్నించాడు.

"అంతా ఆ మహాకాలుడి దయ!" అంటూ హెరచిత్తుడు అకాశం కేసి చేతులిక్కి నమస్కరించి, "మహారణ్యంలో మిమ్మల్ని కలుసుకున్న తరవాత, శిథిలా లయ పూజారిని గురించి మరి కొన్ని వివ రాలు తెలుసుకోవటమే గాక ఈ లంక లోని శిథిలాలయం సంగతి ఒక ఇభ్యు కృద్దుడి ద్వారా వివరంగా విన్నాను. ఆ పూజారి దుర్మార్గుడూ, మియా ఇక్కడికి బయలుదేరాడని తెలిసి, వాణ్ణించి మీకు ప్రమాదం రాకుండా చూపేందుకు నేనూ మరొక పదవలో నా శిష్యులతో వ్రయాణం కట్టాను. దారిలో మివదన వెనక కొంచెం అల

చందమామ

శ్వేతా బయలుదేరి దారికప్పిన. గోరదరా
బట్టలు పెదవ తట్టపడింది. అందరం
కలిసి యీ పృథ్వికలంక చేరాలి." అన్నాడు.

"మీ పహయానికి ఎంతో కృతజ్ఞులం.
ఇక్కడ వున్నది నిజంగా తాతగెసవి చూడా
లనుకున్న శివరాయలం అయివుంటే, మనం
త్వరత్వరగా దిన్నె కప్పిన రాళ్ళగుట్టలను
తరిగించాలి." అన్నాడు శిలిముఖి.

"అదెంతవని! నా వెంట మరికొన్ని
మచ్చిక చేసిన ఏనుగులు వున్నాయ్. వారి
చేత పనిచేయించటంలో నేమధులైన
ఇట్లుకా తివాళ్ళు కొందరున్నారు." అన్నాడు, హేరవిత్తుడు.

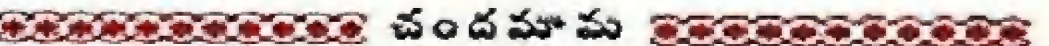
ఇంతలో హేరవిత్తుడి వెంట వేదవల్
పచ్చిన ఇట్లుకాకివాళ్లంకా దింపిలమంటూ
అక్కడికి వచ్చారు. వాళ్లు తమ గ్రామం
వారైయిన నాంగసోమనూ, శిలిముఖి,
విక్రమగెసవిలనూ గుర్తించారు. అందరూ
వాళ్ళ చుట్టూచేరి అనందం పట్టలేక
నాట్యం చేయసాగారు.

ఈ గోరదాలం మధ్య సులచి హేర
చిత్తుడు శిలిముఖిని, విక్రమగెసవిని
దూరంగా తినుకుపోయి. "ఇంతకూ ఆ
శివరాయలు హేరాలనవి చెప్పకునేదుస్తుడు
ఏమయ్యాడు? ఈ లంకలో వాడి శిష్యుల్ని

మొగ్గులని పట్టుకున్నాం. వాళ్ళు మా దగ్గరి
బందిలుగా వున్నారు. తమ గురువు ఏమైందీ
తెలియదంటున్నారు." అన్నాడు.

"ఇంతవరకూ మీకు ఆ పూజాపని
గురించి చెప్ప మరదాం. మీరు పట్టుకున్న
ఆ మొగ్గురూ వాడి శిష్యులు కాదు. బండ్లు.
మా ప్రాంతాల్లోని తిమ్మగూతెం అరణ్య
ంలో వాళ్ళు దాచిపెంగలు. దచ్చాక చూసి
ఆ దుర్బాధుడు వాళ్ళను యింత దూరం
తినుకు వచ్చాడు. ఇక వాడు ఏమయ్యా
డంటారా? రావుబతుకుల్లో వున్నాడు." అంటూ శిలిముఖి, హేరచిత్తుణ్ణి చెట్ల కెని
తినుకుపోయి. గొమ్మలను కట్టిన తియ్యా

లలో కూర్చుని వున్న శిథిలాలయ పూజారిని చూపించాడు.

పూజారి కళ్లు తెరిచేవున్నవి. కాని, మనిషిలో చలనం లేదు. పాము నెదిరించి బయటపడినప్పటికీ, అప్పుడు తగిలిన గాయాలు మానవండువల్ల అతడు ప్రాణా పాయ స్థితిలో వున్నాడు.

శిథిలముఖి కార్తి మాటల్లో తాము వ్యర్థక లంకలో దిగిన శ్రీరామ్మంది బరిగినదంతా హారచిత్తుడికి చెప్పి. "అ వివేచర్యం మంచి నేను కాపాడకపోతే, యీ నరికి దాని పొట్టలో జీర్ణమై పోయివుండేవాడు, పూజారి," అన్నాడు.

అ మరుక్షణానే పూజారిలో చలనం కనబడింది. అతడు చేతులు రెండూ ఎత్తి హారచిత్తుడికి వేమన్నరిస్తూ, "నువ్వు మహాకాండి భక్తుడివి, నేను శిథిలీశ్వరి పూజారిని. ఆ విధంగా ఇద్దరం ఒకేరకం భక్తులం. నేను మరి ఎంతో కాలం బతకనం,

రాళ్ళతో కప్పబడిన శిథిలీశ్వరిని త్వరగా వెలికి తీయించు, మాని, ప్రాణాలు విడుస్తాను," అన్నాడు. ఈ మాటలు అంటూండగానే అతడి కళ్ళ మంచి ఏళ్ళు ఏకధారగా ప్రవహించసాగినై.

హారచిత్తుడు నాలుగైడు శ్రీరానిపాటు కన్నార్పకుంటూ శిథిలాలయ పూజారి ముఖం నెని చూసి, ఒక్కసారిగా విలువెల్లా కంపించి పోయి. బొంగురుపోయిన గొంతుతో, "అతడు ఎంత దుర్మార్గుడైనా మహా భక్తుడు! నందేహం లేదు!" అంటూ వెనుదిరిగి, తన శిమ్యలతో, "ఏనుగుల్ని తోలుకు వచ్చి అలయాన్ని కప్పిన రాళ్ళను త్వరగా ఎత్తించివేయండి!" అని చెప్పాడు.

గురువు ఆజ్ఞ వింటూనే అహారీలూ, వాళ్ళ వెంట వచ్చిన ఇద్దరులూ ఏనుగుల మీద ఎక్కి వాటిని అలయం నెని వరిగిత్తిం చుకు రాసాగారు.

—(ముగింపు వచ్చేసంచికలో)

శిథిలావస్థ

33

[అలమూర్తి కప్ప పున్న రాళ్ళను, శిథిలమునీ, విక్రమశిథిలీ తలగిట్టించగా, అమోరిం గుడువైన హేరదత్తుడు అక్కరికి వచ్చి, శిథిలము వాక్య బంగిడేరంతా విన్నాడు, మరణావస్థలో పున్న శిథిలావస్థ పూజించి వెళుకొని, అతడు తన శిష్టుల్ని, అమూర్తిని రాళ్ళను పదుగుల సాయంతో రాళ్ళను తలగించడమని అజ్ఞాపించాడు. తలవార—]

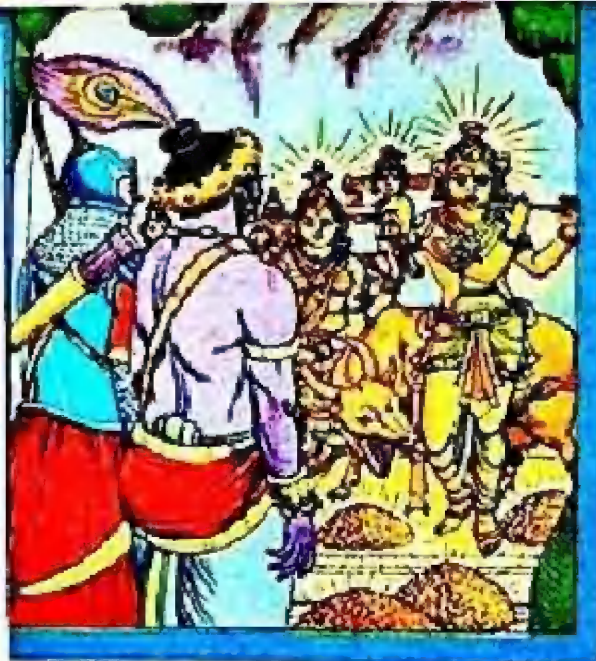
హేరదత్తుడి శిష్టులూ, అమూర్తిని రాళ్ళను శిథిలావస్థాన్ని కప్పచేసిన బంత రాళ్ళను తలగించే పనిని పూజించున్నారు. వాళ్ళు హేరదత్తుడు రాళ్ళను కట్టి, తలగించ కానను పదుగుల సాయములకు వచ్చింది. వారిని గట్టిగా అవలించగానే, అవి పుంక విస్తా రాళ్ళను దూరంగా బాక్కుపొసాగినై.

శిథిలమునీ, విక్రమశిథిలీ హేరదత్తుడి పక్కన నిలచి ఎప్పుడు శిథిలావస్థ

బయటవడుతుందా అని, కుతూహలంగా చూడసాగారు.

హేరదత్తుడు సమయానికి తిండు మూడు గుట్టలు ముందుగానే రాళ్ళన్నీ తలగించటంతో శిథిలావస్థం బయట పడింది. అక్కడ పున్న బేటపగ్రహాన్ని, అ పగ్రహం ముందు గుట్టలు గుట్టలుగా పడి పున్న బంగారు కణిశెల్లి చూసి, శిథిలమునీ, విక్రమశిథిలీలు నివ్వెరపడి

పోయారు. కాని, వాళ్ళు ఆ బంగారం మీద ఏదాంటి అకా చెడు. తాత విక్రమ శేనరి, వన రాజధానికి రిగ్గుకు పోదాడను గున్న అప్పుడూపెళ్ళివారి కోసం ఆ కథిరా బహుం లోని అన్నీ గడులూ వెతకసాగాడు.

ఒక రికబ్ గది వెనకవైపు గుంపి నన్నుని కాంతి కావటం ముందుగా కథి ముఖి చూశాడు. అతడు విక్రమశేనరికి ఆ సంగతి చెప్పి. ఆ కాంతి వస్తున్న చోట్లకు వెళ్ళాడు. అక్కడ వికెనిమిది అడుగుల ఎత్తున, వలకలు తీర్చి చెక్క బడిన ఒక రాయి వున్నది. వెలుగు ఆ రాయికి ఒక పక్క గుంపి వస్తున్నది.

"శేనరి! దీని వెనక ఏదో పెద్ద గది వున్నట్లున్నది. లోపలి గుంపి కాంతి బయటికి వస్తున్నదంటే - దాని పై బాగానే శివప్రభుంది ప్రందయ." అన్నారు కథిముఖి.

"నాకూ అదే అనుమానం కలుగుతున్నది. కాని, ఈ రాయి ఒక పట్టాన గది లెట్టు లేదో!" అన్నారు విక్రమశేనరి కాంతి గదికించే ప్రయత్నం చేస్తూ.

కథిముఖి తన ఆనుచుల్ని శేక వేశాడు. అందరూ కలిసి తలుపులా నిటారుగా వున్న కాంతి ఒక పక్కన గట్టిగా పట్టుకుని, వెనక్కు గుంపారు. రాయి దివ్యమంటూ వెనక్కు పడిపోయింది. ఆ వెంటనే వారికి గదిలో బెదివ్యమానంగా వెలిగిపోతున్న బలగాదు, లోహ విగ్రహాలు—అన్నీ రిక రకాం బెదిమూర్తులని కనిపించినై.

ఆ విగ్రహాలను చూసి కథిముఖి, విక్రమ శేనరులు పరమానందం చెందారు. తమ బేకంలో ఆదాంటి గొప్ప శిల్పాలను తయారు చేయగల శిల్పు లెవరూ లేరు. తాత విక్రమ శేనరి శాశ్వతాతి వాళ్ళ ద్వారా ఆ శిలా శాంబాలను గురించి విన్నవాంట్లో ఆ బద్ధం ఏమి లేదు....

కథిముఖి, విక్రమశేనరి తాము చూసిన శిలాశాంబాలను గురించి హారచిత్తుదితో

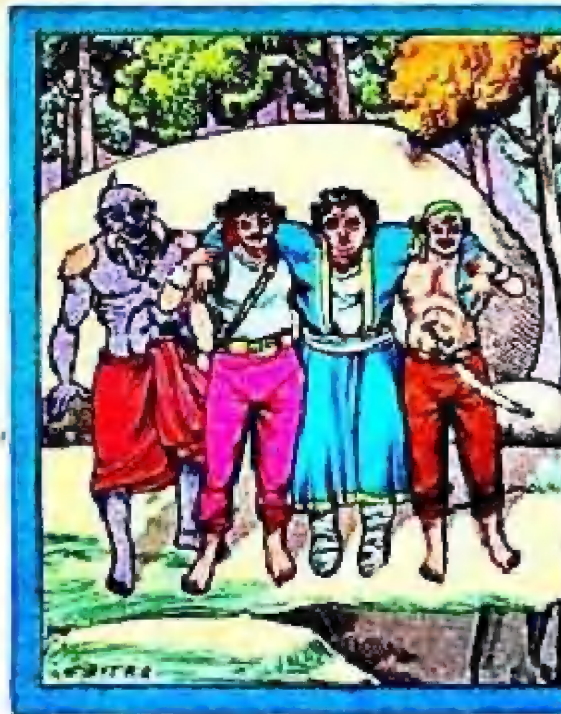
చందమామ

చెప్పేందుకు అలయం నుంచి బయటికి వచ్చారు. వాళ్ళకు అలయం ఎదురుగా ఉన్న ఒక చాకి మీద ఘోరచిత్తుడూ, చిక్కని తన నువ్వులుగన అతని చొంగల పువ్వుల మీద చెతులు వేసి నిలబడి, గర్భ గుడిలోని బేటిచిగ్రహం కేసి చూస్తున్న ఘోరారి కనిపించారు. సవరణియంతం అటూ యిటూ మూకుతూ ఘోరారి ఏమో చెప్పరున్నారు.

శశిముఖి తనను సమీపించగానే, శివలా లయ ఘోరారి అతనికి నమస్కరిస్తూ, "శశి, అటవికుడివైనా, చిన్నవాడివైనా నిన్ను నమస్కరించడంలా ఉండలేను. నీ బ్రహ్మ సాహసాలూ, దీపరికి ఘోరచిత్తుడి సహాయం వల్లనే నేను శివలెళ్ళరిని చూడ గలిగాను. ఇక్కడ చరికి చెంది బంగారాలతో నేను మహారాజులా జీవించాలని తలచాను. కాని, శివలెళ్ళరి మరలా తలచింది. నేను చెయ్యిళ్ళుగా యీ అలయానికి ఘోరారిగంటే—యీ ఒక్క చక్కలోనే అని కాదు; నా పుర్రుబస్సులన్నీ కలిపి అన్న మాట! నాకు పుర్రుబస్సు ప్లానిం ఉన్నది." అంటూ శివమెత్తిన వాటిలా అటూ యిటూ రూలిచారూ. శశు మూకుకుగి ఏదో గొణగసాగాడు.

శశిముఖి, ఘోరారిని పట్టుకున్న అతని చొంగలను హెచ్చరిస్తూ, "బాగ్రత్త, గట్టిగా పట్టుకోండి. కాళు ఖారి ముందుకు వచ్చాటంటే, దాపు తప్పదు!" అన్నాడు.

ఘోరారి అ మాటలు వింటూనే కళ్ళు తెరిచి, "శశి, నే నెలాగూ ఎక్కువ కాలం జతకను. ఒకచోక జరిగినా నీజ్జయి పోయిన కాళ్ళు నేనించుకుని తుంటి ఘోరారిగా హీనమైన జతుకు చితకాలి. సరే, నువ్వు, విగ్రహనేసరి, నా శిమ్మలైన సవరణియంతాన్ని, యీ ఇద్దరు అరెస్టా జపుర్చి క్షింపక, కమించి చదిలి పెట్ట కోరుతున్నాను." అన్నాడు.

శశిముఖి, విక్రమశేసిని నేని చూశాడు. విక్రమశేసిని అలాగే చెప్తాం. అప్పు సూర్యుడేగా తలదించాడు. అప్పుడు శశిముఖి పూజారిలో, "వాళ్ళ విషయమై నీ నేలాది చింత వద్దు. వాళ్ళు సొంత బుద్ధి అంటూ లేనివాళ్ళు. కాస్త సమర్థుడైన వాడెవరినైనా వాళ్ళు చిక్కానంగా నేటి చేస్తారు. ఈ క్షణం నుంచి వాళ్ళు, నా అనుచర వర్గంలోని వాళ్ళు, త్వరిత కరిగించా?" అని అడిగాడు.

పూజారి బాదలో చిన్నగా మూర్ఛి, బలవంతంగా పెదాల మీదికి చెరుగప్పు తెచ్చుకుని "త్వరిత కరిగించా అంటున్నావా?"

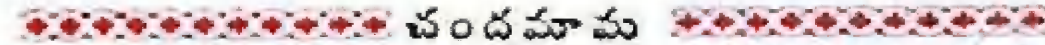
ఈ క్షణాన యీ లోకంలో నా కన్ను ఎక్కువ తృప్తి. అనివం అనుభవమైన్న వాడెవడు? ఈ కళ్ళతో శివలిక్ష్మరిని చూశాను! అడుగు, వెలి విలుస్తున్నది... విలుస్తున్నది!" అంటూ పెద్దగా అరిచి, బొంగల పట్టు వదిలించుకుని కాలి మీంచి కిందికి దూకేశాడు.

శశిముఖి, హేరచిత్తుడూ, వాళ్ళ అనుచరులూ తలలు వంచి పూజారి వేలిన దోటు నేని చూశాడు. పూజారి నెత్తురుతో తదిత పొయిన రాళ్ళ మీద ఎళిది వెంతు క్షణాలు గిలగిలా తమ్ముకుని కదలా మెవలక పుండిపోయాడు.

"మత్తార్లుడూ, మహాపాపి అయినవారు వాచవలసిన వాడే చచ్చాడు?" అన్నాడు కుంజి బాంగ్లా దుర్భాషంగా.

"అట్లనకు, ప్రిన్సిపాల్స్ యూ. మహా దక్షుడూ అయినవారు వాచవలసిన వాడు చచ్చాడు. పూజారి! మహాలేవి సమక్షంలో యలాంటి వాడు ఎంచరికి లభ్యమవుతుంది!" అన్నాడు హేరచిత్తుడు విదారంగా.

"చిర వారిని చిర పోయాడు! నాకు గండభైరుండంటా అనాకంలో ఎగిరి క్షణ కూడా పోయింది!" అంటూ సవదభైరుండం కళ్ళనీళ్ళు పెట్టుకున్నాడు.

శిఖిముఖి అతన్ని కనుకుతూ, " ఏయ్, బిరుండం! నీ కేనాదూ అకాశంలో సక్తిలా ఎగిరి కత్తి లేదు. తాగిన మైకంలో అలా అనుకుంటున్నాడేవాడివి. ఇప్పటికైనా బుద్ధి తెచ్చుకుని, మంచి మార్గాన పడక పోయావే. నెన్ను సవరనాయకుడు గండు పొరుకు ఒప్పు చెప్పతాను." అన్నాడు.

"అలాగే చెయి దొరా! వింవ్యకు పక్షివా స్తుంచి, హమాలయాలు చెప్పిన సవరవాతి వాటిపడున్నాయో? గండుపొరు తప్పుక నాకు మంచి మార్గాడలు చెప్తాడు. అతని కూతురు నాగుమల్లి నుంచి మాత్రం నన్ను రక్షించండి!" అన్నాడు సవరలేరుండం.

అతని మాటలకు అందరూ విరగి ఇది నవ్వారు.

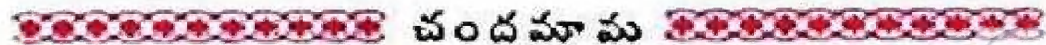
మోర్యోదయంతోనే అందరూ ప్రయాణ సన్నాహాలు ప్రారంభించారు. శిరిలాలయం లోని అపూర్వ శిల్పాలను, అక్కడి నుంచి తమ దేశానికి తరలించుకు పోయేందుకు శిఖిముఖి, విక్రమశిఖి పృథ్వీకనాయకుడి అనుమతి కోరారు. పృథ్వీక నాయకుడు తన వాతివాళ్ళతో సంప్రదించి, "అ శిల్పాలి కాదు. పృథ్వీకమాత మందిరంలో వున్న బంగారు కణితిల్లి కూడా మీరే ఎత్తుకు పొంది. ఈ పృథ్వీకలంకలో వాటి అవసరం

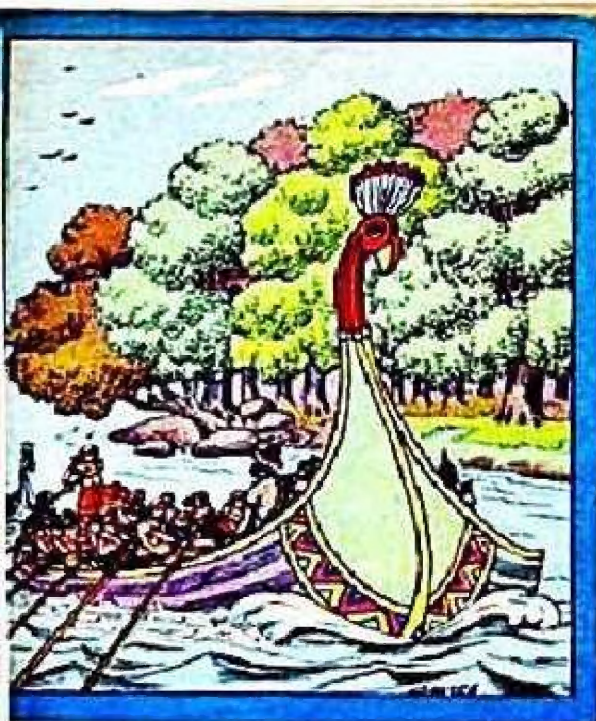
మాకు లేదు. మాకు పృథ్వీకమాత వున్నది. అరణ్యంలో కావలసినంత చేతి, పండ్లూ ఫలాల్లా వున్నవి!" అన్నాడు.

శిఖిముఖి పృథ్వీకనాయకుడికి తన కృతజ్ఞత చెప్పకుని విక్రమశిఖితో, "శిఖి! నేను అటవికుడిగా మాట్లాడుతున్నాను. బంగార మనేది మనిషిని చాడలా, కష్టాల పాలు చేస్తుంది. ఇది చేబాది తీవించే మా శివరజాతి వాళ్ళ నమ్మకం!" అన్నాడు.

ఆ మాటలకు విక్రమశిఖి నవ్వి, "ని నిజాయితి మెచ్చదగిందే. కాని, క్రిత యుడిగా, కూరపెనడేశ రాజునుమారుడుగా నే మాట్లాడుతున్నాను. నమ్మవ్వకూ, విచికి

అయినా కాక చేతిలో ఆ బంగారం ప్రజలకు చేరువేయాలని, శత్రువులను సంహరిస్తుంది!" అన్నాడు.

"అలా అయితే, నా ఆత్మంతరం ఏమి లేదు. ఆ ఆభరణ కల్పాలతో పాటు, బంగారాన్ని కూడా నీ రాజధాని నగరానికి ఎత్తుకురా." అన్నాడు కిశిముఖి.

"ఆ ఎత్తుకుపోయేది నేనక్కర్లే కాదు. సుహృద్ ముందుగా మా రాజధాని నగరం వెళ్తున్నావు. ఆ తర్వాత మనిషిలను కలిసి మీ దుంభారముల్ని పట్టెడు వెళతాం. కిది లాలయధావారి కిది కొర్రలగదా! బాగ్రతగా దాదావా? నివరనాయకుడు గండు

పాతు కూతుడు నాగుమర్రి అది కావాలన్నది గదా?" అన్నాడు విక్రమశిలని.

"అవును, నేను ఇట్లు పదిలం యింత దూరం ఈ తరంగా ప్రయాణించింది, ఆ కిది కానీమే అన్నట్లుగా యిప్పుడు అనిపిస్తున్నది. ఆ నాగుమర్రిని ఎలాంటి పని!" అన్నాడు కిశిముఖి సవ్యతూ.

"అది నాగుమర్రి కాదు, నాగుపాము! అలాంటి వాళ్ళల్లో పని, ప్రమాదాకా అంత బలంగానే ఉంటుంది. అవునా?" అన్నాడు విక్రమశిలని.

కిశిముఖి చిరుసవ్య సవ్యతూ పూరు కున్నాడు. ఆ తరవాత వాళ్ళిద్దరూ తమ ఆసుదరుల సాయంతో, కిదిలాంటింటిని బంగారాన్ని, కిల్పాలనూ పడవలకు ఎక్కించారు. మిట్టమధ్యాహ్నం వేళ పడవలు రెండూ గోరేభరా నది తిరుగు ప్రయాణం అయినై. ఏక్కోటు ఇచ్చేందుకు వచ్చిన పుష్పకనాయకుడికి కిశిముఖి, విక్రమశిలని తమ కృతజ్ఞత చెప్పకున్నారు. మొదటి దిక్కులు అతనికి, సంపత్తురానికి పిసారి పచ్చి, దేవిదర్శనం చెప్తానని మాటయిచ్చాడు.

దానిలో ఎలాంటి ప్రమాదాలూ జరగకుండా వారంరోజుల తరవాత పడవలు రెండూ గోరేభరా గ్రామం చేరినై. అక్కడ

ఇమ్మవారి కుటపెచ్చ, అందరిని అహ్వనించి, రెండురెజాలపాటు గొప్పగా విందువినెదామి అని చెబుతుంటే, విక్రమశేఖరిని ఇది చాలయం నుంచి తెచ్చిన శిల్పాలలో సాటి లేని చదుకున్న ఒక దేవతా విగ్రహాన్ని తన తాత విక్రమశేఖరి సమాధికి ఎదురుగా స్థాపన చెబుతూ, నాంగ్గోలామీనా, తదితరులకూ తనను తెచ్చిన బంగారాలలో కొంత పంచిపెట్టాడు.

మూడవ నాటి ఉదయం గోరదరా ఇమ్మలకు విద్యోలు చెప్పి, శిఖిముఖి వాళ్ళు ప్రయాణమై వెండువారాల తరువాత కామాఖ్య నగరం చేరి, అక్కడ తాము పూర్వం విడిచి చెప్పిన సత్రంలోనే దిగారు. సత్రపు యజమాని వాళ్ళను గుర్తించి ఎంతో మర్యాద చేసి, కుంబి బాంగ్గోలా ద్వారా శిథిలాలయాన్ని గురించి సర్వం విన్నాడు.

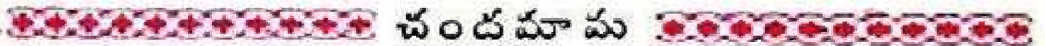
కామాఖ్య నగరంలో ఒక వారం రోజులు విగ్రహాల రిసెక్యూయ్ తరువాత పూరణమైతే తన శిష్యులతో హమాలయాల్లోని ఉద్ధారకులకు మళ్ళీ ప్రయాణమైపోతా. విక్రమశేఖరిని గొగలించుకుని, "గురువు విక్రమశేఖరి, మా ఆహారాలకు చెప్పిన మేలుకు, ఆయన మనవతివైన నీకు, మా చేతవైన సహాయం చేశాం. ఎంతో ధన్యంగా ఉంది! నీకు

నవారళ్ళ ఆయుష్యా, ఆ తరువాత శివ సాయుజ్యం ప్రాప్తించాలని కోరుకుంటున్నాను." అన్నాడు.

కామాఖ్యనగరం నుంచి ప్రయాణమయేప్పుడు శిఖిముఖి కుంబి బాంగ్గోలాను తన వెంట తమ్మున్నాడు. ఇతనిపైసంత వరకూ సుఖంగా బరిగెలా చూస్తానన్నాడు. కాని ఆతడు ఆ నగరం వదిలేందుకు యిష్టపడలేదు. అప్పుడు విక్రమశేఖరి అతనికి కొంత బంగారం యిచ్చి, దానితో బరిగెన్నాళ్ళూ సుఖంగా బతకమన్నాడు.

ఆ బంగారం చూసి కుంబి బాంగ్గోలా కృతజ్ఞతతో కళ్ళనీళ్ళ పర్యంతమై "దాదా!

నేను మొదట్లో మీకు ద్రోహం చేశాను. అయినా మీ రిద్దరూ నన్ను క్షమించారు. నేను యిక్కడే మరిచైనా సత్రం కట్టి సుఖంగా జీవిస్తాను. బహుశా, మీ కుమారు లెవరైనా, యీ ప్రాంతాలు చూసేందుకు వస్తే, వారికి నా సత్రంలోనే ఆతిథ్యం జరుగుతుంది." అన్నాడు.

శిఖిముఖి, విక్రమశేసరి ఆకలి మాలలకు చాలా సంతోషించాడు. తరవాత తాము తెచ్చిన శిల్పాలనూ, బంగారాన్ని మోసేం దుకు గుర్రాలనూ, వాటిని తోలేందుకు మనుషులనూ కుదుర్చుకుని, తమ అను చరులైన అజిత వీరభద్రులతో కలిసి చాచాపు మూడునెలల ప్రయాణం తర్వాత శూరసేనజేత రాజధానినగరం చేరారు.

విక్రమశేసరి తండ్రి జయపాలుకు వాళ్ళకు చాచోచెరమైన సన్మానం చేశాడు. భటుల ద్వారా సమరనాయకుడు గండుపాతు కుటుంబానికి, శిఖిముఖి తండ్రి శివాలునికి

కయిరు చేసి, వాళ్ళను తన రాజధాని నగరా నికి పిలిపించాడు.

గండుపాతు కూతురు నాగుమల్లి, శిఖి ముఖిని చూస్తూనే, "శిల్పాలయ పూజారి శిఖ తెచ్చావా?" అని అడిగింది.

ఎంతోకాలంగా భద్రంగా తన నడుముకు కిగించుకున్న ఆ శిఖను శిఖిముఖి ఆమె కిచ్చాడు. నాగుమల్లి అనందం అంతాయంతా కారు. విక్రమశేసరి చెప్పగా వాల్లిద్దరి ప్రేమను గురించి విన్న రాజా జయపాలుడు, వాళ్ళ రల్లిదండ్రులతో మాట్లాడి, ఒక కుద ముహూర్తాన, శిఖిముఖికి, నాగుమల్లికి వైర పంగా వివాహం చేశాడు.

శివర, సమరవాతి పెద్దలూ, వాళ్ళ పిల్లలూ, అనుచరులూ, ఒక నెలరోజుల పాటు జయపాలుడి ఆతిథ్యంలో విందులూ, పెడుకలతో కాలం గడిచి, తరవాత ఎవరి గ్రామాలకు వాళ్ళు వెళ్ళిపోయారు.

— (అయిపోయింది)

